

Vol. VII

No. 3

14th March, 1975

(Friday)

23rd Phalgun, 1896, S.E.

THE ANDHRA PRADESH Legislative Assembly Debates OFFICIAL REPORT CONTENTS

	PAGES
Oral Answers to Questions.	323
Short-Notice Questions and Answers.	.. 350
Statement by the Minister for Panchayati Raj:	
re: Transfers and Postings of teachers in Panchayati Raj Bodies	.. 356
Matters under Rule 341:	
re: Police firings at the Yera near Damuloor village, Nandigama taluk.	.. 358
re: Strike by the workers of the Printing Press in Nellore Town	.. 363
re: Illicit transport of rice.	.. 363
re: Strike by college students in the Osmania University Campus.	.. 365
Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance:	
re: Sale of Wakf property in Nellore district.	.. 366
re: Transfer of audit work of Panchayats to the Panchayat Administrative Department.	.. 369
re: Delay in admissions to part-time Diploma Courses in Engineering for industrial workers.	.. 371
Government Motion :	
re: Constitution of the Committee on Estimates for 1975-76.	.. 372

[Contd. on 3rd cover]

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

PRINCIPAL OFFICERS

Speaker : Sri R. Dasaratharama Reddy

Deputy Speaker : Sri Syed Rahmat Ali

Panel of Chairmen:

1. Sri Kaza Ramanadham
2. Sri Baddam Yella Reddy
3. Sri M. Yellappa
4. Dr. (Mrs.) Fathimunnisa Begum

Secretary : Sri G. Ramachandra Naidu.

Assistant Secretaries:

1. Sri M. Ramanadha Sastry
2. Sri P. Ranga Rao
3. Sri E. Sadasiva Reddy
4. Sri V. K. Viswanath
5. Sri S. Poornananda Sastry
6. Sri K. Satyanarayana Rao
7. Sri R. N. Sarma

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Thirty-sixth day of the Fourth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 14th March, 1975

The House met at Half-past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker, Sri R. Dasaratharama Reddy in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Sri P. Basi Reddy :—I request this question No. 341 may be taken towards the end. I am sorry the answer has not been sent to me. I have sent for it now.

Sri C. V. K. Rao (Kakinada) :—Sir, action has to be taken on this. This is not the first time.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి (గూడూరు) :—మంత్రిగారు వారికి సమాచారం వస్తాయి చేయని అధికారిపైన ఏమి యాక్షను తీసుకుంటారో మాకు ఎస్క్యూరెన్సు యిస్తే తప్ప పొసీడింగు జరపడం సాధ్యం కాదు. ఇది పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యానికే విరుద్ధంగా ఉంటుంది. ఇదేమీ చిన్న విషయం కాదు. ఇటువంటివి యిదివరకు అనేకం జరిగాయి—యీ శాసనసభలోనే, యీ సమావేశంలోనే జరిగాయి. మంత్రిగారు దీనికి బాధ్యులైన అధికారులను వెంటనే సస్పెన్షనులో పెడకామని ఎస్క్యూరెన్సు ఇస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఆఫీసరును సస్పెన్షనులో పెట్టితే అన్వయంగా పెట్టారు అంటారు.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—శాసన సభను అవమానించిన ఆఫీసరును సస్పెన్షనులో పెట్టాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు లేచి అనవసరంగా ప్రతివక్షలమీద విందలు వేసి తప్పించుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. బాధ్యతారహితమైన ఆఫీషియల్సును సస్పెన్షనులో పెట్టితే తప్ప అవి మేము అంటామా? వారు శాసనసభను అవమాన పరచారు, దిక్కరించారు అని నేను చెబుతున్నాను. జాబితాలోని మొదటి ప్రశ్నకు మంత్రిగారి జవాబు వస్తాయి చేయలేదంటే—అటువంటి ఆఫీషియల్సు ఏమి చేసినా మేము అడం రాము, నిందించము, మామీద విందలు వేసి తప్పించుకోడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రయత్నం చేస్తే అది భావ్యం కాదని నేను హెచ్చరిక చేస్తున్నాను.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—హెచ్చరికలు తెలుసు కానీ మంత్రిగారు స్పీకరుగాని పరిషదును అడిగారు, ప్రశ్నల ఆఖరున సమాధానం చెబుతాను అంటున్నారు. ప్రతి చిన్న దానికి....

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—వారు ప్రతి విషయమూ చులకనగా తీసుకొని దాటేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇది చిన్న విషయమంటారా?

Sri P. Basi Reddy :—I am very sorry. I am expressing my regrets. It is not the fault of the office. It is the fault of my P. A. He did not bring it to my notice. When I questioned he says the file came yesterday and it is there; it has been sent for. I will answer the question towards the end after all the questions are over. After all, what do we lose?

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అమాదిరి రిగ్రెట్స్ ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పలేక పోతున్నారే అని బాధపడుతున్నాను. ప్రతిపక్షాలు అడ్డం వస్తున్నాయి అని వారు మామీద నిందలు వేయడం ఏమిటి? వారు చేసిన తప్పుకు...

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—మంత్రిగారు చెబుతుంటే వారు ఊరికే అఫీసర్లు మీద ఎందుకు పడాలి?

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—వారు చెబుతున్నారు, నరే కానీ ముఖ్యమంత్రిగారికి ఆమాత్రం కర్తవీ లేకపోయింది.

Sri P. Basi Reddy :—I am very sorry for the error. It is after all an error. These errors do take place. We need not take serious note of these things.

Sri C. V. K. Rao :—There is no point in the Minister putting the blame on any official, even on his P. A. He has to own the responsibility by himself. It is fit and proper. He is responsible to the House.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అందువల్ల, ఆయన రిగ్రెట్స్ చెప్పారు, అఫీసరు మీద ఎందుకు పడాలి? It is the responsibility of the Minister,

Sri C. V. K. Rao :—The Minister is responsible to the House; Does he own the responsibility or leaves the House to decide. He cannot escape.

Sri A. Sriramulu (Eluru) :—It is something good that the Minister has owned up his responsibility and expressed regret. We should take it in the way in which it has been expressed. We would expect the Minister to answer the question at the end of the question hour.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నర్సంపేట) :—అధ్యక్ష, ఇందులో రెండు విషయాలు యివ్వాలి. ఆయన చెప్పినట్లు. ఈ కృత్యముకు ఏ విధమైన విలువ యిచ్చే పద్ధతిలో యీ మంత్రివర్గం కనిపించడంలేదు. మాకు యిచ్చే జవాబులే చాలాకాలం తరువాత వస్తున్నాయి. ఇచ్చిన హామీలు ఏ మాత్రం అమలు చేయకపోవడం జరుగుతోంది. ఇచ్చిన జవాబులు అసంబద్ధంగా, అసంతృప్తికరంగా వుండడం ఒక అంశం. అధికారులలో ఏ విధమైన భయంకానీ, ఆత్మత కానీ లేకుండా పోయింది. జవాబు సంపాదనా ఒకటే, పంపకపోయినా ఒకటే, ఏ. ఎ. మంత్రిగారికి యిచ్చినా ఒకటే

యివ్వకపోయినా ఒకచే అన్నట్లుగా. మంత్రిగారి రేపటి బిజినెస్ ఏమిటో చెప్పాలనేది లేకుండా—యిది పిల్లకాయల పరాచికాలమాదిరిగా నడుస్తోంది. మంత్రివర్గం బాధ్యతా రహితంగా నడుస్తోంది. ఈ విషయంలో మంత్రివర్గం తమ తప్పును బహిరంగంగా ఒప్పుకోవలసిన అవసరమున్నది. మిగతా ప్రశ్నలు అయిపోయిన తరుతాతనైనా దీనికి సమాధానం ఇవ్వడానికి పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను.

Sri P. Basi Reddy :—The first question usually happens to be that of the Finance Minister. Here the second question is ticked and then that was how the mistake occurred.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం) :—అదృశ్య, మంత్రిగారు దీనికి యింకా సమాధానం రాలేదు అంటున్నారు. ఉపప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పడానికి మంత్రిగారు ఆ పైలు చదివి వుండరు. కాబట్టి యీ ప్రశ్ననే నాయీదా వేస్తే బాగుంటుంది.

Sri P. Basi Reddy :—I will answer the question at the end, of the question hour.

Mr. Speaker :—The Minister by mistake did not look into it.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) :—మంత్రి గారు రెస్పాన్సిబిలిటీ ఓన్ చేశారు, బాగానే ఉన్నది. రిగ్రెట్స్ ఎక్స్ప్రెస్ చేయడం బాగానే ఉన్నది. But it is not correct to say that this should not be taken serious notice of and that such lapses occur.

Sri P. Basi Reddy :—I will see that such mistake do not recure.

Mr. Speaker :—After question hour this will be taken up.

SETTING UP OF "EARTH SENSING LABORATORY" IN HYDERABAD

342—

*5825 Q.—Sri M. Nagi Reddy (Gurajala):—Will the Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether the State Government are aware of the proposal of the Central Government to set up an Earth Sensing Laboratory in Hyderabad city by the Department of Science and Technology; and

(b) if so, when it will be set up?

The Minister for Industries (Sri P. Basi Reddy) :—(a) Yes, Sir.

(b) The matter is still in the initial stages.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :—ఈ ప్రపోజలు యింకా ఫైనల్లైజు కాలేదంటున్నారు. ఈ ఎర్త్ సెన్సింగ్ లేబరేటరీ వల్ల చేసే పని ఏమిటి?

Sri P. Basi Reddy :—It is used for the identification and extra-ction of natural resources.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—ఎర్త్ సెన్సింగ్ ప్రయోగశాల ఇక్కడ పెట్టాలనే ఆలోచన ప్రారంభమై ఎంతకాలమైంది? ఇంకా ఎంత కాలానికి యిది ఫైనల్లైజు అవుతుంది?

శ్రీ పి. బసీరెడ్డి :—గవర్నమెంటును లాండు అడిగారు, యిస్తామని చెప్పాము. రెండు మూడు సైట్లు చూచారు. అవి వారికి సరిపోలేదు. Towards the last they have asked for a site near the University area; we have written to the University and they are examining the matter.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—దీనిని సాపించాలనే ఆలోచన వచ్చి ఎంతకాలమైంది ? మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు కోరిన భూమిని యివ్వలేకపోవడం మూలంగా ఆలస్యమైందని నేను అర్థం చేసుకొంటున్నాను. వారడిగిన భూమి, యితర నడుసాయాలు కలుగచేసే విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నది ? ఇది ఇంతకాలంలో పూర్తవుతుంది ?

8-40 a. m.

శ్రీ పి. బసీరెడ్డి :—జనవరిలో కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు వచ్చారు టౌన్ ప్లానింగ్ డైరెక్టరుతోను అర్బన్ డెవలప్ మెంటు అథారిటీ సైపెషల్ ఆఫీసరుతోను ఇన్ చార్జి కలెక్టరుతోను కలిసి అందరూ చూచి వెళ్ళారు సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్ మెంటు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు వారిచ్చిన సలహా ఇది. దానినిబట్టి వారు వచ్చారు. They visited various sites in the cities and ultimately they have choosen the area near the University.

Sri A. Sriramulu :—This seems to be a highly technical affair; we are not able to understand. Will the Hon'ble Minister be pleased to give us some details so that we can understand what this Earth Sensing Laboratory is.

Sri P. Basi Reddy :—By aerial survey they locate the industrial resources and other resources. It is also helpful for geological survey.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (వెనుగొండ) :—ఈ ప్రయోగశాల ఇక్కడ నెలకొల్పడంవల్ల మనరాష్ట్ర పారిశ్రామికీకరణకు మినరల్స్ పొజిషన్ తెలుసుకోవడానికి ఉపయోగ పడుతుంది కనుక వారికి కావలసిన స్థలం ఎక్స్లెర్ చేసి ఇచ్చి ఇక్కడ నెలకొల్పడానికి సుకుంటారా ?

శ్రీ పి. బసీరెడ్డి :— కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇక్కడ నెలకొల్పాలని తీర్మానం చేసారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అన్ని విధాలా సహాయం చేయడానికి విశ్వసనీయ కున్నారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఇటువంటి లేబరేటరీ ఎక్కడైనా భారత దేశంలో ఏర్పాటు చేయబడిందా ? చేయబడితే మంత్రిగారు వెళ్ళి చూచి వచ్చారా ? ఒకవేళ వారు చూడకపోయినప్పటికీ దాని అనుభవాన్ని స్వీకరించే ఉద్యోగిని ఎవరినైనా పంపారా ? లే పోతే ఇప్పుడెవరినైనా పంపి దాని పరిస్థితిలోని అనుభవాలను, మన రాష్ట్రానికి ఎంతవరకు ఉపయోగించేది కనుక్కుంటారా ?

శ్రీ పి. బసీరెడ్డి :—ఎక్కడా పెట్టలేదు. మైదరాబాదులోనే పెట్టడలను కున్నారు. ఇక్కడ జియో ఫిజికల్ రిసెర్చి ఇన్ స్టిట్యూట్ ఉండడంవల్ల దీనికి దానికి సంబంధం ఉంది కనుక ఇక్కడ పెట్టడలనుకున్నారు. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థ. ఎక్కడకు వెళ్ళి చూచే ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—దీనికి సంబంధించి ఇక్కడ ఏమైనా సర్వే జరిపారా ? ఇక్కడ పెట్టవలసిందిగా మనం అడిగామా ?

శ్రీ పి. బసెరెడ్డి :—వారే చెప్పారు. ఇక్కడ జియో ఫిజికల్ రిసెర్చి ఇన్ స్టిట్యూట్ ఉంది కనుక ఎక్కువ ఉపయోగకారిగా ఉంటుంది కనుక వారు చెప్పారు. ఇండస్ట్రియల్ రిసెర్చి కే కాక యాటమిక్ మినరల్స్ ఇంకా అనేకం వాటికి ఉపయోగ పడుతుంది. చాలా ఉపయోగకరమైనది. సర్వే రిపోర్టు ఇచ్చిన తరువాత ప్లాన్ చేసుకోవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—దీని ఫంక్షనింగ్ ఏమిటో తెలుసుకోవాలని అడిగాము, దేశంలో ఎక్కడా లేదు.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—ఇది భూకంపాలు పసికడుతుందా ?

శ్రీ పి. బసెరెడ్డి :—నాకు ఇక్కడ ఏమి చెప్పబడలేదు ఆ విషయమై.

Sri Yellappa (Madakasira) :—What is the expenditure incurred for establishing this laboratory and what is employment potential ?

శ్రీ పి. బసెరెడ్డి :—అదేమీలేదు. వారు 200 ఎకరాలు ఉచితంగా మనలను అడిగారు. కొంత రహస్యంగా ఉండే విషయాలు. మనం అడుగలేదు. అడిగినా చెప్పరు కూడా.

BAN ON PODU CULTIVATION IN AGENCY AREAS

343—

*5695 Q.—Sri M. Nagi Reddy :—Will the Minister for Forests be pleased to state :

(a) whether the Government have decided to ban 'Podu Cultivation' in the Agency areas of our State ; and

(b) if so, the alternative arrangements made for the livelihood of Girijans in the Agency areas ?

The Minister for Forests (Sri Mohd, Ibrahim Ali Ansari) :—
(a) Podu cultivation in Reserved Forests is an offence under the provisions of the Forest Act. It was never permitted and as such the question of banning it does not arise.

(b) Taking up coffee plantations on extensive basis for providing employment to tribals and settling them in compact blocks in unreserved areas is being examined.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—ఎజెన్సీ ప్రాంతాలలో కోయ ప్రజలు పోడు వ్యవసాయం చేస్తుంటారు. పోడు వ్యవసాయం చేయకుండా అలంకాలు పెట్టడంకాక వారికి స్పెషిఫిక్ గా ఒక ప్రదేశం ఇచ్చి వారిని పర్మనెంట్ గా సెటిల్ చేయడానికి ప్రయత్నాలు జరగడం లేదు. పోడు వ్యవసాయాన్ని ఆచరణలో రద్దుచేయడం జరుగుతున్నట్లు వార్తలు వస్తున్నాయి. పర్మనెంట్ గా సెటిల్ చేయడానికి చర్యలు ప్రభుత్వం ఏమి తీసుకుంటున్నది?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:—Very recently about 3 or 4 months back I visited the area along with the Minister for Social Welfare. We requested the Collector to find out areas to shift them in compact blocks.

శ్రీ. వి. సరసింహారావు (కొత్తూరు):—శ్రీకాకుళం డి.ఎస్.ఓ. గారు ఈ సంచత్వరం పోడు కొట్టడానికి వీలులేదని జైలుకుకూడా పంపుతున్నారు గిరిజనులు రూ. 400 లు పోలీసులకు లంచం యిచ్చి బైటపడుతున్నారు. ఋణదాతల వద్దకు వెళ్లి ఆస్తి తెచ్చి లంచం కట్టి బైట పడుతున్నారు. సీతంపేట ఏజెన్సీలో ఇటువంటివి చాలా జరుగుతున్నాయి. గుజ్జాయి గ్రామంలో ఇట్లాగే జరిగింది. గొర్రెపాడు గ్రామంలో జరిగింది. కాళ్ళవంకా పోడు కొట్టవద్దంటే గిరిజనుల జీవితం ఎట్లా జరుగుతుంది?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:—With all that, we cannot afford to permit podu cultivation keeping in view the damage caused to the forests. Actually they fell the forest and take up cultivation for a year or two and then abandon and shift elsewhere. We are trying our best to find out an alternative employment to these tribals and settle them.

Sri M. Omkar:—In view of banning podu cultivation there is a G. O. that all tribals must be provided with an area of 10 acres dry or 5 acres wet land. That G. O. is not being implemented scrupulously in the agency area and more over all the baroon lands that were intended to be given for cultivation purposes were included in the reserve forests in the afforestation scheme and there is no land left for distribution. So in view of the urgency whether the Government will take steps to implement the G. O. and allot lands to the extent of 10 acres dry or 5 acres wet land.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—పోడు వ్యవసాయం ఆనేది జనరల్ ఇన్సూర్గా గౌరవ సభ్యులు చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి. దీనిని ఆపకపోతే అడవులు నాశనమై పోతాయి. జాతీయ సంపద పాడై పోతుంది. అయితే గిరిజనులను ఇబ్బంది పెట్ట కూడదు. గ్రాడ్యువల్ గా పోడు వ్యవసాయాన్ని డిస్కరేజ్ చేయాలని ప్రభుత్వ ఆభిప్రాయం. కొన్ని జ్ఞాకులు రిజర్వ్ ఫారెస్టులనుండి రిజర్వ్ చేసే వారికి భూములు ఇచ్చి డి రిజర్వ్ చేయాలి. సాధ్యమైనంత తొందరలో వీరందరినీ రీహాబిలిటేట్ చేయాలని ఆలోచిస్తున్నాం.

8.50 a. m.

Sri C.V.K. Rao:—It was the British exploiters during the rebellion of Alluri Seetharama Raju that have banned podu cultivation in order to drive these Girijans from the area. Now, our rulers are following the example. That particular piece of legislation is not fit for the times. They have to be rehabilitated. What are the concrete steps the Government is going to take so that the agency people make a living. We do not provide them anything. This piece of legislation must be scrapped. Why not the Government scrap this piece of legislation?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—కొత్తగా కాననం ఏమీ లేదు. గిరిజన ప్రాంతాలలో అక్కడక్కడ ఒకటి రెండు ఇంట్లు కట్టుకుని పోడు వ్యవసాయం చేసుకుంటున్నారు. సాధికారికంగా చాలా ఇబ్బందులు ఇందువల్ల వస్తున్నాయి. వారి పిల్లలు చదువుకోవాలన్నా

అవకాశం లేకుండా ఉంది. అందుకే వారిని గ్రూపుగా చేసి ఒకచోట రిహాబిలి టేట్ చేసినట్లయితే వారికి కావలసిన ఇతర సదుపాయాలు కలిగిస్తే వ్యవసాయానికి భూములు ఇవ్వడం వంటివి చేసి వారికి అవకాశం కలిగిస్తే వారికి కూడా ఇబ్బంది ఉండదు. అట్లా అయితే ఆడవులను కూడా కాపాడుకోవచ్చు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—ఈ ఆలోచన 1956 నుంచి జరుపుతున్నారు ఎంత కాలానికి ఈ రీగ్రూపింగ్ ఆమలు చేస్తారు? మీరు యిచ్చిన జి. వో. ప్రకారం 10 ఎకరాల కుప్పి వారికి ఎప్పటికీ ఇస్తారు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఇప్పుడు ఇస్తున్నారు. తెలంగాణా ఏరియాలో ఈ ఇబ్బంది తక్కువగా ఉంది. ఆంధ్రలో పోడు వ్యవసాయం ఎక్కువగా ఉంది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఈ విధంగా రీగ్రూపింగ్ చేసి భూమిని రికేయిం చేసి 10 ఎకరాలు చొప్పున వారికి ఇచ్చి సాకర్యం కలుగజేయడం జరిగింది. ఇదే పరిష్కార మార్గం మిగతా జిల్లాలలో కూడా చేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—మొత్తం పీఠం దరిని బ్లాక్స్ లోనికి తరలించడానికి ఎంత కాలం పడుతుంది? రికేయిం చేసి భూములు యిస్తాం అంటున్నారు. అది జరుగక పూర్వమే పోడు వ్యవసాయం చేయనివ్వడం లేదు. రికేయిం చేయడం, భూములు ఇవ్వడం, ఇండ్లు కట్టించడం తొందరగా సాగించవలసిన అవసరం ఉంది అప్పటివరకు దీనిని నిలుపుదల చేస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఇదివరకు ఉన్న వారిని తొలగించడం లేదు. క్రొత్త వారిని కొట్టనివ్వడం లేదు. ఇదివరకు ఉన్న వారిని ఆల్టర్నేట్ ఎర్రెంజిమెంట్ చేయ నిదే తొలగించడానికి లేదు.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి (నాగరిక టకము) :—పోడు వ్యవసాయం అంటే మూడు సంవత్సరాలు చేసిన తరువాత ఆ భూమి పనికి రాదని క్రొత్తగా భూమిని కొట్టి వ్యవసాయం చేయడం అనేది సవర వారికి అలవాటు. దానివల్ల ఆడవులు సర్వ నాశనమయ్యే అవకాశం ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు హోం మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు కాలనీలు ఏర్పాటు చేసి రెండెకరాలు చొప్పున భూమి ఇచ్చారు. దీనికి వారిని ఎడ్యుకేటు చేయవలసి ఉంది. లేకపోతే క్రొత్తగా ఆడవులు కొట్టే సదృతికి తిరిగి పోతారు. వారికి ఉచితంగా ఎరువులు ఇచ్చి వారిని ఎడ్యుకేట్ చేస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అందుకే మెనర్ ఇరిగేషన్ పాకర్లయి కలిగించి గ్రౌండ్ వాటర్ను బైటకు తెచ్చి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ పాకర్యం కలిగించి భూములు ఇచ్చి ఇండ్లు కట్ట వారి పిల్లలకు ఆశ్రమ పాటశాలలు పెట్టి రెండు మూడు సంవత్సరాలు వారిని నెటిల్ చేస్తే సాత అలవాట్లు పోయి క్రొత్త అలవాటుకు వస్తారని ఎక్స్ పెరి మెంట్లు చేస్తున్నాం. అవి జయప్రదమైనాయి కూడా. అదే విధంగా మిగతాచోట్ల చేయాలి అనుకుంటున్నాం.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—ఆల్టర్నేట్ కలిగించకుండా వారిని ఆపడంలేదని అంటున్నారు. అది నిజం కాదు. మూడు సంవత్సరాలు తరువాత క్రొత్త చోట నరుకుతాడు. రెండు సంవత్సరాలలో ఆల్టర్నేటివ్ సూపించకపోతే ఆడవి అంతా నాశనం అవుతుంది. అందుచేత ఎమర్జెన్సీ షేసివ్ మిద్ వారికి ఏరియాలు వేరే

కేటాయింపు చేసే పాటకాలలు పెట్టి రీహబిలిటేట్ చేస్తే తప్ప అడవి నరకడం పోదు. కనుక గ్రాడ్యువల్ ఫేజ్ కార్యక్రమం కాకుండా ప్రభుత్వం తక్షణం చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—తీసుకుంటాం శ్రీకాకుళంలో భారత ప్రభుత్వం సహాయంతో డ్రైబల్ డెవలప్ మెంటు బ్లాకు తీసుకోడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం విశాఖవట్నం, ఖమ్మం, వరంగల్లు, అదిలాబాదు జిల్లాలలో తీసుకుంటున్నాం. భారత ప్రభుత్వం నుంచి స్కీము శాంక్షన్ వచ్చింది.

శ్రీ సి హెచ్. కాశయ్య (పాల్వంచ) :—అట్లా తరలించబడిన గిరిజన కుటుంబాలనుంచి అనేక దరఖాస్తులు ప్రభుత్వం ముందు ఉన్నాయి. వారిని సె'ల్ చేసేటప్పుడు ప్రభుత్వ ఉత్తరువు సడలించి సౌకర్యం కలిగిస్తారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—జనరల్ పాలసీ అది ఐనప్పటికీ కేబినెటుకు ఆ కారం ఉంది. రీజనల్ కేసెస్ లో చేయవచ్చును. ఖమ్మంలో రెండువేల ఎకరాలు డిరిజర్స్ చేసాము. అటవీ ప్రాంతాలలో గిరిజనులకు ఇవ్వడానికి భూమి కరువు లేదు. గిరిజనులు కానివారు వచ్చి ఆక్రమిస్తే తప్ప.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబాల్ (ఖమ్మం) :—ఇటీవల కేబినెటు నిర్ణయానుసారం ఖమ్మంలో సాగుచేసే భూములను రివెన్యూ టికార్డులలో వ్రాయనందువల్ల బేదఖలు చేస్తున్నారు. ఇల్లందు కాలాకాలో రెండు మూడు గ్రామాలలో ఆ విధంగా జరుగుతోంది. నేను మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చానుకూడా. దీనిని స్పెషల్ కేసుల క్రింద ట్రీట్ చేసి వారికి రక్షణ కల్పిస్తారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—రిజర్వ్ అడవులలో పోడు కొట్టిన వారి విషయంలో ఇది వరించదు. 1964 కు పూర్వం సాగు చేస్తుంటే వారిని తొలగించడం జరుగదు. తరువాత దౌర్జన్యంగా కొట్టిన వారిని తొలగిస్తారు.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబాల్ :—అదే నాకు కష్టం కలిగిస్తుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన పర్వూలోనికే వస్తుంది. అనాదినుంచి ఇండ్లు వాకలి ఉంది. ఈరుగా ఉంది. మెట్లగూడెం అనే గ్రామం వారికి అన్యాయం జరుగుతుంది. మేము కొట్టించింది కాదు. ఆ దృష్టితో ఆనవద్దని చెబుతున్నాను.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—నేను జనరల్ పాలసీ చెప్పాను. వారు చెప్పిన పర్వూలో కేసు విషయం నాకు తెలియదు.

REGULARISATION OF THE SERVICES OF THE TEACHERS WORKING IN Z. P. HIGH SCHOOLS

344—

*5001 Q.—Sri D. Rajagopala Reddy (Darsi) :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that orders have been issued in G.O.Ms. No. 389, Education(H) Dept. dt. 27-4-74 to the effect that the temporary teachers who have put in one year service as on 1-10 73 need not appear before the Dist. Selection Committee for regularisation of their services in Zilla Parishad High Schools;

(b) if so, the reasons for not extending the same benefit to the temporary Ministerial employees in the Z. P.; and

(c) whether the Govt. will at least now consider to exempt the temporary Ministerial employees as is done in the case of teaching staff.

The Minister for Panchayat Raj (Sri L. Lakshmana Dass) :—

(a) In G.O.Ms No, 1154 Education dated 21-11-1973 Government have issued orders that the temporary teachers working in Panchayat Samithis and Zilla Parishads should be specially interviewed by the Selection Committee and the services of the selected teachers regularised following the rule of reservation and that the interviews proposed to be made should be restricted to the persons already in service on a temporary basis with a minimum service of one year as on 1-10-1973. Subsequently the Government have re examined the whole matter and issued orders on 27-4-1974 to the effect that the services of the temporary teachers employed in Zilla Parishads and Panchayat Samithis be regularised without going through the process of selection by the District Selection Committees.

(b) and (c) The matter is under consideration of the Government.

శ్రీ వల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :— ప్రభుత్వం వుత్తరులు జారీ చేసింది. 9-00 a. m. అది అమలు జరిగిందా? అన్ని జిల్లా పరిషత్తుల నుండి సమీక్షల నుండి రిపోర్టు కార్పర్ చేశారా? మీరు యిచ్చిన ఆర్డరు సగము జిల్లా పరిషత్తు, పంచాయతీ సమితులు అమలు చేయలేని మీ దృష్టికి వచ్చిందా? వెంటనే యిన్స్ట్రక్షన్స్ యిచ్చి వారి పర్యవేక్షణ లెగ్యులరైజ్ చేయిస్తారా?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :— లెగ్యులరైజ్ చేయాలనే ఉద్దేశముతోనే యీ జి. ఓ. యివ్వడం జరిగింది. ఏదైనా కంప్లెంటు వుంటే గౌరవ సభ్యులు పంపిస్తే వెంటనే తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ వల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :— 50 శాతం అమలు చేయలేదు. ఎందుకు రిపోర్టు కార్పర్ చేయలేదు. ఇప్పుడు కార్పర్ చేస్తారా?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :— ఇంతవరకు కంప్లెంటు రాలేదు ఏదైనా కంప్లెంట్ వుంటే చర్యలు తీసుకొని అమలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— మంత్రి గారు కంప్లెంటు రాలేదు అంటున్నారు. పోడూరు సమితి ప్రెసిడెంటు కంప్లెంటు చేశారు, పెనుగొండ సమితి కంప్లెంటు చేసింది. మీరు యిచ్చిన జి. ఓ. అమలు జరగలేదని జి. ఓ. అమలు జరగని వారిమీద ఏమియాక్షన్ తీసుకుంటారు? In your file there is a complaint from the President Panchayat Samithi of Podur in regard to selections of West Godavari Zilla Parishad. అవి అప్పీలైజ్ చేసి వుద్యోగాలు యివ్వడం విషయములో ప్రభుత్వం వెంటనే చర్యలు తీసుకుంటుందా?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :— తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటుంది.

శ్రీ యం ఓకార్ :—మా వరంగల్ జిల్లా అనుభవం కూడా ఆదే. చాలా వాళ్ళకు అనులు జరుగలేదు. సెలక్షన్ కమిటీముందు హాజరు కావాలని పూర్వము వున్న జి. ఓ.ను ఎందుకు రద్దు చేశారు? తరువాత యిచ్చిన జి. ఓ. అమలులోకి వచ్చి సంవత్సరం అయింది. పూర్తిగా అన్ని చోట్ల అమలు జరుగలేదు. నాన్ టీచింగు స్టాఫ్ విషయములో ఆలోచిస్తామంటున్నారు సంవత్సరం ఎదుతుందా అరు సెలలు పడుతుందా?

శ్రీ ఎల్ లక్ష్మణదాసు :—ఇంతకు ముందు దాని విషయములో చాలా మంది టీచర్సు రిప్రజంటు చేసిన తరువాత ఒక సంవత్సరము సర్వీసు వున్న తరువాత సెలక్షన్ కమిటీ ముందు పంపించడం మంచిది గాదు, నెంబరు హెచ్చుగా వున్నారు. అందుకని ఆ రిప్లైక్స్ లేకుండా రెగ్యులరైజ్ చేయడం మంచిదిని రెండవ జి. ఓ. యివ్వడం జరిగింది. తిక్కిన వుద్యోగస్తుల గురించి ప్రస్తుతం పరిశీలన చేస్తున్నాము దాని గురించి త్వరలో నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది

శ్రీ సి. హెచ్. వరకురామ నాయుడు (ప్రొవీన్షియల్) :—అధ్యక్ష, ఈ జి. ఓ. ప్రకారము పెంపర్రీగా వుద్యోగాలలో నియమించబడిన టీచర్సు రెగ్యులరైజ్ చేయడం అనేది జరుగుతుంది. అది అనులు కాలేదు పోతే యిందులో ఒక విషయం వుంది. పెంపర్రీ వుద్యోగాలను చేసుకునే అధికారము పెన్సియెంటుకు వున్నది. అయితే వారిని మూడు సెలలు మాత్రం చేసుకునే అధికారం వుంది, కాని తరువాత కూడా అలాగే కంటిన్యూ చేస్తున్నారు. వారికి కావలసిన వారిని చేసుకొని పారియాలిటి చూపించి సంవత్సరాల తరబడి వారిని కంటిన్యూచేసి ఖాయపరుచుకునే ప్రొవీజరు నడుస్తున్నది. కాబట్టి మెరిట్ సెలక్షన్ ప్రాసెస్ పెట్టి సెలవు చేయడానికి ప్రభుత్వం అవసరమైన చర్యలు తీసుకుంటుందా?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన ప్రకారం ఆదోలు అయ్యబడుతాయి.

Sri A. Sreramulu :—The Minister is simply accepting our suggestions. The point is that there is a complaint that this particular G. O. is not being given effect to and the Minister while answering the question said that if a specific complaint is received, action would be taken. Mr. Vanka Satyanarayana referred to two cases i. e. one from Podur Panchayathi Samithi and another Penumanda. Whether the matter has come to the notice of the Government; if so why the Minister is withholding information and trying to escape from the responsibility?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—రెస్పాన్సిబిలిటీ నుండి ఎస్కేప్ అయ్యే వుద్దేశం ప్రభుత్వానికి లేదు.

శ్రీ ఏ. శ్రీరాములు :—షోర్డర్ చేసే వుద్దేశం కూడా లేదు.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—నేను చెప్పేది గౌరవ సభ్యులు వినాలి. వారు ఒకటి రెండు విషయాల గురించి చెప్పారు. వాటి మీద వెంటనే చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది, జి. ఓ. యిచ్చిన తరువాత ఆ విధంగా జరుగలేదనే

కంప్లెయింటు చాలా తక్కువ. వాటి మీద తప్పకుండా పరిశీలన చేసి ఏ ఏ జిల్లాలలో అట్లా జరుగలేదో తెలుసుకుని అవసరము వచ్చినప్పుడు సభ్యులు అడిగితే చెబుతాము. ఎస్కెవ్ అవాలనే వుద్దేశం లేదు. సెలక్షన్ కమిటీ లేకుండా ప్రభుత్వం మంచి వుద్దేశముతో చేసినదానిని అసరాధం అంటే ఎట్లా ?

Mr. Speaker :—The point is even though a G. O. was issued in the year 1973, it has not been implemented. Whether it is being implemented or not is the question.

శ్రీ కె. రంగదాసు (కొల్లాపూర్) :—13 నాడు విశాఖపట్నం జిల్లా చింత పల్లి హైస్కూల్ కు గవర్నరుగారు మేము వెళ్లినప్పుడు 9 మందిలో ఒక టీచరు హాజరు వున్నాడు, దీనివల్ల అలా జరుగుతుండా లేక అక్కడి అలవాటు అంతేనా ?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—దాని గురించి నేను చెప్పలేను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—కంప్లెయింటు వుంటే యాక్షన్ తీసుకుంటామంటున్నారు. పోడూరు సమితి ప్రెసిడెంటు, జిల్లా పరిషత్తు సెలక్షన్ కమిటీ ముందుకు ఏలిచి యిన్ఫ్రెగ్యుల్టర్ యాక్షన్ చేశారని కంప్లెయింటు మంత్రిగారికి డిపార్టుమెంటుకు పంపి సంవత్సరం అయింది. ఊరకనే అన్నీ అంగీకరించడం గాదు, సంవత్సరము నాడు యిచ్చిన కంప్లెయింటు మీద ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు ?

Mr. Speaker :—The Minister is not aware of the complaint.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—కంప్లెయింటు వస్తే యాక్షన్ తీసుకుంటామన్నారు. పోడూరు సమితి ప్రెసిడెంటు జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ యిన్ఫ్రెగ్యుల్టర్ గా చేశారని సంవత్సరమునాడు కంప్లెయింటుచేస్తే ఏమి యాక్షన్ తీసుకున్నారు ?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—ఇంతవరకు నాకు ఆ కంప్లెయింటు రాలేదు. వెంటనే దాని గురించి ఏమైంది చర్యలు తీసుకుంటామని చెప్పాను.

శ్రీ జె. దామోదరరావు (బుగ్గారం) :—అధ్యక్ష, లీవ్ వేకస్పీలలో పెంపరీ టీచర్లును ఎపాయింటు చేసుకోవడం జరుగుతుంది. ఖాళీలు ఏర్పడినప్పుడు అటు వంటి లీవ్ వేకస్పీలలో పని చేసినవారిని ఎపాయింటు చేసుకునేదానికి అవకాశం కల్పిస్తారా ?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—సెలక్షన్ చేసి కొంతమంది క్యాండిడేట్లును రిజర్వులో పెట్టుకోవడం అవసరం. ఎటువంటి డిస్క్రిమినేషన్ లేకుండా అలా సెలక్షన్ చేయ బడినవారు రిజర్వులో కొంతమంది వుంటే ఎక్కడైనా ఖాళీలు వస్తే వేయమని చెబు తాము.

CHARGES AGAINST THE ERSTWHILE MUNICIPAL COMMISSIONER
OF KAKINADA

345—

*9164 Q.—Sri C.V.K. Rao :—Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether the charges levelled against the erstwhile Municipal Commissioner of Kakinada Municipality, Sri Srinivasa Rao by the citizens of Kakinada were investigated by the Collector of East Godavari District, Kakinada as promised by the Government; and

(b) if so, what is the result?

The Minister for Municipal Administration (Sri Challa Subbarayudu):- (a) One Sri B. Tatacharvulu, a resident of Kakinada submitted a Memorandum dated 14-10-73 alleging certain irregularities by Sri D. Sreenivasa Rao, the then Commissioner and Special Officer of that Municipality. No other petition has been received. The irregularities referred to in that Memorandum were enquired into by the Collector of East Godavari District.

(b) As the allegations have not been proved action in the matter has been dropped.

Sri C. V. K. Rao:—Last time when the Minister replied he said that he was appointing the Special Collector to investigate into it. I said the Collector himself colluded with this particular Srinivasa Rao with regard to the corrupt practices resorted to, taking moneys from the contractors and alienating the public property to outsiders. At the same time he is insulting the citizens. All these things have been brought to the notice and I protested that the Collector should not be the competent person to do that. Now the Minister is shielding this kind of thing. If he is prepared to shield this way all corrupt officials, where is the administration? I would like to ask him that pertinent question.

Sri Challa Subbarayudu:—We have thoroughly examined all the allegations. It is proved beyond doubt that there is no substance and as such further action has been dropped.

Sri C. V. K. Rao:—When the allegations were there in the case of C.N. Sasry, he has been sent out of the place. In the case of this person, the Minister himself is trying to shield, because of political pressure he promoted him as the Assistant Director. That is why I charge against this Minister.

Sri Challa Subbarayudu:—I completely deny. It is an obsolete allegation made by the hon. member, I can say. There is no necessity for me to shield anybody.

9-10 a.m.

శ్రీ యం. టంకార్:—కంప్లైంటు చేసింది ఎవరు? కంప్లైంటులో వున్నట్లు వంటి ప్రధానమైన అంశాలు ఏమిటి? సి.వి.కె. రావుగారు వన్ ఆఫ్ ది కంప్లెయి నెంటా? వారిని కూ విచారణ చేశారా?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:—సి.వి.కె. రావుగారు కంప్లెయి నెంటు గాదు. One Mr. Tatachari of Kakinada. He is the only complainant.

Sri C.V.K. Rao:—I did complain. That has not been investigated. I have even raised this important issue and he is now trying to cover.

Sri D. Venkatesam:—The Hon. Minister has informed this House that one Tata Chari complained against this officer. Whether

the said Tata Chari was called on by the Collector and whether he would inform all the details of the information given by Tata Chari to the Collector.

Sri Challa Subbarayudu :- Tata Chari was also examined.

REVISION OF VACATION SCHEDULE OF SCHOOLS AND COLLEGES

346—

*5488 Q — Sri A. Sreeramulu:— Will the Minister for Education be pleased to state:

whether there is any proposal with the Government to revise the vacation schedule of schools and colleges so as to coincide with the Agricultural operations in the villages ?

The Minister for Education (Sri M. V. Krishna Rao) :—No, Sir.

Sri A. Sreeramulu:— The Minister has given a very simple answer. I don't think he has even read the observations made by our Prime Minister. The Prime Minister, Mrs. Indira Gandhi suggested that vacations in schools and colleges should be arranged at such a time when operations for agricultural production were taken up in villages. If this could be done the students could go to villages and work with kisans and other people when their assistance was required. They could also help kisans in adopting modern methods and thus help to increase production. This is the Statement of the Prime Minister.

Sri M.V. Krishna Rao:—I don't know.

Sri A. Sreeramulu:— Does not matter. If the Minister is not aware of the statement, I don't feel sorry, because he has very much overwork with the World Telugu Conference. At least since I brought this observation to your notice, will he examine this question and see that something is done in this behalf.

శ్రీ యం. పి. కృష్ణారావు :— వారు అడిగిన ప్రశ్నలో Whether there is any proposal with the Government to revise the vacation schedule of schools and Colleges so as to coincide with the Agricultural operations in the villages అని వుంది ప్రైమినిస్టరుగారి పేటుమెంటునుబట్టి అడుగవచ్చు, ప్రైమినిస్టరుగారు పేటుమెంటు ఇచ్చి వుండవచ్చు మాకేమి యిన్ఫర్మేషన్స్ లేవు. మనపేటులో అగ్రికల్చరల్ ఆపరేషన్స్లో యూనిసార్వట్టి వుండదు, కొన్ని ప్రాంతాలు వర్షం మీద ఆధారపడి వుంటాయి. డెల్టా పరియంలో ఒక రకంగా వుంటుంది, మరోచోట మరో రకంగా వుంటుంది. అది కన్సిడరేషన్లో లేదని చెప్పాను.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు:— We always expect the Minister to follow the day-to-day developments and keep pace with what is happening in the Country. When the Prime Minister has made this statement I think . . . I don't want to underestimate him. That is why, I want to know whether there is any proposal for consideration.

Mr. Speaker:— The Minister says that it will not apply to our State.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—వారు చెప్పింది ఎగ్జిమిన్ చేసామంటే నాటు శ్రీకాకుళములో ఒకసారి అవుతాయి, వెస్ట్ అండ్ యాస్టు గోదావరిలో నెల్లూరులో చిత్తూరులో మరొకసారి అవుతాయి, అగ్రికల్చర్ సీజను ఎట్లా కలసి వస్తుంది? కన్స్ట్రక్టివ్ గా సూచనలు చేయండి, ఆలోచనచేద్దాం. స్టేటులో సీజనల్ కంకీషన్లు డిఫరెంటు పార్ట్సులో డిఫరెంటుగా వుంటాయి. మీరు సజస్టుచేస్తే చేయడానికి అభ్యంతరం ఏమివుంటుంది?

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—పైకి మినిస్టరు గారు యీ స్టేటుమెంటు చేశారు. It is a weighty statement of the Prime Minister. She would not have made it lightly and casually. Let us not reject it off-hand. With a lot of responsibility and consideration she must have made it. అలాంటప్పుడు కాస్త ఎగ్జిమిన్ చేయకుండానే హాఫ్ హోండ్ గా స్టేటుమెంటు ఎందుకు చేశారు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—పైకి మినిస్టరుగారి స్టేటుమెంటు గురించి డిస్కస్యట్ లేదు, మీరే హానరు చేసినప్పుడు మేము హానరు చేయమా? మన స్టేటులో వున్న పరిస్థితులనుబట్టి డిఫరెంటు పార్ట్సులో డిఫరెంటు సీజనల్ కంకీషన్లు వుంటాయి. యూనిఫాంమీగా చేయడానికి యిబ్బంది అవుతుందని వారు చెప్పారు.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—ఎగ్జిమిన్ చేయమని చెబుతున్నాను.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుండి ఏమైనా యన స్ట్రక్చర్స్ వస్తే చూద్దాం, దానిమీద పరిశీలన చేద్దాం.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి (కమలాపూర్) :—డిస్ట్రిక్టువైజ్ చేసే అవకాశాలువున్నవి. ఇదివరకు అట్లా యిచ్చారు, ఆధారంకూడా వుంది.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—చెప్పానుగదా, అన్ని పరిశీలనచేసాం. ఒక డిస్ట్రిక్టులో ఒక రకంగా మరొక రకంగాచేస్తే పాఠాలు, ఎగ్జిమినేషన్సులో తేడాలు వస్తాయి. కామన్ ఎగ్జిమినేషను పెట్టాంగదా, చిక్కులు వస్తాయి.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—నాకు తెలిసినంతవరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో జూన్, జూలై, అగస్టు, సెప్టెంబరు 15 వరకు రకరకాలుగా జిల్లాలలో వరాలు కురుస్తాయి, రాష్ట్రం మొత్తం మీద యింఛుమింఛుగా మూడు మాసాలు స్కూల్స్ కు సెలవులు యివ్వమని వస్తుంది. ఒక జిల్లాలోనే అవ్ ల్యాండ్సులో ఒక రకంగా వుంటుంది. డెల్టాలో మరొక రకంగా వుంటుంది, పైకి మినిస్టరుగారు చెప్పారు గనుక మూడు మాసాలు విద్యార్థులకు సెలవులు యివ్వడానికి సీరియస్ గా ఆలోచన చేస్తున్నారా? లేకపోతే మన రాష్ట్రానికి సంబంధించి నంతవరకు ప్రాక్టికల్ గా ఎంతవరకు వస్తుంది అనేది పరిశీలించడానికి యితర సభ్యుల సలహాలు తీసుకుంటారా? మూడు మాసాలు సెలవులు యివ్వవలసివుంటుంది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—మిమ్ములను శ్రీరాములు గారిని పిలువకుండా ఎట్లా నిర్ణయం చేస్తాం?

శ్రీ సి. హెచ్. వరకురామనాయుడు :—రీజియన్ వైజ్ గా వర్షాలలో తేడాలువున్నవి. అగ్రికల్చర్ ట్రాన్స్ ప్లాంటేషన్ సెలన్నర వుంటుంది, ఈ సెలన్నర

కాలా రీజియన్ వైజ్ ఎడస్ట్ చేసి అగ్రికల్చరల్ ట్రాన్స్ ఫాంపేషన్ కు ప్రాముఖ్యం యివ్వవలసి వుంటుంది. వారికి ఎడ్యుకేట్ చేసినట్లు వుంటుంది అగ్రికల్చరల్ కూడా యింటలిజెంట్ ఎఫేర్, అయిపోయింది. ఆ ప్రబోజలును ఆలోచన చేసి మా సలహాలు తీసుకొని తొందరగా ఎందుకు చేయరు?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—రీజియన్ వైజ్ గా అంటున్నారు. జిల్లాలలోనే తేడాలున్నవి నెలవులు ఎప్పుడు యివ్వాలనేది ఏ స్కూల్ విషయం ఆ స్కూల్ కే వదిలిపెడితే గాని సమ్యక్ పరిష్కారం గాదు. అయినా ఎంతవరకు చేయడానికి వీలుందో చూద్దాం.

శ్రీమతి టి. ఇ ఎస్ అనందబాయి (గన్నవరం) :— అద్యక్ష, మిషన్ స్కూల్స్ అధికారములో వున్నప్పుడు నాట్లు వేసే కాలములో నెలవులు యిచ్చే ఆచారం వుండినది. దానివల్ల యిబ్బంది కలుగలేదు. నాట్లు వేసే నెల 15 రోజులు ఎవరుబడిలో వుండరు, టీచర్లు ఆనవసరంగా వూరకనే కూర్చోవడం అవుతుంది కనుక చాలా ముఖ్యమైన విషయం, శ్రద్ధతో ఆలోచించి మంత్రిగారు దీనిని ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాను.

'HARIJAN DINOTSAVAM' IN PANCHAYAT SAMITHIS

347—

*4917 Q.—Sri V. Narasimha Rao:—Will the Minister for Social Welfare and Technical Education be pleased to state ;

(a) the amount sanctioned by the Government to the Panchayat Samithis for Harijan Dinotsavam in the Panchayat Samithis of the State for 1973-74 ;

(b) the Lumber of Panchayat Samithis participated in Harijan Dinotsavam and the nature of observation of the day ; and

(c) the amount spent by the Panchayat Samithis ?

The Minister for Social Welfare, (Sri B Sreerama Murthy) :—

(a) Rs. 1,98,200.

(b) all the Panchayat Samithis have participated in the Celebration. The following is the programme for the Harijan Dinotsavam :—

1. Distribution of sweets to School Childrens.
2. Sports and games to Children.
3. To select healthy child of Harijan Cherry.
4. To select best house from the Harijan Cherry.
5. Meetings on eradication of untouchability and backwardness.

(c) Rs. 600. by each Panchayat Samithi at the rate of Rs. 50. per month.

శ్రీ వి. నరసింహారావు :—మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా ఏ పంచాయతి సమితు లలోనూ, సమితులలోనూ ఇలాంటి కార్యక్రమాలు జరగడంలేదు పంచాయతి సమితు లలో ఉండే బి.డి.ఓ లు బిస్కెట్లు పంపకుంట్టున్నారు. హరిజన దినోత్సవాలు ఎంత

9-20 a. m.

వరకూ జరుగుతున్నాయో పంచాయితీసమితులలో ఎంక్వయిరి చేసే తెలుస్తుంది. ఎలాంటి కార్యక్రమాలు జరగడంలేదు. బి. డి. ఓ. వారి స్టాఫ్ పంచుకుంటున్నారు. నిన్న ప్రతికలలో కూడా వడింది. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో హరిజన దినోత్సవం జరుపుకున్నారు అని వ్రాశారు. ఎప్పటికప్పుడు హరిజన దినోత్సవం జరుపుకోవచ్చు అన్నారు కాని సమితులలో అలాంటి దినోత్సవంలో కార్యక్రమాలు చేయాలని ప్రభుత్వం ఆదేశాలు ఇస్తారా ?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు అమలు చేశారా లేదా అని పునర్విచారణచేసి పూర్తిగా రివ్యూ చేస్తారు. యీ సెలబ్రేషన్సు సమగ్రంగా చేయడానికి సభ్యుల సూచనలు దృష్టిలో ఉంచుకొని కొత్తగా తిరిగి ఉత్తర్వులు జారీ చేస్తాము.

శ్రీ బి. రామకర్మ (దేవరకొండ) :— సుమారు లక్షన్నర రూపాయలు యీ కార్యక్రమాలకు కేటాయించారు. ఎన్ని పంచాయితీ సమితులు యీ కార్యక్రమాలు చేశాయి? కేటాయించిన మొత్తం అంకా ఖర్చుచేశారా లేదా? ఎంతదబ్బు నిలవ ఉంది? హరిజన దినోత్సవాలు చేయమని ఇచ్చిన ఆదేశాలు అమలు చేయని వారిపయిన ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— యీ దినోత్సవం ప్రతినెల 30 వ తేదిన జరపాలని ఉత్తర్వు ఇచ్చారు. ఎవరు చేశారో ఎవరు చేయలేదో రివ్యూ జరగలేదు అనే రిపోర్టు మాకు రాలేదు, సభ్యుల సూచనపేరకు ఇప్పుడు రివ్యూ చేస్తారు.

శ్రీ పీటర్ పాల్ (ప్రత్తిపాడు) :— హరిజన దినోత్సవం నెల చివరప నిర్ణయించారు. హరిజన దినోత్సవం నాడు ఏ ఇల్లు కుభ్రంకాసింది. మెరిట్ ఎలాగ ఉంది చూచి విద్యార్థులకు పలకలు జలపాలు మొదలయినవి పంచుతున్నారు. యీ కార్యక్రమం వలన హరిజనోద్ధరణ జరగదు. యీ కార్యక్రమానికి 600 రూపాయలు ఇస్తున్నారు. యీ 600 రూపాయలు ఊరికే ఎక్స్ ప్లాయిట్ చేయడానికి మాత్రమే వి.యల్.డబ్ల్యు.లు బి.డి.ఓ.లు వారి ఇంటరెస్టెడ్ వాటికి యీ బహుమతులు ఇస్తున్నారు. అలాంటివి జరుగకుండా హరిజన పెద్దల్ని కాస్ట్ శాసన సభ్యులను కార్యక్రమాలకు పిలవాలి. అలాగయితే ఏమి జరుగుతుందో పీరికి తెలుస్తుంది. కాబట్టి ఆ ప్రకారంగా చేస్తారా? ఎక్కువ దబ్బు కేటాయిస్తారా?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— ఇప్పుడు జరిగే కార్యక్రమాలపట్ల నాకు కూడా తృప్తిగా లేదు. యీ కార్యక్రమాల విషయంలో సభ్యుల సలహాలు తీసుకుందాము. అదనంగా దబ్బు కేటాయించడం గురించి నేను ఇప్పుడు చెప్పలేను.

శ్రీ కె. నరసయ్య (పాలకొండ) :— హరిజన దినోత్సవం జరుపుకుంటున్నామంటే అంటరానితనం నిర్మూలించడానికేనా? బావుల్లోను చెరువులలోను నీరు తీసుకునే హరిజనుల రైట్సును అబ్స్టర్బ్ చేస్తున్నవారి పంకతేమిటి? ఏ విధంగా యీ అంటరానితనము నిర్మూలించడానికి యీ హరిజన దినోత్సవ కార్యక్రమాలు ఉపయోగపడుతున్నాయి.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— అంటరానితనం నిర్మూలించడానికి యీ కార్యక్రమముకు ప్రాముఖ్యం ఇవ్వాలని వారంటున్నారు. ఏ మేరకు కార్యక్రమం అంటరానితనం నిర్మూలనకు రూపొందించాలో ఆలోచిస్తున్నారు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :— మనకు స్వతంత్రం వచ్చి 27 సంవత్సరములయింది. ఈ అంటరానితనం పెంచుతున్నారు కాని తగ్గించడం లేదు. చట్టం ఉన్నప్పటికూడా యీ అంటరానితనం పెరుగుతోంది కాని తగ్గడం లేదు. ఇది ఏమి చేసినా పోదు. తమరు పర్యవసమి ఇస్తే ఒక కథ చెబుతాను.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— సప్లమెంటరీ వేయాలి కాని కథ చెప్పడం ఏమిటి ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— కథ చెప్పనవసరం లేదు. కాబట్టి ఎక్కడకు పోయినా జాతి గుణం పోదు. సమితులకు ఇచ్చే డబ్బు దుర్వినియోగం చేయవద్దు. హరిజనులను ఎక్స్ప్లాయిట్ చేయవద్దు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్. మనకు మిత్ర దేశాలున్నాయి.

Mr. Speaker :— That is not a point of order.

Sri C. V. K. Rao —Are you ruling that there are no friendly countries.

(no reply)

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— తమరు వినాలి. వారు చెప్పినది దేశానికి రాష్ట్రానికి కూడా ప్రమాదం.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి :— అసలు ఆమె వేసిన ప్రశ్న ఏమిటి ?

శ్రీ ఇ. గోపయ్య (సూర్యాపేట) :— అంటరానితనం పోవాలని వారు సంఘంలో కలిసి పోవాలని ఉద్దేశ్యంతో ఇచ్చినటువంటిది ఎంతైనా వరవాలేదు. ఉద్దేశం చాలా ఉత్తమమైనది. అది బి.డి.బిలు కాని, ఆ ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి వి.ఎల్.డబ్ల్యులు కాని ఆ కార్యక్రమం సక్రమంగా చేయడంలేదు. ప్రత్యేకంగా సూర్యాపేట సమితిలో ఆఫీసులో కూర్చోని 600 రు.లు అర్జు వ్రాసుకొని ఆ 600 రు.లు కాశేసున్నారనే విషయం మీకు మనవిచేస్తున్నాను. దీనిమీద ఎంక్వయరీ చేయండి ? ఈ డబ్బుతో త్రాగి తినే, అదికారలున్నారూ కాబట్టి వారిని క్షమించకూడదు. వారిని సక్రమమైన పద్ధతులలో నడిపించడానికి ఇది చెడ్డ కార్యక్రమం కాదు. ఇది మంచి కార్యక్రమమని మనవిచేస్తున్నాను.

9-30 a.m.

Sri A. Sriramulu:—I want to know whether the story narrated by the hon'ble Lady is a fact or fiction. It must be made clear because it will appear in the press. మనలను మనం కించపరచుకున్నట్లు అవుతుంది.

Mr. Speaker:—How can I give a ruling ?

Sri A. Sriramulu:—It should be ruled out.

Mr. Speaker :—Hon'ble Members have got a privilege.

Sri A. Sriramulu:—It is a matter disgrace to the country and we cannot degrade our selves.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—తృశ్చేవ్ ను ఉద్దేశించి అన్నటువంటి మాటలు చాలా అవాంఛనీయమైనటువంటివి. కాబట్టి వాటిని రికార్డునుంచి తొలగిఉద్ధరించుకోవాలి.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—దానిపైన మీరు రూలింగు ఇవ్వవచ్చు. క్వశ్చన్ అవర్ లో క్వశ్చన్ ను వేయాలి. ఆ టైములో కాక్ అండ్ జుర్ స్టోరీస్ చెబితే రిస్కు ఇవ్వడానికి అవకాశం లేదు. ప్రశ్నకు సంబంధం లేనటువంటివి వస్తే రికార్డు నుంచి తొలగిస్తే బాగుంటుంది. అది ప్రెస్ లో కూడా పోకుండా ఉంటే బాగుంటుంది.

Mr. Speaker:—I will go through it. If she has expressed anything against the friendly country which is prohibited, I will expunge, otherwise I have no right.

Sri A. Sriramulu:—Kindly refer to Sub-Rule 5 of Rule 316 of Rules of procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly:

A Member while speaking shall not reflect upon the conduct of persons in high authority unless the discussion is based on a substantive motion drawn in proper terms; Here both of them have been the persons of very high authority (both Pandit Jawaharlal Nehru or Kruschev). When we want to refer to the incident of that type, there must have been a substantive motion and it cannot be a sort of frivolous narration of the incidence. That is something a very serious as far as the dignity of the House is concerned.

Sri C. V. K. Rao :—I would like to say that the lady Member was speaking in connection with the bad nature of the untouchability. Only in that connection she narrated. I do not know why they should take so serious about the story. The entire trouble is....

Mr. Speaker :—Is it a point of order?

Sri C. V. K. Rao :—Yes Sir. It is a point order. Hon'ble Members who raised objection to the Hon'ble Lady's remarks, need not be taken so seriously. Because none of the rules, as a matter of fact, would be affected by it. After all, Kruschev was in power. We all should respect it. She did not belittle it and a particular incidence, she narrated. Kruschev was thrown out of power and Jawaharlal Nehru is also no more. When we are criticising our Ministers, the Ruling party, Indira Gandhi, Jawaharlal Nehru, and our own men, can we not criticise them? Sir in connection with untouchability, she has narrated that story. Untouchability is a horrible thing and no one could support it. The upper classes are responsible; the vested interests are responsible. Let us take it in that particular spirit. If every thing is to be expunged what is this House for? We need not expunge. That is my point.

9-40 a.m.

శ్రీ వల్లభరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్, ఇక్కడ ఒక ప్రీసిడెంట్ ఉంది. ఇంతకుముందు రంగారెడ్డిగారు స్పీకర్ గా ఉన్నప్పుడు అన్ సార మెంబర్ లాంగ్వేజ్ కాకపోయినా, అన్ డిగ్నిటైడ్ లాంగ్వేజ్ అయినా కూడా రెండు మూడు సందర్భాలలో ఎక్స్ పంక్ చేసినారు. ఇప్పుడు యి వరకు అన్ డిగ్నిటైడ్ గా ఉంది. ఆ రెండు సెంచెస్ న్స్ ఎక్స్ పంక్ చేస్తే బాగుంటుంది. సుమకు

***Expunged as ordered by the Chair.

అ ప్రసిద్ధి చెందు ఉంది. కావాలంటే తమరు మన ప్రొసిడింగ్స్ తీసి చూడండి. అన్ సార్ల మెంబర్ కౌన్సిల్ అన్ డిగ్నిఫైడ్ లాంగ్వేజ్ ఉన్నా కూడ రంగారెడిగాడు రెండు సందర్భాల్లో ఎక్స్ పంక్ చేసి ఉన్నారు. ఇప్పుడు అదేవిధంగా ఎక్స్ పంక్ చేస్తే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను.

Sri M. Narayana Reddy:—Sir, there are three things involved. One is reference to a particular friendly country in a discourteous manner. Please refer to Rule 41 (19) which says that “it shall not refer in a discourteous manner to a friendly foreign country”. The other point is there are two Heads of States—they are deceased—the reference is to two Prime Ministers—one is our own Prime Minister and the other of a foreign country. When quoting their reported speech or authentic speech, no member can attribute anything, even if it is real Unless an authenticated speech reported either in the press or otherwise is shown to your satisfaction no such reference can be made. The third is it amounts to making an insinuation against our own national honour. Therefore under no circumstances such words uttered in the House should be allowed to remain on record and it is also defamatory; the words used amount to their being of a defamatory character.

Mr. Speaker:—I entirely agree. I will look into it. If it is unparliamentary or undignified, I will try to expunge. Even apart from the rule, I am prepared to agree with what the members say.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అదృశ్య, “Discourteous reference to a friendly foreign country”—అది ఉండకూడదు అన్నది రిలివెంట్ పాయింట్ మనరూల్స్ లో ఉంది. మనమంత్రులను మనం విమర్శిస్తున్నాము కాబట్టి మనం విమర్శించవచ్చును అన్నది చాలా పొరపాటు. మనకంట్రీలో మనం విమర్శించకోవచ్చును. కాని ప్రెండిల్ కంట్రీయొక్క పారెన్ డిగ్నిటరీని గురించి మనం మాట్లాడకూడదు. సోవియట్ పార్లమెంటులో ఇటువంటి పిచ్చిననులు వారు చేయటంలేదు. డిగ్నిఫైడ్ విహేవియర్ వారికి ఉంటున్నది. సి. వి. కె. రావుగారు సీనియర్ మెంబర్. అటువంటి డిగ్నిఫైడ్ విహేవియర్ మన అసెంబ్లీలో కూడ ఉండాలి అని అనుకొంటూ— “Discourteous reference to a friendly foreign country” at random at the time of question hour. ఇదిమాత్రం చాలా తప్పు అని, అదిమీరు రూలింగ్ ఇచ్చి, అది ప్రెస్ కు వోకండా చేయడం మంచిది.

Mr. Speaker :—If it is not unparliamentary, nothing can be expunged I have no right to expunge But if it is the concensus of the House that can be done.

Sri M. Narayan Reddy :—Kindly see that until you take a decision on this expunging the press should not report this matter Otherwise the purpose will be lost.

Mr. Speaker :—If you permit me some time I will do

Sri Ch. Parasuram Naidu :—On a point of order . . .

Mr. Speaker:—Normally, no point of order during question hour.

Sri Ch. Parasurama Naidu :—So much has taken place and several points of order are permitted.

Mr. Speaker:—Not several points of order, only one point of order. As a senior member you must be in a position to understand. If you still say there is point of order and if there is a real point of order, I have to hear.

Free Distribution of Text Books To Harijan Boys

348—

*5040-Q. — Sri S. Venkata Rao (Gopal puram) :— Will the Minister for Social Welfare and Technical Education be pleased to state:

(a) the number of text books supplied for free distribution among scheduled castes, tribes boys studying from I to Xth class for the year 1973-74:

(b) the agency to whom the distribution was entrusted;

(c) whether the Government received representations about the non-distribution of Text Books;

(d) if so, whether any enquiry was conducted in this regard; and

(e) the action being taken by the Government in the matter ?

Sri B. Sreerama Murthy :—(a) 4,39,598 books for Scheduled Castes and 1,15,225 for Scheduled Tribes were supplied.

(b) The District Social Welfare Officers and District Tribal Welfare Officers.

(c) No Sir.

(d) & (e). Does not arise.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు (నందిగామ) :— అధ్యక్ష, పాఠ్య పుస్తకాలు హరిజనులకు ఉచితంగా హైస్కూలు విద్య వరకు మాత్రమే పంపిణీ చేస్తున్నారా? ఉన్నత విద్య, కాలేజీ విద్య చదువు కొంటున్న హరిజన విద్యార్థులకు కూడ పాఠ్య పుస్తకాలు ఉచితంగా ఇస్తున్నారా ?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—10వ తరగతి వరకు చదువు కొంటున్న హరిజన విద్యార్థులకు మాత్రమే ఇస్తున్నారు. కాలేజీ విద్య చదువుకొనే విద్యార్థులకు ప్రత్యేకించి టెక్నికల్ విద్యార్థులకు ఏర్పాటు చేయాలని ఆలోచన ఉన్నది. అవి కొన్నిచోట్ల ఏర్పాటు చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరావు :— అధ్యక్ష, ఈ ప్రశ్న నేను పంపించి సంవత్సరం కాలం అయింది. మంత్రిగారి సమాధానం కూడ పాతగా ఉండిపోయింది. ఈ రోజు వరకు కూడ విద్యార్థులకు సరిగా పుస్తకాలు పంపకం జరగటంలేదు. మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ వెర్ ఫెర్ ఆఫ్ ఫెర్స్ యీ పుస్తకాలు పంపకం చేస్తున్నారు అన్నారు. ఈ పంపకం విధానానికి ఖాదులు ఎవరు? ఈ పంపకం పని-బి.డి.ఓ.కు ఎక్స్ పైజెన్స్ ఆఫ్ ఫెర్స్ ఇవ్వటం జరుగుతున్నది. వారు ఏ మాత్రం పని పెట్టటం జరగలేదు. ఇప్పుడు పుస్తకాల పంపిణీకి ఏ విధానాన్ని ఏర్పాటు చేస్తారు ?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— ప్రస్తుతం అనుబంధ ఉన్న పద్ధతి గురించి మనవి చేశాను. దానిని మార్చ వలసిన అవసరం ఉంటే, వారు చెప్పిన అభిప్రాయం తీసుకొంటాను. ఏ పద్ధతిలో దీనిని మార్చాది అన్నది ఆలోచన చేస్తాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్ష, ఈ పుస్తకాలు వారికి ముట్టటం లేదు. కాకినాడలో హరిజన పెడ్యూల్డ్ కాస్టు వారికి ఇచ్చేది ముట్టటం లేదు. ఆక్కడ అమ్ముకొంటున్నారు. దానిని మంత్రిగారు ఇన్ వెస్టిగేట్ చేయిస్తారా ?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—తప్పకుండా ఇన్ వెస్టిగేట్ చేయిస్తాను.

శ్రీ సి. పీటర్ పాల్ :—పాఠ్య పుస్తకాలు స్కూల్స్ తెరచి పనుటరమ్, నెంకడీటరమ్ అయిన తర్వాత తీసుకు వచ్చి వీరికి ఇవ్వటం జరుగుతున్నది. ఇటువంటి డిలే లేకుండా సంవత్సరం ప్రారంభంలోనే పుస్తకాలు అందించే ఏర్పాటు చేస్తారా ? లేకపోతే అసలు పుస్తకాలు ఇవ్వటమే మానేస్తారా ?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—పుస్తకాలు ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదని గౌ. సభ్యులు చెప్పిన మాటను అంగీకరించటంలేదు. సకాలంలో ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉన్నదనేది నేను పూర్తిగా అంగీకరిస్తున్నాను. దానికి కావలసిన చర్యలు తీసుకొంటాము.

శ్రీమతి టి. ఇ. ఎస్. ఆనందబాయి :—కృష్ణా డిస్ట్రిక్టుకు ఎన్ని పుస్తకాలు సంపించడం జరిగింది. పుస్తకాలు యిచ్చేటప్పుడు పేరెంట్స్ యొక్క యిన్ కం దృష్టిలో పెట్టుకొని యిస్తున్నారా ?

9-50 a.m.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—కృష్ణా జిల్లాలో ఎన్ని పుస్తకాలు యిచ్చారో నా దగ్గర అంకెలు లేవు. కావాలంటే తెలుసుకొని చెప్పతాను. ఇవి యిచ్చేటప్పుడు పేరెంట్స్ యిన్ కం ఆలోచన చేసుకొని యిస్తున్నారా అని అడిగారు. నా దగ్గర వివరాలు లేవు. కాని అంచరు విద్యార్థులకు యివ్వాలనే నిబంధన.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—హరిజనులు అనే అభిప్రాయం యిమ్మెటిరీయర్ అవ్ ది స్టేజన్ పుస్తకాలు పంపిస్తున్నాము. ఎకనామిక్లీ కండిషన్ యింకా బాడగా ఉన్న కమ్యూనిటీస్ ఉన్నాయి. వారిని కూడ దృష్టిలో పెట్టుకొని పంపించే ఏర్పాటు యున్నదా ? Will the Hon'ble Minister consider the question of those other communities which are economically more backward than the Harijans ?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—వారి ప్రశ్నలో ఉన్న మూల సిద్ధాంతంలో నాకు ఏ విధమైన విభేదం లేదు. ఆర్థిక పరిస్థితులు చూసుకోవాలి.

Mr. Speaker :—Now we take up the postponed question. The intention of the Speaker was that the answers for the remaining questions listed for the day should be placed on the Table because there was no time. The immediately following question among those questions was in the name of Sri C. V. K. Rao.

Sri C. V. K. Rao :—Should I be penalised in this way?

Mr. Speaker :—It is not penalising; I cannot help it. It is the rule. Answer should be placed on the Table of the House.

Sri C. V. K. Rao :—You did not do this at any other time. It is a mild way of cutting me out for the simple reason, I requested you to allow me to put a supplementary. Is it fair? because the next question is my question. Should I be treated like this?

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ప్రొసీజర్ మీద బిజినెస్ అధ్యయనం కమిటీలో డిస్ కస్ చేద్దాము. ఎవరో నలుగురు గట్టిగా మాట్లాడితే యిచ్చేసి లేకపోతే లేదని కాదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అదృశ్య, ఈ పుస్తకాలు వారికి ముట్టటం లేదు. కాకినాడలో హరిజన షెడ్యూల్డ్ కాస్తు వారికి ఇచ్చేది ముట్టటం లేదు. అక్కడ అమ్ముకొంటున్నారు. దానిని మంత్రిగారు ఇన్ వెస్టిగేట్ చేయస్తారా ?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—తప్పకుండా ఇన్ వెస్టిగేట్ చేయిస్తాను.

శ్రీ సి. పీటర్ పాల్ :—పాఠ్య పుస్తకాలు స్కూల్స్ తెరచి పుస్తకరమ్, సెంకర్ బరమ్ అయిన తర్వాత తీసుకు వచ్చి వీరికి ఇవ్వటం జరుగుతున్నది. ఇటువంటి డిలే లేకుండా సంవత్సరం ప్రారంభంలోనే పుస్తకాలు అందించే ఏర్పాటు చేస్తారా ? లేకపోతే అసలు పుస్తకాలు ఇవ్వటమే మానేస్తారా ?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—పుస్తకాలు ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదని గౌ. సభ్యులు చెప్పిన మాటను అంగీకరించటంలేదు. నకాలలో ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉన్నదనేది నేను పూర్తిగా అంగీకరిస్తున్నాను. దానికి కావలసిన చర్యలు తీసుకొంటాము.

శ్రీమతి బి. ఇ. ఎస్. ఆనందబాయి :—కృష్ణా డిస్ట్రిక్టుకు ఎన్ని పుస్తకాలు పంపించడం జరిగింది. పుస్తకాలు యిచ్చేటప్పుడు పేరెంట్స్ యొక్క యిన్ కం దృష్టిలో పెట్టుకొని యిస్తున్నారా ?

9-50 a.m.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—కృష్ణా జిల్లాలో ఎన్ని పుస్తకాలు యిచ్చారో నా దగ్గర అంతేలు లేవు. కావాలంటే తెలుసుకొని చెప్పతాను. ఇవి యిచ్చేటప్పుడు పేరెంట్స్ యిన్ కం ఆలోచన చేసుకొని యిస్తున్నారా అని అడిగారు. నా దగ్గర వివరాలు లేవు. కాని అంచరు విద్యార్థులకు యివ్వాలనే నిబంధన.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—హరిజనులు అనే అభిప్రాయం యిమ్మెటిరీయల్ ఆఫ్ ది పేటర్స్ పుస్తకాలు పంపిస్తున్నాము. ఎకనామిక్స్ కండిషన్ యింకా బాడీగా ఉన్న కమ్యూనిటీస్ ఉన్నాయి. వారిని కూడ దృష్టిలో పెట్టుకొని పంపించే ఏర్పాటు యున్నదా ? Will the Hon'ble Minister consider the question of those other communities which are economically more backward than the Harijans ?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—వారి ప్రశ్నలో ఉన్న మూల విధాంతంలో నాకు ఏ విధమైన విభేదం లేదు. ఆర్థిక పరిస్థితులు చూసుకోవాలి.

Mr. Speaker :—Now we take up the postponed question. The intension of the Speaker was that the answers for the remaining questions listed for the day should be placed on the Table because there was no time. The immediately following question among those questions was in the name of Sri C. V. K. Rao.

Sri C. V. K. Rao :—Should I be penalised in this way?

Mr. Speaker :—It is not penalising; I cannot help it. It is the rule. Answer should be placed on the Table of the House.

Sri C. V. K. Rao :—You did not do this at any other time. It is a mild way of cutting me out for the simple reason. I requested you to allow me to put a supplementary. Is it fair? because the next question is my question. Should I be treated like this?

శ్రీ సి. శ్రీకృష్ణ :—ప్రొసీజర్ మీద విజినెస్ అడ్వయజరి కమిటీలో డిస్ కన్ చేద్దాము. ఎవరో నలుగురు గట్టిగా మాట్లాడితే యిచ్చేసి లేకపోతే లేదని కాదు.

మీకు డిస్క్రిషన్ యున్నది. కొన్ని యింపార్డెంటు క్వశ్చన్స్ మీస్ అవకుండా, చిన్న చిన్న విషయాల మీద ఎక్కువ ప్రశ్నలు ఉంటే అవి వేయండి. ఇంపార్డెంట్ ప్రశ్నలు పోతున్నాయి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—10 గంటలు అవుతున్నది. గం. 11-30 ని.లకు నాన్ అపిషయల్ డిస్కషన్ యున్నది. డిమాండ్ వోటింగ్ ఎప్పుడు వస్తుంది ?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఈ జాకు ఎలా చేయండి.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—లాగి లాగి మొత్తం నాన్ అపిషయల్ రోజు పాడు చేసుకొన్నాము. సఫర్ అయ్యేది మేమే. జనరల్ డిబేట్ లో సఫర్ అయ్యేది మనమే. ఎవరో నలుగురు కేకలు వేసుకొని చేసే దానికన్న మీకు డిస్క్రిషన్ యున్నది. రాష్ట్ర చీనేతకు సంబంధించి ప్రశ్న నాలుగున్నర లక్షల ప్రజలకు సంబంధించినది. మొత్తం ఆ క్వశ్చన్ డ్రావ్ అవుట్ అవుతున్నది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—విజినెస్ అడ్వయిజిరి కమిటీలో మనం అనుకొన్న దాని ప్రకారం అమలు జరగడం లేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ప్రీకరుగారికి కొన్ని రైట్స్ యిచ్చాము. వారు డిస్ క్రిషన్ ఉపయోగించుకోవచ్చు. వారికి ఏమైనా హార్ డిల్స్ ఉంటే మనం హెల్ప్ చేయవచ్చు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—మనం కో-ఆపరేట్ చేయకపోతే ఎలా చేస్తారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఒక క్వశ్చన్ వేసేటప్పుడు కాక్ అండ్ బుల్ స్టోరీస్ తీసుకువచ్చి గంటలు వెస్టుచేయవద్దని చెప్పాను. We are prepared to cooperate,

Mr. Speaker:—Instead of supplementaries, speeches are made I am not saying against individuals, There are rules here. On an average we will be able to dispose of 10 questions.

Sri V. Srikrishna :—We can even dispose of even 20 questions provided members follow a method.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ప్రతి క్వశ్చన్ మీద ప్రతి మెంబరు వేయనక్కరలేదు. ఒక మెంబరు అమ్మి క్వశ్చన్స్ మీద పార్టీసిపేట్ చేయవసరంలేదు. మీరు డిస్ క్రిషన్ ఉపయోగించి చేయవచ్చు.

Mr. Speaker:—Both in the matter of discussions on the Budget or on any proposal all members are anxious to speak. That is a very legitimate aspiration of every member and I think it should also be encouraged. I cannot say anything against it. At the same time there is the limitation of time. Unless you cooperate with me I will have to displease the members. It is not a question of cutting off Mr. Rao or anybody else. But it is unfortunate that it came at a stage when you were speaking and persisting. Also you took a lot of time; number of times you stood up. You say it is question hour but you made speeches. Therefore the other thing should be cut off. I have nothing against any individual as such.

SERVICE HOMES AND STATE HOMES

349—

*6120 Q.—Sri. CV.K. Rao:—Will the Minister for Women Welfare be pleased to state:

(a) whether Service Homes and State Homes are run by the Department of Women and Child Welfare and also by some other agency;

(b) if so, whether there is any coordination between the two types of managements;

(c) whether destitute women, helpless widows and deserted wives are receiving any attention;

(d) if so, the nature of the help, and

(e) whether an evaluation report is available in the matter?

Smt. M. Lakshmi Devi:—(a) & (b) Yes, Sir.

(c) & (d): Yes, Sir.

The destitute Women helpless widows and deserted wives are admitted into the State and Service Homes and they are fed and clothed free of cost. The morally fallen women who are admitted into the State Home are allowed to stay for three years and sent back after they are reformed morally and after giving necessary training in the Crafts in which they evince interest.

So also the inmates of the Service Homes will be given necessary training in the crafts and also coached for matriculation examination. Some of them are rehabilitated through marriages at State Cost.

(e) Yes, Sir.

STARTING OF A FIBRE GLASS UNIT AT MAHABOONNAGAR

341—

* 5649 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddy:—Will the Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether a letter of intent has been received for the starting of a fibre glass unit at Mahaboobnagar ;

(b) when will the unit be started

(c) the number of persons that will get employment

(d) the capital expenditure involved, and

(e) the names of the partners.

Sri P. Basi Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) About 2 years after obtaining all the clearances.

(c) About 800 persons.

(d) About Rs. 450 lakhs.

(e) Lt. Col. D. Sanjeeva Rao of M/s Sri, Krishna Bottliers Private Limited, Hyderabad.

శ్రీ నల్లపర్తి శ్రీనివాసుర్ రెడ్డి :—దీని యాన్యుయల్ ప్రొడక్షన్ ఎంత ? దీనికి కావసిన రా మెటీరియల్ ఏది ? ఇది ఎక్కడ దొరుకుతుంది ?

శ్రీ పి. బసిరెడ్డి :—రామెటీరియల్ మహబూబ్ నగర్ ఏరియాలో దొరుకుతుంది టర్న్ ఓవర్ 400 లాక్స్ వర్ ఇయర్.

10-00 a.m. Sri A. Sreeramulu :—I understand the Mining Corporation has decided to close down the Elcatta mine which provides the material for this fibra glass factory. When we are starting a public sector industry of fibra glass what is the purpose of closing down a mine which gives us raw material.

Sri P. Basi Reddy :—I have no information. I will enquire into the matter and see that it is preserved for this joint venture undertaking.

ACQUISITION OF A TELEX MACHINE BY THE ANDHRA PRADESH INFRASTRUCTURE CORPORATION

302—

*5535 Q.—Sri A. Sreeramulu :—Will the Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether the Andhra Pradesh Infrastructure Corporation has acquired Telex machine ;

(b) if so, when ; its cost and the number of messages received through the Telex from its inception to the end of August, 1975 ; and

(c) whether the Corporation has employed fresh candidate on higher scales of pay than the Government scales?

Sri P. Basi Reddy :—(a) and (b) The Andhra Pradesh Industrial Infrastructure Corporation has taken on rent 3 Telex machines from Postal Department for use at Hyderabad, Vijayawada and Visakhapatnam. Subsequently the machines at Vijayawada and Visakhapatnam have been surrendered due to poor response. The number of messages received and transmitted at Hyderabad, Vijayawada and Visakhapatnam are 40, 1 and 5 respectively, upto January 1975.

(c) Yes Sir, According to the Corporation Rules.

Sri A. Sriramulu :—The Minister did not tell us the cost of installing these machines. The number of messages received is only 46. Does not the Minister consider this a wasteful expenditure? Secondly according to the Corporation Rules, the Corporation is recruiting raw men from the filed-even clerks with a basic start of Rs. 150. While the basic salary of a clerk in Government service is Rs. 90. What is the luxury of this Corporation in throwing out departmental employees and going in for raw recruits at a higher salary?

Sri P. Basi Reddy :—These machines are taken on loan from the Postal Department. The annual rent for each machine is about Rs. 2000 monthly it comes to Rs. 160/-. It was expected that the entrepreneurs would make use of these Telex messages which are cheaper and which can go quicker but unfortunately the response at Vijayawada and Visakhapatnam was poor and so they had to be

closed down. As regards scales of pay, the scales of these Corporations are in conformity with the scales of other Corporations and the reason for their scales being higher is that they recruit men with higher qualifications, e.g., for a U.D.C. the starting is Rs. 140/- in Government service in respect of graduates recruited direct. In the Corporation the post is called Clerk-cum-typist starting on a pay of Rs. 150/- and they require experience also. In Government it is not possible to give these scales, because it means huge expenditure. The Corporations need some experienced men; that is why they give higher scales. After all the scales are not much higher than the Government scales.

Sri A. Sriramulu :—This is highly unconvincing. The Minister is only trying to defend the Managing Director of this Corporation. This is almost abdication of responsibility. There are experienced men in Industries Department. All Industrial Estates managed by the Industries Department were taken by this Corporation and if the Corporation is not satisfied with the employees who have been working in the Industries Department for such a long time even though they are qualified, what does it amount to? It only means that the Managing Director is trying to put his henchmen in charge of the Corporation. The Minister is only defending the actions of the Managing Director. The difference between the pay scale of the Government and this Corporation is Rs. 60/- at the lowest level. Why the Corporation should have this luxury? If the Minister considers this Rs. 150/- to a clerk in the Corporation is reasonable, why should it not be applied to Government employees?

Sri P. Basi Reddy :—I have already stated that for a U. D. C. the pay scale is Rs. 140/- in Government service.

Sri A. Sriramulu :—But Rs. 150/- is for an L. D. C. in the Corporation.

Sri P. Basi Reddy :—For L.D.C. there is no corresponding post in the Corporation. In addition to the general qualification they want experience.

Sri A. Sriramulu :—There are men who had put in long years of service in the Industrial Estates. These Industrial Estates have been taken by the Corporation. When they have taken over the work should they not also take the employees. Why should the Managing Director recruit raw men who do not have any idea and pay them high salaries. If the Minister is helpless we shall give it up.

Sri P. Basi Reddy :—I do not plead helplessness. Men from the Department have been taken on deputation. People who are required there are taken on deputation. Formerly the Industrial estates were under the control of the Director of Industries and when they were transferred to the Corporation quite a number of men have been taken on deputation from the Industries Department and they are paid some deputation allowance.

Sri A. Sriramulu :—I am sorry the Minister is not posted with information. Nobody has been taken from the Industries Department but people from the A.G.'s office and Public Works Department were taken ignoring the claims of the people working in the parent Department i. e., Industries Department and the former are being given 33% increase as deputation allowance. The Minister is not properly informed; I feel it is better to postpone this question is

that we can give some time to the Minister to study the matter and if necessary discuss with the Managing Director of that autonomous Corporation over which our Minister has no control.

Sri P. Basi Reddy:—The member assumes too much and then tries to find fault with me and the Department. It is stated here that employees deputed from the State Government are being paid conveyance of 20% per month and officers who are maintaining a car are paid Rs. 200 and so on. They have been taken on deputation.

Sri A. Sriramulu:—The Minister says I am assuming matters without any basis. Unfortunately the Minister is presuming certain things which do not exist. He is referring to something which I am not referring. People who have been taken on deputation, I say are not from the Industries Department. Some employees have been taken from the Industries Department but they are not on deputation. They are taken as employees of the Corporation, but persons who are taken on deputation are from the A. G.'s office and the Public Works Department and they are given these extra facilities and 33 1/3% increase.

Sri P. Basi Reddy:—Once again the hon. Member is very incorrect. A number of men who have been taken from the Directorate to the Corporation and then there were some people who were found to be unsuitable were proposed to be sent back to the Directorate and the Director came and complained to me. I have appointed a Committee consisting of the Secretary, the Director of Industries and the Managing Director of the Infrastructure Corporation to settle their disputes. Number of men have been taken on deputation. The hon. Member is assuming thing which are not quite correct.

Sri A. Sriramulu:—The whole matter is utterly confusing. With due respects to the Hon. Minister when the Director of Industries consider certain men suitable, who is the Super-Managing Director to say they are unsuitable.

Mr Speaker:—They will appoint a Committee and examine.

Sri A. Sriramulu:—Is the Minister assuring that the whole thing will be examined.

Sri P. Basi Reddy:—With regard to certain persons there is no agreement between the Director and the Managing Director; I sent for both and I discussed the matter in the presence of the Secretary and I asked all the three together to go into the matter in detail and settle the question and the hon. Member says none have been taken on deputation; that is not correct.

Sri A. Sriramulu:—Is that Committee still examining the matter or has the matter been closed.

Sri P. Basi Reddy:—They are still examining the matter. If there are any irregularities within the knowledge of the hon. Member he is welcome to communicate those things.

Sri A. Sriramulu:—I am taking that assurance. If there is any difference of opinion between the members of that committee, let the Hon. Minister sit in arbitration.

Sri P. Basi Reddy:—After final discussions, I will certainly by sit with them and settle the matters.

L.A.Q. Postponed from 12-3-1975 to 14-3-1975

Recognition of Intermediate Studies by other Universities
in the country

326—

*5484 Q.—Sri A. Sreeramulu:—Will the Minister for Education be pleased to state:

(a) whether it is true that the Intermediate examination conducted by the AP Board of Intermediate Studies is not recognised by 29 Universities in the country as equivalent to their respective intermediate examinations:

(b) if so, the names of such Universities; and

(c) the reasons for the same?

The Minister for Education (Sri M.V. Krishna Rao):—(a) 21 Universities have not yet communicated their decision with regard to the recognition of Intermediate Public Examination conducted by the Andhra Pradesh Board of Intermediate Education as equivalent to their respective Intermediate Examinations.

(b) A statement containing the list of Universities is placed on the Table of the House.

(c) The Universities have informed the Board of Intermediate Education that the matter is under consideration and that their decision when arrived at, will be communicated. The matter is being pursued with these Universities.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

List of Universities which have not yet communicated their decision with regard to the recognition of Intermediate Public Examination of Andhra Pradesh Board of Intermediate Education.

1. Bihar University, Muzzafarpur.
2. Birla University of Technical and Sciences, Piloni.
3. Gorakpur University, Gorakpur.
4. Jiwaji University, Gwalior.
5. North Bengal University, Siliguri.
6. Jadhavpur University, Calcutta.
7. Jabalpur University, Jabalpur.
8. Gurukul Kangri Viswa Vidyalaya, Saharanpur (Uttar Pradesh)
9. Gujarat University, Ahmedabad.
10. Agra University, Agra.
11. Calicut University, Calicut, Kerala.
12. S.N.D.T. Womens University, Bombay.
13. Allahabad University, Allahabad.
14. Awadesh Pratap Sing University, Reva.
15. Kanpur University, Kanpur.
16. Patna University, Patna.
17. Dibrugarh University, Dibrugarh.
18. University of North Bengal, Raj Ram Mohannagar, District Darjiling,
19. Meerut University, Meerut.
20. Jami Millia Islamia, Jamionagar, New Delhi.
21. Calcutta University, Senati House, Calcutta.

Sri A. Sriramulu:—I want to know whether this Intermediate study is a part of University Education or Secondary Education? ...

10-10 a.m.

Sri M.V. Krishna Rao:—It is a separate Board of Intermediate Education.....చనం జూనియర్ కాలేజీలని పెట్టాము. ఇది సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ కాదు. ప్రత్యేకంగా బోర్డ్ ఆఫ్ ఇంటర్మీడియేట్ ఎడ్యుకేషన్ అని ఉన్నది.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

LOW ESTIMATION OF THE COST OF THE TIMBER IN AGAMNAGAR RANGE 350—A—

S.N.Q. No. 6209—C.—Sarvasri K. Rami Reddy (Pargi) Ch. Kasaiah, V. Nageswara Rao:—Will the Minister for Forests be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the concerned forest officials have estimated the cost of timber at Rs. 50,000/- in Agamnagar Range;

(b) whether it is also a fact that the same timber fetched Rs. 2,50,000 in open auction;

(c) if so, the reasons for such high variation in the official estimates;

(d) whether the Government are aware that the officials concerned have deliberately prepared the estimates to favour their friend contractor; and

(e) if so, the action taken by the Government against the concerned officials in the matter.

The Minister for Forests (Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari):—(a) and (b): Yes Sir. The Singaram coupes No. XII and XIII, whose up set price was estimated at Rs. 67,800 and Rs. 50,500 respectively were sold for Rs. 2,42,000/- respectively.

(c) The Flying Squad concerned has been instructed by the Conservator of Forests who was present to investigate into the matters.

(d) This will be brought to light only after the investigation is completed and the report of the Conservator who ordered investigation is received.

(e) As the report of the Conservator is still awaited, no action has been taken so far. As soon as his report is received, necessary action will be taken against all concerned.

Sri K. Rami Reddy (Pargi) :—The D.F.O. Flying Squad has given report stating that there is loose estimation. But no action has been taken. Specifically I have mentioned this. Whether the Government is aware that the officers concerned prepared the estimates to favour their friend contractor. There is one Mohd. Ghouse who is a D.F.O. who was interested in one Mohd. Saleem. He asked his subordinates to give the estimate as Rs. 50,000. The Flying Squad pointed the mistake.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—Unless the report of the Conservator is received by the Government, it will not be possible for the Government to take any action.

Sri K. Rami Reddy :—The D.F.O. has already submitted his report.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—The Conservator has not yet submitted the report to the Government. Immediately on receipt of the report, appropriate action will be taken.

శ్రీ సిహెచ్. కాశయ్య :—50 వేలది 2 లక్షల 50 వేలని స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నప్పుడు రిపోర్టు వచ్చేవరకూ ప్రభుత్వం వేచి వుండవలసిన అవసరం ఏమిటి? వెంటనే ఎందుకు చర్య తీసుకోకూడదు? డి.ఎఫ్.ఓ. పలుక బడి గలిగిన మంత్రి గారి స్నేహితునిద్వారా మంత్రిగారి మీద ఒత్తిడి తీసుకువస్తున్నాడా?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—I would like to submit that the upset price is a record for conducting the auction. Ofcourse, the whole thing was put to open auction after giving wide publicity. The Conservator was also present. In the open auction there might have been unhealthy competition. Whatever it be, the Conservator felt the difference between the upset price and action amount and immediately order for an.

If there is any deliberate intention on the part of subordinates, we will take necessary action.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—ఆక్షను పెట్టినా నష్టానికి ఎవ్వరూ పాడరు. రెండు లక్షలు తేడాగా అంచనా వేసిన అధికారులకూ ఆ కొంటాకర్లకు లోగడకూడా ఏమైన సంబంధాలున్నాయో? ఇదే కొంట్రాక్టరు లోగడకూడా డిపార్టుమెంటల్ కొంట్రాక్టు చేసినమాట వాస్తవమా? ఇటువంటివన్నీ రుజువైతే, బిచారణ జరిపేవరకూ అక్కడ వున్న అధికారులను సస్పెండు చేసే యోచన ఈ ప్రభుత్వానికి వున్నదా?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:— As it is the Government has not incurred any loss by keeping the upset price low. It was valued at Rs. 57,000 and we got Rs. 2,42,000. All the same, as had already been submitted, after the receipt of the report, nobody will be spared.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుమీద వస్తున్న ఎరిగేషన్లు దృష్ట్యా డీవిని పరిశీలించవలసి యున్నది. అసలు ఎస్టిమేటు కాన్సుక్రంట్ ఎన్ని రెట్లు ఆఫ్ సెట్ వైస్ ఉండాలనేదానికి వున్న క్రెటిరియా ఏమిటి? ఆక్షను అయి ఒక సంవత్సర కాలం అయింది. ఇంకా కన్సర్వేటరు రిపోర్టు రాలేదంటున్నారు. రిపోర్టు పంపమని ఎప్పుడు అడిగారు? ఇంకా ఎంతకాలంలో అది వస్తుంది?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:— Actually the auctions were held on 30-12-1974. Hardly 2 1/2 months. In the meanwhile, the Conservator had ordered for an enquiry.

Sri M. Omkar :— What is the upset price over the estimated cost? There should be some graduation 2 times, three times or five times. What is the criteria?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—Upset price is the rate value of the standing crop.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి:— ఇప్పుడు ఒక సింగిల్ కేసు ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చింది. కాని ఇటువంటి ఉదాహరణలు ఆంధ్రప్రదేశ్, ముఖ్యంగా ఆదిలాబాదు జిల్లాలో చాలా వుంటున్నాయి. ఈ జింగిల్ లో యింత టింబరు అని సాధారణ ముగా ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారే వాల్చుయేషను చేస్తారు. డి.ఎఫ్.ఓ. గానీ కన్సర్వేటరుగానీ—వీరే వాల్చుయేషను చేస్తుంటే కరెన్టు కేసులు ఎక్కువగా

వస్తున్నాయి కనుక యితర శాఖల అధికారులచే యీ వాల్చుయేషన్ చేయించాలి. చెండు సంచవత్పూల మంచి కూడా దీనిమీద యాక్షన్ లేదు. కరప్షన్ కేసులు వస్తున్నాయి మంత్రీగారు యాక్షన్ తీసుకోవడం లేదు. కారణం ఏమిటి ?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :-Wherever anything is brought to the notice of the authorities, we are trying to take action. The hon. Member said that it should be valued by some other department. It will not be possible because this is a technical subject.

Sri K. Rami Reddy:— I point out earlier that on a complaint filed, the I. F. O Flying Squad enquired into the matter and after enquiry he submitted his report that it is loose estimation. Where is the necessity for the Conservator to enquire again? Normally 25 to 50% is allowed on estimated cost but it is more than 300 to 400% over the estimated cost.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:— It is not that. The Conservator who was present at the time of auction, he ordered for enquiry immediately. The very day he was asked the Flying Squad to enumerate the standing crop and report

Sri Ch. Parasurama Naidu:— The difference between Rs.50,000 and Rs. 2 lakhs and odd is extraordinary. So, it cannot be a question of unhealthy competition of bidders. There is something radically wrong. When is the enquiry likely to be concluded. Will the hon. Minister take steps to see that the enquiry is concluded soon and some action is taken.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:— Certainly, we will do that.

Sri Ch. Parasurama Naidu:— When Sir ?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:— Immediately after the report is received.

Sri Ch. Parasurama Naidu:— This is already delayed. Already four months have elapsed and for two years matters will be pending.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:— It has happened only on 30th December 1974, the date of the auction.

شری سلطان صلاح الدین اویسی — اس اسمبلی میں جنگلات کے تعلق سے کئی مرتبہ آپ کے علم میں یہ بات لائی گئی کہ وہاں کرپشن ہے۔ آپ کیوں نہیں ایسے عہدیداروں کا تبادلہ کر دیتے۔

شری محمد ابراہیم علی انصاری — تبادلہ کوئی سزا نہیں ہے۔ کاروائی کو ہم ضرور کرتے ہیں۔ پھر بھی جہاں یہ محسوس ہو کہ کسی کے تبادلہ سے حالات سدھر سکتے ہیں تو ضرور کرینگے۔

MISAPPROPRIATION OF PANCHAYAT FUNDS IN NARSAPUR TALUK
350-C.—

S. No. Q. No. 6209-I—Kumari M. Kamalamm (Nakrikal):— Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state |

(a) whether the Government are aware of the fact that there is misappropriation in the following Gram Panchayats of Narasapur Taluk Medak District the amounts of which are shown against them; and

S. No.	Name of the Gram Panchayat.	Amount Misappropriation. Rs.
(1)	(2)	(3)
1	Kaudipalli	6000.00
2	Ahmed Nagar	15000.00
3	Chinthalcheruvu	17000.00
4	Khazipalli	4000.00
5	Yelamakanna	8000.00
6	Kanchanpalli	5000.00
7	Konyal	700.00
8	Gummadidala	5000.00
9	Konthanpalli	9000.00
10	Motrajpalli	8000.00
11	Panyal	3000.00
12	Kagazimaddoor	8000.00
13	Chitkul	6000.00
14	Pillutla	2000.00
15	Jaggampet	5000.00

(b) if so the action taken in the matter ?

The Minister for Panchayat Raj (Sri L. Lakshmandas):—(a) Out of the 15 Gram Panchayats referred to in the question, the District Panchayat Officer Sangareddy has reported that there are certain irregularities in the administration of Gummadidala and Kagazimaddoor Gram Panchayats. The Deputy Secretary to Government has removed the Sarpanch Kagazimaddoor Gram Panchayat with effect from 16-11-1972 and the Collector has also filed a criminal prosecution against him for misappropriation of certain amounts. The District Panchayat Officer has also reported that the amounts covered by irregular expenditure in respect of Gummadidala Gram Panchayat have been recovered with penal interest. Information has to whether any irregularities and misappropriation of funds have been noticed in respect of certain gram panchayats has been elicited through unstarred question No. 5739.

There is no information in respect of other Gram Panchayats in the Government Panchayats in the Government at present.

(b) The District Panchayat Officer is conducting a detail enquiry in respect of all the remaining Gram Panchayats

శుభారం ఎమ్. కమలమ్మ (నకిరకల్) :—15 గ్రామ పంచాయతీలలో ఒక 10-20 a.m. లకు 75 వేల రూపాయలు మిస్ఎప్రోప్రియేషన్ జరిగితే రెండువోట్ల మాత్రమే

ఇన్వెస్టిగేట్ చేసామని చెప్పారు. 1969 నుంచి కేసు నడుస్తున్నది. ఇంతవరకు ఎందుకు ఆఫీసరు నిద్రపోతున్నారు. తక్షణం మిగిలిన గ్రామ పంచాయతీల గురించి రిపోర్టు అందజేస్తారా? ఆయా సర్పంచులనుంచి చెక్ పవర్స్ ఉపసంహరించే చర్య తీసుకుంటారా? కొడిపల్లి గ్రామ పంచాయతీలో మాజీ శాసన సభ్యులు విటల్ రెడ్డిగారి భార్య సర్పంచ్ గా ఉంది. అక్కడ 6-1-75 న ఆప్టికేషన్ ఇచ్చారు. ఇంతవరకు ఎందువల్ల పంచాయతీ ఆఫీసరు నోటీసులోనికి తీసుకోలేదు?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—జిల్లా పంచాయతీ ఆఫీసరుకు వెంటనే తెలియ చేయడమైనది రెండింటికీ సమాచారం ఇచ్చి మిగతా వాటికి తరువాత సమాచారం పంపుతాం అన్నారు. ఈ ఇరెగ్యులారిటీస్ చూస్తుంటే జిల్లా పంచాయతీ ఆఫీసరు కూడా సక్రమంగా చర్య తీసుకోలేదేమో అనిపిస్తున్నది. రిపోర్టు రాగానే పరిశీలన చేసి బాధ్యులైన వారిపై చర్య తీసుకోడం జరుగుతుంది.

కుమారి ఎమ్ కమలమ్మ :—రెండు గ్రామ పంచాయతీ సర్పంచులనుంచి తీసివేసినట్లుగానే మిగతా సర్పంచుల నుంచి కూడా చెక్ పవర్స్ తీసివేస్తారా?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత పరిశీలించి చర్య తీసుకుంటాము.

Further Supermentation to Qn. No. 300-C (S. N. Q. 6207-P postponed from 6-3-75.

Allegations against Sri C. Atchyutha ramiah Chief Engineer R & B

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :—విజిలెన్స్ కమిషన్ వారు, ఎసిబి వారు ప్రైవేటు పెన్సి కేసు ఉండని నిర్ణయించారు. ఎప్పుడు నిర్ణయించారు? ప్రభుత్వాన్ని ఎప్పుడు కోరారు? డిటైల్స్ ఎంక్వరీ ఇప్పుడు జరుగుతోందా? ఎవరు ఎంక్వరీ చేస్తున్నారు?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—డిటైల్స్ ఎంక్వరీ ఎసిబి వారే చేస్తున్నారు. ఈ సందర్భంలో ఛెక్వికల్ యాప్సెక్టు చూడడానికి ఒక ఎక్స్ పర్టు కమిటీ వేయాలని సూచించారు. The vigilence Commissioner has also agreed and sponsored one person for that purpose.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :—ఎసిబి ఎప్పటినుంచి ఎంక్వరీ చేస్తున్నది, ఎక్స్ పర్టు కమిటీగా ఉన్న వ్యక్తి పేరేమి? ఎసిబి ఎప్పటిలోపల విచారణ పూర్తి చేస్తారు?

Sri Challa Subbarayudu :—Sri Purushotham, who is incharge of P. W. D. (Irrigation) (Desi-ns) is asked to go into the matter so far as technical matter is concerned. As far as the Report is concerned, it will be completed as early as possible.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :—పురుషోత్తంగారిని ఎసిబికి ఛెక్వికల్ గౌడెన్స్ కోసమే నియమించారా? ఎంక్వరీ కూడా ఆయన చేయాలని చెప్పారా? ఆచ్యుత్తరామయ్యగారి కంటే పురుషోత్తంగారు. జూనియర్ కదా, ఆయనను ఎంక్వరీ ఆఫీసరుగా వేయడం తావ్యమా?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—ఎసిబి ఎంక్వరీ చేస్తుంది. కెక్వికర్ యాపైక్కు మాత్రమే వారు గై డెన్స్ ఇస్తారు. It is the Anti-Corruption Bureau which enquires into the matter.

Sri A. Sreeramulu :—On what date, did this file come to the Municipal Administration Department?

Sri Challa Subbarayudu :—I am not able to understand the question. You please repeat.

Sri A. Sriramulu:—Two clauses of this question were previously answered by the Minister for Public Works and we were told that the other clauses relate to Municipal Administration Department and the file had been transferred. That is how this question got postponed. This is the background of this question. I am trying to know on what date this file came to the Municipal Administration Department. 10-30 a. m.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—ఆ క్వశ్చను వర్జిక్ వర్క్స్ శాఖ మంత్రిగారు ఏమి చెప్పారంటే మంజీరా వాటరు వర్క్స్ మేము డీర్ చేస్తాం యాక్ సబ్ వర్క్ ఆర్ కవ్వరస్ అన్నారు. దానికి సంబంధించి ఈమధ్యనే మాకు రావడం జరిగింది.

Sri A. Sriramulu;—I want to know the specific date. There is a purpose in my asking this question. I want to know on what date this file was received by the Municipal Administration Department.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—అది మొన్న వర్జిక్ వర్క్స్ శాఖ మంత్రిగారు ఆన్సరు చేసిన తరువాత నాకు వచ్చింది.

Sri A. Sriramulu; He answered this question on 7th After that the file has come to you.

Mr. Speaker; Answered on 6-3-1975.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఏ ఫైలు గురించి అడుగుతున్నారు?

Sri A. Sriramulu:—This particular file covered by this question.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఫైలు ఈ ప్రశ్న ఆన్సరు చేసిన తరువాత వచ్చింది.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—క్వశ్చనుకు సంబంధించిన విషయాలను డీలు చేస్తున్న ఫైలు 6వ తేదీన ఆన్సరు చేసిన ఫైలు మాకు రోజుల తరువాత వచ్చిందా?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—ఎగ్జాక్ డేబు ఎట్లా చెప్పగలము? క్వశ్చను ఆన్సరు చేసిన తరువాత వచ్చిందని చెప్పగలము.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—తరువాత ఆన్సరు చేయడానికి వచ్చింది.

Sri C.V.K. Rao:—What is this Municipal Administration got to do with this particular Achyuta Ramaiah, Chief engineer' Roads and Buildings who is directly under P.W.D. Is the Municipal Administration going to shield this man.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అచ్యుతరామయ్యగారు డైరెక్టర్ గా ఆర్. అండ్ బి. వాటి కంట్రోలులో ఉన్నారు. ఇదివరకు వాటర్ వర్క్స్ ఆర్ అండ్ బి డిలో చేస్తుండేది. వర్జిక్ హెల్తుక్ ట్రాన్స్ ఫరు అయినది. అందువల్ల మునిసిపల్ ఆడిట్ ప్రోసెసు క్రిందికి వచ్చింది.

Sri C.V.K. Rao:—Has the Chief Minister studied the file or the Minister for Municipal Administration studied the file before the answer is given.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—కాయంబు రెస్పాన్సుబిలిటీ ఉన్నప్పుడు చీఫ్ మినిస్టరుకి రాకుండా పోదు.

Sri C.V.K. Rao:—Sometimes there is also joint irresponsibility.

Sri Challa Subbarayudu:—Manjira water works is in my portfolio and I am in charge of Manjira. That is why the file has come to me.

STATEMENT BY THE MINISTER S FOR PANCHAYAT RAJ
re: Transfers and Postings of Teachers in Panchayat Raj Bodies.

The Minister for Panchayati Raj, (Sri L. Lakshman Das): — While answering L.A.Q.No. 5419 (Starred) put by Sri M. Nagi Reddy, M. L. A., on 6-2-1975, I have informed the House that the whole question relating to transfers of teachers in Panchayat Raj bodies is under review by Government and that norms will be prescribed shortly for regulating the transfers of teachers working in the Panchayati Raj bodies.

The Government have since decided to issue orders laying down the following norms regarding the postings and transfers of teachers working in Zilla Parishads and Panchayat Samithis:

(1) Transfers should not be made in the middle of academic year except on grounds of disciplinary action, moral turpitude, promotions and or other circumstances covered by the norms prescribed in this G. O. The Zilla Parishads and Panchayat Samithis could plan transfers of teachers in accordance with the norms and give effect to such transfers at the beginning of the academic year.

(2) (a) Teachers working in the schools under the control of the Zilla Parishads should not be posted to their native taluks and they should not also be posted to any place within a radius of 25 Kms. to their native places.

(b) In the Panchayat Samithis, teachers should not be posted to their native places. They should not be posted within a radius of 25 Kms. to their native places in the Samithis.

(c) The principle of not posting teachers to their native taluks, places will apply not only to the allotment of teachers immediately after their recruitment but also to the teachers working already in the native taluks Panchayat Samithis. However as the application of this principle overnight may result in mass transfers, the competent authorities should effect the transfers of 40% of such cases during the beginning of the next academic year and 20% in each subsequent year to give effect to the principles in (a) and (b) above.

(3) No teacher should be retained at a place beyond a period of 5 years

re: Transfers and Postings of teachers in
Panchayat Raj Bodies.

(4) (a) Teachers once posted to a station in a Panchayat Samithi should not be disturbed till 3 years. If the competent authority proposes any transfer of teacher before he completes his three years stay at one station the District Educational Officer concerned should be consulted. If no reply is received from the District Educational Officer within 15 days from the date of receipt of the communication by the District Educational Officer under proper acknowledgement, the competent authority can take further action to pass final orders marking a copy to District Educational Officer.

(b) In the case of the teachers working under the control of the Zilla Parishads also no teacher should be transferred before he completes 3 years stay at his present station. If the competent authority proposes to transfer any teacher before he completes his 3 years stay at the present station the approval of the Government should be obtained before effecting any such transfers. In extremely urgent cases such transfers can be effected in consultation with the District Collector under intimation to Government.

(5) Mutual transfers of teachers may be permitted at the beginning of the academic year or at the end of the academic year between teachers of same rank and who are teaching the same subject, to the condition that teachers concerned have completed 3 years stay at their respective stations and also subject to principles of nativity and other rules of non payment of T. A. etc. Mutual transfers should not be effected in the middle of the academic year.

(6) Wife and husband working as teachers should be posted at same place as soon as possible subject to principles of nativity. They may also be posted in the same school at the same place provided there are more than posts of the teachers in said school.

(7) All applications for transfers from teachers should be submitted strictly through proper channel.

(8) Requests of family members of Army personnel for posting to places which are nearer to the places where such families are located may be considered favourably at the beginning of academic year subject to principles of nativity.

(9) Girls Schools should be entirely manned by lady teachers and men teachers working in Girls school should be replaced by lady teachers irrespective of the fact whether the teachers involved in such cases have completed the prescribed period of stay or not and whether it is the middle of the academic year or not. However if the required number of lady teachers are not available male teachers who are more than 50 years old may be posted till lady teachers become available.

(10) If a transfer is requested to a place whether the father/mother/husband as the case may be of a teacher is residing on retirement from service such requests should be considered at the time of general transfers subject to principles of nativity.

re: Police firings at the Yera near Damulo 0
village, Nandigama taluk.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :—ఇంత పెద్ద సమాధానం తేబిలు మీద పెట్టించాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:—It will be placed.

Sri C.V.K. Rao:—You made an observation sometime when the Labour Minister made a statement also.

Sri A. Sreeramulu:—We welcome such statements of the Ministers. But they should be placed on the Table, Sir.

10-40 a.m.

They should make a statement in the House and not outside. It is very good that he has done it here. While doing so, it will help the Press and the Members. Advance copies of the same may be supplied atleast in the future. They must go to the press. Advance statements may be supplied to the members, so that we can follow. You may give a ruling.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—అధ్యక్ష, మంత్రిగారు ఇచ్చిన లెక్క ప్రకారం 100 శాతములోను ముందు 40 శాతం, తరువాత సంవత్సరం 25 శాతము అంటున్నారు. అంటే మిగతా 35 శాతమును అట్లాగే వుంచుతారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—పేటమెంటు తేబిల్ పైన పెట్టిన తరువాత బాగా మాట్లాడవచ్చును కదా.

MATTERS UNDER RULE 341

re: Police Firing at the Yera near Damuloor Village,
Nandigama Taluq.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—అధ్యక్ష, ఈ నెల 11 వ తేదీ శివరాత్రి ఉత్సవము రోజున నందిగామ, జగయ్యపేట, మధిర నియోజకవరాల కూడలిలో సంగమేశ్వరుని తిరునాళ్ల మహోత్సవము జరుగుతుంది. ఆ ఉత్సవమును చూడడానికి ఈ మూడు నియోజకవరాల ప్రజలే కాకుండా 15, 20 వేల మంది జనము రావడం, ఆ ఉత్సవములో పాల్గొనడము జరుగుతుంది. ఆ రోజున నేను, నా ప్రక్క నియోజక వర్గ శాసన సభ్యులైన డి. వెంకటరామ్మ గారు ఆ ఉత్సవానికి హాజరైనాము. ఆ వారు సేము ఉత్సవములో పాల్గొని వచ్చిన తరువాత పోలీసులు కాల్పులు జరిగినట్లు తెలిపి విచారించినాము. 12వ తేదీ ఉదయమున నేను, జగయ్యపేట శాసన సభ్యురాలు వాసరెడ్డి రాజ్యలక్ష్మమ్మగారు అక్కడకు వెళ్ళడము జరిగింది. కాల్పులు జరిగిన పటిష్ఠి చూస్తే తిరునాళ్ల సందర్భములో ప్రభుత్వము తీసుకొనవలసిన శ్రద్ధ తీసుకొన లేదని అన్పిస్తున్నది. రెండుజిల్లాల కూడలిలో జరిగే పెద్ద తిరునాళ్లలో పాల్గొనడానికి వేలాది ప్రజలు వచ్చే సందర్భములో 15 మంది పోలీసులను పెట్టడము, వారికోనే కార్యక్రమాన్ని చేయవచ్చునని, శాంతిభద్రతలను కాపాడవచ్చునని తక్కువ అంచనా వేయడము దురదృష్టకరమైన విషయము. తిరునాళ్లలో ఎక్కడ చూసినా జూదాలు పేకాటలు, నాటివి ప్రభుత్వము అనుమతించినది. అక్కడ పాపాట పాడిన ఆదర్శకు

re: Police firings at the Yera near Damuloor village, Nandigama taluk.

తిరునాళ్లలో సారా దుకాణము పెట్టుకొనే పెర్మిషన్ లేదు. ఆన్ అథరైజ్డ్ సారా షాపులను ఆక్కడపెట్టి 400 లీటర్ల వరకు సారా అమ్మడము వల్ల సాంఘిక వ్యతిరేక శక్తులు క్రాగి ఎగడము జరిగింది. దీనిపైన న్యాయవిచారణ జరిపిస్తే తప్ప దీనిలో పున్న తప్పు ఒప్పులు తెలియవు. ప్రజలది తప్పా, పోలీసులది తప్పా అనే దానికన్న సారాయ దుకాణాలను అనుమతించకుండా వుండడము, జూదాలను అనుమతించకుండా వుండడము, పోలీసులను 50 మ.డినో, 100 మందినో పెట్టడము జరిగి వుంటే ఈ దురదృష్టకరమైన సంఘటనలేవి జరిగి వుండేవి కావు. మృతి చెందినవారు, గాయపడిన వారు కూడ నా నియోజక వర్గానికి చెందినవారే. దీనిలో హరిజనులు కూడ ఉన్నారు వారి కుటుంబాలకు వెంటనే ప్రభుత్వము సహాయము చేయాలని, గాయపడిన వారికి కూడ సహాయము చేయడానికి ప్రభుత్వము ముందుకు రాలని, ఇటువంటి సంఘటనలు ఇకముందు జరుగకుండా పరిష్కార కట్టుబాటు చర్యలు తీసుకొనాలని, విచారణ జరిపిస్తే బాగుంటుందని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మిస్టర్ రామశర్మ.....

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఒకరు మాట్లాడిన తరువాత మంక్రలు స్టేటుమెంటు చేయడము, తరువాత మిగతా సభ్యులు ప్రశ్నలు అడగాలని బి.ఎ.సి.లో అనుకొన్నాము. లేకపోతే ఎక్కువ టైము అవుతుందని అనుకొన్నాము.

శ్రీ యమ్. ఓంకార్ :—నోటీసు యిచ్చిన సభ్యుల పేర్లయినా చదవండి. లేకపోతే ప్రెస్ కి తెలియదు.

Mr. Speaker :—I will read the names in the order in which they were received. Sarvasri M. Omkar, M. Nagireddy, V. Srikrishna, N. Srinivasulreddy, M. Adinarayana Reddy, C. V. K. Rao, B. Ramasarma, Vanka satyanarayana, Ch. Kashaiah.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—నేను 341 నోటీసు క్రింద యివ్వలేదు. నేను అడ్డర్స్ మెంటు మోషను క్రింద యిచ్చాను. కానన సభ జరిగేటప్పుడు ఇటువంటి ఉదంతాలు జరిగితే సభ కొంచెము చర్చించాలి. ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావలసి వుంటుంది. అడ్డర్స్ మెంటు మోషనుకు ప్రాధాన్యత వుంది మీరు 341 చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను చేయలేదు.

శ్రీ సి.వి. కె. రావు :—రూలు 341 క్రింద ఇచ్చారని అన్నారు అడ్డర్స్ మెంటు మోషను క్రింద నేను యిచ్చాను కాబట్టి అడగవచ్చును. అందరూ ఎందుకు మాట్లాడడము, జవసరము లేదు అవి వారు అంటున్నారు. ప్రభుత్వమును పడగొట్టడానికి కాదా కదా మేము మాట్లాడేది. ప్రభుత్వము బాగా పని చేయాలని చెబుతున్నాము.

Mr. Speaker :—The Minister will make a reply, then you can put a question.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—వారు చెప్పని విషయము చెబుతాను.

Mr. Speaker;—That means everybody will have to be allowed. That is the point.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అభ్యంతరము పెట్టడము కాదు. మనము అనుకొన్న ప్రొసీజరును చెప్పాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—బి. ఎ. సి. లో వారు ప్రతి విషయము అనుకొంటే మాకు స్వేచ్ఛ ఏమి వుంది? ఫండ్ మెంటల్స్ లోకి వెడితే ఎట్లా? బి. ఎ. సి లో అనుకొన్నాము. అందరూ మాట్లాడకూడదు అంటే ఎట్లా? అది ఎక్కడి న్యాయము?

శ్రీ బి. రామశాస్త్రి :—అదృశ్యం. కూడలి గ్రామములో ఈ ఉత్సవ సందర్భములో జరిగిన దుర్ఘటన చాల ప్రమాదకరమైనది. ప్రధానముగా వికారాధం, నహెమియా. అను ఇద్దరు చనిపోయారు. చాల మందికి గాయాలు తగిలినవి. నందిగమ సమితి ప్రెసిడెంటు గారు కూడ దీనిపైన న్యాయ విచారణ జరిపించాలని స్టేటు మెంటు యిచ్చారు. ఇలాంటి సందర్భములలో పోలీసులు కావాలని జనాన్ని రెచ్చగొట్టడము జరుగుతున్నది. ఇటువంటి సంఘటనలు జరిగినప్పుడు, ప్రజలు గుమిగూడినప్పుడు జనాన్ని నెమ్మదిగా వెళ్ళిపోయిన నచ్చ చెప్పే పద్ధతి కాకుండా జనాన్ని రెచ్చగొట్టే పరిస్థితిని క్రిమీట్ చేయడము. ప్రజలు తిరుగబడారు కాల్పులు చేశామని పోలీసులు చెప్పడము జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వము న్యాయ విచారణ జరిపించడానికి పూనుకోవాలి చనిపోయిన వారికి నష్టపరిహారము యిప్పించాలి. ఇటువంటి సంఘటనలు ముందు ముందు జరగకుండా ప్రభుత్వము తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యమ్. నాగిరెడ్డి :—అందరికి అవకాశము యిస్తారా అదృశ్యం.

Mr. Speaker :—As far as I remember, the matter has been decided in B. A. C. In respect of members belonging to the same group, only one should speak. I think that is what Mr. Srikrishna has suggested and it has been approved.

శ్రీ యమ్. నాగిరెడ్డి :—మొన్న బి.ఎ.సి. సమావేశము జరిగినప్పుడు శ్రీకృష్ణ గారు, వంకా సత్యనారాయణగారు కూడ లేకుండిరి. నేను హాజరై నాను. విజినెస్ త్వరగా పూర్తి కావాలంటే, డిమాండ్ మీద చర్చలు జరగాలన్నట్లయితే టైమును అర్జర్స్ చేయాలనుకొన్నాము. ప్రతి క్వశ్చనులో ప్రతివారికి అవకాశం యివ్వడము అనేది కాకుండా ప్రశ్న వేసినవారికి అవకాశము యివ్వాలని, అట్లాగే 341 కాని, కాలింగ్ ఆఫీసర్ పైన కాని ఒకరు మాట్లాడితే మిగతా వారికి మంత్రి గారి స్టేటు మెంటు అయిన తరువాత ప్రశ్నలను ఆడగడానికి అవకాశము యివ్వాలని అనుకొనడము జరిగింది. అనాడు శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి గారు, రంగదాసుగారు కూడ ఉన్నారు.

Mr. Speaker : — One member in each group

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— ఫస్టు మెంబరు మాట్లాడాలని, తరువాత మంత్రి స్టేటు మెంటు చేయడము, తరువాత ఒక్కొక్క గ్రూపు నుంచి ఒకరు సందేహాలపైన అడిగితే అడగవచ్చునని బి.ఎ.సి. లో అనుకొన్నాము.

re: Police firings at the Yera near Damuloor village, Nandigama taluk.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— ఒకరు చూట్లాడాలని, మంత్రిగారు స్టేటు మెంటు యిచ్చిన తరువాత మిగతా సభ్యులు క్లారిఫికేషన్సును అడగాలని, ఉపన్యాసాలు చేయకూడదని 941 పైన కాని, కాలింగ్ ఆజెన్డ్స్ పైన కాని ఆ ప్రకారం చేస్తే బైమ్ సేవ్ చేసుకొనగలమని అనుకొన్నాము.

Sri C. V. K. Rao—Now I raise a Point of Order That whatever subject matter has been passed or approved in BAC must be placed before this House I don't find that thing It is not circulated

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— ఏ డెసిషన్ తీసుకొన్నా ఆ రూల్స్ అవి సి. వి. కె. రావు గారికి వర్తించవు కదా.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :— అదేమిటండి, అట్లా అంటారు, ఎందుకు వర్తించవు?

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :— శాసనసభ సమావేశాలు జరిగేప్పుడు పోలీసు ఫైరింగ్సు 10-50 a.m. జరగడం యిది రెండవసారి. పోలీసులు స్టేటులో ఫైరింగ్సు చారీలు చేయడం తప్ప యింకేమీ చేయడం లేదు. ప్రజాస్వామ్యములో ప్రత్యేకమైన బాధ్యత వుంది. యిష్టం వచ్చినట్లు ప్రవర్తించడానికి లేదు. దానివల్ల ప్రజల ప్రాణాలకు నష్టం జరిగింది, భీత్య పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. తిరుణ్ణాలో ఫైరింగు చేయడం ఏమిటి? ఆక్రమంగా వుంది. విరంతుకంగా వుంది. ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా? ఇటువంటి పరిస్థితులు వచ్చినప్పుడు ముందుగా తెలుస్తుంది. ఆకస్మాత్తుగా పువద్రవ మైన యుద్ధ పరిస్థితులు లేవుగదా, మొట్టమొదట బెదరించడం, టియర్ గ్యాస్ వుప యోగించడం జరిగిందా? అనేమి చేయకుండా ఆకస్మాత్తుగా పోలీసులు ఫైరింగు చేశారనే నేరాన్ని ఆపాదిస్తున్నాను. మెజిస్ట్రేయల్ ఎంక్వయిరీ వల్ల లాభం లేదు. ఎవరైతే ఫైరింగు చేశారో వారు వీరికి సబార్డినేటుగా వుంటారు. కలెక్టరు మెజిస్ట్రేటు ఒకే విధానం ఆవలంబిస్తారు, అందుకని జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీ కండక్టు చేయాలని కోరుతున్నాను నిష్పక్షపాతంగా వుంటుంది. ప్రాజాలు పోయినవారికి దెబ్బలు తిన్న వారికి తగినటువంటి డబ్బు యిప్పించాలని కోరుతున్నాను.

Sri J. Vengal Rao :—On 11-3-1975 a crowd about 10,000 persons gathered at the Yera in Kolleru river near Damuloor village, Nandigama Taluk, to celebrate Sivaratri Festival. The police had made bandobust arrangements stationing one section of Armed Reserved Police and 9 local constables. Some persons got drunk and indulged in disorderly behaviour in a tea stall. The police rounded up 15 trouble makers and kept them under armed reserve Sub-Inspector. Several hundred persons surrounded the police post demanding the release of the persons. The mob also throw stones to the police party and set fire two stalls near by. It was 9.00 p.m. and pitch dark then. When the situation is deteriorating, the Sub-Inspector in-charge of the bandobust party tried to disperse the mob with lathy charge but it was proved ineffective. Due to peting of stones, the A.R.S.I. and A.R.P.C, fell down unconscious and several constables were injured. As the situation was deteriorating, the S.I Ordered, opening fire in self-defence. As a result of the firing, one

re: Police firings at the Yera near Damuloor village, Nandigama taluk.

person died, and another while taking to the hospital and 5 persons were injured and all of them are undergoing medical treatment. A magisterial enquiry was ordered and the Collector and Superintendent of Police, Krishna have visited the place.

ఈనందర్పములో నేను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరఫున సానుభూతిని విచారాన్ని తెలియ జేస్తున్నాను. కలకత్తరుకు ఆరర్పు యివ్వడం జరిగింది, చనిపోయినవారికి దెబ్బలు తిన్నవారికి ఆర్థిక సహాయం చేయాలని. మెజిస్ట్రేయల్ ఎంక్వయిరీకి ఆరరు వేయడం జరిగింది. నాగేశ్వరరావు గారు చెప్పినట్లు యిలాంటి చోట అన్రై వెన్సెడ్ సారా షాప్స్. గాంబ్లింగ్ డెన్స్ ఓపెన్ చేయడం వల్ల వచ్చినటువంటి క్రైబుల్. డిసార్డు మెంటల్ గా స్పెషల్ ఎంక్వయిరీకి ఆరరు చేస్తున్నాను. నేను స్త్రీకృష్టగా యాక్షన్ తీసుకుంటాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన దానిని బట్టి అక్కడ తిరు నల్లలో పోలీసులు, తప్ప అన్సోషల్ ఎలిమెంటు అండ్ గూండాస్ ఉన్నారని.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— నా స్టేటుమెంటు మీరు సరిగా వినలేదు.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— నాకు విన్నిస్తుంది, అచ్చంగా అక్కడ ఉన్న పోలీసులు రెచ్చగొట్టి చేసిన చర్య, ఆ చర్యను సమర్థిస్తూ ముఖ్యమంత్రి గారు స్టేటుమెంటు చదివి దానికి సానుభూతి తెలపడం చాలా సిగ్గుచేటు అయిన విషయం. అమర్యాదకరమైన విషయం. పోలీసుల ప్రావేశవన్తో ఆది జరిగింది. క్రమవద్దతితో అనువులో పెడితే

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— మెజిస్ట్రేయల్ ఎంక్వయిరీకి ఆరరు చేశాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— పోలీసుల రిపోర్టును నమ్మి ఎంక్వయిరీ జరుపుతారా ?

Mr. Speaker:— An enquiry was ordered

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— మెజిస్ట్రేయల్ ఎంక్వయిరీ వల్ల లాభం లేదు, విప్పక్షపాతంగా ఎంక్వయిరీ చేయమనండి.

Mr. Speaker :— What is the other enquiry,

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :— జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీ చేయమనండి.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీ జరిపించమనండి.

Mr. Speaker :— He has already ordered. an enquiry that is going on.

Sri M. Omkar :— Whether Chief Minister is accepting for the judicial enquiry

శ్రీ వి నాగేశ్వరరావు :— ముఖ్యమంత్రిగారు మెజిస్ట్రేయల్ విచారణ జరుపుతారా అన్నారు. అదేవిధంగా చనిపోయినవారికి, దెబ్బలు తిన్నవారికి ఆర్థిక సహాయం వెంటనే అందజేస్తామన్నారు. ఆ సరిస్థితికి దారితీసినదాని గురించి ఎంక్వయిరీ చేయాల్సి, అనార్డర్ల లికరు షాప్స్ వుండడం.....

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—దానికి వేరే డిపార్టుమెంటర్ ఎంక్వయిరీ వేస్తామని చెప్పానుగదా.

re: Strike by the Workers of the Printing Press in Nellore Town

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అధ్యక్ష, నెల్లూరు టౌన్ లో ప్రింటింగు ప్రెస్ లో వర్కర్లు అందరుకూడా మినిమం డీమాండ్స్ పెట్టి సమ్మెచేయడం జరిగింది. ఆ సమ్మె సమా పం అయిందా? వారి మినిమం డీమాండ్స్ ఏమిటి? ఏ విధంగా పరిష్కారం చేశారో ఒక ప్రకటన చేయాలని కోరుతున్నాను.

Sri T. Anjaih:—The Nellore District Press Workers Union served a strike notice on 46 printing presses in Nellore demanding a minimum salary of Rs. 300/— p.m. for machinemen, compositors and binders, payment of bonus and implementation of Factories Act or shops and Establishment Act. The workers went on strike from 14-2-1975. The Industrial Relation Officer, Nellore has already convened a meeting for the settlement of the dispute. A settlement was arrived at between the workmen and management of 8 printing presses. The other 38 printing presses and the other employees are having mutual discussions for arriving amicable settlement. The demand for implementation of Factories Act and Shops Act is not an industrial dispute and the concerned Inspectorate will deal with the violations if any under the Act.

I have contacted the Collector, Nellore. The Collector informed me that the negotiations are still going on. If they felt the Collector will give decision which will be binding on the parties.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—30 చిల్లర ప్రింటింగు ప్రెస్సుల వర్కర్లు స్ట్రయిక్ లో ఉన్నట్లు వారు ఒప్పుకున్నారు. న్యూస్ పేపర్లు ఎక్కువ రిలీజ్ అయ్యే ప్రెస్సులు ఉన్నవి. అవి మాత్రపడి వుంటాయి. కేవలం కలెక్టరుమీద వదలకుండా మంత్రిగారు నెల్లూరుదాకా వెళ్లి పరిష్కారం చేయడానికి ప్రయత్నంచేస్తారా?

శ్రీ టి. అంజయ్య :—నెటిల్ మెంటు అయ్యే అవకాశం ఉంది. రాత్రి కలెక్టరుతో మాట్లాడాను. బహుశ : నేడు రేపి పరిష్కారం అవుతుంది. కాకపోతే నేను వారిని పిలిపించి మాట్లాడుతాను.

re: Illicit Transport of Rice from East Godavari District.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్ష, యీస్టు గోదావరి డిస్ట్రిక్టులో బియ్యం స్మగ్లింగ్ అయిపోతున్నది. అక్కడి అధికారులు బ్లాకుమార్కెటుదారులతో స్మగ్లింగ్ లో లాలూచీ అయిపోయినారని నెపం వేస్తున్నాను. దీనికి వుదాహరణగా మొన్నటిరోజున జరిగిన సంఘటన చెబుతున్నాను. 400 క్వంటాలు రెండు లక్షలు విలువైనవి, మురారి అనే గ్రామమునుండి తునివరకు తీసుకుపోబడినవి. చిన్న ముసలి అనే రైస్ బ్లాకుమార్కెట్ డీలరుకు యిచ్చేప్పుడు పట్టుకోవడం జరిగింది. దానిపై న తగ్గినటువంటి విచారణ డిస్ట్రిక్టు రెవిన్యూ ఆఫీసరు జరపవలసివుంది, కాని ఆయన సరైన విచారణ జరపకుండా ఆ మనిషిని విడుదలచేసి లారీ బియ్యం వదిలివేసి స్మగ్లింగ్ ను లీగరైజ్ చేశారు. ఈ పద్ధతిలో ఆ డిల్లలో, పంటపండే ప్రాంతము

నుండి బియ్యం తోకే— రూల్సును వయలేట్ చేస్తూ— ప్రజలు అకలి సంచ్ ఖానిక్ గురి అవుతారు, దానిమీద ప్రభుత్వం ఎటువంటి చర్య తీసుకుందో చెప్పమనండి. తీసుకోని పక్షములో ఒక అధికారిని పంపించి నిష్పక్షపాతంగా తగిన యాక్షన్ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. దురదృష్టవశాత్తు సుబ్బారాయుడు గారు సమాధానము చెబుతారు అనుకుంటాను.

Sri Challa Subba Rayadu:—The Assistant Grain Purchasing Officer, Kakinada during the course of inspection seized lorry no. APP 6332 with 48 bags in Puntha near Sifhayappapeta village in East Godavari District on 14-12-1974 and found that according to the way bill, rice was being transported from Sri Pulagam Suryanarayana Reddy, a foodgrain dealer of Murari village to Srinivasa Rice and Company, Tuni. The Asst. Grain Purchasing Officer, Kakinada suspected violation of provisions of the Andhra Pradesh Foodgrain Dealers' Licensing Order and the Andhra Pradesh Exhibition of Price Lists of Goods Order. He filed a complaint before the District Revenue Officer, East Godavari under Section 6-A of the Essential Commodities Act. The District Revenue Officer took the case on file, issued a show cause notice to the party, gave an opportunity to the party to represent his case through a lawyer and after hearing the party and going through the evidence available, he concluded that there had been no violation of provisions orders and of the ordered release of the seized articles.

11-00 a.m. శ్రీ సి.వి.కె. రావు:— నేను ఒకటి అడుగదలచాను. ఇన్స్పెక్టర్ గెయిన్ పర్మిషింగ్ అఫీసరు పట్టుకున్నారు. అది రూల్సు వై లేట్ చేయడముకాదు. తరువాత డి.ఆర్.ఓ. విడుదల చేశారు. డి.ఆర్.ఓ. తప్పు చేశారు. ఫుడ్ లాన్ ఉంది. రూలు వై లేట్ చేస్తే వారికి జెనిఫిట్ ఆఫ్ డాట్ ఇచ్చారు. కాబట్టి ఒక అధికారిని పంపించి ఎంక్వయిరీ చేయించాలి.

శ్రీ సిహెచ్. సుబ్బారాయుడు:— ఎఫ్.పి.యల్ క మొడిటిన్ అట్టు క్రింద it is the D. R. O who is the competent authority; orders were passed by D. R. O.; we could only go to a court; that is the position.

Sri C. V. K. Rao :—I am asking the Government. The D.R.O. is responsible to the Government.

గి ౨

Sri Ch. Subbarayudu :—He has acted in a judicial capacity not as a revenue authority.

re: Strike by college students in the
Osmania University Campus.

Sri C. V. K. Rao :—As far as the party is concerned, if something wrong has been done, Government is a party, the Grain Purchasing Officer is a party and the D.R.O. is another party.

Mr. Speaker :—In his personal capacity he is authorised under the Essential Commodities Act.

Sri C. V. K. Rao :—I want the Minister to examine this matter. He is asking somebody to go to court. Already the hoarder and the black-marketeer is benefited. Should I go to the court? It is the Government which has to investigate into the matter—whether the D R O exercised his judgment properly or not, That is my point, Let the Minister assure me that he would try to investigate into the matter.

Sri Ch. Subbarayudu !—He acted in a judicial capacity, not as DRO. We can only go to an appellate authority.

re: Strike by College Students in the Osmania University
Campus.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :—అధ్యక్ష. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం కాంపస్ లో ఉన్న కాలేజీ విద్యార్థులు, విద్యార్థినులు సమ్మెచేస్తున్నారు. యీ సమ్మె ముగిసిందో లేదో తెలియదు. వారి మినిమం డీమాండ్సు ఏమిటి, ఆ డీమాండ్సు తీర్చడానికి ఏమిచేశారు, యీ సమ్మె విరమించారా వివరాలు మంత్రిగారు ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్ష, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం కాంపస్ లో ఉన్న కాలేజీ విద్యార్థులు, విద్యార్థినులు 9వ తేదీ నుంచి క్లాసెస్ బాయ్ కాట్ చేశారు. పరీక్షలు యూనివర్సిటీ కాంపస్ లో కాకుండా వుమెన్స్ కాలేజీ ఆవరణలో పెడుతున్నారని అందుకు నిరసనగా వారు క్లాసెస్ బాయ్ కాట్ చేశారు. ప్రతి కాలేజీకి ఇది స్పెషిల్ అవుతుంది. కాబట్టి ఎడ్యుకేషను మంత్రిగారు పిల్లలకు అనుకూలంగా పేటుమెంటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—అధ్యక్ష, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ కాంపస్ లో ఉన్న కాలేజీ స్టూడెంట్సు పదవ తేదీన సమ్మె ప్రారంభించారు. సభ్యురాలు చెప్పినట్లుగా వుమెన్స్ కాలేజీలో పరీక్ష కేంద్రం పెట్టారు. యీమధ్య ఎంఠ్రెస్సు పరీక్షలు కూడా వుమెన్స్ కాలేజీలో పెట్టారు. జిల్లదండ్రులు పుర ప్రముఖులు సంతోషించారు. ఎంఠ్రెస్సు పరీక్షలు చాలా బాగా నిర్వహించారు, విద్యార్థుల ప్రతిభ తెలుసుకోగలిగినందుకు చాలా సంతోషించారు. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో మొత్తం 28 డిపార్టు మెంట్లు ఉన్నాయి. అక్కడక్కడ ఆ యూనివర్సిటీ కాంపస్ లో పరీక్షలు పెడితే కంట్రోలు చేయడం కష్టంగా ఉంది. అయితే ఏప్రిల్ 12-13 తేదీనలో డీన్సు, ప్రెసిపాల్సు, హెడ్స్ ఆఫ్ డిపార్టుమెంట్సు కూర్చుని ఎంఠ్రెస్సు పరీక్షలు వుమెన్స్ కాలేజీలో పెట్టనందువలన యూనివర్సిటీకి మంచిపేరు వచ్చింది. బాగా కంట్రోలు చేయడానికి వీలు కలిగింది అని నిర్ణయించారు.

ఫిబ్రవరి 12-13 తేదీలలో వుమన్ కాలేజీలో పరీక్షలు పెట్టాలని నిర్ణయించారు. తరువాత కొంతమంది స్టడెంట్లు ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ కాంపస్లో పరీక్షలు ఉండాలని కొన్ని డిమాండ్స్ పెట్టి సమ్మోచేశారు. ప్రెన్సిపాలు హెడ్స్ ఆఫ్ డిపార్టు మెంట్లు- డీన్స్ 12-13 తేదీలలో డిస్ కస్ చేశారు చాలా డిమాండ్లు అలాచేస్తున్నారు. కొన్ని అంగీకరించారు ఫుల్ ఫిల్ చేయడానికి, ఒక దాని దగ్గర మాత్రం అంగీకరించలేదు. యీ రోజు వైస్ చాన్సలర్ స్టడెంట్లతో మాట్లాడారు. మనం స్టడెంట్లు బాగా చదవడానికి ఆవకాశాలు కల్పించాలి. కాపీలు కొట్టడం ఇతర పద్ధతులు నిరోధించాలి. ఫుమెన్ కాలేజీ కాంపస్లో పరీక్షలు ఉంచే బాగా కంట్రోలు చేయవచ్చు. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ కాంపస్లో 18 డిపార్టుమెంట్లు ఉన్నాయి. కంట్రోలు చేయడం కష్టంగా ఉంది అని డీన్స్ ప్రెన్సిపాలు హెడ్స్ ఆఫ్ డిపార్టు మెంట్లు కూర్చుని నిర్ణయించారు. కొంతమంది స్టడెంట్లు యీ నిర్ణయాన్ని అడ్రిషియేట్ చేశారు. కొంత మంది స్టడెంట్లు అందోళన చేస్తున్నారు. వైస్ చాన్సలర్ గారు స్టడెంట్లతో మాట్లాడారు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—స్టడెంట్లు రిప్రజెంటేషన్తో మంత్రి గారు మాట్లాడి పరిష్కార మార్గం చూస్తారా ?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—సభ్యులు కూడా ఆలోచించాలి. పరీక్షలు పగడంబందిగా జరగాలి. స్టడెంట్లు బాగా చదివి బాగా పరీక్షలు వ్రాసే ఆవకాశాలు కల్పించాలి. చదవ కుండా పాస్ అయ్యేట్లుగా ప్రయత్నించడం మంచిదికాదు. వారు ఆలోచించే యీ నిర్ణయం చేశారు. స్టడెంట్లు నాయకులతో వైస్ చాన్సలరుగారు మాట్లాడున్నారు. నాకు వైస్ చాన్సలరుతోను ఆవసరమయితే స్టడెంట్లు నాయకుల తోనూ మాట్లాడ దానికి ఏమీ ఆభ్యంతరంలేదు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—స్టడెంట్లు కాలేజీలకు వీవడంలేదు. యీ పరిస్థితి ఇతర కాలేజీలకు స్పెర్షిడ్ కాకుండా చూడాలి. స్టడెంట్లను సమాధాన పరచాలి.

CALLING ATTENTION TO MATTERS

re: SALE WAKF PROPERTY IN NELLORE DISTRICT,

11-10 a.m.

Mr. Speaker :—Now we will go to the next item.
(regarding the mosque at Nellore)

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:—Sir, I shall read the statement first.

Sri Syed Hasan (Charminar):—I have also given a motion under Rule 341; it loses its importance if it is not brought in time. Secondly, I had given a privilege motion about 3 weeks back against the Health Minister.

Mr. Speaker:—I will look into it.

Sri Syed Hasan:—Now I will hear the Minister.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:—The Hon'ble Member is perhaps referring to the Abbas Ali Khan Mosque at Nellore. There are Ac. 23.9 wakf land for the Abbas Ali Khan Mosque at Nellore known as Moazan service lands. The members of the Moazan family sold away a portion of this land measuring Ac. 3-42 to one Smt. Doulat Bee in the year 1943. The Wakf Board filed a suit on the file of the Sub-Judge Nellore against the purchaser for the recovery of the wakf property. The suit is pending trial in the court. While the suit is pending in the court, the purchaser offered to settle the suit by way of compromise with the Wakf Board against payment of a lumpsum of Rs. 11,000 in cash to the institution and the Wakf Board would withdraw the suit from the court. The District Wakf Committee, Nellore consulted the local advocate about the proposed compromise and the Committee was advised to accept it on the ground that the sale of land took place prior to 15-8-47 and the adverse possession of the purchaser started from the date of sale, i. e., in the year 1943 and as such the provision of the Public Wakf Extension of Limitation Act 1959 will not apply in this case and as such it is likely the suit may be decreed against the Wakf Board. The District Wakf Committee after considering the matter resolved on 30-12-73 to accept the compromise and recommend to the Wakf Board in January, 1974 that the compromise may be accepted and the suit withdraw on payment of a lumpsum of Rs. 11,000 by the purchaser. While the matter was under consideration in the Wakf Board the vendee of the land also approached the Government in September, 1974. It has been observed by the Government that as the adverse possession of the party started from 1943 itself the provision of the Wakf Extension of Limitation Act, 1959 may not apply in this case and as a result of which the party may take advantage of this legal position and withdraw the offer which may ultimately result in loss to the District Wakf Committee. The Government therefore advised that in the interests of the Wakf institution, the Wakf Board might accept the compromise proposal and to withdraw the suit and settle the matter. The Wakf Board in its meeting held on 30/31-12-74 considered the case and observed that there are other identical cases pending in the law courts and the proposed compromise might adversely affect the interests of the wakf property. It was also found that there was some agitation from the Muslim of Nellore against the proposed compromise. Taking these facts into consideration the Wakf Board decided that the Secretary of the Wakf Board and the two members of the Board should visit the spot, examine the matter and submit a report to the Board for taking a final decision in the matter. The report of the two members is awaited. From the above facts, it would be seen that the District Wakf Committee, Nellore itself recommended to the Wakf Board for acceptance of the compromise and to withdraw the suit.

Sri Syed Hasan:—It is unfortunate that in the Budget the House has control over the Wakf Board and still this item was never included during the budget discussions but there is a Minister for that. We give subsidy to the Wakf Board and still no one bothers; even in the department also it is never considered.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—There is no subsidy given by the Government. Neither any grant is voted in the Assembly; so there is no point in discussing it.

Sri Syed Hassan :—I am telling this because it is pertinent in a way.

Mr. Speaker :—If it is not coming this year nothing can be done; next year we will take that into consideration.

Sri Syed Hasan :—The very fact that the grant is voted is enough. We have a right to discuss on this, So it has to be included. That is my point.

Mr. Speaker :—Next Year. I will place it before the Business Advisory Committee for next year.

Sri Syed Hasan :—Usually the Minister does not give in other matters intelligent replies but very cleverly drafted reply he is giving now and wherever this wakf property is under destruction he comes to the rescue of those who are responsible for destruction. Now this reply is very clear; the Muthavallis or those in charge of the mosque were granted some land. The wakf property was sold and the Committee had gone to the court and a case is still pending. If the case was weak, the party would not have offered more price and come with a compromise proposal. They approached the Minister and through his Private Secretary this deal was done and instead of getting a high price or retaining the case in the court, more so when there is agitation by the Nellore Muslims a decision to accept the compromise was taken. What were the special circumstances for the Minister to put in a telephone long distance call and also issuing telegraphic orders.

Mr. Speaker :—You are making a statement. Please put a question.

Sri Syed Hasan :—This is not a statement. I am stating facts. What were the circumstances that led the Minister to do like this and issue orders by telephone and Telegram, which will result in more destruction and more harm to the wakf property. It was clear that the party had no case and that is why a compromise proposal was put forward. How did our Minister go to the rescue of the party, thereby causing loss to the wakf property.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—We never ordered for the withdrawal; we only advised the Wakf Board to consider their compromise as we thought after going through the resolution of the District Wakf Committee and the legal advice obtained by the District Committee that this will not stand in a court of law. We thought it is better to get some amount before the case is dismissed.

Sri Syed Hasan :—What is your point on this. If the case was old and this Wakf Act has no jurisdiction why should the party come for a compromise?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— With all that, at our level we never took a decision. We only advised the Wakf Board to consider the case, In return the Wakf Board also never took a final

Calling Attention to Matters : 14th March, 1975. 369
 re : Transfer of audit work of Panchayats
 to the Panchayat Administrative Department.

decision. They deputed two members to go to Nellore to study the whole thing.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :- అధ్యక్ష, ఈవేళ నాన్ అఫీషియల్ డే. నాన్ అఫీషియల్ విజినెస్ కు పార్మల్ గా అర్థ గంట—1 1/2 గంటల వరకు ఇచ్చి అప్పటి వరకు హౌసు విజినెస్ చేసుకోవచ్చు. అంటే హౌసు విజినెస్ 11 1/2 నుంచి 1-00 గంట వరకు చేసుకోవచ్చు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :- ఈవేళ నాన్ అఫీషియల్ డే. నాన్ అఫీషియల్ రిజల్యూషన్లు ఉన్నాయి. అందుచేత 1 గంట నుంచి 1 1/2 వరకు నాన్ అఫీషియల్ విజినెస్ చేయవచ్చు.

Mr. Speaker :—At 1 O'clock the non-official business will commence.

Sri A. Sriramulu :—Because our schedule is getting very badly crowded and it is getting postponed, our request is that the regular official business, i.e., moving of demands and discussion can go up to 1 'O' clock. Last half-an-hour we shall reserve for non-official resolution.

Mr. Speaker :—If that is the view of the House, I have no objection. Now, Mr. Sreeramulu would speak on his calling attention.

re : Transfer of Audit work of Panchayats to the Panchayat Administrative Department.

Sri A. Sriramulu :—I am calling the attention of the Minister for Panchayati Raj. In December, 1973, Government have decided that the audit work of Gram Panchayats could be transferred to Panchayat Officers. Audit and inspection are independent functions. Audit must be independent from administration. The Government issued orders in December, 1973 perhaps in the Adviser's regime. In January, 1974 that order has been stayed. The Government is again reconsidering the matter with a view to introduce audit functions to Panchayat Executive Officers. I consider that it is not desirable as far as administration and audit are concerned. If it is done, it will lead to retrenchment of 600 trained local fund employees.

Sri L. Lakshmandas :—The Public Accounts Committee in its meeting held on 21-9-1972 desired that the consolidated accounts of Panchayat Samithis and Zilla Parishads on and from the year 1969-70 should be placed before the State Legislature before March, 1973. The Examiner of Local Fund and Panchayati Raj Accounts had reported the following pendency of audit in the two Panchayati Raj Institutions as on 1-5-1973 :

1. Panchayat Samithis	..	692
2. Zilla Parishads	..	97

**Calling Attention to Matters:
re : Transfer of audit work of Panchayats
to the Panchayat Administrative Department.**

For clearing the arrears of audit it was not possible to sanction additional staff due to difficult ways and means position of the State Government. Hence, it was decided to reduce the work load of the Auditors in respect of the Gram Panchayats and to divert some of the staff for completing the arrears of audit in the Panchayat Samithis and Zilla Parishads. Consequently orders were issued in G.O.Ms. No. 467, Panchayati Raj, dated 7-12-1973 appointing the Extension Officers (Panchayats), Divisional Panchayat Officers and the District Panchayat Officers as Auditors to audit the accounts of such of the Gram Panchayats whose annual income is Rs. 3,000/- and below. These orders were issued as a temporary measure to be in vogue on 31-3-1975.

However on the representation from the General Secretary, Andhra Pradesh Local Fund Audit Employees Association, the above orders were suspended in Government Memo No. 127/Pts. III/74-1, dated 22-1-1974. Hence the orders have not taken effect in any District.

The present position with regard to balance of audit is as follows:

1. Gram Panchayats	..	10,676
2. Panchayati Samithis	..	172
3. Zilla Parishads	..	32

The above balance may be reduce to some extent by the end of the current financial year. But the audit work relating to the year 1974-75 of all the Institutions will add to the outstanding balance on 1-4-1975. Unless special steps are taken, it will not be possible to bring the audit of the Panchayati Raj Institutions up to date and prepare the consolidated accounts of the Panchayat Samithis and Zilla Parishads. The Government are therefore examining the need to exclude the Gram Panchayats below certain income limit from the purview of Local Fund and Panchayati Raj Audit Department so as to bring the audit of all Panchayati Raj Institutions upto date. Such a diversion will not result in any retrenchment or reversion of qualified men in the Audit Department even temporarily.

Sri A. Sreeramulu :- Hon'ble Chief Minister assured the employees on 28th February, 1974 that this will not be implemented. Even now I request the Minister not to be frightened by the arrears of work of 1973-74. According to my information, 1892 Panchayat accounts in Andhra area and 4,000 panchayat accounts in Telangana area are to be audited for 1973-74. This is not a big one-in Andhra area 5% and in Telangana area 24%. There was much bulk work left out previously. So, I request the Minister to give up this idea of transferring of audit function to the Panchayat staff because they are administrative officers and the effectiveness of the audit will be lost.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :- ఆద్యక్ష, ఇప్పడు గౌ. సభ్యులు చెప్పిన ప్రకారంగా యీ విషయం గురించి పరిశీలన చేస్తున్నాము. వారు చెప్పిన పాయింట్ కూడ మేము అలోచిస్తున్నాము. వీరు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్ గా ఉండి ఆడిట్ చేయటం మంచిదా,

Calling Attention to Matters of Urgent
re: Delay in admissions to part time
Diploma Courses in Engineering for
Industrial Workers.

14th March, 1975. 371

కాదా, అన్నది కూడ పరిశీలనలో ఉంది. ఇప్పుడు ఉన్న లెక్కలుబట్టి చూస్తే స్టాఫ్ రిట్రీవ్ మెంట్ కాదు ఈ నెలొకరుకు యాక్యువల్ గా చాలావరకు ఇంప్రూవ్ అవుతుందని చూస్తున్నాము. పంచాయతీలను ఏ విధంగా ఆడిట్ చేయాలన్నది ఆలోచిస్తున్నాము. మన గౌ. సభ్యులు చెప్పింది కూడ దృష్టిలో పెట్టుకొని ఇవి సుదీర్ఘంగా ఆలోచన చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

re : Delay in admissions to part time Diploma Courses in Engineering for Industrial Workers.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—అధ్యక్ష, ఇండస్ట్రియల్ వర్కర్స్ కు సంబంధించి ఇంజనీరింగ్ పార్ట్ టైమ్ డిప్లొమా కోర్సులో ప్రవేశం ఇప్పటికీ జరగలేదు. 1974 జూలై లో నోటిఫై చేయవలసినది ఇప్పటికీ నోటిఫై చేయబడదు జరగలేదు. ఇది మొరమైన విషయము. దాదాపు 8, 9 నెలలు గడిచిపోయినాకూడ, ఇంతవరకు దానిని గురించి ఎక్కువోకపోవటం విచారకరమైన విషయము. కొత్తగా ఏవైనా కోర్సెస్ స్టార్ట్ చేయాలంటే వాటికొరకు దీనిని నిలపవలసిన అవసరం లేదు. పాలిటెక్నిక్స్ లో ఒకటి రెండవోట్ల ఇది స్టార్ట్ చేయాలనే ఉద్దేశ్యం ఉండవచ్చును. హైదరాబాద్, విజయవాడ, కాకినాడ, విశాఖపట్నం-యీ నాలుగు పాలిటెక్నిక్స్ లో కూడ అడ్మిషన్స్ కు ఇప్పటికీ నోటిఫికేషన్ రాలేదంటే- అది మొరమైన విషయం. నవంబరు, డిసెంబరులో యీ రెగ్యులర్ స్టూడెంట్స్ కు సంబంధించిన పరీక్షలు జరిగిఉండాలి. సస్పెండ్ చేసేట్ బోర్డు డిప్లొమా ఎగ్జామినేషన్ నవంబరు, డిసెంబరులో జరగవలసినది మార్చి 75 కు వాయిదా వేయటం జరిగింది. ఎకడమిక్ ఇయర్ ఎప్పుడు ఆఖరు అవుతుందో, ఎప్పుడు ప్రారంభం అవుతుందో ఆర్డం కౌన్సిలింగ్ లో యీ ఇండస్ట్రియల్ వర్కర్స్ గా ఉన్న వ్యక్తులు పడిపోయారు. దీనికి బాధ్యులు ఎవరు? తప్పిదస్తులు ఎవరు? అన్నది చూసి మంత్రిగారు కఠినంగా వ్యవహరించకపోతే యీ సమస్య తేలికట్లుగా లేదు. దీనిపైన మంత్రిగారు ఒక ప్రకటన చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. శ్రీరామ్మూర్తి :—అధ్యక్ష, వారు చెప్పింది నిజమే. అక్టోబరులోనే యీ పరీక్ష జరిగిఉండవలసినది. కొన్ని కోర్సులు కొత్తగా స్టార్టు చేయాలని డైరెక్టర్ ఆఫ్ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ వారు రికమెండ్ చేయటం జరిగింది. అది గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాతో ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు జరపటం జరిగింది. అవి వచ్చేవరకు దీనిని యీ రకంగా వెనకపెట్టటం జరిగింది. ఉన్న కారణం అది ఈ విషయంలో నేను గౌ. సభ్యులు చెప్పినది అంగీకరిస్తున్నాను. ఆ రకంగా వెనకపెట్టటం బాగాలేదు. అది ఎప్పుడు వస్తే అప్పుడు చేయాలి తప్ప దాని కోసం దీనిని వెనకపెట్టేవద్దతి బాగా లేదు; అనేది నేను కూడ అభిప్రాయపడుతున్నాను. వెంటనే ఉత్తరువు జారీ చేసి, దీనికి నోటిఫికేషన్ ఇస్యూ చేసి అడ్మిషన్స్ ప్రారంభించవలసినదని కోరుతాను. ఈ రోజే ఉత్తరువు జారీచేస్తాను. యాన్యువల్ ఎగ్జామినేషన్ విషయంలో- అది కూడ దీలే అవుతున్నదని వారు చెప్పారు. అది నిజమే. దానికి కారణం- 69,72, 73 సంవత్సరాలలో జరిగినటువంటి అందోళనల సందర్భంలో- నార్మల్ పీరియడ్ ఉంటే తప్ప సిలబస్ కంప్లీట్ చేయటం సాధ్యం కాదు కాబట్టి- ఆ పరీక్షలు జరిగిన సమయంలో- ఆ నాడు చేయలేకపోయారు. ఆ పరిస్థితులలో- ఎగ్జామినేషన్స్ వెనక్కు వేయటం జరిగింది,

Government Motion :
re: Constitution of the Committee on
Estimates for 1975-76.

ఈ కొద్ది రోజుల్లో అది కూడ సవరించటానికి అవకాశం కలుగుతుంది. 73-74 వ సంవత్సరంలో యాన్యువల్ ఎగ్జామినేషన్ ఆగస్టు, సెప్టెంబరులో జరిగాయి. 74-75లో అడ్మిషన్స్ అక్టోబరు నుండి డిసెంబరు వరకు జరిగాయి. అక్టోబరు నుండి డిసెంబరు వరకు అడ్మిషన్స్ జరిగిన సంవత్సరంలో పరీక్షలు ఎప్పుడు పెట్రోలి 8 మాసాలలో యా కోర్సు కంప్లీట్ చేయాలి అని చెప్పి, ఆ రకంగా ఎగ్జామినేషన్ జూలైలో పెట్టవలసినది అని ఉత్తరువులు జారీచేయటం జరిగింది. జూలై 75 నాటికి ఎగ్జామినేషన్స్ జరుగుతాయి. 1976 వచ్చేటప్పటికి అనుకొన్నట్లు మేలో ఎగ్జామినేషన్స్ చేయగలుగుతామని నేను సమ్మతున్నాను. ఇది ఉన్నటువంటి పరిస్థితి.

11-30 a.m.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి : మంత్రిగారు తప్పిదం ఒప్పుకున్నందుకు చాలా సంతోషం. తప్పిదం చేసిన ఉద్యోగుల మీద కూడ కఠినంగా చర్య తీసుకోకపోతే ఇటువంటి పొరపాట్లు మరల జరుగుతునే ఉంటాయి. క్రొత్త కోర్సులు స్టార్ట్ చేయాలి అనుకొన్నప్పుడు వర్నమెంట్ ఆఫ్ యిండియాకు అప్లయి చేసినప్పుడు వెక్స్టు అడ్మిషన్స్ తో సింక్రెనైజ్ చేసి ఉంటే బాగా ఉండేది. కాని జరిగిపోయిన దానితో సింక్రెనైజ్ చేసి యిప్పటికే కాలం వృధా చేశారు. ఈ రోజు ఉత్తరువులు జారీ చేసినా అంటున్నారు. ఎకడమిక్ యియర్ ది కూడ అభ్యిక్తమైన నిర్ణయం తీసుకోకపోతే, ప్రైవేటు క్లాసెస్ అయినా పెట్టుకొని కంప్లీట్ చేసి ఎకడమిక్ యియర్ అనేది ఒక ఎడ్డెజిగా జరగకపోతే - రెక్కికల్ ఎడ్యుకేషన్ కు ఒక ఎకడమిక్ యియర్, యింకో ఎడ్యుకేషన్ కు యింకో ఎకడమిక్ యియర్ గా ఉంటే హెరంగా ఉంటుంది. శ్రీ ఎన్. కృష్ణారావు అనే ఒక మెంబర్, ప్లేట్ బోర్డు ఆఫ్ రెక్కికల్ ఎడ్యుకేషన్ స్టాండింగ్ కమిటీ, ఈయన ఈ బోర్డు మీటింగ్ కార్యక్రమం చేయమని అనేక ఉత్తరాలు వ్రాసినట్లు, చాలా విషయాలు దానిలో చర్చించాలని కోరినట్లుగా తెలుస్తున్నది. వెంటనే ఆ బోర్డు మీటింగ్ ఏర్పాటు చేసి సభ్యులు అభిప్రాయం తీసుకొని వ్యవహరిస్తే బాగా ఉంటుందని నేను సూచిస్తున్నాను. మంత్రిగారు దానిని ఒప్పుకుంటారని నేను అనుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి :—తప్పకుండా అలాగే చేస్తాను.

GOVERNMENT MOTION

re: Constitution of the Committee on Estimates for 1975-76.

The Chief Minister (Sri J. Vengala Rao) :

Sir, I beg to move :

“That the Members of this House do proceed to elect in the manner required by Rule 275 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in Andhra Pradesh Legislative Assembly, 15 members from among their number to be members of the Committee on Estimates for the financial year 1975-76.”

“That this House recommends to the Andhra Pradesh Legislative Council that they do agree to nominate 5 members from Legislative Council to be on the Committee on Estimates of this House for the financial year 1975-76.”

Mr. Speaker :—Motion moved.

The question is :

“That the Members of this House do proceed to elect in the manner required by Rule 275 of the Rules of procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, 15 members from among their number to be members of the Committee on Estimates for the financial year 1975-76.

“That this House recommends to the Andhra Pradesh Legislative Council that they do agree to nominate 5 members from Legislative Council to be on the Committee on Estimates of this House for the financial year 1975-76.”

The motion was adopted.

Mr. Speaker :—In accordance with the regulations made by me for conduct of elections according to the Principle of proportional representation by means of single transferable vote, I fix the following programme of dates for election to the Committee on Estimates for the year 1975-76.

1. The last date for making nominations : 3 p.m. on Tuesday, the 18th March, 1975.
2. The date of scrutiny of nominations : 11 a.m. on Wednesday, the 19th March, 1975.
3. The last date for withdrawal of candidature : 3.00 p.m. on Saturday, the 22nd March, 1975.
4. The date on which a poll shall, if necessary, be taken : 10.00 a.m. to 3.00 p.m. Tuesday, the 25th March, 1975 in the Committee Room of the Assembly buildings.

Now, we shall take up the discussion on Budget.

VOTING FOR DEMANDS FOR GRANTS FOR 1975-76.
DEMAND NO. XXI MEDICAL AND HEALTH SERVICES.

Sri V. Sri Krishna : Sir, before that, I have a little submission. On Medical Demand the Hon. Member Sri Syed Hassan pointed out certain discrepancies at certain pages, pages 83, 92, of the Appendix. I have gone through them. If it is not corrected, there will be some difficulty. At page 82 it is said for House Surgeons Rs.200 is the fixed pay. Prior to the printing of this they were paid a stipend of Rs. 250. Similarly at page 92 some mistake has occurred, I suppose. At page 91 for Post Graduate students it is shown as Rs. 250 but they are being paid Rs. 300. Prior to the printing of appendix a G.O. was issued and they are paid Rs. 300/-. At page 89 Civil Surgeons are shown

under Gazetted posts. At page 90 Assistant Lecturers who are of the rank of of Civil Assistant Surgeons, they are shown under non-gazetted establishment. That has to be corrected. మరొకటి, 1800-1700 స్కేల్లో మూడు పోస్టు ఉన్నాయి. సబ్సి క్వెంట్ గా 14 పోస్టులు గవర్నమెంట్ డిస్ట్రెడ్ చేసినట్లుగా తెలుస్తున్నది. ఇక్కడ మూడు పోస్టులు మెన్షన్ చేశారు. ఉస్మానియా హాస్పిటల్; గాంధీ మెడికల్ కాలేజీ, టి.బి. హాస్పిటల్. ఈ మూడు పోస్టులు యిచ్చారు. మిగతా 11 పోస్టుల పమి అయినాయని రెయిజ్ చేశారు? బడ్జెట్ పాస్ చేసేటప్పుడు దీనిలో ఉన్న errors కరెక్ట్ చేయకపోతే they will go on record.

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—గౌరవ సభ్యులు నా దృష్టికి తీసుకువచ్చిన తరువాత ఈ విషయం గురించి ఎగామిన్ చేశాను. పొరపాటు ఏమీ లేదు. డెంటల్ నర్జన్సుకు పెంచలేదు. రూ. 200 యిస్తున్నాము. మిగతావి 250 టు 300 ఉన్నది. 1800-1700 అనేది ఈ బడ్జెట్ ప్రీంట్ అయిన తరువాత నిర్ణయం తీసుకొన్నాము. డిటెయిల్స్ బడ్జెట్ లో ఉన్నది. ఇది రోటీన్ గా ప్రెసెన్ట్స్ డిపార్టుమెంట్ వేసేది. పొరపాటు చేయలేదు. ఏదైనా ఉంటే తప్పనిసరిగా రెక్టిఫై చేసుకుంటాము. పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్స్ 300 అని చెప్పాను.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—1800-1700 అన్నది 14 పోస్టు క్లియరెన్స్ తరువాత వచ్చినది. బడ్జెట్ ప్రీంట్ చేసిన తరువాత వచ్చినది. అలాంటప్పుడు ఈ మూడు పోస్టుల ఎందుకు చూపించారు? Our budget must reflect realities.

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—That is true. రోటీన్ గా ప్రెసెన్ట్స్ డిపార్టుమెంట్ లో వేసే పద్ధతి. డిటెయిల్స్ బడ్జెట్ వచ్చినప్పుడు దానిలో అడిటెయిల్స్ అన్నీ వస్తాయి. గవర్నమెంట్ జి. టి. లు కూడ దానిలో యిస్తున్నాయి.

Sri A. Sreeramulu :—We have the detailed budget also. The appendix, Financial statement, Budget at a glance—all these documents are given. This is the appendix and it should be in conformity with the detailed estimates. It is better that the discrepancies are checked up.

Sri K. Rajamallu :—That will be looked into.

Sri Syed Hassan :—When this point was raised yesterday, he said there was no irregularity. Now, he is admitting,

Mr. Speaker :—Now he has accepted. Now, I shall put the cut motions to vote.

The question is :

“To reduce the allotment of Rs. 41,51,41,600/- for Medical and Health Services by Rs. 100/-”

For the irresponsible and inconsistent way in which entrance examination for M. B. B. S. Course are conducted causing hardship to students and parents.”

The cut motion was declared negatived. Sri V. Srikrishna pressed for division and the House divided thus :

Ayes - 11, Noes - 65, Neutrals - Nil.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—Now cut motion No. 110.

Sri V. Srikrishna :—For specialities development the Minister has already given an assurance. స్పెషాలిటీస్ డెవలప్ చేయడం విషయంలో చెపితే మేము ప్రెస్ చేయము.

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—స్పెషాలిటీస్ మొత్తం మీద ఒకటే చోట కాకుండా మూడు ప్రాంతాలలో మనకు కావలసిన స్పెషాలిటీస్ అన్ని స్పెషల్ టవర్ చేసి కొంత కాలంలోనే కంప్లీట్ చేయాలని తీర్మానం చేశాము.

Ms. Speaker :—The question is :

That leave be granted to withdraw the following cut motion .

“To reduce the allotment of Rs. 41,51,41,600/- for Medical and Health Services by Rs. 100/-

For the failure to allot adequate funds for the development of specialities in the State inspite of the fact that the State Government had to reimburse for treatment of certain cases in hospitals outside the State.”

The cut motion, was by leave of the House, withdrawn,

Mr. Speaker :—I shall now put the motion to vote.

The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs' 41,51,41,600—Under Demand No. XXI—Medical and Health Services.”

The motion was adopted and the grants made.

Voting of Demands for grant for 1975-76

Demand No, L—Compensations and Assignments to Local Bodies and panchayat Raj Institutions

„ No XL—Community Development

„ No XXII—Housing

„ No XXIII—Urban Development

Sri P. Ranga Reddy : Sir, on the recommendation of the 11-40 A M Governor, I beg to move :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 10,83,77,000/- under Demand No, L—Compensations and Assignments to Local Bodies and Panchayat Raj Institutions.”

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri L. Lakshmanadas :—Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 14,09,06,000/- under Demand No. XL—Community *Development.”

Mr. Speaker :—Motion moved.

Sri P. Ranga Reddy :—Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“ That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 4,61,49,000 under Demand No. XXII-Housing. ”*

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri Challa Subbarayudu :—Sir, on the recommendations of the Governor, I beg to move :

“ That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 11,46,94,600/- under Demand No. XXIII-Urban Development. ”*

Mr. Speaker : Motion moved.

Now, I request the Members to move their cut motions.

Sri V. Srikrishna:—Sir I beg to move:

“To reduce the allotment of Rs. 4,61,49,000 for Housing by
Rs. 100/-

For meagre allotment and improper planning and negligence in implementation of the Housing Schemes in the State.”

Mr. Speaker:—Cut motion moved.

Sri A. Sreeramulu:—Sir I beg to move:

“To reduce the allotment of Rs. 4,61,49,000 for Housing by
Rs. 100/-.

To emphasize the need to undertake Housing Programme in all taluk towns.”

Mr. Speaker:—Cut motion moved.

Sri A. Sreeramulu:—Sir I beg to move:

“To reduce the allotment of Rs. 11,46,94,600/- for Urban Development by
Rs. 100/-

To criticise the negligence of the Government towards the needs of the urban areas.”

Mr. Speaker:—Cut motion moved.

శ్రీ వల్లభరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—అధ్యక్ష, ఇప్పుడు పంచాయితీరాజ్ అండ్ కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంట్ లపై చర్చ జరుగుతుంది. నేను యీ రెండింటికీ వరమితం చేసి..

శ్రీ జె. వెంగళరావు, —మొత్తం అన్నింటినైనా కాదా : ఈ రెండే ఇప్పుడు తీసు కుంటున్నారా ? నాకు తెలియదం కోసం అడుగుతున్నాను.

*See Appendices for the Explanatory Notes on demands, furnished to the House by the Ministers.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—మనం విజిటేషన్ అడ్వయజరి కమిటీలో యువన్సి క్లబ్ చేస్తున్నట్లుగా డిస్టెండ్ చెయ్యలేదు. రేపు విజిటేషన్ అడ్వయజరి కమిటీలో డిస్టెండ్ చేసిన తరువాత అన్నీ కలిపి తీసుకోవచ్చు. అంతవరకూ పంచాయతీరాజ్ అండ్ కమ్యూనిటీడెవలప్ మెంట్ పై జరుగుతుంది కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంట్ పై డిస్కషన్ జరగకుండా ఆఫ్ డెవలప్ మెంట్ తీసుకుంటే అన్నీ కలగావులగం అయిపోతాయి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు, యాక్ పర్ రూల్స్. వితన్ ప్రిన్సిపియల్స్ ద్వారా మీరెట్లా చేయదలచుకుంటే అట్లా చేయండి.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—కొంతమంది మెంబర్సును కన్ సల్ట్ చేసి, స్పీకర్ గారికో నేనూ చెప్పాను. When I consulted other Members, Mr. N. Srinivasul Reddy was there. He is not aware of it. We will try to cut down some time.

Sri C. V. K. Rao :—Until today, whatever demands have to be moved according to the B. A. C. decisions, they should be moved. How much time you are going to provide for the Demands of Community Development, Compensations and Assignments to Local Bodies and Panchayat Raj Institutions?

Mr. Speaker :—We are clubbing Compensations and Assignments to Local Bodies and Panchayat Raj Institutions and Community Development.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఈ రెండింటికీ బాటు ఆర్థికమంత్రిగారు మూవ్ చేసినది కూడా క్లబ్ చేయవచ్చుననుకుంటాను.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి :—అట్లా చేయండి. What about my demand of Housing. Whether it is coming up today or tomorrow ?

Sri C. V. K. Rao :—Housing and Urban Development Demands can be taken up together.

Sri A. Sreeramulu :—Anyway, B. A. C. is meeting tomorrow and we can discuss about the Programme.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—అద్యజె, ఈ నాడు ప్రభుత్వం పంచాయతీ ఎన్నికలు, సమితి ఎన్నికలు, జిల్లాపరిషత్తు ఎన్నికలు ఆనలు జరుపుతుండా, లేదా అనేది ఇప్పుడు ప్రజలలో వున్న సంశయం. దీనికి స్పష్టమైన సమాధానం ముఖ్యమంత్రి గారి నుంచిగాని, పంచాయతీరాజ్ శాఖామంత్రిగారి నుంచిగాని రాబట్టలేక పోయానాము. యీ శాసనసభలో, పార్లమెంటు ఎన్నికలు రాబోతున్నవి కాబట్టి యీ ఎన్నికలు జరపరు అనేది స్పష్టంగా ప్రతి ఒక్కరి నోటివెంటా వినబడుతున్నది. పార్లమెంటు ఎన్నికల తరువాత మళ్ళీ అసెంబ్లీ ఎన్నికలు ఒక సంవత్సరంలోగా వస్తాయి కాబట్టి అసెంబ్లీ ఎన్నికల ముందుకూ యీ ఎన్నికలు జరపరు అనేదికూడా ప్రతిఒక్కరిలో వున్నది. 25 వరకు మనం ఎక్స్ ప్రెసియేషన్ బిల్లు పూర్తి చేసుకున్న తరువాత, మూడురోజుల సెలవల తరువాత, 29, 31 రెండు రోజులు మాత్రం మనకు మిగిలి

వుంటున్నాయి. మంత్రిగారు పదేళ్లదే చెబుతుంటారు—యీ జిల్లాపరిషత్తు పంచాయితీ సమితుల యాకతులు రెండూ సవరించవలసి వుంటుంది యిది చేయడానికి అని. అయితే, నేను మంత్రిగారిని సూటిగా ఒక విషయం అడుగుతున్నాను. 29, 31 తేదీలలో ఈ సవరణ బిల్లును ఘోష్ చేసి, జాయింట్ సెలెక్షన్ కమిటీకి రిఫర్ చేసి ఒక నెలలో మళ్ళీ శాసనసభను కన్వీన్ చేసి, జూన్ లో ఎన్నికలు ఎందుకు జరపలేదు? అని నేను వారిని అడుగుతున్నాను. మునిసిపాలిటీస్ ఎన్నికలు వాయిదా వేసినట్లుగానే, ఈ ఎన్నికలు కూడా వాయిదా వేస్తే ఘోష్ చేసిన పరిస్థితి ఏర్పడబోతున్నది. దీనికి సంబంధించి కూడా వర్సన్—ఇన్—చార్జి, సెలెక్షన్ ఆఫీసర్స్ మువ్వేస్తే ఈ పంచాయితీరాజ్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ నడిచే పరిస్థితి లేబోయే ప్రమాదం ఏర్పడుతుంది. అందువలన మంత్రిగారి నుంచి స్పష్టమైన హామీ కావాలని నేను కోరుతున్నాను. ఇకపోతే, ఎన్నికలు ఏ విధంగా జరగాలి? అనేది వుంది. ఏ పరిస్థితులలో కూడా గ్రామ పంచాయితీకి సంబంధించి సర్పంచ్ కు డై రెక్టు ఎలక్షన్ వుంటే బాగుంటుందని సర్వత్రా వినబడుతున్నది. అదే విధంగా సమితికి సంబంధించి, జిల్లాపరిషత్తుకు సంబంధించి కూడా ఒకే రోజు ఎన్నికలు జరగాలి. పంచాయితీకి ఏ రోజున జరుగుతాయో అదే రోజున, అక్కడనే పెట్టెలు పెట్టి సమితికి, జిల్లా పరిషత్తుకు, ఒకవేళ గ్రామ పంచాయితీ సభ్యుల ద్వారా సంబంధించి ఎన్నికలు జరపాలని, ఆ విధంగా ఎన్నిక జరిపితే బాగుంటుందని నేను అనుకుంటున్నాను.

11-50 a.m.

సమితులకు సంబంధించి డి లి మి చే స్ ను చేయాలనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది. తాలూకా స్థాయిలో సమితి ఉండాలా లేకపోతే సమితి స్థాయికి తాలూకాను తీసుకువచ్చి, తాలూకాలను హెచ్చుచేసి తాలూకాల సంఖ్య, సమితుల సంఖ్య ఒకటిగా వుండేట్లు చేయాలా అనే ఆలోచనతో ప్రభుత్వం ఉన్నట్లు కనిపిస్తోంది. ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు చేయలేము, తాలూకాలను సమితి స్థాయికి దిగజార్చలేము అనుకుంటే సమితులను తాలూకా స్థాయికి పెంచాలని కోరుతున్నాను. కానీ, వీటిమధ్య కో-ఆర్డినేషను వుండేదిరాలి. సమితులలో తహశీల్దారులను కూడా ఎక్స్ ఆఫీషియో మెంబర్లుగా చేర్చుకోగలిగితే బాగుంటుందని నేను సూచన చేస్తున్నాను. సమితి, తాలూకా కూడా ఒకే యూనిటుగా వుంటే బాగుంటుంది. ఒక సమితిలో రెండు తాలూకాలకు సంబంధించి వుంటే ఆ రెండు తాలూకాలలోని డిగ్రీలలో నుంచి సమాచారం తెప్పించుకోవాలంటే చిన్న విషయం కాదు. తహశీల్దారులు ఆ సమాచారాన్ని సేకరించగలిగే పరిస్థితి కనిపించదు. అందువల్ల తహశీల్దారును ఎక్స్ ఆఫీషియో మెంబరుగా చేసి సమితి సమావేశాలకూ, స్టాండింగ్ కమిటీలో సమావేశాలకూ హాజరు కావాలనే విధంగా ఏర్పాటు చేస్తే అన్ని సమకూరుతాయి. ఈ రెండూ ఒకే యూనిటుగా పెట్టాలని కోరుతున్నాను.

జిల్లా పరిషత్తులకు సంబంధించి ప్రజాస్వామ్యం అనేది లేకుండా పోతోంది, నెల్లూరు జిల్లా పరిషత్తులో గత సంవత్సరం ఒకసారి ఓట్ డౌన్ చేయడం జరిగింది. బడ్జటును ఓట్ డౌన్ చేశారు. ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. అప్పుడు విధిలేని పరిస్థితులలో ఆమోదించింది అనుకున్నాము. అక్కడ యీ సంవత్సరం మళ్ళా బడ్జటును ఓట్ డౌన్ చేయడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం కూడా ప్రభుత్వం ఆమోదిస్తుందా? ఇట్లా అయితే ప్రజాస్వామ్యం ఎక్కడ వుంటుంది? అక్కడ ఓట్ డౌన్ జరుగుతూ పోతువుంటే, ప్రభుత్వం ఆమోదించుకుంటూ పోతువుంటే

ఏమనుకోవాలి? ఎలకెడ ప్రజెంజేటివ్. ప్రజల తరపున ఎన్నికైన వ్యక్తులున్నారు, నామినేటెడ్ చేయబడిన వ్యక్తులు కాదు. ప్రజలు ఆ వ్యక్తులమీద ఒక ఆధిప్తాయం వెలిబుచ్చారు. బడ్జటును ఓట్ డౌన్ చేశారు. అయినా ఎల్లకాలం నేను ఉండాలి అంటున్నారు. ఆ ఛైర్మను. ఇది ఎంతవరకు సబబుగా వున్నది? రెండుసార్లు బడ్జటును ఓట్ డౌన్ చేయడం జరిగింది దీనిని గురించి ప్రభుత్వం ఏమి నిర్ణయానికి వచ్చింది, ఏమి చేయదలచుకున్నది స్పష్టంగా చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 28 సంవత్సరాలైంది. ఇప్పటికి కూడా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పూర్తిగా మంచినీటి సరఫరా చేయలేకపోతున్నాము. ప్రొజెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ స్కీములు అట్లాగే వున్నాయి నమూనా ప్రాంతాలలోని గ్రామాలలో హరిజనులు, గిరిజనులు, జాలరులు నివసించే చోట్ల బావులు రావు, ఒకవేళ బావులు వచ్చినా ఉప్పునీరు వస్తుంది. అక్కడ కుంటలు త్రవ్వకంన్నారు. అటువంటిచోట్లకూడ ప్రొజెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ స్కీములు పెట్టలేని పరిస్థితి వున్నది. తీసుకున్నవికూడా సకాలంలో నిలిచిపోయివున్నాయి. ఇవి అనేక రకాలుగా వుంటున్నాయి. నార్మల్ ప్రోగ్రాములో తీసుకున్నది. పాపిన్ క్రింద తీసుకున్నది. సోషల్ వెల్ఫేరు గ్రాంటు క్రింద తీసుకున్నది. ఎల్. బి. సి. లోన్ అసిస్టెన్సు ప్రోగ్రాం క్రింద తీసుకున్నది — ప్రతీదీ కూడ అసంపూర్ణంగా నిలిచిపోయి వున్నాయి. మాటికిమారు మంది హరిజనులు, గిరిజనులు వున్న గ్రామాలలో కూడ డిపాజిటు కట్టాలని పీపుల్స్ కంట్రీబ్యూషన్ కట్టాలని యిన్ సెన్సు చేయడం ఘోరమైన విషయం. అట్లా యిన్ సెన్సు చేస్తే ఎప్పటికీ కూడా ప్రొజెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ స్కీములు అమలు చేసే అవకాశం కూడా లేకుండా పోతుంది. హరిజనులు, గిరిజనులు వున్న గ్రామాలలో మారు శాతం గ్రాంట్ ప్రభుత్వం యివ్వాలనే ఉత్తరువు కూడా ఉల్లంఘించి వేరేదానికి కలిపేస్తున్నారని నేను ఆరోపణ చేస్తున్నాను. కోస్తాల్ డెవలప్ మెంటు బోర్డుగాని, తెలంగాణా డెవలప్ మెంటు బోర్డు కానీ, రాయలసీమ బోర్డు కానీ ప్రొజెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ స్కీములకు పూర్తి గ్రాంట్లు యివ్వాలని నిర్ణయించి ప్లానింగు కమిషనుకు సిఫార్సు చేస్తే ప్లానింగు కమిషనువారు ఆమోదించడం జరిగింది. కానీ, డిపార్టు మెంటువారు పాత జి. ఓ. సు ఒకదానిని బయటకు తీసుకువచ్చి పీపుల్స్ కంట్రీబ్యూషను కట్టాలని చెప్పడం, ఆ ప్రకారంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆదేశించడం జరిగింది. ఇది ఘోరమైన విషయం. మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చాను. ఇప్పటికి ఉత్తరువులు పోలేదు పీపుల్స్ కంట్రీబ్యూషను యిన్ సెన్సు చేస్తున్నారు. ప్లానింగు కమిషను 100 శాతం గ్రాంట్లు ఆమోదించిన తరువాత రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వచ్చిన బాధ ఏమిటి? పంచాయతీరాజ్ ఇంజనీరి గు స్టాపువారు ఆ పాత జి. ఓ. సు ఎంచుకు తిరగదోడు తున్నారు? వెంటనే దీనిని సరిచేసుకొని ప్లానింగు కమిషను చెప్పినట్లు వంద శాతం గ్రాంట్లు కిచ్చి చేసే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

రోడ్డు గురించి ప్రతి సమితిలోనూ స్పెల్డోర్ వరుక్కు ముమ్మరంగా వున్నాయి ప్రతి సమితిలోకూడ వందలకొలది రోడ్లు అసంపూర్ణంగా వదిలున్నాయి. క్రాష్ ప్రోగ్రాం క్రింద రోడ్ల నిర్మాణం జరిగింది. వైలట్ ప్రాజెక్టు క్రింద — రూరల్ మాస్ పవర్ ప్రోగ్రాం క్రింద జరిగింది. పాపిన్ క్రింద రోడ్లు పనులు తీసుకోవడం జరిగింది. ఇన్ని రకాలుగా ప్రారంభించిన రోడ్లు పూర్తి కాకుండా

అసంపూర్ణంగా పడి వున్నాయి నన్ రోడ్డు పారం చేసి వున్న దొంగలను కూడా పాడుచేసి, ఇండ్లు పోలేలి పరిస్థితికి తేవడం జరిగింది. ఈ స్పెల్లోవర్ రోడ్ వర్కుని ఏ విధంగా పూర్తి చేయాలనేది ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. 1971 లో ప్రతి సమితికి లక్ష రూపాయలిచ్చి దేనికైనా ఖర్చు చేసుకోండి, వీలున్నంతవఃకూ ప్రోడక్టివ్ స్కీముకు ఖర్చు చేయండి అని, హరిజన చేరీలకు ఖర్చు చేయండి అని యివ్వడం జరిగింది. అదేవిధంగా ఈ స.వ.ల్యరం కూడా ఒక లక్ష రూపాయలిచ్చి అసంపూర్ణంగా వున్న రోడ్డు, ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ స్కీములు, యిరిగేషన్ స్కీములు — ఏవైనా సరే పూర్తి చేసుకోండి అని ప్రతి సమితికి యిస్తే బాగుంటుందని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయంతో అనేక సమితులలో పైలెట్ ప్రాజెక్టు స్కీములు అమలు చేశాము. ఇప్పుడు ఆ ఫండ్లు రావడం లేదు. స్పెల్లోవర్ వర్కుని నిలిచిపోయి వున్నాయి. దానిక్రింద యిరిగేషను, రోడ్డు టేకప్ చేసినవి, అట్లాగే అసంపూర్ణంగా నిలిచిపోయి వున్నాయి. జనరలు ఫండ్లనుంచి ఎడాప్టుచేసిన సమితులున్నాయి. పైలెటు ప్రాజెక్టులు అసంపూర్ణంగా వున్నాయి, ప్రభుత్వం ఆ ఫండ్లు రియంబియ్ చేయలేదు. అనేక సమితుల దివాలా ఎత్తే పరిస్థితి వచ్చింది. ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ స్కీములే కాకుండా, మంచినీటి బావులేకాకుండా పిలర్ పాయింట్ ప.వ్వుకు కూడా ప్రాముఖ్యత ఇవ్వవలసిన అవసరమున్నది. రిగ్నోతో వేసిన హ్యాడ్ పంప్ చెడిపోయాయి. పంచాయతీలు వాటి సంగతి ఎత్తుకోవడం లేదు, రిపేర్లు చేయడం లేదు. అందువల్ల ప్రజి గ్రామంలో కూడా పంపులు చెడిపోయాయి పైపులు చెడిపోయాయి అవి నిరుపయోగంగా పడి పున్నాయి. పంచాయతీలకు వాటిని ఎంట్రస్టుచేస్తే లేక సమితిగానీ జిల్లాపరిషతు కానీ వాటిని అభివృద్ధిగా మెయింటెనెన్స్ చేయాలని నిర్దేశించో వాటిని మరమ్మత్తు చేయకపోతే యీ సంవత్సరం వర్షాలుకూడా ఉక్కున కాబట్టి, వేసవికాలం చాలా యిబ్బంది కలుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. కాటగిరీ (1) లో వున్న మంచినీటి బావులను కూడా ప్రారంభించడానికి ప్రభుత్వం వెనుకంజ వేస్తోంది. వెల్ రెస్ విలేజీ — మంచు, రెండువందల జనాభాగల బావిలేని గ్రామాలు కేటగిరీ (1)లో చేర్చాలని వుంటుంది. అట్లా చేసిన తరువాత బావి వున్న లేకపోయినా కూడా పని ప్రారంభించాలి. డబ్బులేదనే కారణంతో ప్రతి జిల్లాలోకూడా కేటగిరీ (1) లో వున్న గ్రామాలలో బావులు త్రవ్వడానికి ప్రభుత్వం నిరాకరిస్తోందని కూడా నేను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. దీనిని రెక్కిపై చేయకోవలసిన అవసరమున్నది.

విలేజీ రెవల్యూషన్ మెంటు ఆఫీసులు పోస్టులు చాలా ఖాళీగా వుంటున్నాయి క్రొత్తగా రిక్రూట్ మెంటు జరగలేదు. రిక్రూట్ అయినవారిని బ్రెయినింగు సెంటర్లకు పంపించి బ్రెయినింగు యివ్వవలసిన అవశ్యకత కూడా వున్నది. ఈ బ్రెయినింగు సెంటర్లు కూడా ఎత్తేసినట్లు తెలుస్తోంది విలేజీ రెవల్యూషన్ మెంటు ఆఫీసులకు రిక్రూట్ మెంట్ ఎదువల్ల జరగడం లేదో ఆర్డం కావడంలేదు. గ్రామ సేవకలు — విమెన్ — పోస్టులుకూడా ఖాళీగా వుంటున్నాయి. రిక్రూట్ మెంటు నిలిపివేశారు. పోస్టుల పిలప్ చేయడానికి బాన్ లేసు అని చెబుతారు. కానీ యాక్చువల్ గా వారిని రిక్రూట్ చేసుకోవడం లేదు. రిక్రూట్ చేసుకున్నా. బ్రెయినింగుకు పంపించడం లేదు. ఎంప్లాయి మెంటు ఎక్స్ చేంజిన్ గుంచి అయినా ఆన్ క్వాలిఫైడ్ కాండిడేట్లను అయినా

తీసుకొని కాలీలు నింపి, బ్రెయినింగు ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను. టాన్ లేవంటూనే ఆవరణలో టాన్ పెట్టారని వారి దృష్టికి తెస్తున్నాను.

బి.డి.ఓ.గా రెవిన్యూశాఖకు సంబంధించి: వారే 37) శాతం వరకూ వంచేసు వచ్చారు. ఇప్పుడు దానిని 25 వర్సంటుకు దించామని ప్రాటన చేశారు రెవిన్యూమంత్రి గారు ఈ సంవత్సరం లాండ్ రిఫారమ్స్కు సంబంధించి రెవిన్యూడిపార్టుమెంటులో 175 ఆర్.డి.ఓ. పోస్టులు వచ్చాయి. అంటే 175 మంది తహశీల్దారులు ఆర్.డి.ఓలు అయ్యారన్నమాట. డెప్యూటీ తహశీల్దారులు తహశీల్దారులుగా ప్రమోట్ అయ్యారు. రెవిన్యూ శాఖలో గుమాస్తానూంచి ప్రతి ఒక్కరికీ ప్రమోషన్లు వచ్చాయి. అటువంటి అవకాశం ఇంక ఏ డిపార్టుమెంటుకు వచ్చి ది? పంచాయతీరాజ్ లో స్టాగ్నేషను వచ్చింది. ఎవరిని ప్రమోట్ చేయలేని పరిస్థితిలో వున్నాము. సమీతులు చూడనప్పటి నుంచీ ఎల్.డి.సీ.ఓ.గా వున్నవారు ఎల్.డి.సీ.ఓ.గానే వుండిపోయారు. అప్పుడు రెవిన్యూ శాఖలో చేరినవారు తహశీల్దారులై పోయి వుంటారు. పంచాయతీరాజ్ లో రెవిన్యూ శాఖనుంచి వచ్చి పనిచేస్తున్న వ్యక్తులను వెంటనే ఉపసంహరించవలసిన అవసరమున్నదని చెబుతున్నాను. తరువాత, సెక్షన్ల మైనరు ఉండేవనుకు సంబంధించి ఒకమాట చెప్పాలి. సెక్షన్లు మైనరు యిరిగేషను అంటే ఎక్సెస్స్ యిరిగేషను టాంకును రిస్టోర్ చేయడం. 20 వేల లోపు అయితే పంచాయతీరాజ్ శాఖ వారు పరిశీలన చేస్తారు. ఆ పైన 200 ఎకరాల లోపు అయితే పి.డి.ఓ. వారు యిన్వెస్టి గేటు చేయాలి. పట్టిక వర్క్కు వారికి వారి సోర్సులనే యిన్వెస్టిగేటు చేయడానికి అవకాశం లేనప్పుడు పంచాయతీరాజ్ సోర్సులను యిన్వెస్టిగేటు చేయడానికి అనలే తీరుబడి వుండడం లేదు. అవి నిలిచిపోయి వున్నాయి. అందువల్ల అవి పరిశీలనకు రావడంలేదు. దానికి ప్రత్యేకమైన సిబ్బందిని నియమించి ఆ పని చేయించాలి. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 200 ఎకరాల వరకూ మైనరు యిరిగేషను అన్నారు. తెలంగాణలో 100 ఎకరాలకు మించితే పి.డి.ఓ.కి యివ్వబడుతుంది దీని సమస్యను చేసి ప్రత్యేక సిబ్బందిని నియమించి యిన్వెస్టిగేషనుకు ఉత్తరువు చేస్తే తప్ప సెక్షన్ల మైనరు యిరిగేషనుకు జిల్లాలకు యిచ్చే గ్రాంటు ప్రతి సంవత్సరం కూడా లాప్స్ అవుతుంది. స్కీములు తయారు కానందువల్ల యీ లాప్స్ కావడం జరుగుతోందని నేను తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. లాండ్ ఎక్సైజిషన్ కు సంబంధించి చాలా టిక్కెట్లను సమస్య వుంది. ఈ విషయం బాగు అవుతుంటు పట్టికు రిలేషన్స్ అఫీసరుకు ఇచ్చారు. ఆయన పి.ఆర్.వో. కంట్రోల్ లోన్ కంట్రోలు కంట్రోల్ లోన్ ఉంటాడు. బి.డి.వో.కు సలహాలు ఇవ్వడానికి పనికి వస్తాడు ఆయన డెయిరీలను రివ్యూ చేయడానికి కూడా లేదు. సమితికి సంబంధించిన లాండ్ ఎక్సైజిషన్ చేస్తున్నాడో లేదో చూడడానికి లేదు. నాకు గుర్తు ఉన్నంతవరకు, పట్టణ ప్రకారంకూడా సమితులకు సోషల్ వెల్ఫేరు అనేది ఒక భాగంగా పట్టణలో పొందుపరిచినట్లు నాకు జ్ఞానం చట్టానికి వ్యతిరేకంగా లాండ్ ఎక్సైజిషన్ ను సమితుల నుంచీ ఎందుకు డిటాచ్ చేసారని అడుగుతున్నాను. ఈ విధంగా డిటాచ్ చేయక ముందు సమితి సభ్యులు, అధ్యక్షులు ఇంటరెస్టు తీసుకొని పని చేసి లాండ్ ఎక్సైజర్ చేసి కనీసం ఆరు నెలలకో సంవత్సరానికైనా హరిజనులకు గిరిజనులకు ఇప్పించగలుగుతూండేవారు. ఇప్పుడు యిప్పించగలుగుతున్నారా అని అడుగుతున్నాను- బదుల సంవత్సరాలైనా ఇప్పుడు లాండ్ ఎక్సైజిషన్ పూర్తి కావడం లేదు,

12-00 noon

వారిజనులకు గిరిజనులకు ఎంతకాలానికై నా ఇద్ద స్థలాల దొరకడం చేసనియెటుకున్నాను ఈక్విలై జేటిన్ గ్రాంటు అనేది నాన్ లాస్సిబుల్ గ్రాంటు. దాని క్రింద స్కూలు బిలింగులను పంచాయతీ ఆఫీసు బిలింగులను అనేక భవనాలను తీసుకున్నాం. సమీకృత అధ్యయనంలోను జిల్లా పరిషత్తుల అధ్యయనంలోను కన్వెన్షన్ జరిగింది. తరువాత దానిపై బాన్ వచ్చింది. ఈక్విలై జేటిన్ గ్రాంటు క్రింద భవనాలు కట్టడానికి లేదు అన్నారు. మంచి నీళ్ళకు వాదాని కొంత కాలానికి మరల వచ్చింది. దీనివల్ల అసంపూర్ణంగా భవనాల కొన్ని నిలిచిపోయాయి. నాటిని పూరి చేయడానికై నా ఈ గ్రాంటు నుంచి వాడుకోవడానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. ఆ హెడ్ ఆఫ్ ఎక్సాంట్లును తీసి వేస్తే వేరే దేని క్రిందనైనా ప్రొవైడ్ చేసి అసంపూర్ణంగా ఉన్న వాటిని పూరి చేయించ వలసిగా అవసరం ఉందని కోరుతున్నాను. ఇక మచింగ్ గ్రాంట్లు విషయం. ఏ మార్కెట్టుకై నా ఇవ్వాలా, గ్రామంలో పంచాయతీ కార్యాలయాలో ఏదైనా కట్టించాలా అనేవిధంగా ఆలోచించి గ్రామపంచాయతీలకు డిస్టిక్ట్ పెట్టుకుని అసలాలను డిస్టిక్ట్ పెట్టుకుని మచింగ్ గ్రాంట్లను ప్రభుత్వమే నేరుగా వినియోగించ గలిగితే బాగుంటుంది. మధ్యలో జిల్లా పరిషత్తు లేకుండా పంచాయతీలకే నేరుగా విడుదల చేయగలిగితే బాగుంటుంది. ఇది పంచాయతీలకు వేరుకునే గ్రాంటు. సగం పంచాయతీ పెట్టుకుంటే మిగతా సగం ప్రభుత్వం పెట్టుకునేది. మధ్యలో ఉండే సంస్థలతో సులభ ధృ లేకుండా నేరుగా పంచాయతీలకు ఇవ్వగలిగితే బాగుంటుంది. లేకపోతే రాజకీయ ప్రమేయాలు వచ్చే పరిస్థితి వస్తుందని ఆంటున్నాను స్కూలు భవనాలపై మీరు అవసరంగా బాన్ పెట్టారు. స్కూలు భవనాలపై బాన్ లేకుంటే కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటు గ్రాంటులోనే స్కూలు భవనాలు కట్టించుకునే అవకాశం ఉంది. ఇటువంటి బాన్ లేకపోతే పరవా లేదు కాని ఉంటే మాత్రం దీనిని తొలగించే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఆసుపత్రులకు ంబంధించి. పంచాయతీ సమితులు వాటి క్రింద ఉన్న ఆసుపత్రులను షేయింటేన్ చేసే పరిస్థితిలో లేవు. నాన్-డెలాట్టాక్సులో లాండ్ సెస్ నుండి కూడా చాలా తక్కువ వస్తుంది. లాండ్ సెస్ గ్రాంటు వర్ కాపీటా గ్రాంటు కాని జనరల్ ఫండుకు పోతాయి. ఇది చాలా తక్కువగా వచ్చే చోట హాస్పిటల్స్ పై లక్ష, లక్షల ఖర్చు చేయాలంటే సాధ్యం కాదు. ఈ హాస్పిటల్స్ ను జిల్లా పరిషత్తులే నా తీసుకోవాలి. లేకపోతే ప్రభుత్వమైనా వెంటనే తీసుకోవాలి. నేకపోతే సమితులు జరిగే పరిస్థితిలేదు. వారికి జీతాలు కూడా ఇచ్చే పరిస్థితిలేదు. కొన్ని సమయాలలో ఆరు నెలలలో సంవత్సరమో జీత భత్యాలు హాస్పిటల్స్ లో పని చేసే సిబ్బందికి లేకుండా పోతాయి. వెంటనే ప్రభుత్వం వీటిని స్వీకరించాలని కోరుతున్నాను. ఆలోపతిక్ డిస్పెన్సరీలు, నాన్-వెబ్లిడ్జ్ ఆయుర్వేదిక్ డిస్పెన్సరీలు, వెబ్లిడ్జ్ ఆయుర్వేదిక్ డిస్పెన్సరీలు అన్నింటినీ ప్రభుత్వమే తీసుకుంటే బాగుంటుంది అప్పుడు సమితులు వారి కార్యకలాపాలను నడుపుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. పిహెచ్ సి లు లక్ష్యజాదాను గారి కంట్రోలులో ఉన్నాయో, రాజసుల్లు గారి కంట్రోలులో ఉన్నాయో నాకే తెలియడం లేదు. ఎవరి కంట్రోలులో ఉన్నాయో చెప్పలేని పరిస్థితిలో నేనున్నాను. మంత్రి గారైనా సమాధానం ఇవ్వగలుగుతారు అనుకుంటాను ఒక జవాబు పోస్టు సమితి జనరల్ ఫండ్ నుంచి ఇచ్చే పోస్టు. దానికి సమితి అధ్యక్షులు అప్రాయింటింగ్ అధికారి

ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. నెల్లూరు జిల్లా కోట సమితిలో చింతవరం హెల్త్ నెంబరులో పూర్వ పోస్టు ఉంది. సమితి జనరల్ ఫండ్స్ నుంచి ఇచ్చిన పోస్టు వాని డీత భత్యాల సమితి జనరల్ ఫండ్స్ నుంచి మీట్ అవుతున్న పోస్టు. ఆ పోస్టులో ఉన్న పూర్వ చనిపోయిన తరువాత ఖాళీ ఐన తరువాత షరల పోస్టింగ్ ఇచ్చే ఆధికారం సమితి ప్రకటించుకే ఉండాలి. అతని జీతానికి మెడికల్ గ్రాంటు నుంచి కాని హెల్త్ గ్రాంటు నుంచి కాని ఖర్చు చేయడం లేదు. అక్కడ ఉండే సమితి ప్రకటించు అప్పాయింట్లు చేసిన తరువాత డి ఎమ్ వో. ఉత్తరువులు జారీచేసి అతనిని చేర్చుకోడానికి లేదు. నేను అప్పాయింట్ చేసిన వ్యక్తిని చేర్చుకోవాలి అనాం జరిగింది. ఇంతవరకు ఆ పోస్టు ఖాళీగానే ఉంటున్నది. ఈ సమస్య ఎట్లా తెలుస్తాలో, డిమాండ్లు గారు రాజకీయ గారు తెచ్చుకుని మాకు సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను. సోల్స్ ఆఫ్ ఇన్ కం పెంచుకోండి అని చెబుతుంటారు సమితులు జిల్లా పరిషత్తులు ఆదాయం పెంచే కీర్తానం చేసి ప్రభుత్వానికి పంపినా ప్రభుత్వం నుంచి ఆమోదం లభించలేదు. కోట పంచాయతీ సమితి ఒక టాక్స్ పేసింది. ప్రభుత్వ ఆమోదానికి పంపింది. ప్రభుత్వం నుంచి ఆమోదం రాలేదు. మంత్రి గారి దృష్టికి ఇంతకుపూర్వమే ఈ విషయం తీసుకురావడం జరిగింది. ఆదాయ వనరులు పె చాలని ఏ సమితి ఐనా ము దుకువస్తే వారిని ఆకీర్షించి ప్రోత్సహించవలసిన ఆవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. అధికారులకు శిక్షణ అన్నారు ఇది చాలా ఫోకస్ పాయింట్ విషయంగా కనిపిస్తున్నది. వాన ప్రభుత్వం అప్పుడప్పుడు తాబీదులు వస్తుంటాయి. పంచాయతీ రాజ్ కు సంబంధించి రాజేంద్రనగర్ లో ట్రైనింగ్ పొందారా అని చూచుకుంటున్నాను. వారిపై ట్రైనింగ్ ఏమిటో మాకు తెలియదు. మంత్రి గారు లాబీలలో మాకు తరగతులు పెట్టినా బాగుంటుంది. అక్కడ బీ.డి.వో.లో వేరే ఇన్ స్ట్రక్టర్లు ఎవరో మాచేత కాకే నిక్కరు. చొక్కా వేయించి డిగ్రీ లు వే ఆవిధంగా చేయలేని పరిస్థితిలో మేము ఉన్నామని చెబుతున్నాను. మాకు రిమై డర్లు వస్తూనే ఉన్నాయి. ట్రైనింగ్ కాకపోతే ఎప్పటి లోపల ట్రైనింగ్ కావాలని అడుగుతున్నాను. ఈ ట్రైనింగ్ కావాలా, మాకు తెలియనివి, వారికి తెలిసినవి, మేము తెలుసుకోవలసినవి ఏమి ఉన్నాయి, అటువంటిదేమిటో మాకు రవీంద్రభారతిలో సభపెట్టి మాకు ట్రైనింగ్ ఇప్పిస్తే బాగుంటుంది. ఈ ట్రైనింగ్ ఏమోకాని దానికి మమ్మల్ని పోవాలని చెప్పబోకండి అంటున్నాను. నోట్ లో కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించే ఆప్లయిడ్ న్యూట్రిషన్ ప్రోగ్రాం గురించి ఉంది. కోస్టల్ బ్లాక్స్ సెట్లవేయండి. హరిజనులు, గిరిజనులు, పిషరెన్ ఉన్న కోస్టల్ బ్లాక్స్ ను కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రికమెండ్ చేసి ఆమోదం వచ్చేట్లు చేయండి. అక్కడ బైటకు పోవడానికి నిరుత్సాహపడుతున్న పిల్లలు ఉంటారు. అక్కడ విద్యలో వెనుకబడి ఉంటారు. కోస్తా ప్రాంతంగా ఉంటూ మరీ పేవరికం ఉండేవోట్లు. అటువంటి బ్లాక్స్ సెట్లవేస్తే బాగుంటుంది కాని రాజకీయంగా సెట్లవేస్తే బాగుండదని అంటున్నాను. 30 పైసల గ్రాంటు ఒకటి ఉండేది. అదే ఇప్పుడు 20 పైసలు. 10 పైసల గ్రాంటు బాది దానిని రోడ్ల మెయింటెనెన్సుకు కొత్త రోడ్ల పార్కేషన్ కు వాడతారు. సమితికి 20 పైసలు, జిల్లా పరిషత్తుకు 10 పైసలు ఇచ్చారు.

జనాభా ప్రాతిపదికపై విడుదల అయ్యే గ్రాంటు ఇది దానికొక రోడ్డు మెయింటెనెన్స్ చేసుకోవచ్చును. క్రొత్తని వేసుకోవచ్చును. కాని ఆ మొత్తం మెయింటెనెన్స్ కే వాలదంటేదు. క్రొత్త రోడ్లకు కాని అసంపూర్ణంగా ఉన్న రోడ్లకు కాని ఖర్చుచేయ దానికి అవకాశంలేకూడా పోతోంది అదే కాకుండా పెషల్ మెయింటెనెన్స్ గ్రాంటు అవ్ ఎక్స్-డిస్పిజిట్టు బోర్డు రోడ్లు అని ఒకటి ఉంది. దానిని రెండింటలు చేసారు. ఇప్పుడు లైను ఎక్కువై పోయింది. కరువు పనులకికొక క్రాప్ ప్రోగ్రాం క్రింద వైలెట్ ప్రాజెక్టుల క్రింద కిల వైసల గ్రాంటు పోతున్నది. రోడ్ల మెయింటెనెన్స్ లేదు. ఐతే రేణుకూడా గిట్టుబాటు కాకుండా ఉన్నాయి. ఆర్ అండ్ బి రేణుకు పంచాయతీ రాజ్ రేణుకు చాలా తేడా ఉంటోంది. జిల్లా పరిషత్తు పెంచారు అంటే వేసేవారు లేకూడాపోయాడు. రోడ్ల మెయింటెనెన్స్ నిలిచిపోయింది. రేణుకు సవరించి ఆర్ అండ్ బి రేణుతో సమానంగా ఇస్తే తప్ప రోడ్లు మెయింటెన్స్ చేయడం సాధ్యంకాదు పెషల్ మెయింటెనెన్స్ గ్రాంటు ఫర్ ఎక్స్-జిల్లా బోర్డు రోడ్లపై ఉన్న కాని కిల సైసల గ్రాంటుపై కాని రోడ్ల మెయింటెనెన్స్ చేయలేని పరిస్థితులు తయారై నాయని తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను ఇక ఫర్లిలె జరు విషయం. మంత్రగారు యిచ్చిన నోట్ లో ఏమి ఉందంటే ఒక టైము లిమిట్ పెట్టి ఆ టైము లిమిట్ లోపల ఆ రైతు ఫర్లిలె జరు తీసుకోకపోతే వేరే యింకొక రైతు కార్డు యిచ్చి కొనే ఏ గ్రాంటు చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో యిచ్చానున్నాడు. ఇది అమలుపరచడం లేదు ఇంకొకటి అన్నారు. ఆ సొసైటీ దగర ఎవ్వరు నిలువ నిలిచిపోయిఉంటే అది కొనకపోతే సమితి జనరల్ ఫండునుంచి కొనమని ఆదేశములు యిచ్చినట్లు డిమాండులో ఉంది. అది ఎక్కడైనా జరిగిందా? సొసైటీలు రెండు రూపాయలు మూడు రూపాయలు వడ్డీ తెచ్చి నిలువచేసుకుని అమ్ముడుపోక యిచ్చిన రైతులు చీట్లు ఎత్తుకుపోయి అక్కడ తెచ్చుకోక సొసైటీలు నష్టపోతున్నాయి. సమితికి డబ్బులేకపోతే జిల్లా పరిషత్తువద్ద ఆస్పత్రినుకుని కొనమని దీనిలో ఉంది. ఒకచోటైనా సంఘటన జరిగిందా? అది నివారముగానే మిగిలిపోయింది. సొసైటీలు నష్టపడిపోయి దివాలా తీసుకోవడం జరిగింది కాని సమితికాని జిల్లాపరిషత్తు కాని కొని తన దగర పెట్టుకుని రైతులకు యిచ్చిన సంఘటన ఎక్కడాలేదు 15 రోజులలోపల కొనకపోతే యింకొక రైతుకు యివ్వవచ్చునని ఉంది. ఎక్కడైనా యిచ్చినట్లు నిరూపించగలరా? ఆ బి.డి. ఓ గాని అసిస్టెంటు అగ్రికల్చరు ఆఫీసరుగాని చీట్ మార్పియిచ్చినట్టి పాపాన పోలేదు. ఎట్లాఉన్నది అట్లానే ఉన్నాయి. నిలిచిపోయినాయి. పంచాయతీ రాజ్ ఉద్దేశ్యము పావర్టివి, డిస్ట్రిక్టు, యిగ్ నోరెన్సును తొలగించాలనే ఉద్దేశ్యముతో మనం పంచాయతీ రాజ్ ను పెట్టుకున్నాం. ఎంతవరకు తొలగించగలుగుతున్నామని ఒకక్షణం ఆలోచించుకోవాలి. నిరుత్సాహంగా తయారుచేశారు. పంచాయతీ రాజ్ సంసలకు ప్రభుత్వం నుంచి ప్రోత్సాహం లేకూడాపోయింది. ఒకప్పుడు సి.డి. పోగ్రామ్ము క్రింద ఎండుకు లాప్స్ చేసినారని బి.డి. ఓ లను ఎక్స్ ప్రేషన్ చేశను అడిగేవారు. ఇప్పుడు డబ్బు యివ్వలేదని అడగవలసివస్తున్నది ఇప్పుడు లాప్స్ అయే ప్రశ్నలేదు. ఎందుకంటే గ్రాంటు లేదుకనుక లాప్స్ అనే ప్రశ్నేలేదు ఇక మైనరు యిగ్నేషను మెయింటెనెన్సు గ్రాంటు ఉంది. ఒక్కొక్క సమితిలో 150 సోర్సెస్ అవ్ మైనర్ యిగ్నేషన్ ఉంటాయి నాన్-రెల్లా ఏరియాలో 20-300 ఉంటాయి. 10 వేలు

12-10 p.m.

యిస్తాము. సంవత్సరానికి, సైకిల్ సిస్టం ప్రకారం ప్రతి ఫోర్స్ ఆఫ్ యిరిగేషను 5 సంవత్సరాల లోపం తేకవచేసి మరమ్మత్తు చేయాలి, చేయగలుగుతున్నామా అని అడుగుతున్నాను. సైకిల్ సిస్టం ప్రకారం ప్రతి ఫోర్స్ ను 5 సంవత్సరాల కొక పర్యాయం రిపేయిల్ చేస్తున్నామా అంటే లేదు, చేయలేక పోతున్నాం. పాడు పెడుతున్నాం. నిరర్థకంగా తయారు చేస్తున్నాం. శిథిలావస్థలో ఉంది. రిసోవేషనుగాని రెస్టోరేషనుగాని వీలుకాని పరిస్థితిలోకి వస్తున్నది. పంచాయత్ రాజ్ ను రీ-వైటలైజ్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. దానిని ప్రోత్సహించాల్సిన అవసరం ఉంది రీజిస్ట్రార్ కాన్స్ట్రక్షన్ పెట్టారు ఎతి రాజారావుగారు సహాయించారు. అందరి ఆఖిప్రాయ పేకరిజ చేశారు. దైర్ఘ్యంగా ఎందుకు డెషన్ తీసుకోలేకండా పోతున్నారు; ఎవరేమి అనుకుంటారోపని భయ పడడం మోరమైన విషయం. పునరు జీవించేసి పంచాయత్ రాజ్ బతికి ఉందని పించాలి. పంచాయత్ రాజ్ సంస్థలు వచ్చిన తరువాతనే బడి పెట్టుకున్నాం. ఎక్కడైనా సూర్-లెస్ పెంటర్స్ ఉంటే వుండవచ్చు నేమో గాని ప్రజలలో చైతన్యం వచ్చింది గ్రామీణ ప్రజాసేవకు కనీసం కలెక్టరు అ.కే. ఎవరో ఆర్థ అయినది. ఇంతకుముందు కలెక్టరు వచ్చినా ఆయన దగ్గరకు పోయేదానికి భయపడే రెతు ఈ రోజు నేరుగా కలెక్టరు బంగళాకు పోయి చీటీ పంపించి యింటర్వ్యూ కోరే పరిస్థితి వచ్చింది. కలెక్టరుగిరి గ్రామస్థల గుమ్మం దగ్గరకు వచ్చిందనేది మరిచి పోవడానికి వీలు లేదు. ఈ సంస్థలను విస్మరించితే మాత్రం ప్రజాస్వామ్యానికి భారతదేశంలో ముప్పు వచ్చే ప్రమాదం ఉంది. పంచాయత్ రాజ్ సంస్థలు లేక పోతే కాంగ్రెసు శాసన సభ్యులు గెలిచి ఉండరని మనవి చేస్తున్నాను. ఏ పరిస్థితిలో పంచాయత్ రాజ్ సంస్థలు పోగొట్టుకుంటే కాంగ్రెసు పార్టీయే లేదని అంటున్నాను. పునరుజ్జీవింపచేసి ప్రజాస్వామ్యం కుంటుపడకుండా దేశంలో నిలుపుకో వలసిన అవసరం ఉంది. ఎంతోమంది ఎంతయినా విమర్శించవచ్చు పంచాయత్ రాజ్ ను. కనక్రెక్టివ్ గా విమర్శిస్తే మంచిదే కాని కే.లం వ్యక్తి పేరుతో జిల్లా పరిషత్తు చైర్మను మీర కష్టం ఉంటే ఒక సమితి అధ్యక్షుని మీద కష్టం ఉంటే, ఒక కో-ఆపెర్డ్ మెంబరు మీద కష్టం ఉంటే రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా రద్దు చేయాలనడం మంచిది కాదు. ప్రజాసామ్యానికి పిల్లర్లు మార్చిరి పనిచేస్తే ఈ సంస్థలను మూడింటిని త్రీటయరును ఉ.చుతిరాలి అని నేను అంటాను. సమితులకు జీవులున్నాయి. అవి పాడుపడి ఉన్నాయి. రిపేరుచేయడానికి వీలుకాని పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. చేసినా కూడా పెట్రోలు ధర పెరిగి పోయింది. ఇసుకలా ప్రయాణం చేయవలసిన గ్రామాలు ఆనేకం ఉన్నవి, అక్కడ ఫోర్-వీలర్ ఉంటేనే గాని పని జరగదు. జీవులు పెట్రోలు ఎగాడిగా త్రాగేస్తున్నాయి ఒకసారి ఆచించండి, ఉంచితే రిపేయిల్ చేయాలి. ఏదో ఒక పద్ధతిని బాగా నడిస్తే బాగుంటుంది. కండెమ్ని చేసిన జీప్స్ ఉంటే వాటిని ఆక్షను చేసి జనరల్ ఫండ్ కి రెమిట్ చేసుకుంటే బాగుంటుంది. కాని జీవులను గాలికి వడిలి పెట్టడం న్యాయం కాదు. తెలంగాణాలో సూపర్ యింటెండెంటు పోస్టులేవు జిల్లా పరిషత్తులలో. ఆంధ్ర ఏరియాలో ఉన్నాయి. ఎల్.డి.సి.లు యూ.డి.సి.లు సూపర్ యింటెండెంటు కావడానికి తెలంగాణాలో ఎక్కడ అవకాశం లేదు. ఇంటర్ మీడియరీ కేడర్ లేదు. ఇక్కడ జిల్లా పరిషత్తులలో కూడా

క్రియేటు చేయగలిగితే బాగుంటుంది. యూ. డి. సి. ఎల్. డి. సి. అతెండర్సు పర్కును సూపర్ ప్రజా చేయడానికి బాగుంటుంది. భారం అంతా మేమేమీరు నెలకొన వెళ్తుంటా ఒక కేంద్రాన్ని సృష్టిస్తే ఎంతో బాగుంటుంది. అంద్ర ఏయాలో ఆ కేంద్రాన్ని సృష్టించగలిగారు. ఆ ధ్రలో సూపరివిజను బాగా జరిగుతున్నది. పంచాయత్ రాజ్ కొరకు ప్రత్యేకమైన సర్వీసును క్రియేటు చేస్తారని ఒక ప్రశ్నకు జవాబు యిచ్చిన సందర్భంలో చెప్పడం జరిగింది. అది ఏ విధముగా ఉంటుందో ఎప్పుడు అమలులోకి వస్తుందో మంత్రిగారు వివారి చాల్చిన ఆ సరం ఉంది విలేజి డెవలప్ మెంటు ఆఫీసర్లు అని పిలిచినంత మాత్రాన వారు సలతోషించారు గాని వారికి మానిటర్ టెనిఫిట్ యిచ్చారా, ప్రామోషన్సుకి అవకాశాలు యిస్తున్నారా? విలేజి డెవలప్ మెంటు ఆఫీసరుగా 20 సం. తప్పిరాలు పని చేసినప్పటికీ వి. డి. ఓ. గానే ఉంటున్నాడు. రివిన్యూలో ఎల్. డి. సి. గా చేరినటువంటి వాడు ఈనాడు తహసీల్దార్ ఉన్నాడు. విలేజి డెవలప్ మెంటు ఆఫీసరు మినిమం క్వాలిఫికేషనుకే ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. అయి ప్రత్యేక శిక్షణ రెండు సంవత్సరాలు వి. డి. ఓ. బ్రెయిని గు పొంది ఉన్నాడు. ఎడిషనల్ గా ఆ క్వాలిఫికేషన్ ఉంది ఎల్. డి. సి. గా పనిచేసేవాడు రివిన్యూ యిన్ స్పెక్టరుగా పనిచేసేవాడు మినిమం క్వాలిఫికేషను ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. తోనే ఉన్నాడు. పంచాయత్ రాజ్ లో రెండు సంవత్సరాలు అధికంగా పనిచేసిన వాడు ఏమీ చేయలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాడు. పదనీలో ప్రామోషను లేకుండా తయారై నాడు. ఇక నవ జలు తీసుకుని రాబోతున్నారు ఇప్పటి వరకు ఎం. ఎల్. ఏ, ఎం. ఎల్. సిలు సమితి అధ్యక్షుడు జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్ష సదవికి నిలవలేకుండా యారు చేశారు 1964 నుంచి, అది పొరపాటు చేశారని అంటున్నాను. ఎందు ని అంటున్నాను. రాజ్యాంగ రీత్యా ప్రతి ఒక్కరు ప్రతి పోస్టుకి కంటెస్టు చేయడానికి అవకాశం ఉంది ఎం. ఎల్. ఏ. అయిన వక్తి, ఎం. ఎల్. సి. అయిన వక్తి సమితి అధ్యక్షుడు పదనీకి వీలు లేదని జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్షుడు కావడానికి వీలు లేదని ఖచ్చితమైన నిబంధనలు పెట్టారు. వాటిని సవరించాలని కోరుతున్నాను. అర్హుడైన వ్యక్తి ప్రజలకు అభిమానం ఉండే వారు రెండు పదవులలో ఉంటే తప్ప ఏమిటి? మునిసిపలు చైర్మన్ ఎం. ఎల్. ఎగా ఉండవచ్చు కాని ఎం. ఎల్. ఏ, ఎం. ఎల్. సి. సమితికి అధ్యక్షుడు గాని జెడ్. సి. చైర్మనుగాని సర్పంచ్ గాని ఉండడానికి వీలు లేదు. రెండింటికి ఎల్లప్పు అయితే 15 రోజుల లోపల ఏదో ఒకదానికి రాజీనామా చేయాలని స్పష్టంగా యాక్టులో ఉంది. దానిని సవరించాలని అవసరం ఉంది. ఏ ప్రజాప్రతినిధి అయిన ప్రజలు కోంటే ఖచ్చితంగా ఉండాలి. ప్రజలు కోరకపోతే ప్రజాస్వామ్యంలో అవకాశం లేనే లేదు. దానిని ఎందుకు నిరాకరించారు? దానిని సవరించాలి. 29వ తేదీ, 31 వ తేదీ ప్రతిపాదించే సవరణలలో యిది కూడా ఒకటి ఉంటే బాగా ఉంటుందని సూచన చేస్తున్నాను. నెల్లూరు జిల్లాలో సెలెక్షను కమిటీ ఎన్నిక జరగలేదు. రెండు సంవత్సరాలు డిస్టిక్టు సెలెక్షను కమిటీ మీటింగు జరుగలేదు. కాండిడేట్సును ఆఫ్ డిమాండ్ చేయలేదు. సీపర్సు పోస్టు గాని ఎల్. డి. సి.ల పోస్టుగాని అతెండర్సు పోస్టుగాని అన్ని పోస్టు పెంపరకీ వారినే ఫిలప్ చేసుకుంటున్నారు. ఫిలప్ చేసిన తరువాత సంవత్సరం అయిన తరువాత సర్వీసు రెగ్యులరైజు చేయాలి. ఇ

ఎందుకు చేయడం లేదంటే డిస్సింక్టు సెలక్షను కమిటీ మీటు కావడం లేదు కనుక కాండిడేట్లను సెలెక్షన్ చేయడం లేదు. ఎంప్లాయి మెంటు ఎక్స్చేంజి నుంచి సమితులు వేసుకున్న కాండిడేట్ల సర్వీసులు రెగ్యులరైజా చేసే అవకాశం ప్రసాదించాలి. ఏదో ఒకటి తేల్చకపోతే ఫోరమైన పరిస్థితి వస్తుంది. అఖరుకి ఒక విషయం, ప్రజలందరు కూడా శాసనసభ్యులమీద అభిమానం చూపారు. అదేవిధంగా శాసన సభ్యులు మంత్రివర్గం మీద చూపిస్తారు. మెజారిటీ శాసనసభ్యులు బలపరచిన మంత్రివర్గం పరిపాలిస్తుంది. మంత్రుల ఆర్డర్లు శక్రబరీలు ఐ. ఎ. ఎస్. ఆఫీసర్లు అమలుపరచి తీరాలి. రూలు కోట్ చేసి రీనబ్ మిట్ చేసినప్పటికీ మై ఆర్డర్స్ మస్తు బి యింప్లి మెంటెడ్ అని వ్రాయవచ్చు. ఎవరైనా కోర్టుకైనా పోవచ్చు. శాసనసభలో ప్రశ్నించవచ్చు కాని మీరు వేసిన యిరెగ్యులరు ఆర్డరు కూడా యింప్లి మెంటు చేయాలి. జిల్లా పరిషత్తులో, పంచాయతీ సమితిలో, పంచాయతీలలో అధ్యక్షులు, సర్పంచ్ లు వేసిన ఆర్డర్లు చట్టానికి సమ్మతంగా ఉన్నప్పటికీ స్టాంపుటరీ రూలుకు అనుగుణంగా ఉండినా ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్లు దిక్కరించిన సంఘటనలు అనేకం ఉన్నాయి.

నాన్ అఫీషియల్స్ కి మద్దతు యిచ్చినపుడే పంచాయతీరాజ్ కి విలువ వస్తుంది. 12-20 p. m. ప్రజా ప్రతినిధులను ముందు పెట్టి, అధికారులు వెనుకవుండి నడిపించినపుడే పంచాయతీ రాజ్ మూడు పువ్వులు ఆరు కాయలు కాస్తుంది. మంత్రి లక్ష్మణదాసుగారు కాస్త తీవ్రముగా ముందుకు పోవాలి. వెనుకంజ వేయడానికి వీలులేదు. పంచాయతీరాజ్ కి ప్రోత్సాహము కల్పించాలి. ఈ రి బయర్ సిస్టమ్ కి ఎన్నికలు జూన్ లో జరిపి తీరాలి. ఏ పరిస్థితులలో అయినా సరే జాలై, ఆగస్తూనిటికి ఎన్నికలు వూర్తిచేసి వారికి ఎక్కువగా అధికారాలు అనుకూల వాద్యతలను అప్పగించి వారిద్వారా ప్రజాసేవ చేయించాలని కోరుతూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి పి. రుక్మిణమ్మ (ఉనుకూరు):—అధ్యక్ష, గౌరవ పంచాయతీరాజ్ శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తున్నాను. శ్రీకాకళం జిల్లాను వెనుకపడిన జిల్లాగా ప్రభుత్వం గుర్తించి వుంది. తదనుగుణముగా వెంటనే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను అక్కడ అమలుపరిచి, ఆ జిల్లాను అన్నివిధాల అభివృద్ధి చేయాలని, కోరుతున్నాను. గ్రామాలలో మంచినీటి వసతి, రహదారుల నిర్మాణము, మొదలైనవి చేసి గ్రామీణ ప్రజల ఇబ్బందులను తొలగించాలని కోరుతున్నాను. పంచాయతీరాజ్ ఆధ్వర్యములో వున్న పాఠశాలలో సౌకర్యాలు, తదితర వసతులు తగినంతగా లేవు. ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు చాల ఇబ్బందులకు గురి అగుచున్నారు. తగిన విధులు కేటాయించి స్కూల్ బిల్డింగుకి తగిన మరమ్మత్తులు జరిగే విధంగా ఉత్తర్వులు జారీ చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఉద్యోగములో వున్న భార్యార్యులను వీలుకాని పరిస్థితులలో తప్ప జనరల్ గా ఒకేచోట నియమించాలని ఉత్తర్వులు వున్నప్పటికీ చాల చోట్ల ముఖ్యముగా ఉపాధ్యాయుల విషయములో ఆవరించబడడము లేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వము దీనిని గమనించి భార్యార్యుల రైలింగరు ఒకేచోటగాని, లేక సమీప స్థలాలలో గాని వుండేటట్లు బదిలీలు చేయడానికి తగిన ఏర్పాటుచేయాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షుల వారికి సమస్కారములు చెబుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ యస్. నరసప్ప (జడ్చర్ల):—అధ్యక్ష, పంచాయతీరాజ్ శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును హృదయపూర్వకముగా బలపరుస్తున్నాను. అధికార

వికేంద్రీకరణ జరిగిన తరువాత జిల్లాలో మంచి పరిపాలన వస్తుందని, ప్రజలకు అందుబాటులో వుంటారని, అనేక సౌకర్యాలు కలుగచేస్తారని పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసుకొండము జరిగింది. కాని పంచాయతీరాజ్ పరిపాలనలో ఎంతవరకు అమలు చేశామనేది ప్రశ్నించుకొనవలసిన అవసరము వచ్చింది, అనేక సమస్యలున్నవి. సోషల్ వెల్ ఫేర్ ఇంజనీరింగ్ పంచాయతీ రాజ్ ఆధ్వర్యములో పని చేస్తూ వుంది. అవి సోషల్ వెల్ ఫేర్ గురించి ఏమి చేశారని అడుగుతున్నాను. కొంత రూపాయలు ఈ రోజుకు సమితులలో, పరిషత్తులలో ముగిసిపోయిన సందర్భములు వున్నాయి. ఆ డబ్బును వాడకొరకు ఖర్చు పెట్టకుండా ప్రభుత్వ అనుమతి లేకుండా ఇన్స్పెక్టర్ గా సిబ్బందిని ఆప్పాయింటర్ చేసుకొని సిబ్బందికి ప్రభుత్వము డబ్బు మంజూరు యివ్వకపోతే ఈ డబ్బును దైవధర్మ చేసి వారికి ఊతలు యిచ్చిన సందర్భములు లేవా అని అడుగుతున్నాను బలహీన వర్గాలకు సంబంధించిన కార్యక్రమాలు పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థ క్రింద వుండకూడదని సవినయముగా మనవిచేస్తున్నాను. ఉన్నదానిలో ఎంత వరకు ఏమి చేశారనేది ప్రశ్నించుకోవలసిన అవసరము వుంది హరిజన సైట్సుకు సంబంధించిన సైట్సు పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థ పెట్టిన కాలము నుంచి సమితులలోను పరిషత్తులలోను మూలుగుతున్నవి. ప్రభుత్వము వీటన్నింటిని పరిశీలించిన తరువాతనే సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటుకి సంబంధించిన హౌస్ సైట్స్ కార్యక్రమము కాని, ఇతర కార్యక్రమాలు హరిజనులకు, గిరిజనులకు, వెనుకవడిన వర్గాలకు సంబంధించినవి పంచాయతీ రాజ్ క్రింద వుండకూడదని ఈ మధ్యనే నిర్ణయము చేశారు. అది సజలైన నిర్ణయమని మనవిచేస్తున్నాను. ఏ లోపాలున్నా మనకు విదర్శనముగా కన్పిస్తున్నవి. ఈ మధ్య ప్రభుత్వము కోఆర్డినేషను కమిటీలు 1, 2 అని రెండు కమిటీలను వేసినది. నేను కూడ అందులో సభ్యుణ్ణి. మేము 21 జిల్లాలకు తిరిగిము ఏ పంచాయతీ సమితి వారైనా గాని వారికి కేటాయించిన డబ్బును ఏమాత్రమైనా ఖర్చు పెట్టారా అని అడుగుతున్నాను. కాని వారికి కావలసిన బలహీన వర్గాల సంక్షేమము కాదు. వారికి కావలసినవర్గాల వదవులు. అందువల్ల ప్రభుత్వము తీసుకొన్న నిర్ణయము సమంజసమైనదని మనవి చేస్తున్నాను. దానిని మూర్ఖకూడదు. ప్రాథమిక విద్య, హైస్కూల్ విద్య పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థకు యివ్వడము జరిగింది. ఈ సంస్థలు వాని స్వాధీనములో వుండి పని చేస్తున్నాయి. ఏ స్కూలుకు వెళ్లి చూసినా ఉపాధ్యాయులు సమితి ప్రెసిడెంటు చుట్టూ, జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ చుట్టూ, లేక వారి అనుయాయుల చుట్టూ తిరగడము తప్ప విద్యను గంపడములో శ్రద్ధను చూపించడము లేదు ప్రైమరీ ఎడ్యుకేషన్, హైస్కూల్ ఎడ్యుకేషను వీరినుంచి తొలగిస్తేనే విద్యా సంస్థలు బాగుపడతాయి. ఏ డి.ఐ.ఓ. అయినా, లేక ఏ గెజిటెడ్ ఇన్ స్పెక్టర్ అయినా స్కూలును విజిట్ చేసి సరిగా పని చేయడము లేదు, తాలూకా కేంద్రములో వుంటున్నాడు, అబ్సెంట్ అయినాడు. ట్రాన్స్ పర్ చేయాలని ఏ బి.డి.ఓ. కయినా వ్రాస్తే ఆ అర్డర్లు అమలు జరగని సందర్భములు కోకొల్లలు. మన పిల్లలు భావిభారత పౌరులుగా తయారు కావలసిన సందర్భములో ఎలాంటి విద్యను యిస్తున్నామనేది ఆలోచించాలి. పంతుళ్లు ఈ విధంగా నిర్లక్ష్యము చేస్తున్నారు. పంతుళ్లు కావలసినది సమితి అధ్యక్షులకు మంచిగా వుండడము.

చనువుగా వుండడము, మెప్పించడము, మెప్పు పొందడం తప్ప మేము ఉపాధ్యాయులము అని వారి బాధ్యతలను గుర్తించి నెరవేరుస్తున్నట్లు కన్పించడము లేదు. అది ఉపాధ్యాయుల తప్ప కాదు. ఏటీవరు అయినా కాని విజ్ఞాపితో తన పని తాను నిర్వర్తించుకొంటూ వుంటే సమితి ప్రెసిడెంటుగారికి ఆగ్రహము వస్తే జాకోలో ఈ కొనసంది ఆ కొనకు మారుస్తారు అట్లా పోవడము కంటే అధ్యక్షుని అనుకరించి వుండడము మంచిదనే ఉద్దేశ్యముతో ఈ విధంగా జరుగుతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి యీ విద్యా విధానాన్ని పంచాయతి సమితుల నుండి తొలగించాలని మనవి చేస్తున్నాను. పోతీ ప్రాథమిక హెల్త్ సెంటర్లు పంచాయతి సమితుల ఆధ్వర్యంలో నడుస్తున్నాయి. నా నియోజకవర్గములో ఒకటి రెండు వున్నవి. నేను ఎప్పుడు పోయినా డాక్టరు దొరకడం లేదు. ఎక్కడకు వెళ్లారంటే సమితి అధ్యక్షుల వద్దకో అంతకంటే పెద్దవారి వద్దకో పోయినట్లు చెప్పడం జరుగుతుంది. ప్రాథమిక మెడికల్ పంటి వైద్య సదుపాయం ఒక హైదరాబాదులో జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్లలో గాకుడా పల్లె వాసులకు అందించాలని పెడితే అక్కడ డాక్టర్లు వుండడం లేదు మందులు ఇవ్వడం లేదు. సరిగా పనిచేయడం లేదు. మెడికల్ కు సంబంధించిన విషయం. ఎవరి ఆధ్వర్యములో వుందనే ప్రశ్నగాదు. వారు సరిగా తమ ధర్మాన్ని నెరవేరుస్తున్నారా అనే సందేహం కలుగుతున్నది. డాక్టర్లు విషయములో ఇచ్చితమైన నిర్ణయం తీసుకోవలసిన అవసరముంది ఈ ప్రాథమిక హెల్త్ సెంటర్లను పంచాయతి సమితుల నుండి తప్పించి డైరెక్టుగా మెడికల్ డైరెక్టరేటుకు అప్పజెప్పితే మనం కేటాయించిన డబ్బు కనీసం సర్వీసు యోగం అయి ప్రజలకు అందుబాటులో వుంటుందని సవినయంగా మంచిచేస్తూ డైరెక్టు ఎక్కువ ఇవ్వడంలేదు గాబట్టి సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

12-30 p.m.

శ్రీ కె. రంగదాసు (కొల్లాపూర్):—అధ్యక్ష గౌరవనీయ పంచాయతిరాజ్ శాఖ మంత్రిగారు 14 కోట్ల 9 లక్షల 6 వేల రూపాయల కేటాయింపులు తమ డిమాండులో చూపెట్టారు. ఈ డబ్బులో దాదాపు నాలిగింబ మూడు వంతులు వారి ఉద్యోగులు అప్లికేషన్ల క్రింద సరిపోతుంది అనుకుంటాను. మిగతా నాలుగవ భాగము ఎవ్వోంటులో వారు కలలు కంటున్న ఆభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టవలసిన అవసరం వుంది. మంత్రిగారు ఇంత బలహీనంగా ఎందుకు వున్నారో అర్థం కావడంలేదు—ఫిజికల్ గా స్ట్రాంగ్ గా ఉన్నారు—ఈ శాఖకు ఇంకా కొంత డబ్బు ఎక్కువగా కేటాయింపు కొరకు ఎందుకు ప్రయత్నం చేయలేదని విచారపడుతున్నాను. 324 పంచాయతి సమితులకు 15928 గ్రామ పంచాయతిలకు సంబంధించిన యీ బడ్జెటులో ఇంత స్వల్ప మొత్తాన్ని పెట్టి అందులోను నాలిగింబ మూడు భాగాలు వు ద్యోగ ము లకు పోను మిగతా నాలుగవ భాగం డెవలప్ మెంటు కార్యక్రమాలకు పెట్టి దానితో మంత్రి గారు సంతృప్తి పడడం విచారకరమైన విషయం. పోతీ 72-73 లో మనరాష్ట్రంలో వివరీకమైన డ్రాట్ పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. ఆ పరిస్థితులలో సెంటర్ గవర్నమెంటు ధర్మమా అని కొంత డబ్బు వచ్చింది. ఆ డబ్బులో హెచ్చు భాగము రోడ్డు పైన ఖర్చు పెట్టాం. పేద జనానికి కూలి జనానికి తిండి దొరకాలనే వుద్దేశముతో ప్రభుత్వము రోడ్ పక్కన, మంచినీటి వసతి చేపట్టడం జరిగింది. అలాడు వేసిన రోడ్డును యీనాడు వెళ్ళుచూస్తే అందులో 50 శాతం కనబడవు. కాస్త నీతి విజ్ఞాపితీ వున్న

వత్తులు చేయించిన రోడ్డు 50 శాతం దాకా వుంటే అవి యింకా రెండు సంవత్సరాల తరువాత కనబడని పరిస్థితి వుంది. మనము అంత ఖర్చుపెట్టి వేసిన రోడ్డును పూర్తి చేయడానికి యిందులో ఏమైనా కేటాయించామా అంటే లేదు. కొన్ని రోడ్డు జిల్లా పరిషత్తు క్రింద తీసుకోవడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం 84 కి. మీ. మెటర్ రోడ్డు చేయడానికి జిల్లా పరిషత్తుకు అవకాశం వున్నట్లు మంత్రిగారు చూపించారు. సంవత్సరానికి 84 కి. మీ. కంకర రోడు వేయడానికి ప్రయత్నిస్తే ఎన్ని సంవత్సరాలలో మొత్తం పూర్తి చేసుకోగలమనేది ఆలోచించాలి. కనీసం కంకర రోడ్డు లేకపోయిన డ్రాట్ ప్రాంతాలలో యిదివరకు వేసిన రోడ్డును అయినా మొరం రోడ్డు చేస్తే బాగుంటుంది. ఇప్పుడు కొత్త పద్ధతి పెట్టారు, ప్రతి 1500 పాపులేషన్ కలిగిన గ్రామ పంచాయతీని ముఖ్యమైన రోడ్డుతో కనక్టన్ చేయడానికి డబ్బు కేటాయించారు. ఎన్ని గ్రామ పంచాయతీలను మంత్రిగారు వుద్దేశించి చేపట్టారో గాని శ్రీకాకుళం జిల్లాకు అయినా యిది సరిపోతుండా అని అడుగుతున్నాను. గ్రామ పంచాయతీలను పూర్తిగా నెగ్లెక్టు చేస్తూ పేరుకు మాత్రం వుంచుతున్నారు. సోదర సభ్యులు శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు కూడ చెప్పారు. మీకు ఎన్నో విధాల సహకరించి ప్రజా ప్రతినిధులుగా మిమ్ములను గెలిపించినవారిని మీరు మూల స్థానంగా వుపయోగించుకున్నారు తప్ప వారికి ఆక్కడ గౌరవం వుండా, పవరు వుండా ? గ్రామ సర్పంచులు, సమితి ప్రెసిడెంట్లుగా ఏదో వున్నారు తప్ప వారి చేతిలో డబ్బు లేదు. గ్రామానికి సేవ చేయాలంటే ఎంబర్ టేన్ సెంటు టాక్సు, లోకల్ ఫండు నుండి ఏదో కొద్దిగా వస్తుందికప్ప మిగతాది ఏమీ లేదు. ఈ పరిస్థితులలో క్షీణించిన సంస్థలను పెట్టుకొని అభివృద్ధి చేస్తామంటే బాధాకరమైన విషయం. ఆ సంస్థల ద్వారా పని చేయాలంటే, తగినంత డబ్బు కేటాయించండి, పని చేయించండి. ఎప్పుడు అయితే కేటాయించలేరో— శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు ప్రోత్సాహం యివ్వాలన్నారు— ప్రోత్సాహం యివ్వలేనప్పుడు— వాటిని తీసివేయడం వుంది. పోతే సంస్కరణలు చేస్తామన్నారు, ఆర్థికంగా పటిష్టంగా వుంటేనే సంస్కరణలు తీసుకురావాలి. లేని పక్షములో మంచిది గాదు. నా వుద్దేశము వాటిని తీసివేయాలని గాదు, ఆర్థికంగా బాగా పటిష్టం చేయాలని కోరుతున్నాను. మనము స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత సిల్వర్ జూబ్లీ జరుపుకున్నాము. కాని గ్రామాలలో యిన్ని ఏండు అయినా కూడా నీరు యివ్వలేకపోతున్నారు. ఎన్నో గ్రామాలలో మంచి నీటికొరత వుంది. ప్రజలు బాధపడుతున్నారు. మూడు వాలుగు వేలు ఖర్చు పెట్టి బోరింగ్ వెల్స్ వేళాము, ఆ భారం ప్రజల మీద పడుతుంది కదా, బోరింగు వేసి సుపు పెట్టకుంటే 20 రోజుల తరువాత నీరు రావడం లేదు. వాటి గురించి పంచాయతీరాజ్ యింజనీరింగు శాఖ శ్రద్ధ తీసుకొని పంపులు బాగుచేసి గ్రామ పంచాయతీల నుండి డబ్బులు వసూలు చేసే అవకాశం వున్నప్పటికీ చేయడం లేదు. సమితులలో, జిల్లా పరిషత్తులలో తీర్మానాలు చేయడం, వ్రాయడం మొరపెట్టుకోవడం జరిగింది. ఒక గ్రామములో రెండు మూడు బోరింగు వెల్స్ వేసినప్పుడు పని వేలు ఖర్చు అయినప్పుడు, వాటి రిపేరుకు సంవత్సరానికి వంద రెండు వందలు గాని పంచాయతీలు చెల్లించే పరిస్థితి లేదా ? డబ్బు వసూలు చేసుకొని చేయమన్నా చేయలేని స్థితిలో వుంటే యీ ప్రభుత్వాన్ని ఏమి అనాలో ఆర్థం కావడం లేదు. ఇంత చేత కాని ప్రభుత్వం అయితే ఎట్లా ? మంచినిరు అందించలేని చేతకాని ప్రభుత్వం. ప్రజలు ఏమి ఆసుకుంటారోనని ఆలోచించకపోతే ఎట్లా. పరిస్థితి యిలా వుంటే

ప్రజలకు మేము బాగా చేస్తున్నామని ఎలా చెప్పకోగలరనేది మంత్రిగారు సెలవివ్వాలి. రోడ్డు విషయం ఇంతకుముందే చెప్పాను. తరువాత చిన్ననీటి తరహా ఇరిగేషను విషయంలో 25 ఎకరాల లోపు ఉన్న కుంటల మెయిన్ సెనెన్సుకు రిపెయర్సుకు కొంత డబ్బు ఇస్తున్నారు. యీ సంవత్సరం 15 లక్షల రూపాయలు 21 జిల్లాలకు కేటాయించారు. 824 సమితులకు వాటి అంతర్గమలయిన 15928 గ్రామ పంచాయితీలకు పంచితే ఎన్ని పుట్టాలు ఆవుతాయి ఎన్ని బూరుగులు ఆవుతాయి అలోచించండి. ఎన్ని కుంటల రిపెయర్సుకు సరిపోతుంది యీ మొత్తము అలోచించండి. ఒక్కొక్క సమితికి రి.రి.-2 వేల రూపాయలు పన్నె ఒక కుంట రిపెయరుకు కూడా చాలదు జిల్లా. సమితుల క్రింద ఉన్న కుంటలు, సమితులక్రింద ఉన్న కుంటలు ఒక కుంట కూడా టవ్ కాకుండా ఉండి అయిదు సంవత్సరాలలో ఇవి రిపెయరు చేయడానికి యీ డబ్బు ఇచ్చే ఇది సర్వే చేయడానికి సరిపోతుందికాని రిపెయర్సుకు మాత్రం చాలదు టెక్నికల్ సలహా మేరకు ఇంత డబ్బు కావాలి. ఇన్ని రిపెయరు చేయాలి అనే ఆలోచనతో డబ్బు ఇవ్వాలికాని ఇంత స్వల్ప మొత్తంతో ఏమీచేయలేదు. తరువాత సవరణ బిల్లు ప్రవేశపెడతామని ఇందులో చెప్పారు. సంతోషం. సవరణ బిల్లు 29.319 ప్రవేశపెడతారు, జాయింటు సెలక్షన్ కమిటీకి పంపిస్తారు. సరళింహారావు గారు ఉన్నప్పటినుంచి ఉన్న ఆచారప్రకారంగా అయితే ఫిబ్రవరిలో మనం కూర్చోవాలి. అనంబ్లీ సెషను పెట్టడమంటే ఎందుకు భయంగా ఉందో, కష్టంగా ఉందో తెలియదు. మాన్ సూన్ సెషను జరుపుతారనే విశ్వాసం మాకులేదు. యీ సవరణ బిల్లు ప్రవేశ పెట్టే మాన్ సూన్ సెషనులోగా జాయింటు సెలక్షన్ కమిటీ రిపోర్టు తెప్పించి మాన్ సూన్ లో పాస్ చేసి తీరతామనే హామీ మంత్రిగారు ఇచ్చితిరాలి. అలాగ కాకపోతే ప్రజలను మళ్ళీ పెట్టి మోసగించడమే ఆవుతుందికాని అంతకంటే వేరేకాదు. ఇంతకు ముందు యీ హావుస్ లో మునిసిపల్ ఎలక్షనులు, గ్రామపంచాయితీ ఎలక్షనులు, కార్పొరేషను ఎలక్షనులు ఫలానా డేటుకు ఎలక్షను పెట్టితీరతామని చెప్పి వాగ్దానభంగం చేసి ఏవో గుడ్డి సాకులుచెబుతూవచ్చారు. అదే గుడ్డి సాకులు ఇప్పుడు కూడా రాకూడదు. ఫిబ్రవరి 1974 లో పార్లమెంటు ఎలక్షనులురావాలి, యీ మధ్య అమ్మగారు పెట్టకపోతే, యీమాన్ సూన్ సెషను కనుక దాటవేస్తే గ్రామ పంచాయితీలకు ఎలక్షను జరుగుతాయన్న మాట సున్న. 1976 లో పార్లమెంటు ఎలక్షనుకు మంత్రులు యం.యల్.ఎ.లు అందరూ పరుగెత్తాలి. గ్రామ పంచాయితీల ఎలక్షను జరగడం సున్న, మాన్ సూన్ సెషనులో కాకపోతే, అప్పుడు గ్రామ పంచాయితీలు బి.డి.ఓ.ల స్వాధీనంలోను, సమితులు డిప్యూటీ కలెక్టర్లు స్వాధీనంలోనూ ఉండవలసి వస్తుంది. ఆ పరిస్థితి రాకుండా ఇచ్చితమయిన నిర్ణయం తీసుకోవాలి. ఆ ప్రకారంగా చేయలేకపోతే ముఖ్యమంత్రిగారు దాటవేసే పరిస్థితి కల్పిస్తే మంత్రిగారు రాజీనామా చేయడానికి సిద్ధపడి వారి జవాబులో ఫలానా డేటుకు ఇవి చేసేతీరతామని ప్రకటించేయాలి. కొన్ని సమితులలో చట్టవిరుద్ధంగా సమితి ప్రసెంటేటులు వర్యలు తీసుకొన్నారు. స్టాండింగు కమిటీలలో జనరల్ బాడి తీర్మానంచేయకుండా డబ్బుఇచ్చారు. అలాంటి కేసులుచూచి కలెక్టర్లు ఆది తప్పు తారిన రిమాన్ చేయాలని సెక్రెటేరియట్ నుంచి మినిస్ట్రీకి పోయినతరువాత వాటిని తోసివేసి పారేసిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. మీకు కాని, మీ సార్థికికాని మీ గ్రూపుకు

కాని సన్నిహితంగా ఉంటే త్రోక్కిపెట్టెస్తారు. లేకపోతే వ్యతిరేకంగా ఉన్నవారిని అప్పటికప్పుడు పోనుచేసి వెంటనే వ్రాసుకునితెమ్మని వారిని నిర్దాక్షిణ్యంగా తీసివేసే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఒక ఉదంతం చెబుతాను. 1974 లో కలెక్టరు వ్రాసి వచ్చారు. సెక్రటరీ వారిని రిమూవ్ చేయాలన్నప్పటికీ మీరు త్రోసిపారేశారు అలాంటి పక్షపాత వైఖరి ఉండడం మంచిదికాదు, నమితి ప్రసిడెంటు పోతే మీకు ఏమీ ఒరిగి పోదు కాని యిలాగ పక్షపాత వైఖరి ఉంటే అప్రతిష్టపాలయిపోతారు. ఇది అర్థంచేసు కుని ఎవరికీ అదరణ చూపించరాదు. మీరుచేసిన చట్టాలు మీరే ఉల్లంఘిస్తున్నారు. మీకు వ్యతిరేకంగా ఉన్నవారిపయిన మీసా పయిన అప్రతిష్టలు చేస్తున్నారంటే శిగుచేటు. శాసన సభలో చట్టాలు చేస్తున్నారు. ఆ చట్టాలు ఉల్లంఘిస్తే ఎవరయినా సరే వారి పయిన చర్యలు తీసుకోవాలి అంటున్నారు. కాని ఫిట్ కేసెస్ వస్తే మీకు వ్యతిరేక లయితే చర్యలు తీసుకుంటున్నారు అభిమాను. యితే వదలివేస్తున్నారు. ఇటువంటి పక్షపాత వైఖరి ఉండడం మంచిదికాదు యిరోజు జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ రాజులు, జిల్లాపరిషత్ చేసేదానికి అటంకముగాని తిరుగుగానిలేదు. జిల్లాపరిషత్ చైర్మన్ ప్రభుత్వానికి మూంస్థంబాలు, కాబట్టి వారు ఆడుతున్న అటంక వ్యతిరేకత లేదు. వారు చెప్పినట్లుగా మీరు చేసేతీరాలి, వారు చెప్పినదానిని వ్యతిరేకించే అవకాశమే మీకు లేదు. ఎవరయినా దురదృష్టవంతుడయిన చైర్మన్ ఉంటేను కాన్ఫిడెన్సు మోషను పయిన తీసివేయబడి ఉంటారు. అంతేకాని ఏ జిల్లాపరిషత్తు చైర్మన్ అయినాసరే మంత్రులు చేసేతీరాలి, లేకపోతే ఎలక్షన్సులో కష్టము, నమితి ప్రసిడెంటును తేవడం కష్టము, యం. యల్. ఎ యిగా రావడం కష్టము. మంత్రులుగా ఇక్కడ కులుకుతూ కూర్చోవడం కష్టము. కాబట్టి అలాంటవారికి మీరు ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నారు. మీరుచేస్తున్న యీ మోర తప్పిదాలు మీ కళ్లకు కనిపించడంలేదు. శాసనసభ్యులు చెప్పతున్నవికూడా పెడచెవిని పెడుతున్నారు. జిల్లా పరిషత్తు చైర్మను లకు ఇచ్చే విలువ ఇంకొకరికి ఇవ్వడంలేదు. జిల్లా పరిషత్తు చైర్మనులను ఒక డిస్ట్రిక్టుకు చైర్మనుగా ఉంటే స్టేట్ లెవెలులో స్టేట్ లెవెలు కమిటీకూడా చైర్మనుగా వేస్తున్నారు. అనసరమయితే అర్హత ఉన్న లేకపోయినా మీ బుట్టు కుడిచేవారికి, మీ చేప్పుచేతలలో ఉన్నవారికి వారికి అర్హత ఉందని భావించి వారికి అధికారాలు ఇస్తున్నారు. కాని శాసనసభ్యులు చట్టరీత్యా నమితిలో కాని జిల్లా పరిషత్తులో కాని పోటీచేసే అర్హతలేకుండా చేశారు. ఇది కేవలం మీరు మీ ప్రభుత్వాన్ని శాశ్వతంగా నిలబెట్టుకోవడానికి పన్నుతున్న ఎత్తుగడలు. యీ ఎత్తుగడలు ఎంతోకాలం సాగవు. ఇలాంటి కక్కుర్తి వాటిలో ప్రభుత్వం జోక్యంచేసుకోవడం మంచిదికాదు. సాధ్య మయినంత వరకు అందరకూ న్యాయం చేకూర్చండి. మేధావులు మీ పార్టీలోనూ అన్ని పార్టీలలోను ఉన్నారు. ఒక్కొక్క చాన్సు అలాంటి మేధావులకు విషణులకు ఇవ్వండి, అభ్యంతరంలేదు. కాని నిపుణత లేనివారికి కూడా ఒక్కొక్కరికి రెండు మూడు పదవులు ఇచ్చి శాశ్వతంగా వారు అధికార దుర్వినియోగం చేసే పరిస్థితిని కల్పించడం అటువంటివారిని సమర్థించడము మంచిదికాదు అలాగ చేయవద్దు.

తరువాత టీచర్లు విషయం చూస్తే ఇంతకుముందు ఒక జి. వా. ఇన్స్ట్రక్షన్లు ప్రభుత్వంవారు. స్టాండింగు కమిటీ మూడులో ఎవరయినా ఎకడమిక్ ఇయరుకు ప్రవేశంలో ట్రాన్సుఫర్లు చేయకపోతే మధ్యలో చేయవలనివస్తే అందుకు గృ

కారణాలు స్టాండింగు కమిటీ మూడులోపెట్టి అమోదం పొందాలి. ప్రత్యేకపరిస్థితులు ఏమయినా ఉంటే కన్వెన్యేషను తీసుకోవాలి. ఎన్ని సమితులు జిల్లా పరిషత్తులు యీ విధానం పాటిస్తున్నాయి అని అడుగుతున్నాను. యీ విషయం ఇంతకముందు మంత్రి గారికి చెబితే యీ విషయం ఆలోచించి రూపు చేస్తామన్నారు. యీనాడు వారు చదివి వినిపించిన రూపు చూస్తే యీ విషయం సీరుకారిపోయింది. స్టాండింగు కమిటీ ఈసుకూడా లేదు. ఎంజక్షన్లు వస్తున్నాయి. వారికి న్యూడికారాలు ఇవ్వాలి. కాబట్టి మీరుచేసిన రూపు ప్రకారంగా మీరుచెప్పిన కిలోమీటర్లు కంటే ఒక కిలో మీటరుకూడా బాటకుండా వారి అభిమానులయిన టీచర్లను ఆక్కడె ఆటై పెట్టుకుంటున్నారు. వ్యతిరేకంగా ఉన్నవారిని తోసిపారెస్తారు. యీ విషయం మీకూ తెలుసు. మంత్రిగాఉండి యీరోజు మీరు అర్థంచేసుకోకపోయినా యం. యల్. ఏ. గా ఉన్నప్పుడు మీరు పడినబాధ మరువదు. శాసనసభ్యులకు ఎవరో కొంతమందిటిచర్చ అభిమానంగా ఉన్నంత మాత్రాన వారు తప్పుచేసిన వారు కాకపోయినప్పటికీ అటువంటి వారిని నిరాక్షిణ్యంగా తీసివేస్తున్నారు. యీ విషయాలు అన్ని చూచి రూపు చేసిన వాటికి మార్పులు తేవాలి. శాసన సభ్యులు ఇచ్చిన సూచనలు మీరు పెట్టె హిరణ్యాక్ష వరాలకు మిళితం చేసి ఆ ప్రకారంగా రూపు ప్రవేశపెట్టాలి. లక్ష్యణవాసు గారు ఉత్సాహంగా నాలుగు రిజిస్టర్ కమిటీస్ నడిపించి వారి అభిప్రాయాలు తీసుకున్నారు వారి అభిప్రాయాల పేకరణ ఫలితంగా బిల్లు తేవాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. భగవంతుని దయవలన ఏ దెయ్యమో భూతమో తుమ్మకుండా ఉంటే 29-30 తేదీలకు యీ బిల్లు వస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. ఇంతకుముందు చెప్పినట్లుగా వారి గౌరవ ప్రతిష్టలు వెలుగొందాలంటే జూలై మాసములో తప్పకుండా ఎంజక్షన్లు జరిపించాలని కోరుతూ కలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. వెంకటయ్య (కొడంగల్) :—అధ్యక్ష, ఈ పంచాయతీ రాజ్ కాఫా మాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును అమోదిస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. అభివృద్ధికి సంబంధించినటువంటి కొన్ని కార్యక్రమాలలో ముఖ్యమైనటువంటిది మైన్ ఇరిగేషను. అది పంచాయతీ రాజ్ క్రింద కొన్ని ఎకరాలకు లోబడి ఇవ్వారు. కాని ఆక్కడ ఉండేటటువంటి పరిస్థితులనుబట్టి చూస్తే కొన్ని సంవత్సరాల వరకు వాటిని మెయిన్ తెయిన్ చేయలేని పరిస్థితి ఉంది వాటికి ప్రభుత్వం నుంచి తక్కువ డబ్బు రావడం ఒక కారణం కావచ్చు. దానితోపాటు ఇతర కారణాలు కూడా కొన్ని ఉన్నాయి. వచ్చిన డబ్బును సక్రమంగా ఉపయోగించకుండా ఒకే పని మీద ప్రతి సంవత్సరం ఖర్చు చేసినటువంటి ఉదంతాలు చాలావరకు ఉన్నాయి. అట్లాగ కాకుండా సక్రమంగా, న్యాయంగా ఆక్కడున్నటువంటి అన్ని చెరువులకు

12-50 p.m.

(Sri Yellappa in the Chair)

ఎక్కడ ఏ వస్తువు అవసరమో అక్కడ చేయాలి. అవి కేవలం ఇరిగేషను డిపార్టుమెంటు క్రింద ఉండడం చాలా అవసరం. పంచాయతీ క్రింద ఉండడంవల్ల అధికొత్పత్తి దెబ్బ తినడమే కాకుండా మీద రైతులు నష్టపడే అవకాశాలు కూడా ఉన్నాయి. కాబట్టి వీటిని పంచాయతీరాజ్ నుంచి మైన్ ఇరిగేషను డిపార్టుమెంటుకు ఇవ్వడం చాలా అవసరం. దానితోపాటు ఇతర వ్యర్థుకు కూడా ఏవైతే ఇస్తున్నారో మెయిన్ తెయిన్ అండ్ రిపెయిర్లు అని అవి ఆప్రెసిడెంటులను ఆశ్రయించు

కొని ఉన్నటువంటి వారికి ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. ప్రతి సంవత్సరం ఒకే రోడ్డు మీద పని చేయడం, వరకాలం రావడంతో అది కొట్టుకొని పోవడం జరుగుతున్నది. కాబట్టి ఇటువంటివి దూరం చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ పంచాయతీ రాజ్ ఇన్ స్టిట్యూషనులో మార్పులు తీసుకోని రాబోతున్నారు కనుక పంచాయతీ రాజ్ లో ఉండేటటువంటి కమిటీలకు కేవలం పండ్లు ఇవ్వడం, వాటికి సరిపోయేటటువంటి ఎస్టిమేట్లు శాంక్షను చేయడం, వర్కులు శాంక్షను చేయడం వరకు ఇచ్చి ఎగ్జిక్యూషను మాత్రం పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలకు లేకుండా ఇవ్వాలి. వాటిని సమీక్షించే అధికారం ఉండాలి. కొడంగల్ పంచాయతీ సమితిలో 4, 5 సూపర్ వైజర్లు ఉన్నారు. కొడంగల్ ప్రోపర్ లో 4, 5 కుంటలు ఉంటే అవి ఎక్కడున్నాయో వారికి తెలియని పరిస్థితి ఉంది. వారు 4, 5 సంవత్సరాల నుంచి అక్కడే పని చేస్తున్నారు. స్టాండింగ్ కమిటీకి నేను పోయినప్పుడు పలానా కుంట ఎక్కడుందో చెప్పమంటే చెప్పలేక పోతున్నారు. అక్కడ ఏమీ రిమెయిన్లు కావాలో వారికి తెలియదు. వారు పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షులను ఆశ్రయించుకొని వారి చెప్పుచేతలలో ఉండి పని చేస్తున్నారు. ఈ విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ బి.డి.బి.లు ఇంచుమించుగా తహసీల్దార్ కేడర్ లో ఉన్నవారు కాబట్టి పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంటు వారియొక్క శాన్ ఫిడెన్షియల్ రిపోర్టు వ్రాయవలసిన పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి వారు నిప్పక్ష పాతంగా పని చేయలేకపోతున్నారు. ఆర్.డి.బి.కు ఇన్ స్పెక్ డ్ అధికారం ఉంది. కాబట్టి బి.డి.బి.ల కాన్ ఫిడెన్షియల్ రిపోర్టు వ్రాసే అధికారం ఆర్.డి.బి.లకు ఇస్తే వారు నిప్పక్షపాతంగా పని చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దీనిని ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. డిస్ట్రిక్టు సెలక్షను కమిటీలలో లెజిస్లేటర్లుకు ఎక్కడా అవకాశం లేకుండా పోతున్నది. కాబట్టి లెజిస్లేటర్లుకు కూడా ఎమ్ ఎల్.ఎ. కాని ఎమ్ ఎల్.సి. కాని ఒకరికి ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వడం అవసరం. అక్కడ అన్యాయాలు జరుగకుండా చూసే బాధ్యత వారికి కూడా ఉంటుంది కాబట్టి ఇది ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఈ విషయం నేను ఇదివరకు పంచాయతీ రాజ్ శాఖకు సూచించాను. కాని దానిమీద ఎటువంటి చర్య తీసుకోలేదు. కాబట్టి ఇప్పుడైనా ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు గ్రామాలలోని పంచాయతీ ప్రెసిడెంటుకు విరుద్ధంగా ఏ పని చేసినా వారు ఆ గ్రామంలో ఉండే పరిస్థితి లేకుండా చేస్తున్నారు. వారు ఏదీ చెబితే అది చేయాలి. గ్రామస్థులే గ్రామాన్ని పరిపాలించు కోవాలనే సిద్ధాంతంతోనే గాంధీగారు గ్రామ రాజ్యం రావాలని ఆశించారు. కాని ఈనాడు అధికారంలోనికి వచ్చినటువంటి గ్రామ రాజులు దానికి విరుద్ధంగా వారి చెప్పుచేతలలో ప్రజలు లేకపోతే వారిని ఆ గ్రామంలో నివశించేటటువంటి పరిస్థితులు లేకుండా చేస్తున్నారు. కాబట్టి అధికారాలు ఇచ్చేమందు మంత్రిగారు వాస్తవ పరిస్థితులకు అనుగుణంగా చట్టాన్ని రూపొందించాలని మనవిచేస్తూ ఈమరు నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు (వేమూరు) :—అధ్యక్ష, ఈ డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని ముఖ్యమైన సూచనలు మీద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ

Non-Official Resolutions:

re: Inclusion of Yerukula, Yanadi and Lambadas of Telangana region in the list of Scheduled Tribes of Andhra Pradesh.

డిమాండులో ఎలాంటి చేసిన మొత్తం చాలా మీగర్ అని బావిస్తున్నాను సమాజంలో అటడుగున ఉన్నవారిని సహాయం చేయడానికి ఈ కేటాయింపు చాలదని, ఇంకా ఎక్కువ కేటాయింపు చేయాలి అని మనవి చేస్తున్నాను వారు ఈకాఖన చేపట్టినతరువాత ప్రజాస్వామ్యభోంట్లో అనేక రీజనలు కలిపి పెటడం జరిగింది. ఏ దోరణిలో ఎలక్షన్లు పెట్టాలనేది వారు నిర్ణయం తీసుకోకుండా ప్రజా ప్రతినిధులయొక్క అభిప్రాయాలను సేకరించి నిర్ణయం తీసుకోవాలి అనుకొనడం మంచి సాంప్రదాయమని నేను బావిస్తున్నాను. ఈ వ్యవస్థలో చాలా కోఆర్డినేషను కావాలి. ఈ పంచాయతీ వ్యవస్థకు హెల్పు డిపార్టుమెంటుకు కోఆర్డినేషను కావాలి. పంచాయతీ రాజ్ కు సోషలు వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటుకు కో ఆర్డినేషను కావాలి. అట్లాగే పంచాయతీరాజ్ కు అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటుకు కోఆర్డినేషను కావాలి. అది చాలా వెనుకబడి ఉన్నదని దానివల్ల ఏ అడివ్వుద్ది కార్యక్రమం తీసుకున్నప్పుడు కుంటుపడుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. 25 వ సంవత్సరం స్విర్ జూబ్లీ సింప్రేషను జరుపుకొంటున్నాము. ఈ సంవత్సరమే. ఖారీ ఎత్తన కేటాయింపు చేసి సురక్షిత నీటిపథకాలను అమలుచేస్తే బాగుంటుంది. ప్రొచెక్టర్ వాటర్ నష్టయిసుకు కొన్నిచోట్ల ఓపెన్ వెల్పు త్రవ్వారు. ట్యూబ్ వెల్పు కొన్నిచోట్ల వేగారు. కొంతమంది ఈ వ్యవస్థను రద్దు చేయాలని అంటున్నారు అది తప్పు. దానివల్ల గ్రామీణ స్టాయిలో గ్రామ ప్రజాసీకానికి కొంచెము నష్టలు జరుగుతున్నాయి. కొన్ని లోపాలున్నాయి. మనం వాటిని సరి దిద్దుకోవాలి. దానికి సహకరించవలసిన బాధ్యత మనమీద కూడా ఉంది మనవి చేస్తున్నాను. చాలా ప్రాంతాలలో నీటి కొరత ఉంది. బ్రలుబలు ఏరియాలో ఉన్నాయి. కోస్ట్ డిస్ట్రిక్టులో ఉన్నాయి. కాబట్టి ఈ ఏరియాలకు టాప్ ప్రయారిటీ ఇచ్చి చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

NON OFFICIAL BUSINESS

Non-official Resolution

re: Inclusion of Yerukula, yanadi and Lambadas of Telangana Region in the list of Scheduled Tribes of Andhra Pradesh.

1.00 p. m.

Sri S Ramachandra Reddy (Dommat) :—Sir, I beg to move : “This House recommends to the Government of India to include the Yerukulas, Yanadis and Lambadas of Telangana region of Andhra Pradesh, in the list of scheduled tribes and remove discrimination between those inhab ted in Andhra and Telangana regions of Andhra Pradesh.”

Mr. Chairman :—Motion moved.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి —అధ్యక్ష, తమ అనుమతితో యీ అనధికార తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదిస్తున్నాను ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కేంద్రం గుర్తించినటువంటి

Non-Official Business :
Non-Official Resolutions,
re: Inclusion of Yerukula, Yanadi and
Lambadas of Telangana region in the
list of Scheduled Tribes of Andhra
Pradesh.

ట్రయిబ్స్ కి కన్నది. వాటి పాపులేషన్ 13.24 లక్షలు ఉన్నవి. కిరి తెగలు ఉన్నా, వారి ఆర్థిక సాంఘిక జీవితం చూస్తే ఇంచుమించు స్వల్పమైన తేడాలతో ఒకే విధంగా అటు ఆంధ్ర ప్రాంతంలోను ఇటు తెలంగాణ ప్రాంతంలోను ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. అర్థికంగా నికృష్టమైన జీవితం గడుపుతూ సాంఘికంగా అన్యాయాలకు, అక్రమాలకు, అమానాలకు గురిఅవుతూ బ్రతుకుతున్న యీ తెగల అభివృద్ధి కొరకు—కేంద్రప్రభుత్వంవారు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంవారు వీరిని పెడ్యూల్డ్ ట్రయిబ్స్ లో చేర్చి వారిని అభివృద్ధి పర్చటానికి, వారిని సమాజంలో జతరులతో సమానంగా తీసుకు రావటానికి ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నారు. మూలలేనివారికి ఉచితంగా భూమి కేటాయింపుచేసి వ్యవసాయం చేసుకొనటానికి ఎట్లు ఆయిల్ ఇ.ఇ.ఎస్, ఎల్ కె.కె.ల మోటార్స్, వి.తనాలు, ఎరువులు గ్రాంట్ గా సగం గ్రాంట్ గా ఇచ్చి సహాయం చేస్తున్నారు. వారికి ఇంధనలాలు కేటాయించి, ఆశ్రమ పాఠశాలలు పెట్టి హైస్కూలు విద్యనరకు నేర్పి వారు ముందుకు రావటానికి కృషిచేస్తున్నారు. జాబ్స్ లో వారికి రిజర్వేషన్స్ ఇస్తున్నారు. పంచాయితీసమితులలో కి పర్సెంట్ డబ్బు వారికొరకు ప్రత్యేకించి—ప్రత్యేకంగా వారి అభివృద్ధికొరకు ఉర్బుపెట్టాలని ప్రభుత్వం యొక్క ఆదేశం ఉంది. ఆంధ్రదేశంలో కిరి తెగలు ఉన్నా, ఇందులో లక్షపైన పాపులేషన్ ఉన్న తెగలు ఐదు మాత్రమే ఉన్నవి. మిగతావన్నీ 10 వేలు, 20 వేలు, 40 వేలు 50 వేలు జనాభా ఉన్న తెగలే. పెద్ద తెగలు చూసుకొన్నప్పుడు—కోయ 2 లక్షల 20 వేలు, గొండ 1 లక్ష 43 వేలు, ఎరుకల 1 లక్ష 60 వేలు ఏనాది 2 లక్షల 80 వేలు లంబాడి 1 లక్ష 20 వేలు జనాభా ఉంది. ఈ సంఖ్య ప్రభుత్వం అంగీకరించిన సంఖ్య. ఇది 5 లక్షల కిర వేలు, ఇది కేవలం ఆంధ్రప్రాంతానికి సంబంధించిన సంఖ్య. ఇందులో తెలంగాణాలోని ఏ ప్రాంతానికి, ఏ జిల్లాకు సంబంధించిన వారి పేర్లులేవని మనవి చేస్తున్నాను. మొత్తం ట్రయిబ్స్ 13.24 లక్షలు ఉంటే అందులో యీ ఎరుకలు ఏనాదిలు లంబాడిలు 5.35 లక్షలు ఉన్నారు. అంటే వన్ తర్జ్ కంటే ఎక్కువ ఉన్నారు. 45 పర్సెంట్ ఉన్నారు. ఇది తెలంగాణాలో ఉన్నవారిని మినహాయించిన తర్వాత ఉన్న లెక్క. తెలంగాణాలో ఉన్న వారిసంఖ్య కూడ ప్రభుత్వం దగ్గర లెక్కలేవు. కాని తెలంగాణాలో ఏ పల్లెటూ పోయి చూసినా ఎరుకల వారు ఒకటి రెండు కుటుంబాలు కనబడతాయి. లంబాడిలు ఉన్నచోట ఏపరితంగా తండాలు తండాలుగా ఉన్నారు. లంబాడిలు, ఏనాదులు, ఎరుకులు తెలంగాణాలో 7.8 లక్షలకన్నా తక్కువ ఉండరు అని నా అంచనా. వారు ఇటు తెలంగాణాలో అయినా, అటు ఆంధ్రలో అయినా ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా ఒకేవిధమైనటువంటి నికృష్టమైన జీవితం గడుపుతున్నారు. వారు ఏ జిల్లాలో ఏ ప్రాంతంలో ఉన్నప్పటికీ, వారి భాష, ఆచారాలు, సాంప్రదాయాలు, కట్టుబాట్లు వీటి చూసినా మనకు వెంట్రుక మంచం తేడా కూడ ఇటుతెలంగాణాలో ఉన్న లంబాడిలు ఎరుకలు ఏనాదిలకు, అటు ఆంధ్రలో ఉన్న లంబాడిలు ఎరుకలు ఏనాదిలకు కనబడరు. ఇది అందరు అంగీకరించిన

కొని ఉన్నటువంటి వారికి ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. ప్రతి సంవత్సరం ఒకే రోడ్డు మీద పని చేయడం, వరాకాలం రావడంతో అది కొట్టుకొని పోవడం జరుగుతున్నది. కాబట్టి ఇటువంటివి దూరం చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ పంచాయతీ రాజ్ ఇన్ స్టిట్యూషనులో మార్పులు తీసుకొని రాబోతున్నారు కనుక పంచాయతీ రాజ్ లో ఉండేటటువంటి కమిటీలకు కేవలం పండ్లు ఇవ్వడం, వాటికి సరిపోయేటటువంటి ఎస్టిమేటు శాంక్షను చేయడం, వర్క్కు శాంక్షను చేయడం వరకు ఇచ్చి ఎగ్జిక్యూషను మాత్రం పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలకు లేకుండా ఇవ్వాలి. వాటిని సమీక్షించే అధికారం ఉండాలి. కొడంగల్ పంచాయతీ సమితిలో 4, 5 సూపర్ వైజర్లు ఉన్నారు. కొడంగల్ ప్రోవర్ లో 4, 5 కుంటలు ఉంటే అవి ఎక్కడున్నాయో వారికి తెలియని పరిస్థితి ఉంది. వారు 4, 5 సంవత్సరాల నుంచి అక్కడే పని చేస్తున్నారు. ప్లాండింగ్ కమిటీకి నేను పోయినప్పుడు ఫలానా కుంట ఎక్కడుందో చెప్పమంటే చెప్పలేక పోతున్నారు. అక్కడ ఏమీ రివెయిర్లు కావాలో వారికి తెలియదు. వారు పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షులను ఆశ్రయించుకొని వారి చెప్పుచేతలలో ఉండి పని చేస్తున్నారు. ఈ విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ బి.డి. ఒ.లు ఇంచుమించుగా తహసీల్దార్ కేడరులో ఉన్నవారు కాబట్టి పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంటు వారియొక్క కాన్ఫిడెన్స్ యల్ రిపోర్టు వ్రాయవలసిన పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి వారు నిప్పక్ష పాతంగా పని చేయలేకపోతున్నారు. ఆర్.డి. ఒ.కు ఇనప్పెక్టెన్ అధికారం ఉంది. కాబట్టి బి.డి. ఒ.ల కాన్ఫిడెన్స్ యల్ రిపోర్టు వ్రాసే అధికారం ఆర్.డి. ఒ.లకు ఇస్తే వారు విప్పక్షపాతంగా పని చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దీనిని ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. డిస్ట్రిక్టు నెలక్షను కమిటీలలో లెజిస్లేటర్లుకు ఎక్కడా అవకాశం లేకుండా పోతున్నది. కాబట్టి లెజిస్లేటర్లుకు కూడా ఎమ్ ఎల్.సి. కాని ఎమ్ ఎల్.సి. కాని ఒకరికి ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వడం అవసరం. అక్కడ అన్యాయాలు జరుగకుండా చూసే బాధ్యత వారికి కూడా ఉంటుంది కాబట్టి ఇది ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఈ విషయం నేను ఇదివరకు పంచాయతీ రాజ్ శాఖకు సూచించాను. కాని దానిమీద ఎటువంటి చర్య తీసుకోలేదు. కాబట్టి ఇప్పుడైనా ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు గ్రామాలలోని పంచాయతీ ప్రెసిడెంటులకు విరుద్ధంగా ఏ పని చేసినా వారు ఆ గ్రామంలో ఉండే పరిస్థితి లేకుండా చేస్తున్నారు. వారు ఏదీ చెబితే అది చేయాలి గ్రామస్థులే గ్రామాన్ని పరిపాలించు కోవాలనే సిద్ధాంతంతోనే గాంధీగారు గ్రామ రాజ్యం రావాలని ఆశించారు. కాని ఈనాడు అధికారంలోనికి వచ్చినటువంటి గ్రామ రాజులు దానికి విరుద్ధంగా వారి చెప్పుచేతలలో ప్రజలు లేచిపోతే వారిని ఆ గ్రామంలో నివశించేటటువంటి పరిస్థితులు లేకుండా చేస్తున్నారు. కాబట్టి అధికారాలు ఇచ్చేముందు మంత్రిగారు వాస్తవ పరిస్థితులకు అనుగుణంగా చట్టాన్ని రూపొందించాలని మనవిచేస్తూ తమరు నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ నెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు (వేమూరు) :—అధ్యక్ష, ఈ డిమాండును బలపరుస్తూ కొద్ది ముఖ్యమైన సూచనలు మీద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ

Non-Official Resolutions:
re: Inclusion of Yerukula, Yanadi and
Lambadas of Telangana region in the
list of Scheduled Tribes of Andhra
Pradesh.

డిమాండుకు ఎలాబ్ చేసిన మొత్తం చాలా మీగర్ అని భావిస్తున్నాను. నమాజంలో
అటడుగున ఉన్నవారికి సహాయం చేయడానికి ఈ కేటాయింపు చాలదని, ఇంకా ఎక్కువ
కేటాయింపు బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. వారు ఈకాటను చేపట్టినతరువాత ప్రజా
స్వామ్య ధోరణిలో అనేక రీజనలు కమిటీలు పెట్టడం జరిగింది. ఏ ధోరణిలో ఎలక్షన్లు
పెట్టాలనేది వారు నిర్ణయం తీసుకోకుండా ప్రజా ప్రతినిధులయొక్క అభిప్రాయాలను
నేకరించి నిర్ణయం తీసుకోవాలి అనుకొనడం మంచి సాంప్రదాయమని నేను
భావిస్తున్నాను. ఈ వ్యవస్థలో చాలా కోఆర్డినేషను కావాలి. ఈ పంచాయతీ
వ్యవస్థకు హెల్తు డిపార్టుమెంటుకు కోఆర్డినేషను కావాలి. పంచాయతీ రాజ్ కు సోషలు
వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటుకు కో ఆర్డినేషను కావాలి. అట్లాగే పంచాయతీరాజ్ కు
అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటుకు కోఆర్డినేషను కావాలి. అది చాలా వెనుకబడి ఉన్నదని
దానివల్ల ఏ అభివృద్ధి కార్యక్రమం తీసుకున్నప్పుకీ కుంటుపడుతున్నదని మనవి
చేస్తున్నాను. 25 వ సంవత్సరం స్వీర్ జూర్టి సింబ్రేషను జరుపుకొంటున్నాము.
ఈ సంవత్సరమైన భారీ ఎత్తున కేటాయింపు చేసి సురక్షిత నీటిపథకాలను అమలుచేస్తే
బాగుంటుంది. ప్రొజెక్టెడ్ వాటర్ నవ్వయసుకు కొన్నిచోట్ల ఓపెన్ వెల్లు క్రవ్వారు.
ట్యూబ్ వెల్లు కొన్నిచోట్ల వేరారు. కొంతమంది ఈ వ్యవస్థను రద్దు చేయాలని
అంటున్నారు అది తప్పు. దానివల్ల గ్రామీణ స్థాయిలో గ్రామ ప్రజానికానికి
కొంచెము పనులు జరుగుతున్నాయి. కొన్ని లోపాలున్నాయి. మనం వాటిని పరి
దిద్దుకోవాలి. దానికి సహకరించవలసిన బాధ్యత మనమీద కూడా ఉంది మనవి
చేస్తున్నాను. చాలా ప్రాంతాలలో నీటి కొరత ఉంది. క్రయిబలు ఏరియాలో
ఉన్నాయి. కోస్తాల్ డిస్ట్రిక్టులో ఉన్నాయి. కాబట్టి ఈ ఏరియాలకు టాప్ ప్రయారిటీ
ఇచ్చి చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

NON OFFICIAL BUSINESS

Non-official Resolution

re :Inclusion of Yerukula, yanadi and Lambadas of Telangana
Region in the list of Scheduled Tribes of Andhra Pradesh.

1.00 p. m.

Sri S. Ramachandra Reddy (Dommat) :—Sir, I beg to move :
“This House recommends to the Government of India to include the
Yerukulas, Yanadis and Lambadas of Telangana region of Andhra
Pradesh, in the list of scheduled tribes and remove discrimination
between those inhabited in Andhra and Telangana regions of Andhra
Pradesh.”

Mr. Chairman :—Motion moved.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి —అధ్యక్ష, తమ అనుమతితో యీ అనధికారి
తీర్మానాన్ని ప్రతిపదిస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కేంద్రం గుర్తించినటువంటి

Non-Official Business :
Non-Official Resolutions ;
re: Inclusion of Yerukula, Yanadi and
Lambadas of Telangana region in the
list of Scheduled Tribes of Andhra
Pradesh.

ట్రయిబ్స్ 33కి ఉన్నవి. వాటి పాపులేషన్ 13,24 లక్షలు ఉన్నవి. 33కి తెగలు ఉన్నా, వారి ఆర్థిక సాంఘిక జీవితం చూస్తే ఇంచుమించు స్వేచ్ఛా తేడాలతో ఒకే విధంగా అటు ఆంధ్ర ప్రాంతంలోను ఇటు తెలంగాణా ప్రాంతంలోను ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఆర్థికంగా నికృష్టమైన జీవితం గడుపుతూ సాంఘికంగా అన్యాయాలకు, అక్రమాలకు, అ. మానాలకు గురిఅవుతూ బ్రతుకుతున్న యీ తెగల అభివృద్ధి కొరకు—కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంవారు వీరిని పెద్దయార్థ ట్రయిబ్స్ లో చేర్చి, వారిని అభివృద్ధి పర్చటానికి, వారిని సమాజంలో ఒత్తులతో సమానంగా తీసుకు రావటానికి ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నారు. చూడలేనివారికి ఉచితంగా భూమి కేటాయింపుచేసి వ్యవసాయం చేసుకొనటానికి ఎట్లు ఆయిల్ ఇ. ఇన్స్, ఎల్. డి. కె. ల్ మోటార్స్, వి. తనాలు, ఎరువులు గ్రాంట్ గా సగం గ్రాంట్ గా ఇచ్చి సహాయం చేస్తున్నారు. వారికి ఇండ్లస్థలాలు కేటాయించి, ఆశ్రమ పాఠశాలలు పెట్టి మైస్కూల్స్ విద్యనరకు నేర్పి వారు ముందుకు రావటానికి కృషిచేస్తున్నారు. జాబ్ లో వారికి రిజర్వేషన్స్ ఇస్తున్నారు. సంవాయితీసంతులలో 3 పర్సెంట్ డబ్బు వారికొరకు ప్రత్యేకించి—ప్రత్యేకంగా వారి అభివృద్ధికొరకు కచ్చుపెట్టాలని ప్రభుత్వం యొక్క ఆదేశం ఉంది. ఆంధ్రదేశంలో 33కి తెగలు ఉన్నా, ఇందులో లక్షపైస పాపులేషన్ ఉన్న తెగలు ఐదు మాత్రమే ఉన్నవి. ఒకలావన్నీ 10 వేలు, 20 వేలు, 40 వేలు 50 వేలు జనాభా ఉన్న తెగలే పెద్ద తెగలు చూసుకొన్నప్పుడు క్షయ 2 లక్షల 20 వేలు, గొండ్ 1 లక్ష 13 వేలు, ఎరుక 1 లక్ష 60 వేలు ఏనాది 2 లక్షల 80 వేలు లంబాడి 1 లక్ష 20 వేలు జనాభా ఉంది. ఈ సంఖ్య ప్రభుత్వం అంగీకరించిన సంఖ్య. ఇది 5 లక్షల 30 వేలు, ఇది కేవలం ఆంధ్రప్రాంతానికి సంబంధించిన సంఖ్య. ఇందులో తెలంగాణాలోని ఏ ప్రాంతానికి, ఏ జిల్లాకు సంబంధించిన వారి పేర్లేవని మన వి చేస్తున్నాను. మొత్తం ట్రయిబ్స్ 13,24 లక్షలు ఉంటే అందులో యీ ఎరుకలు ఏనాదిలు లంబాడి, 5,30 లక్షలు ఉన్నారు. అంటే పన్నెత్తంపై ఎక్కువ ఉన్నారు. 40 పర్సెంట్ ఉన్నారు. ఇది తెలంగాణాలో ఉన్నవారి సహాయించిన తర్వాత ఉన్న లెక్క. తెలంగాణాలో ఉన్న వారిసంఖ్య కూడ ప్రభుత్వం దగ్గర లెక్కలు లేవు. కాని తెలంగాణాలో ఏ జిల్లాకు పోయి చూసినా ఎరుకల వారు ఒకటి రెండు కుటుంబాలు కనబడతాయి. లంబాడిలు ఉన్నచోట చివరీతంగా తరచులలోంగా ఉన్నారు. లంబాడిలు, ఏనాదులు, ఎరుకలు తెలంగాణాలో 7,8 లక్షలకన్నా తక్కువ ఉండని. కాని నా అంచనా, వారు ఇటు తెలంగాణాలో అయినా అటు ఆంధ్రలో అయినా అర్థికంగా, సాంఘికంగా ఒకేవిధమైనటువంటి నికృష్టమైన జీవితం గడుపుతున్నారు. వారు ఏ జిల్లాలో ఏ ప్రాంతంలో ఉన్నప్పటికీ, వారి భాష, ఆచారాలు, సాంప్రదాయాలు, కట్టుబాట్లు ఏది చూసినా మనకు వెంట్రుకు మంచం తేడా కూడ ఇటుతెలంగాణాలో ఉన్న లంబాడిలు ఎరుకలు ఏనాడిలకు, అటు ఆంధ్రలో ఉన్న లంబాడిలు ఎరుకలు ఏనాడిలకు కనబడరు. ఇది అందరు అంగీకరించిన

Non-Official Resolution :
re: Inclusion of Yerukula Yanadi and
Lambadas of Telangana region in the
list of Scheduled Tribes of Andhra
Pradesh.

వాస్తవము. కాని ఆంధ్రప్రాంతంలో ఉన్నవారు బ్రయిట్స్ క్రింద చేర్చబడినారు. వారిని ఇతర వర్గాలతోబాటు సమానంగా అభివృద్ధిలోకి తీసుకురావటానికి కొన్ని ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు అమలు జరుపుతున్నారు. కాని వారికి కొంటర్ పార్టుగా తెలంగాణాలో ఉన్నవారికి ఏమాత్రం క్రద్ద తీసుకోవటంలేదు. వీరి కొరకు ఎటువంటి కార్యక్రమాలు తీసుకోవటంలేదు. దానికి కారణం ఆంధ్రలో వారిని పెడతూట బ్రయిట్స్ లో చేర్చారు. ఇక్కడ వారిని చేర్చలేదు ఈ విచక్షణ అన్యాయం అక్రమం అని మనస్ చేస్తున్నాను. మహబూబ్ నగర్, నల్లగొండ, ఖమ్మం వరంగల్ జిల్లాలు కర్నూలు కృష్ణా, పశ్చిమగోదావరి, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలకు తగుతుకొని ఉన్నవి. ఒక మైలు అరమైలు దూరంలో ఒక గ్రామం అటు తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో ఉంటుంది. ఒక గ్రామం ఇటు వరంగల్ జిల్లాలో ఉంటుంది. ఒక గ్రామం అటు కర్నూలు జిల్లాలో ఉంటుంది. ఒక గ్రామం ఇటు మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో ఉంటుంది. అక్కడ యీ అన్యాయం, యీ అక్రమం, యీ విచక్షణ చాలా గేరింగ్ గా కనబడుతున్నది. ఒక మైలు దూరంలో అటు ఉన్న గ్రామంలో ఉండేవారిని బ్రయిట్స్ క్రింద చేర్చారు. వారికి ప్రభుత్వం చేస్తున్న అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఉపయోగపడుతున్నాయి. ఒక మైలు దూరం ఇటు వస్తే నీవు తెలంగాణాలో ఉన్నావు, నీవు బ్రయిట్ కాదు, కాబట్టి నీకు చేసేది లేదు—అనే సమాధానం ప్రభుత్వ ఉద్యోగులనుండి వస్తున్నది. ఈ తెగలవారికి బంధువులు బంధుత్వాలు అటుఇటు ఉన్నప్పుడు—తెలంగాణాలో ఉన్నవారు ఆంధ్రప్రాంతం వెడితే—వారిని బ్రయిట్స్ క్రింద చేర్చుకొంటున్నారు. అక్కడి వారు తెలంగాణావారుబంధువులు. వీరికోసం వేరేకాపాడికారకోవచ్చి ఇక్కడ సెటిల్ అయితే నీవు బ్రయిట్ కావు. సన్నటివరకు నీవు అక్కడ అనుభవిస్తున్న సౌకర్యాలు ఇకనీకు లేవుఅని చెప్పే పద్ధతి మనం చేస్తున్నాము. ఇది చాలా గేరింగ్ గా కొట్టవచ్చినట్లుగా ఉంది అని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది యీనాటికాదు, ఒకటి రెండు ఏండ్లదికాదు 1956 నుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడినప్పటినుండి, యీ 18 ఏండ్లనుండి యీ విచక్షణ అన్యాయం జరుగుతున్నది, తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉన్న ఎరుకలు బంజారులు, సంఘటితమై సంఘం పెట్టుకొని, శాంతియుత పద్ధతులద్వారా ఆందోళన ప్రారంభించారు. ఆ ఆందోళన చాలా తీవ్రస్థాయికి పోయిందని నేను మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. కేంద్రప్రభుత్వం, రాష్ట్రప్రభుత్వం యీ ప్రాంతీయతత్వాలను అంతమొందించటానికి తీవ్రమైన కృషి జరుపుతున్నట్లు రేడియోద్వారా, పత్రికలద్వారా ప్రచారం చేస్తున్నారు. అయితే ఏ ప్రాంతీయ తత్వాన్ని అంతమొందించాలని అనుకొంటున్నామో, ఆ ప్రాంతీయ తత్వాన్ని అంతమొందించటంలేదు సరికదా, అది రోజురోజుకు ఎన్నో రెట్లు పెంచటానికి యీ చర్యలు ఉపయోగపడుతున్నవి. ఈ చర్యలు ప్రాంతీయ తత్వాన్ని అంతమొందించటానికి ఏవిధంగాను దోహదకారి కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ డిస్పారిటీ పోగొట్టటానికి మన రాష్ట్రప్రభుత్వం చేతిలో ఏమీ లేదు. ఆర్టికిల్ 342 క్రింద ఇది కేంద్రప్రభుత్వం పార్లమెంట్ లో చేయవలసిఉంటుంది, మన

Non-Official Business
Non-Official Resolution:
re : Inclusion of Yerukula, Yanadi and
Lambadas of Telangana region in the
list of Scheduled Tribes of Andhra
Pradesh.

ముఖ్యమంత్రిగారు దీనికొరకు కృషిచేస్తున్న మాట వాస్తవము. మన సోషల్ వెల్ ఫేర్ మంత్రిగారు కేంద్రంలో ఉన్న హోమ్ మంత్రిగారితో, అక్కడ ఉన్న ఇతర ఉన్నతాధికారులతో కలిసి యీ కష్టాలను వారి దృష్టికి తీసుకువచ్చి-ఇది తొందరగా తేల్చి వేయాలని వారిదృష్టికి తీసుకువచ్చారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ కమిటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీ ఫస్టు మీటింగ్ లోనే యీ అన్యాయాన్ని తొలగించాలని తీర్మానం చేసింది మన అసెంబ్లీలో ఉన్న రాజకీయ పక్షాలన్నీ యీ విచక్షణను తొలగించాలని నిర్ణయం వెలిబుచ్చాయి. ఇన్ని జరిగినా, ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చి 18 ఏండ్లు గడిచినా, ఇంతవరకు దాని ఆతిగతి తేలలేదు. తెలంగాణాలో ఉంటున్న ఎరుకల, ఏనాది, లంబాడీలను పెద్దూర్లు క్రమబద్ధ లిస్టులో చేర్చాలని, యీ క్లిస్టియనేషన్ తొలగించాలని, ప్రాంతీయ తత్వాలకు దోహదకారి అవుతున్నటువంటి దీనిని వెంటనే అంతమొందించాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రాంతంలో రి కౌంటర్ పార్టుగా ఉన్నవారికి ఏవే తే అధి వృద్ధి కార, క్రమాలు జరుగుతున్నవో, ఆ కార్యక్రమాలు లక్షణమే వీరికి కూడ అన్వయంప చేయాలని కోరుకున్నాను. ఈ సమస్యయొక్క తీవ్రతను, మన సభ్యులయొక్క పీలింగ్సును కేంద్రప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడానికిగాను యీ సమస్య లేకుండా చేయటానికిగాను యీ రిజల్యూషన్ ను సభ్యులందరు యునానిమస్ గా పాస్ చేయాలని కోరుకు వెలవు తీసుకొంటున్నాను.

1-10 p.m.

Sri Ch. Parasurama Naidu :—Sir, I move this amendment :

“Add the following at the end of the Non-Official Resolution moved by Sri S. Ramachandra Reddy--

“And this House further recommends to the State Government to add to the list of State Backward Classes Ayya, akalas of the State.”

Mr. Chairman :—Amendment moved.

Sri Ch. Parasurama Naidu:—While moving this amendment I support the Resolution along with the amendment. I hope that the mover of the resolution will accept this amendment as part of his original resolution itself, so that the Government can bring to bear its benign intentions to include this unfortunate small sector of Andhra Pradesh. This is a very high and noble effort on the part of independent India to absorb these tribal people and these backward people into the main community of civilized society in India. Mahatma Gandhi said that it is our sacred duty. It is merely helping those unfortunate people and it is merely helping those backward people. But, it is an act of purification on our part to do our best to absorb them.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—వరకురామ నాయుడు గారు యిచ్చిన అమెండ్ మెంట్ ఈ రిజల్యూషన్ కు సంబంధం లేదు. నేను యిచ్చిన రిజల్యూషన్ డ్రాఫ్ట్

Non-Official Resolution
re: Inclusion of Yerukula, Yanadi and
Lambadas of Telangana region in the
list of Scheduled Tribes of Andhra
Pradesh.

గురించి. ఖాక్వర్డు క్లాస్ లిస్టులో చేర్చడం గురించి వారు యిచ్చినారు అది వేరే యిస్టే బాగా ఉంటుందేమో? ఇందులో ఆరంభకర్మమేమోనని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురము):—సోవరి సభ్యులు రామచంద్రారెడ్డి గారు చెప్పినది పొరపాటు ఖాక్వర్డు క్లాస్ లిస్టు నుంచి కాదు. పెద్దయ్యల ట్రైబ్స్ లో చెప్పమని యిదివరకే గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రపోజ్ చేసింది. ఫిషర్ మెన్ కమ్యూనిటీని పెద్దయ్యల ట్రైబ్స్ లో యిన్ క్లూడ్ చేయమని వారు చేసినా యిం. పో. నా In the mean time we will accord facilities అని యిదివరకే పి. వి సరసింహారావు గారు చీఫ్ మినిస్టర్ గా ఉన్నప్పుడే చెప్పడం జరిగింది. కాబట్టి వారు చెప్పినది పొరపాటు. ఆ ఆమెండ్ మెంట్ యాక్సెప్ట్ చేస్తే న్యాయంగా ఉంటుందని నా యొక్క అభిప్రాయం

డా. వి. చక్రధరరావు (జామాబాదు):—ఆంధ్రలో ఉన్న సౌకర్యం తెలంగాణలో లేదు. అది కావాని మేము పెడకున్నాము వారు చెప్పినది ఆ రిజల్యూషన్ వేరే తీసుకురావచ్చు. అక్కడ ఉన్న యానాదుల, ఎఱుకల, లంబాడీ. ను పెద్దయ్యల ట్రైబ్ గా గుర్తించిన వారిని తెలంగాణలో లేదని వారిని కూడ గుర్తించమని తీసుకొచ్చారు. వారు చెప్పిది సెనరేట్ గా తీసుకురావచ్చు. దానిని దీనిని క్లబ్ చేస్తే అసలే లేకుండా పోతుంది. తెలంగాణ రిజిస్టర్ కమిటీ కూడ రికమెండ్ చేసినది. దీనిని యిలాగే పంపిస్తే బాగా ఉంటుంది.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :—రిజల్యూషన్ మూవ్ చేసిన రామచంద్రారెడ్డి గారు చెప్పారు. The very object of moving this Resolution in this House is to bring our feelings to the notice of the Government of India. So, I don't think there is any objection to club this item of Fishermen also because it has already been entertained by the State Government to recommend the Fishermen Community to the Government of India to be included in the Schedule Tribes.

(Interruptions)

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి (మునుగోడు) :—పరశురామనాయుడు గారు క్లారిఫికేషన్ చేయాలి. రామచంద్రారెడ్డిగారు సర్జెన్ కలలా పెద్దయ్యల ట్రైబ్స్ గా చేయాలని రిజల్యూషన్ పెట్టారు. పరశురామ నాయుడు గారు, to add to the list of Backward Classes అన్నారు. స్టేట్ బాక్వర్డు లిస్టులో ఉన్న వీరిని పెద్దయ్యల ట్రైబ్ లో చేయాలని చెబుతున్నారా? లేక పెద్దయ్యల ట్రైబ్ గా ఉన్న వీళ్లను స్టేట్ బాక్వర్డు క్లాస్ లిస్టులో చేర్చమని అంటున్నారా? ఆ క్లారిఫికేషన్ కావాలి. వాళ్లను కూడ పెద్దయ్యల ట్రైబ్ లో చేర్చమని కోరితే అది ఈ రిజల్యూషన్ భాగంగా ఉంటుంది. కాబట్టి అది క్లారిఫై చేస్తే things will be alright.

Mr. Chairman :—What do you mean by mentioning the list of State Backward Classes? Make it clear?

Non-Official Business :
 Non-Official Resolution :
 re: Inclusion of Yerukula, Yanadi and
 Lambadas of Telangana region in the
 list of Scheduled Tribes of Andhra
 Pradesh.

Sri Ch. Parasurama Naidu :—Allow me to clarify and I will explain. I am not able to appreciate the point which our friends have raised. Before I answer, what is the point if they put forth? It is to be explained. Either they must say that these two aspects are incompatible and therefore cannot form part of the Resolution. Otherwise they cannot raise any objection. I have moved the amendment. I have a right to move it and I am permitted to move and the hon. Speaker has read it. Having moved, nobody has a right to obstruct me, Sir.

గౌరవ సభ్యుడు : — సేబ్ గవర్నమెంట్ రిజమెండ్ చేసినది వారిని యిన్ క్లూడ్ చేయమని, అదీ వారు చెప్పేది. అంతకంటే ఏమీ లేదు

Sri P. Goverdhan Reddy :—I have asked only a clarification.

Sri Ch. Parasurama Naidu :—This is a type of species of Backward Classes. They want certain set of people to be added into the list of scheduled Tribes and Backward Classes to be recognised by the Government of India.

Sri A. Sreeramu :—Point of Order, Sir. Any member will have to yield. Sir, any amendment that any member can move, must be in conformity with the essence and substance of the main Resolution. The main resolution deals with the recommendation to Government of India to include these communities in the list of Scheduled Tribes and this amendment as I think, is an independent resolution not an amendment. It says that these two Communities also may be included in the list of Backward Classes. The power to include these communities in Backward class rests with the State Government while the power to include these tribes in the Scheduled Tribes vests with Government of India. So these are diametrically opposite things which are not complimentary to each other. So, this cannot be discussed. I don't know how this amendment has been admitted and it has been allowed to be moved. This is altogether an independent issue that is sought to be tagged on to the main Resolution.

Mr. Chairman :—Let him clarify, because it has been moved.

Sri Ch. Parasurama Naidu :—The erudition of my good friend to support a case is most untenable. The main resolution deals with Yerkulas, Yanadies, Lambadies of Telangana Region. After all it is a part of Andhra Pradesh and the Yerkulas, Yanadies, Lambadies are sought to be included in one category of the Backward Classes. The Backward Classes consist of three sets of people. The Scheduled Tribes, Schedule Castes and the remaining Backward Classes.

Non-Official Resolution:

re: Inclusion of Yerukula, Yanadi and Lambadas of Telangana region in the list of Scheduled Tribes of Andhra Pradesh.

You will kindly refer to the constitution and my good friend may 1-20 p.m. please question. This is by reference to the constitution. The backward classes are Socially and educationally backward. So, these are only residuary sections of the broader scope of the backward classes and all these people are to be absorbed into the mainstream of the community. Unfortunately in India we have different spectrums of society. We have on one side such highest intellectual who have written such great works as Bhagavad Gita, Vedas and all these things which are the admiration of the entire world. The entire world which is supposed to be materially so well advanced and which is supposed to have left us behind in the realm of economic acquisition. That society is very much admiring our philosophical equipment, on the other side we have in this very society sectors of people like Lambadis, tribes, kodus, koyas, koodas and so we have also the 'gollas' who come under the Backward Classes. So the different sectors of people are there and these people are oppressed upon by the other sectors of society. I know that in my place there are certain villages like Chinabandapalli, Padabandapalli which are named after Bandadu, Chinabandadu, Peda Bandadu etc. These villages were formerly habitations of the tribals who were driven away from the plains to the hills. These unfortunate men are left in such a state of mind, in such a state of society, in such a state of economy, in such a state of degradation and in such a state of misery that we have to take it as our duty, as our bounden duty, as our constitutional duty to elevate them to bring them forward to absorb them into the community, make them economically, socially, educationally, culturally and religiously and on all fronts part and parcel of our society. That is the duty which has been vested in us by the injunctions of the Constitution, by the Directive principles of the Constitution and it is but natural that the Govt. of India and Andhra Pradesh Government have taken up this duty and when that is so, these Ayyarukulas should be considered. My good friends are very sympathetic about Yerukulas. I have added only the word 'A' (Ayyarukulas), a small and petty community of which I know. I think the hon. Minister for Social Welfare also knows, because, We all formerly belong to Visag district of which he is now a member. He has visited and opened my factory. The sarpanch of the village is from Ayyarukulas and perhaps they were overlooked.

శ్రీ చల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— అన్ ఎ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, సర్. ఇప్పుడిది ఎట్లా వున్నదంటే— గోకులాష్టమిటి పీఠపండక్కి సంచ దం కలిపినట్లుగా వుంది. ఇక్కడ వున్న తీర్మానమేమిట చే— తెల. గజాలో వున్నటువంటి కులాలలో

Non-Official Business :
Non-Official Resolution :
re : Inclusion of Yerukula, Yanadi and
Lambadas of Telangana region in the
list of Scheduled Tribes of Andhra
Pradesh.

కొన్ని ట్రైబ్స్ లో చేరలేదు ; ఆంధ్రప్రాంతంలో వున్నవి కొన్ని ట్రైబ్స్ లో చేరి
వున్నవి. రెంటినీ సమన్వయం చేయండి ; ఇక్కడ వున్న కలాంనుకూడా ట్రైబ్స్ లో
కలిపితే బాగుంటుంది—అదే తీర్మానం యొక్క ఉద్దేశం. ఆ తీర్మానాన్ని ఏకగ్రీ
వంగా ఆమోదిస్తే సరిపోతుంది. కాని, దానికొక ఆమెండుమెంటు తీసుకొచ్చి బాక్
వర్డు కమ్యూనిటీస్ ను జొప్పించి చర్చించుకుంటావుంటే కాబంట్లో చేసిన వారసువు
తాము ఈ తీర్మానాన్ని ఏకగ్రీవంగా ఇప్పుడే ఆమోదిస్తే, క్రొత్త రిజిస్ట్రేషన్స్
పై కూడా చర్చించుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అసలు దీనికి సంబంధం లేదు
ఈ ఆమెండుమెంటును చర్చించడానికి కూడా ఎలవ్ చేయడానికి వీలేదు, ట్రైబ్స్ లో
చేర్చమని చర్చలో బాక్ వర్డు కమ్యూనిటీస్ ను చేర్చడం మంచిదికాదు. మీరు రూలింగ్
యివ్వాలి.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—అధ్యక్ష, నా ఆమెండుమెంటు మూవ్ చేసిన తరువాత
దీనిపూర్తి చేయవచ్చు.

డాక్టర్ వి. చక్రధరరావు :— ఆ మాదిరిగా ఆమెండుమెంటు తీసుకురావడా
నికి మీరు అనుమతి యిస్తే వద్దే కుంస్థులను కూడా చేర్చమని మేము ఆమెండుమెంటు
తీసుకువస్తాము.

శ్రీ పి. లక్ష్మణరావు :—అధ్యక్ష, ఈ ఆమెండుమెంటు లంటే—'67-68
లలో, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు కొన్ని కమ్యూనిటీస్ ను
ట్రైబ్స్ లో చేర్చమని రికమెండ్ చేసి సెంటర్ కు పంపించాడం ; సెంట్రల్ గవర్న
మెంటు కూడా రికమెండ్ చేసి జార్జియన్ లో ఇండ్రూయన్ చేయడం, కొన్ని కారణాల
చేత అది విచ్ఛేదం చేసి పుంటాను అప్పుడు, ఆయా కమ్యూనిటీస్ ను రిప్రజెంట్ చేస్తూ,
అది ట్రైబ్స్ లో పెట్టుకుని ఒక రిజిస్ట్రేషన్ పాస్ చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసురెడ్డి :— అది వేరే రిజిస్ట్రేషన్ పాస్ చేసే
బాగుంటుంది దీనితో కలపకండి. అది వేరే తీర్మానం ఏకగ్రీవంగా పాస్ చేసుకో
వచ్చు. ఆక్షేపణ లేదు. దీనితో దానిని కలపడం మంచిది కాదు.

శ్రీ కె. రంగదాసు :—ఆన్ ఎ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్,
ఇప్పుడు అనుసరంగా హౌస్ టైమ్ వేస్ట్ అవుతున్నది. ఈ రిజిస్ట్రేషన్ కు సంబం
ధము లేని బాక్ వర్డు కమ్యూనిటీస్ కు సంబంధించి తీసుకువచ్చి చర్చిస్తున్నారు. వారిని
కూడా ట్రైబ్స్ లో కలిపమని ఆమెండుమెంటు పెడితే అది ఆమోదించవచ్చు ; కాని
బాక్ వర్డు కమ్యూనిటీస్ కు సంబంధించి తీసుకువచ్చి చెబుతున్నాను. దానికి దీనికి
సంబంధం లేదు. అధ్యక్షులవారు దీనిని డిసెంట్ చేయవలసినది. ఎందుకు ఎలవ్
చేశారు : ఆ ఇద్దరు మెంబర్సును రిక్వెస్టు చేస్తున్నానన, విచ్ఛేదం చేసుకోమని, ఈ
తీర్మానాన్ని ఆమోదిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—నేను పెట్టిన ఆమెండుమెంటు పెట్టాల్సి ట్రైబ్స్ లో
చేర్చమని.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబలి :—శ్రీనివాసుర్ రెడిగారు చెప్పినట్లుగా, పరకురామ నాయుడుగారు ఓక్ట్రా చేసుకుంటే మంచిది. కారణమేమంటే—తెలంగాణా 9 జిల్లాలలో, గిరిజన ప్రాంతాలలో నివసిస్తున్న లంబాడీలు, సుగలీలు వారు యీ హక్కు పొందలేని దుస్థితిలో పడివున్నారు. ఈ విషయంలో సీరియస్ గా చర్చ జరిగింది. వీరిని ఇందులో చేర్చడంలో దోషమేమీ లేదు, దానికి యీ ఆమెండుమెంటు పెట్టి కలగా పులగం చేయడం న్యాయం కాదు. వారు ఓక్ట్రా చేసుకోవడం మంచిది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—నేను ఆమెండుమెంటు మూవ్ చేస్తున్నాను అద్యక్ష మహాశయా, ఇందులో 'అగ్నికుల క్షత్రియులు' అని కూడా చేర్చమని నా ఆమెండు మెంటు. అగ్నికుల క్షత్రియులు కూడా చాలా వెనుకబడి వున్నట్లుంటే వారు, వారిని కూడా షెడ్యూల్లు ట్రైబల్ లిస్టులో చేర్చమని నా ఆమెండుమెంటు. వీరు చేపలు పట్టే వృత్తిలో జీవించేవారు. దీనికి అంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతమనేమీ లేదు. వీరు ప్రధానంగా చేపలు పట్టి జీవించేవారు భార్య, భర్త పిల్లలు అంతా కలిసి సముద్రంపై తమ జీవితాలను పణంపెట్టి, త్యాగం చేస్తూ బ్రతుకుతున్న వారు వీరు. వీరికి ఎటు వంటి సదుపాయాలూ లేవు. సమాజానికి ఎంతో వుపయోగపడే వారు. దురదృష్ట వశాత్తూ యీ నాడు హిందూ సమాజంలో వుట్టడం వల్ల వారు నిర్లక్ష్యం చేయబడ్డారు. దురదృష్టవశాత్తూ యీ నాడు హిందూ సమాజంలో వుట్టడం వల్ల అట్టడుగున వుండి పోయారు. కొంతమంది యీ సమాజంలో షెడ్యూల్లు కులాలు కావడం, కొంత మంది భాకవరు కావడం, కొంతమంది పై వారు కావడం జరిగింది. కులకత్వం పూర్తిగా నిర్మూలన మయితే తప్ప యీ దేశానికి సౌభాగ్యం లేదు.

I, therefore, feel that there is every justification that this particular community which is exploited by all sections of people, should be put under Scheduled Tribes and I hope that this will be accepted.

Mr. Chairman:—(1-34 p. m.) The House stands adjourned to meet again at 4-00 p. m. to-day.

(The House then adjourned.)

(The House reassembled at 4-00 P. M.)

(Mr. Speaker in the Chair)

VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS FOR 1975-76.

Discussion—Contd.

Compensation and Assignments to Local Bodies and Panchayati Raj Institutions, Community Development Housing and Urban Development.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు (నేమూర్):—అద్యక్ష, సంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంటు సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటుల ఉద్యోగి—ఆర్డినేషన్ కావాలని నేను మనవి చేసాను. 4-00 p.m.
హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలాలు ఇచ్చే విషయంలో రిపోర్టులు ఇక్కడకు వచ్చిన తరువాత డ్రాఫ్టు నోటిఫికేషన్, డిక్ రేషన్ ఆలన్యమైనందు వల్ల పని కుంటుపడిన ఉదాహరణలు చాలా ఉన్నాయి. సమాజంలో అట్టడుగున ఉన్న వారికి మనం సహాయం చేయాలి అనుకున్నది త్వరిత గతిన చేయాలని ఆ విషయమై మంత్రిగారు తొందరగా శ్రద్ధ వహించి చేస్తారని కోరుతున్నాను. అప్లయ్డ్ సూట్రిషన్ కార్య క్రమం క్రింద కేర్ వహించి వారు ఆహారం సప్లయ చేస్తున్నారు. యునిసిఫ్ వారు వెహికల్స్ సప్లయ చేస్తున్నారు. చాలా ప్రాంతాలలో ట్రైబల్ డెవలప్ మెంట్ బ్లాక్స్ లో కాని కోస్టల్ బ్లాక్స్ లో కాని డ్రాట్ ప్రోవ్ ఏరియాలలో కాని హరిజన వాడలలో కాని పిల్లలకు లాకేటింగ్ మదర్స్ కు ఈ ఆహారాన్ని సప్లయ చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. పరణ విధుల విషయం ఉంది. ముఖ్య మంత్రిగారు రిపోర్టు అందచేసారు.

అందులో ప్రజాస్వామిక ధోరణిలో ప్రత్యక్ష ఎన్నికలు బాగుంటాయని ఆశ్చర్యం. కనుక తప్పకుండా సవరణ బిల్లులలో ప్రత్యక్ష ఎన్నికలు ప్రపోజ్ చేస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. మూడు టయర్ల సిస్టంను ఆటగానే ఉంచి ఓకే రోజున మూడు ఎన్నికలు పూర్తి చేసినట్లయితే కాంపులు పెట్టడం, రాంగ్ పుర్ రిస్ట్రెయింట్స్ కన్వెన్షన్ మెంట్స్ ఇటువంటివి ఖోతాయి. ఆ విధంగా చేయాలని కోరుతున్నాను. రోడ్ల విషయం చెప్పాలంటే, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కమ్యూనికేషన్లు చాలా అవసరం. ఇది ఆన్ ప్రొడక్టివ్ అని కేటాయించ వలసిన డబ్బు కేటాయించ లేదు. ఏ మార్కెటుకు రైతు తన ఉత్పత్తిని తీసుకు వెళ్లాలన్నా రోడ్లు అవసరం. కొన్ని చోట్ల చాలా అధ్యాత్మ స్థితిలో ఉన్నాయి ఈ రోడ్ల పరిస్థితులు మెరుగు పరచడానికి కొన్ని నిధులు అదనంగా కేటాయించ వలసిందిగా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను వ్యవ సాయాభివృద్ధికి ప్రాముఖ్యత ఇవ్వవలసిన పరిస్థితులు ఉన్నాయి. పరిశ్రమల దిస్ట్రిబ్యూషన్ లో పంచాయతీలను వాచ్ చేయాలి అన్నారు. ఇప్పుడు సక్రమంగా కొంతవరకు జరుగుతోంది సస్య రక్షణ చర్యల కోసం ప్లీయర్లు ఉన్నాయి. సమితులలో ఉన్న స్ప్రేయర్లు ఆన్ పర్మిట్టుబర్గా ఉన్నాయి. వాటిని రికండిషన్ చేసి ఉపయోగంలోనికి తేవాలని అనేకసార్లు కన్సల్టేటివ్ కమిటీలలో సూచించినప్పటికీ ఇంతవరకు జరుగ లేదు. ఇది చాలా అవసరం ఈ సందర్భంలో డిపార్టుమెంటుల మధ్య కో ఆర్డినేషన్ చాలా అవసరం. విలేజ్ డెవలప్ మెంటు అపీనర్లు ఉన్నారు. వారికి ట్రైనింగ్ స్కూల్స్ ఉన్నాయి. గ్రామీణ అభివృద్ధి పథకాలలో అభిరుచి కలవారిని సమితులు తీసుకుంటున్న ప్రజాహిత కార్యక్రమాలలో శ్రద్ధకలిగిన బిడివోలను తీసుకుని శిక్షణ ఇస్తే బాగుంటుందని భావిస్తున్నాను. ఈ సంస్థలలో ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు ఎక్కువగానే ఉంది. ఒకేచోట ఇద్దరు ముగ్గురు గుమాస్తాలు ఉండడం, వచ్చేది వారి జీతాలకే సరిపోకపోవడం జరుగుతోంది. ఏ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు తీసుకోవాలన్నా, గ్రామ పంచాయతీల బిల్డింగులు కట్టుకోవాలన్నా, వీలులేని పరిస్థితులున్నాయి. వీలైనంతవరకు ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు తగు విధంగా ఉండేట్లు తగ్గిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేసుకోవడానికి బాగుంటుంది. సమితులను తాలూకా స్థాయిలలో పెట్టుకుంటే బాగుంటుందని నేను సూచిస్తున్నాను ఒక్కొక్కచోట ఆన్ విల్ గా ఉండడానికి అవకాశం ఉంది. ఐనా తాలూకా స్థాయిలలో బ్లాకులుంటే బాగుంటుందని నేను సూచిస్తున్నాను. రూరల్ వాటర్ సప్లయ గురించి మన విచేసాను. చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతాలలోను హరిజనులకు గిరిజనులకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం అవసరం. 70-80 శాతం పని పూర్తి అయి తక్కువగా మిగిలి ఉన్న చోట ముందుగా తీసుకుని కార్యక్రమాలు పూర్తిచేసే బాగుంటుందని నేను సూచిస్తున్నాను పి. హెచ్. సి. లలో మందులు సరిగా లేకపోవడంవల్ల ఆక్కడ డాక్టర్లు ఊరికే కూర్చుంటున్నారు. అదే పరిస్థితి ఇతర రూరల్ డిస్పెన్సరీలలో కూడా ఉంది. కొన్ని పి. హెచ్. సి. లలో డాక్టర్లు శ్రద్ధ తీసుకున్నచోట్ల పని బాగా జరుగుతోంది అని చెప్పడానికి సంజోషంగా ఉంది. గ్రామీణ ప్రాంతాలకు పేవ చేయాలని ఉత్సాహం ఉన్న డాక్టర్లను పి. హెచ్. సి. లలో వేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఒక జి.వో ఇచ్చారు. లాన్స్ రివరకి సంబంధించి పీనర్ ఇంటరెస్ వెయిట్ చేయడం జరిగింది. చాలా సంజోషం. 31.1.75 వ

కట్టవేసిన వెయివ్ చేయడం జరిగింది. దానిని మరొక రెండు నెలలు పొడిగిస్తే బాగుంటుందని కోరుతూ ఈ ఆవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :— అధ్యక్ష. గత సంవత్సరం 14 కోట్ల 9 లక్షల రూపాయలతో బడ్జెటు తెచ్చారు. ఈ సంవత్సరంకూడా అదే మొత్తానికే తెచ్చారు. కొద్దివేలు రూపాయలు ఈ సంవత్సరం తగ్గించారు. మొత్తంమీద 14 కోట్ల రూపాయలు బడ్జెటులో ప్రజాహితకార్యాలు నిమిత్తం పెట్టే డబ్బు ఎంత, ఉద్యోగులకు ఖర్చుచేసే డబ్బు ఎంత అనేది చూస్తే ఉద్యోగుల జీతాలు 13 కోట్లు+05, 96 లక్షలు మాత్రమే ప్రజాహిత కార్యాలకు కనపడుతోంది. అంటే మొత్తంలో 7 శాతం మాత్రమే ప్రజాహిత కార్యాలకు కనిపిస్తున్నది. మిగతాది ఉద్యోగుల జీతాలకే పోతుంది. మరొకరకంగా చెప్పాలంటే, 96 లక్షల రూపాయలు లేదా, ఎంత సాగతీసినా ఒక కోటి రూపాయలు ప్రజాహిత కార్యాలు చేయడానికి 13 కోట్ల రూపాయలు పెట్టే సిబ్బందిని పోషిస్తున్నామన్న మాట నవాశేరు కోడిపిలకు ఆరశేరు గరంమసాలా అన్నట్లు ఉంది ఈ వ్యవహారం. సంచాయితీ రాజ్ దివారుమెంటువారు ప్రకటించిన లెక్కల ప్రకారం మీడియం డిస్టెన్స్ రోడ్లు, ఆర్డినరీ రోడ్లు, విలేజీ రోడ్లు అవి మూడరకాలు చెప్పారు. అన్నీ కలుపుకుంటే మొత్తం సుమారు 13264 మైళ్లు నిడివి కలిగి ఉంటుంది. వీటిలో మూడురకాలున్నాయి— బ్లాక్ టావు వైద్ బండ్ మెకడం, ఎ లెన్ రోడ్లు వీటి మెయింటెనెన్స్ కోసం జివో. మిస్. 1014. 2 డబ్బు, 31-5-68 ప్రకారంగా 475 లక్షల రూపాయలు కావాలి.

కాని మన బడ్జెటు ప్రోవిజను ఎంత ఉందంటే సుమారు 280 లక్షలు మాత్రమే 4.10 a. m. ఉంది. చాలా తక్కువ ఇదెలా ఉందంటే గేదెను కొనుక్కుని పగం సంపాదించు కోలేని దుస్థితిలో ఉండిపోయింది. ఎస్ఐమేట్టు కమిటీలో ఉండి తిరిగిన ఫలితంగా వచ్చిన అనుభవం చూస్తే ఎక్కడికక్కడ ఇదివరకు విర్మించిన రోడ్డుకు కల్వర్టు. బ్రిడ్జెస్ కట్టకోకుండా పోతే అవి మాత్రం ఎందుకూ పనికిరాకుండా పోతాయి. మనం కుమ్మరించిన కోట్లాది డబ్బు నద్వినియోగం కావాలంటే బ్రిడ్జెస్, కల్వర్టు పని పూర్తి చేయాలి. ఆ విషయం తక్షణం చేయాలి. సమితులయొక్క మొత్తం పనిని పరిశీలించి చూస్తే భూస్వాముల అధికారాలను స్థిరపరచే సంస్థలుగా ఉండిపోయినవి తప్ప ఉత్పత్తి రంగంలో గాని సాంస్కృతిక వైజ్ఞానిక రంగంలో ప్రజల చొరవను పెంచడానికి అభివృద్ధిని పెంచడానికి ఏ విధముగానూ లేవనే సంగతి అనేక విధాలుగా తెలుస్తున్నది. ఈ మధ్య అసెంబ్లీలో విశాఖపట్టణం జిల్లా పరిషత్తు వ్యవహారాలు నగ్గుంగా బయటపడ్డాయి. దానికి బాధ్యత మొత్తం కాంగ్రెసు పార్టీదేనని మనవి చేయదలచాను. ఈ నాడు ప్రధానంగా మనం చూసినప్పుడు గ్రామస్థాయి నుంచి సమితి జిల్లాపరిషత్తు స్థాయిలో మాటికి 99 పార్లు భూస్వాములు ధనికులు మాత్రమే తిష్టవేసుకుని కూర్చుని ఆ సమితియొక్క జిల్లా పరిషత్తు యొక్క ఉద్యోగస్థులందరు తమ సొంత జీతగాళ్ళు మాదిరి సొంత పార్టీ యొక్క కార్యకర్తలు రాజకీయ కార్యక్రమాలను నిర్వహించే హోల్ టైము వర్కర్లుగా వినియోగించుకుంటున్నారు. లేదా వారి గ్రూపుయొక్క ప్రత్యేక ప్రయోజనాలకోసం వినియోగించుకొంటున్నారు. అంటే తప్ప ప్రజల సమస్యల పట్ల చేసినది ఏమీలేదు. విలేజీ లెవెల్ వర్కరు గ్రామానికి

నమ్మకం లేదు. వచ్చినప్పుడు చూద్దాం. ఏదైతే ఎలక్షను చట్టం తీసుకు రాబోతున్నారో దానిలో మాత్రం ఒక జాగ్రత్త తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. 2 ఎకరాల మాగాణి భూమి 10 ఎకరాల మొట్ట భూమికి పైన భూమి ఉన్న భూస్వామికి వోటు హక్కు లేకుండా ఈ సమితులలో ఎన్నుకోబడే హక్కు లేకుండా చేస్తే బాగుంటుంది. వారికి వోటు హక్కు యిస్తే ఉసుళ్ళ పుట దగ్గర ఉడుంను కూర్చుండ బెట్టినట్లువుతుంది. వారిని అంతస్థలకు రాకుండా చేసినప్పుడే అవి బాగుపడతాయి. అన్నింటికి డైరెక్టు ఎలక్షను పెట్టాలి. చాంబర్ ఆఫ్ పంచాయతీ రాజ్ ఒక బరామాతం ఐ కూర్చుంది. గూడూరు ఏటూరుచాగిరం పంచాయతీ సమితులను క్రయిబిల్ బ్లాక్కుగా పునర్నిర్ణయించాలి. అప్పుడే బాగా పనిచేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. (బెల్)

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— గ్రామ పంచాయతులలో వారిని తీసివేస్తే వారు నిరుద్యోగం అవుతారు

శ్రీ యమ్. ఓంకార్ :— అధ్యక్షా, మీ ఆజ్ఞానుసారం ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి :— అధ్యక్షా, పంచాయత్ రాజ్ వ్యవస్థ వల్ల ప్రజలకు అన్ని సంస్థలకంటే మించి ప్రజలకు చేదోడు వాదోడుగా ఉంటూ వారి పరిస్థితులను బాగుచేసేందుకు యితరవరకు మిగతా గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటు కంటే ఎక్కువ ఉపయోగపడిందనే విశ్వాసం ప్రజలలో ఉంది. అయితే యితర ముఖ్యమైన శాఖకు 14 కోట్ల రూపాయల బడ్జెటును గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టారు దానితో 16 వేల గ్రామ పంచాయతులు రాష్ట్రంలో ఉంటే గ్రామాభివృద్ధికి 10 లక్షల మాత్రమే కేటాయించారు. ఒక్కొక్క గ్రామానికి 60 రూపాయల చొప్పున ఎటువంటి అభివృద్ధి సాధిస్తారో విశ్వాసం మాత్రం కలగడంలేదు తలసరి ఆదాయంలో కూడా నాకు చూస్తే జిల్లాపరిషత్తుల ద్వారా సమితుల ద్వారా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేస్తున్నామని సూచించారు. కాని ఫిల్టర్ షేషను స్కీముకి 14 కోట్లకు 2 కోట్లు ఎస్సాబిఎస్ మెంటుకు ఖర్చు బోతుంది. అవసరం అయితే ఈ క్వెస్టర్ షేషన్ ఆఫ్ పంచాయత్స్ గ్రాంటు క్రింద క్రిందనున్న పంచాయతులను మీది స్థాయికి తీసుకురావాలి. గ్రాంటు చూస్తే రోడ్డు రిపెయర్సుకు ఇంజనీరింగు సిబ్బందికి ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఈ సంవత్సరం ఎంత డబ్బు వచ్చింది ఏ రకంగా యుటిలైజ్ చేస్తున్నారు పరిశీలన చేసి సక్రమమైన మార్గంలో దానిని 10 కోట్లు చేసినప్పటికీ వ్యత్యాసములంగా పరిపాలన చేసే పరిస్థితి వస్తుంది. ఈ సంవత్సరం సిల్వర్ జూబిలీ చేసుకుంటున్నారు. 10 లక్షలలో 15 వేల పంచాయతుల అభివృద్ధి ఆసాధ్యమని తమకు కూడా తెలుసును. తలసరి 5 రూపాయల చొప్పున జనాభా ప్రాతిపదిక పైన డబ్బు ఆలాట్ చేసి గ్రామాభివృద్ధికి తోడ్పడ వలసినదిగా కోరుతున్నాను.

న్యూట్రిషను ప్రోగ్రామ్ క్రింద డబ్బు ఆలాట్ చేశారు. 1973-74 లో శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఆటోగ్రామిని వెబ్సైర్ చేయడానికి కాపలసిన సామగ్రి కొన్నారు. కాని ఫండ్స్ లేక ఆ సామగ్రిని మూలపడవేశారు. కొన్ని సమితులు చేస్తున్నవి. కొన్ని సమితులు చేయడంలేదు. దీని విషయములో తగ్గరద్ద పంపించి అవసరము వున్నచోట జాగ్రత్తగా డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయాలి. ఫలానా జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ అవసరము అన్నాడని, ఫలానా వోటి అవసరములేదనే విధానముపైన

4.20 a.m.

డిస్ట్రిబ్యూషన్ జరగడానికి వీలలేదు. రూరల్ వాటర్లకు గురించి చెప్పారు. 1974-75 సంవత్సరముకు 3061 బోర్ వెల్స్ తీయడానికి అవకాశము వుంటుందని చెప్పారు. 63,800 హేమ్ లెట్స్ కలిపివున్నవని చెప్పారు. స్వాతంత్ర్యమునుండి 28 సం.లు దాటిన గ్రామ ప్రజలకు మంచినిటీ వసతిని కలుగజేసుకొనలేకపోయాము. కేటగరీ 1, 2, 3 అని గ్రామాలు వున్నవి. బోర్ వెల్స్ యిచ్చేటపుడు అగోరి ఇండస్ట్రిస్ ద్వారానో, కలెక్టరు ద్వారానో రిగ్స్ పన్ను యిచ్చేస్తున్నారు. శ్రీకాకుళం మంత్రి గారి సొంతజిల్లా బోర్ వెల్స్ వేసిన తరువాత ఇంజనీరింగ్ డిపార్టుమెంటువారు వెళ్ళి చూశారా లేదా అనేది తెలుసుకోవాలి. 200 అడుగులు పోయాము. ఈ నీరు మీ గ్రామానికి సరిపోతుంది అని చెప్పి ఏ గ్రామ సర్పంచ్ నుంచో, గ్రామ పెద్దనుంచో సర్టిఫికెటు తీసుకొని కలెక్టరు నుంచి డబ్బు తీసుకొంటున్నారు. డబ్బు ఖర్చుపెడు తున్నపుడు 200 అడుగుల లోతుకు పోయారా లేదా నీరు సరిపోతుందా లేదా అనేది ఇంజనీరింగ్ డిపార్టుమెంటు సర్టిఫై చేయవలసి వుంటుంది. గ్రామాలలోనివారు సర్టిఫికెటు యిస్తే రిగ్స్ యొక్క ఎక్స్ ట్రా మెంటును తీసుకుపోతారు. గవర్నమెంటు లిస్టులో 10 లక్షల బోర్ వెల్స్ వేశామని టామ్ టామ్ చేసుకొనడానికి అవకాశము కలుగుతున్నది. డబ్బును ఖర్చుపెట్టటపుడు అది సర్వీసియోగమయ్యేటట్లు చూడాలి. రెస్టోరేషన్ ఆఫ్ టాంక్స్, మన రాష్ట్రములో చిత్తూరు, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో ఎక్కువ ప్రాంతము చెరువులపైనే ఆధారపడివుంది. దానికిగాను మంత్రిగారు రాష్ట్రము మొత్తముపైన 15 లక్షలను ఆలాట్ చేశారు ఘనముగా. ప్రసాదము పంచినట్లు చెరువుకు ఒక రూపాయి యిస్తారేమో తెలియదు. 6 పాయింట్ ఫార్ములా క్రింద కొంత గ్రామాలు వస్తుంది. మైనరు ఇరిగేషన్ స్కీములక్రింద ఖర్చు చేస్తున్నాము అన్నారు. భారీ ప్రాజెక్టులు ఎట్లాగూ కేక్ ఆఫ్ చేసేదిలేదు. ఉన్నవాటిని పూరి చేసుకొనే పరిస్థితిలేదు. మైనరు ఇరిగేషను సోర్సెస్ ఆయిన ఫూర్తి చేస్తామనే అవకాశము లేదు. చేసిన వర్క్ కి ఆయిన ఎస్టిమేట్స్ ఎప్పుడు కయారు చేస్తున్నారు? మార్చిలో ఎస్టిమేట్స్ తయారుచేస్తారు. జులైలో వి ప్రారంభిస్తారు. వరాలు పడతాయి. తినేవారువుంటే పని పూర్తిచేయించాము అని వ్రాసి ప్రభుత్వము కేటాయించిన డబ్బు కా స తినివేయడము అవుతున్నది. అందువల్ల జనవరిలో ఎస్టిమేట్స్ తయారుచేసి మార్చిలోపలే చెక్ మెజర్ మెంటు పూర్తిచేయాలి. అభివృద్ధి చేస్తున్నామనే స్లోగన్ కుకూడా ఖర్చుచేస్తున్న డబ్బు సర్వీసియోగమవుతున్నదా లేదా పరిశీలన చేయాలి. జిల్లా బోర్డు రోడ్లను జిల్లా పరిషత్తులకు, పంచాయతీ సమితులకు హేండ్ ఓవర్ చేయడం జరిగింది. బస్సులు తిరుగుతున్నవి. మా జిల్లాలో బార్దా రోడ్ నారాయణపురం రోడ్ లో 10 బస్సులు తిరుగుతున్నవి. జిల్లా పరిషత్తు ఏరియాలో ఈ రోడ్స్ వున్నాయి. దానిపైన పన్నులు వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ రోడ్లను తీసుకోవాలంటే ఇవి మా లిస్టులో లేవు అంటున్నారు. ఒక పబ్లిక్ మీటింగ్ ఏర్పాటుచేసి రోడ్స్ అండ్ విల్డింగ్ మంత్రిగారిని అహ్వానించాను. రెండున్నర కిలో మీటర్ల రోడ్ ని మేము తీసుకోము. 10 కిలో మీటర్ల రోడ్ వుండాలి అని వారు అన్నారు. అయితే ఈ గ్రామాలలో వున్న రోడ్ల పరిస్థితి ఎవరు చూస్తారు? ఇటు వంటి రోడ్డు ఎన్ని వున్నాయి పరిశీలన చేసి వాటిని జిల్లా పరిషత్తుకు హేండ్ ఓవర్ చేయాలని కోరుతున్నాను. పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థపైన అధికారమంతా జిల్లా కలెక్టరుకి

యిచ్చారు. జిల్లా పరిషత్తు సెక్రటరీస్, బి.డి.ఓలు వున్నారు. కాని ఫెరి రై జర్స్ రిలీజ్ చేయాలన్నా, టీచరును ట్రాన్స్ఫర్ చేయాలన్నా ఫైనల్ గా ఫైలు కలె క్టరుకు పోవాలి. ఈ విధంగా కలెక్టరుకు ఎన్నో బాధ్యతలు ఆప్పగించారు. పంచాయతీ రాజ్ కి సంబంధించి కూడ కలెక్టరుకే బాధ్యత ఆప్పగిస్తే కాగితాలు ఎట్లా మూవ్ అవు తాయి అని ఆడుగుతున్నాను. వెనువెంటనే నిర్ణయము తీసుకొనవలసిన అవసరము వుంటుంది నేను కలెక్టరు కేడరును నిర్ణయము చేస్తూ మాట్లాడడము కాదు. అంత కంటే ఒక కేడరును సృష్టించండి వారికి అప్రాయింట్ మెంటు యివ్వండి. అంతే కాని పై డిపార్టుమెంటుకి ఎట్టి పరిస్థితిలోను అవకాశము యివ్వకూడదు.

శ్రీ వై. సూర్యనారాయణమూర్తి (పితాపురం) :— అధ్యక్ష. పంచాయతీరాజ్ శాఖామత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తున్నాను. గ్రామ రాజ్యమును స్థాపించాలని, గ్రామాలలో వున్న ప్రజలు వారివారి కష్టసుఖాలను వారే చూసుకొంటూ సుఖాన్ని, సంతోషమును, ఆనందాన్ని అనుభవించాలని మన జాతివిక మహాత్మాగారి దివ్యవున్నారు. తదనుగుణముగానే ఈనాడు పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేశారు. సంతోషమే. ప్రారంభించిన లగాయితు అవి దినదినాభివృద్ధి చెందినది. ప్రజలకు కావలసిన అవసరాలను తీర్చినది న్యాయాన్వయ విచారణకు కావలసిన సంపూర్ణ సహకారమును యిచ్చినది. చేయలేదని దానికి పీలుకేదు. బాగానే చేశారు. పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ సచ్చిన కరువాత గ్రామాలలో మంచినీటి వసతి కలిగినది. పారిశుధ్యవృద్ధి వనతులు కలుగచేశారు దినదినాభివృద్ధి ఎట్లా జరిగినదో అట్లాగే తరుగుచూ వుంది. దానికి కారణము ఏమిటి? పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ జీవనాది వంటిది. ఎక్కడ లోపము జరిగినా మొత్తము జనబాహుళ్యానికి దెబ్బ తగులుతుంది. ఏ పంచాయతీ సమితిలోను పంచాయతీలలోను ఏమీ పనులు లేకుండా పోయాయి. పంచాయతీ ఆఫీసులలో వున్న ఉత్తేజము, శేజిస్తు ఊజించి మరీ పరిస్థితి కనిపిస్తున్నది. సమితులలో ఉత్తేజము కన్పించదు లేదు. పరిషత్తులలోను లోపించినది. కారణము ఏమిటి? ఆనాడు యిచ్చిన నిధులకు ఈనాడు యిస్తున్న నిధులకు చాల వ్యత్యాసము వున్నట్లుగా కనిపిస్తున్నది. వివిధ సంస్థలు ఆనాడు ఎన్నో నిధులు యిచ్చి వున్నారు. కాని ఈనాడు చూపే ఆ సంస్థలు ఆ యిచ్చిన నిధులను పట్టుకుపోయి ఇంకొక విధంగా బియ్య పెట్టాలనే దోరణి కనిపిస్తున్నది. ఈ విధంగా జరిగితే పంచాయతీరాజ్ ని గడి పించుకోవక్కరలేదు. వారి వారి సంస్థలనుంచి ఇంతకుముందు ఏవిధముగా సహాయము చేస్తున్నారో ఆ విధంగా ఇప్పుడు కూడ చేయడము అవసరము. మంచినీటి వసతి కలుగచేయడానికి ఇదివరకు సంవత్సరాలు వచ్చేది. కాని ఇప్పుడు వారము రోజులలో దాని తయారవుతోంది. తల్లి కన బిడ్డను సాకే విధంగా అధికారులు ప్రజల దగ్గరకు పోయి వారి కష్టసుఖాలను తెలుసుకొనడానికి అవకాశము ఏర్పడినది. అందువల్ల అన్ని సంస్థల నుంచి పంచాయతీరాజ్ కి వచ్చే నిధులలో లోపము కలుగనివ్వరాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇంకము చేకనై వుంటే నిధులు తెచ్చుకొని సంస్థను దెవలవ్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. మంత్రిగారికి అనుభవంవుంది, ధైర్యంవుంది, చేయగల శక్తివుంది. అయినా ఎలాచేస్తారు సావం, డబ్బుకావాలి. డబ్బులేవిదే చేయలేరు. వారికృషికి దోహదం కలుగలంటే, అలాంటి మనిషి దొరికినప్పుడు చేయించుకోవాలనుకుంటే, చక్కటి

వదాహరణ, సాంప్రదాయం అన్ని చూపించి వు తేజం కలిగిస్తే కొత్త మలుపులు తీర్చిదిద్ది ప్రజలకు పంచాయతీరాజ్ ద్వారా అనేక లాభాలు చేకూర్చడానికి వీలుంటుందనేది వాస్తవం. మా పితాపురము తాలూకాలో 34 వేల జనాభా కలిగిన గొల్లప్రోలు అనే గ్రామంవుంది. మెట్ట ఏరియా, అక్కడ త్రాగడానికి నీరులేక ప్రజలు యిచ్చుంది పడుతున్నారు. పూర్వం కి లక్షల 50 వేల రూపాయలకు ప్రొజెక్టెడ్ వాటరు సప్లయ స్కీము కాంక్షన్ అయింది. సగం డబ్బులో పంచాయతీ బోర్డు సగము, సగం ప్రజలు, ఓగిలిన సగము ప్రభుత్వం భరించడానికి నిర్ణయం అయింది. ఇప్పటివరకు లక్ష 50 వేలు ఖర్చుపెట్టారు. యిప్పుడు కాస్తు వెరిగింది. యిప్పటి ఎస్టిమేటు ప్రకారము అది 7 లక్షల 50 వేలు అయింది. చిన్న పంచాయతీ భరించగలదా? కరువుకాటకాలతో బాధపడుతున్న ప్రజలు భరించగలరా? ఎక్కువ ఎస్టిమేటు అయింది ప్రభుత్వం భరించి 30 వేల మందికి త్రాగడానికి నీరు ప్రసాదించాలని పంచాయతీరాజ్ వారిని కోరుతున్నాను. పోతే పితాపురము తాలూకాలో పంచాయతీ రోడ్లు పరిపూర్ణంగా చెడిపోయినవి. మెటల్ వేసి బాగుచేద్దామంటే డబ్బులేని దుస్థితి ఏర్పడింది. ఉదాహరణకు తాటివర్తి వన్నిపూడి మీదుగా ప్రోయే బస్సుయాటు పున్నవి, అయితే బస్ ప్రోయే పనిలేదు. బస్సు పోతే గోతిలోపడి ఏదో పార్టు విరిగిపోతుంది. అందుచేత యింకొక మార్గం మీదుగా దైవర్తు చేసుకొని పోతున్నారు. అక్కడి ప్రజలు బాధపడుతున్నారు. తాటివర్తి, వన్నిపూడి, దురాల, చేదుర్తి, కందరాల మీదుగా బస్ రూటు వేయాలి. కందరాల గ్రామములో త్రాగడానికి నీరు లేదు. బోర్ వెల్స్ వేస్తే బాగుంటుంది. సునాయానంగా ప్రజలుకూడా కంట్రీబ్యూషన్ యిస్తారు ఆ విధంగా చేయాలి. విద్యా విధానములో లోపంవుందని పెద్దలు చెప్పారు. చెప్పడానికి కారణం వుంది, సమితుల్లో వున్న విద్యా విధానాన్ని తీర్చిదిద్దాలంటే అక్కడవున్నటు వ.టి.బి.డి.ఓ. గారు ఎడ్యుకేషన్ అఫీసరుగారు పరిపోరు నాన్ అఫిషియల్స్ నుండి యుక్తమైన మనుష్యులను మెంబర్లుగా వేసి వారి సహాయం తీసుకున్నప్పుడే విద్యా సంస్థలు బాగుపడుతాయి. ఏ విధంగానైనా పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థను బాగు పరచడానికి తగిన నిధులు సేకరించాలని చెబుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం (గుంటూరు):—అధ్యక్ష, పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థ మనకు మూలం అనేది అందరికీ తెలుసును. కాని దాని మీద మనకు చిన్న చూపు వున్నది. చేసుకున్న భార్య మీద చిన్నచూపు వున్నట్లుగానే ప్రజ్యాస్వామ్యములో మూలాధారమైనటువంటి పంచాయతీ రాజ్ ను ప్రభుత్వం చిన్న చూపు చూడడం జరుగుతున్నది. వెంగళరావు కమిటీ ఎన్నో మార్పులు సూచించింది. ఇంతవరకు జరుగలేదు. మార్పులు తీసుకువచ్చేట్లు కనబడుతున్నది. అందుకు కొన్ని సూచనలు చేస్తాను. మినిస్టరుగారు అవి దృష్టిలో పెట్టుకొని సమాధానం చెబుతారని అనుకుంటున్నాను. పంచాయతీలు గాని సమితులు గాని పరిషత్తులు గాని ఒకే ప్రెసిపిటల్ మీద వడిచే యిన్వెట్ట్యాషన్సు, కాని పంచాయతీలకు వేరే చట్టం వుంది సమితులకు పరిషత్తులకు ఒక చట్టం వుంది. వాటిలో కామన్ ప్రొవిజన్సు చాలా వున్నవి. ఈ రెండు చట్టాలలో కామన్ ప్రొవిజన్సు గిఫ్ నుండి 90 శాతం వరకు వున్నాయి. ఈ రెండింటికి కలిపి ఒక కామన్ కోడ్, ఒక యాక్టు అలోచిస్తే

భాగుంటుంది ఇందులో The Government are exploring the possibilities of providing more resources to these bodies to carry out the activities entrusted to them." యీ కంపెంటు పంచాయతి రాజ్ లో మొదటి నుండి వుంది. డబ్బులు లేవనేది వుంది. అటువంటిప్పుడు ఒక సూచన చేస్తున్నాను. పంచాయతి రాజ్ క్రింద 2,273 సెకండరీ స్కూల్స్ 35,547 ఎలిమెంటరీ స్కూల్ వుండి అనేక రకాల ఎడ్యుకేషను పంచాయతి రాజ్ నిర్వహిస్తున్నది వాటి నిర్వాహణ మనకు తెలుసు. ఈ స్కూల్స్ లో చదువు చెప్పడానికి గాక టీచర్లను రాజకీయంగా వుపయోగించుకోడానికి వనికీస్తున్నది. వీటి అర్బింటికి ప్రభుత్వం సెంటు వర్సంటు గ్రాంటు యిస్తున్నది అటువంటిప్పుడు పంచాయతీలకు సమతులకు పరిషత్తులకు లేకుండా ప్రభుత్వం చేపడితే మంచిదని చాలా రకాలుగా సూచనలు వచ్చాయి. వాటిని గమనించి ప్రభుత్వానికి అప్పజెప్పితే వీటి భారం తగ్గుతుంది. పోతే కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటు వర్క్సు. పంచాయతి రాజ్ ఆదర్శాలు చాలా భాగున్నవి. అమలులోకి వచ్చేసరికి దుర్వినియోగం జరుగుతున్నదనేది అందరు అంగీకరించిన విషయం ఈ మధ్యన మహిళా మండలులను ఎంకరేజీ చేస్తామనే వుద్దేశముతో ప్రతి చోట ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ప్రత్యేకంగా గుంటూరు జిల్లాలో మహిళా మండలులు పుట్టగొడుగుల్లాగా పెరిగినవి. ఒక్కొక్క గ్రామములో నాలుగైదు మహిళా మండలులు వున్నవి, ఎవరు అడిగితే వారికొక మండలి. బస్తా పంచదార, కొన్ని బట్టలు, యివ్వడం, అనేక రకాలుగా దుర్వినియోగం జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వం విచారించవలసిన అవసరం వుంది. పంచాయతి రాజ్ వ్యవస్థలో బేసిక్ సీడ్స్ లేక బాధపడుతున్నారు. రోడ్స్ సీరు యిలాంటి సౌకర్యాలు లేక బాధపడుతున్నారు. కాని మనము చాలా హై లెవెల్ థింకింగ్ లో బోతున్నాము. ట్రైనింగు ప్రొగ్రాముస్, అప్ యిడ్ న్యూట్రీషియన్ ప్రొగ్రామ్స్, పయిలెట్ యింఛెంసీవ్ రూరల్ డెవలప్ మెంటు ప్రాజెక్టులు అని యితర దేశాలను చూచి అమలు చేసే స్కీమ్స్ వున్నవి. ఇవి వేస్తువులే స్కీమ్స్ వేటు సెంట్రల్ ఫండ్స్ నుండి వచ్చే డబ్బును యీ విధంగా గాకుండా కనీసం వేటు ఫండ్స్ ను అయినా సర్వీనియోగం చేసుకుంటే మన ప్రజలకు బేసిక్ సీడ్స్ యివ్వగలుగుతాము. న్యూట్రీషన్ ప్రొగ్రాం క్రింద సెంట్రల్ గవర్నమెంటు యిస్తుందని చెబుతున్నారు. వారు యిచ్చేది 7.05 లక్షలు అయితే మనము యిచ్చేది 18.17 లక్షలు. మొత్తం 25.22 లక్షలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. ఇది కేవలం దండుగ. న్యూట్రీషన్ స్కీము క్రింద, యింకో స్కీము క్రింద మిడ్-డే మిల్స్ క్రింద గోధుమలు. పంచదార ఏ విధంగా దుర్వినియోగం జరుగుతుంటే అందరికీ తెలుసు. అనేక లక్షలు వేస్తు అవుతున్నాయి. పయిలెట్ యింఛెంసీవ్ రూరల్ ఎంప్లాయిమెంటు ప్రాజెక్టు ఒక దండుగమూరి స్కీము. పోతే డ్రి.కింగ్ వాటరుకు సంబంధించి ప్రొజెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ స్కీములు గాని మైనరు యిరిగేషన్ స్కీమ్స్ విషయములో గాని మాస్టే కోస్టల్ ఏరియాస్ కు దారుణమైన అన్యాయం జరిగినట్లు కనబడుతున్నది. స్పెషల్ ఫండ్స్ ఫర్ యూకైలరేటెడ్ డెవలప్ మెంటు ఆఫ్ బ్యాక్ వర్డు ఏరియాస్ అండర్ సిక్స్ పాయింటు ఫార్ములా మాస్టే కోస్టల్ ఆంధ్రకు 45.31 లక్షలు యిస్తే, రాయలసీమకు 72.5, తెలంగాణకు 85.61 లక్షలు యిచ్చారు. సర్కార్స్ లో బ్యాక్ వర్డు ఏరియాస్ లేవా? స్పెషల్ ఫండ్స్ ఫర్ యూకైలరేటెడ్ డెవలప్ మెంటు ఆఫ్ బ్యాక్ వర్డు ఏరియాస్

అండర్ సిక్స్ పాయింట్లు ఫార్ములా అండర్ మైనర్ యిగ్నేషన్ చూచినప్పుడు కోస్టల్ ఆండ్రకు 17.86 లక్షలు, రాయలసీమకు 16.38, తెలంగాణకు 95.74 లక్షలు వుంది. సర్కారు ప్రాంతాలకు యీ స్కీమ్ములో అన్యాయం జరుగుతున్నది. ఇది ప్రభుత్వం గమనించింది. ఖోతే య్యూనిరైషన్స్ విషయం చూస్తే పంచాయతి రాజ్ రోడ్డు ఏకరకమైన అవస్థలో వున్నవో అందరికీ తెలుసు. సరైన పండ్స్ లేవు. డిపార్టుమెంటర్ గ చాలా బాధలు వున్నవి. అందరికీ పంచాయతి రాజ్ వ్యవస్థలో చౌకవారుగా వున్నది పంచాయతి ప్రెసిడెంటు. డిస్ట్రిక్ట్ పంచాయతి అఫీసు వెడితే ఆ పంచాయతి ప్రెసిడెంటును ప్యూన్ కంటే అన్యాయంగా చూడడం జరగుతున్నది. నిజంగా పంచాయతి ఖోర్డు ప్రెసిడెంటుగా చేయదలచుకుంటే చాలా బాధలు వున్నవి. పంచాయతి రాజ్ గురించి చెప్పాలంటే చిన్న డిమాండులాగ కకబడుతుంది గాని ప్రపంచములో వున్న అనర్థాలు అన్ని యిందులో వున్నాయి.

4-40 p.m.

ఇక ఎరువుల డిస్ట్రిబ్యూషనులో అగ్రికల్చరల్ డిమాండ్ ప్రోటెక్షన్ లక్ష రూపాయలకు తక్కువ కాకుండా సంపాదించారు. ఇది డిస్ట్రిబ్యూషను సిస్టమ్ లో ఉన్న లోపము. ఆ సెంట్రీలోను, బయటకూడా అఫీషియల్స్ నాన్ అఫీషియల్స్ నెత్తి వోరు కొట్టుకున్నారు. లోపం ఉంది. కలెక్టర్స్ కు ఫుల్ పవర్స్ ఇవ్వారు. మనకు డిసెంట్రిలైజు చేయాలని ఉన్న ఆలోచన సన్నగిల్లి సెంట్రిలైజేషను ఎక్కువ అయి పోయింది. యీ నాడు జిల్లా కలెక్టరు ముఖ్యమంత్రిగారి కంటే ఎక్కువ పవర్ ఫుల్ గా ఉన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు అయినా కొన్ని ఖోర్డు ఖోలియోలు వదలుకున్నారు కాని జిల్లా కలెక్టర్ కు లేని ఖోర్డు ఖోలియో లేదు. ఇలాగ అయితే మనదేశం ఎటుపోతుందో తెలియదు. ఇరిగేషను క్రింద చెరువులు అన్ని బాగు చేయాలంటే పంచాయతీలు సమీతులు చేయాలి. వారికి పవర్స్ లేవు కలెక్టరుపైన ఆధారపడాలి. పంచాయతీ వ్యవస్థకు పవర్స్ లేకుండా సవతితల్లి ప్రేమకో చూచి సమర్థత లేని సిస్టంగా చూస్తున్నారు. సమర్థత ఉండేట్లుగా యీ సమీతులను పంచాయతి వ్యవస్థలను చేయాలని కోరుతూ కలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె.కె.వి.యస్. రాజు (ఎలమంచిలి) :—అధ్యక్షా, పంచాయతీశాఖ మంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెబుతాను. పంచాయతి రాజ్ వ్యవస్థ వచ్చిన తరువాత ప్రతి గ్రామంలోను ఒక విధమైన చె కన్యం వచ్చింది. ప్రభుత్వ కార్యకలాపాల వలన ప్రతి గ్రామం అభివృద్ధి చేసుకోవాలనే లక్ష్యం ప్రజలలో ప్రబలింది. ముఖ్యంగా కోస్టల్ ఆండ్రలో నాలుగు మూడు రెల్లా డిస్ట్రిక్టు తప్ప మిగిలిన జిల్లాలలో మైనర్ ఇరిగేషను చెరువులు ఏర్పాటు చేసుకోవడము, జిల్లా వరిపత్తు రోడ్డు అభివృద్ధి చేయడము, డ్రింకింగ్ వాటర్ సెంటిలిస్ కలగ చేయడము యీ మూడు ముఖ్యమైన వాటిలో వేటిని అలక్ష్యం చేయవద్దని కోరుతున్నాను. ఈ మూడు ఆ జిల్లాలకు ముఖ్యమైన అవసరాలు. కాబట్టి వాటిని అలక్ష్యం చేయవద్దు అవసరమైన నిధులు సమకూర్చి అవి సమగ్రంగా వినియోగిస్తున్నారా లేదా అనే సూపర్ విజన్ చేయాలి. ఇప్పుడు మైనర్ ఇరిగేషను చెరువులు యం. అండ్ ఆర్. క్రింద కొన్ని చెరువులు తీసుకుని బాగుచేయాలని ఉంది. లా అలాగ చేయవలెదు. ప్రతి పసితిలోనూ ఆర్. డి. ఓలు ఇన్ స్పెక్టు చేస్తున్నారు. ప్రతి సంవత్సరము

ఇన్ సెక్టు చేస్తున్నప్పటికీ యీ ప్రోగ్రాము ఎంతవరకు చేశారు ఒక పద్ధతిలో చేస్తున్నారా లేదా అనేది చూస్తే పక్షపాత వైఖరితో కొన్ని గ్రామాలు ఎలిమినేట్ చేస్తున్నారనేది ఉంది. సెక్టర్ సిస్టములో డబ్బు అన్ని గ్రామాలకు అందుబాటులో ఉండేట్లు ప్రతి గ్రామములోని చెరువు బాగుచేసేట్లుగా చూడాలి. తరువాత రోడ్స్ విషయం చూస్తే క్రాష్ ప్రోగ్రాము క్రింద, చెరువు పనులక్రింద ప్రజలకు ఉపాధి కల్పించాలని రోడ్డు గ్రామాలలో వేస్తున్నారు. మట్టిరోడ్డు వేస్తున్నారు. ఆ రోడ్డుకు మెటల్, గ్రావెలు వేయాలంటే సమతులకు డబ్బులేవు. నాలుగయిన మైళ్లు మూడు వేలు రూ.లు ఉన్న గ్రామ సమితి రోడ్డు ఎలాగ వేయాలరు? ఒక ఫర్మాగు కూడా వేసుకోలేవి ఆరిక వరిసితి ఉన్న విలేజి సమితులు నాలుగయిన మైళ్లు రోడ్డు వేయాలంటే కష్టము. ఆశ్చర్యకరమయిన విషయం. అది సాధ్యంకాదు. కాబట్టి సమితులకు కావలసిన నిధులు ఇచ్చి సమితులు బాగుచేసుకోవాలనే ఉత్తర్వులు ఇవ్వాలి. కొన్ని రోడ్డుకు కల్వర్టు కూడా లేవు. బళ్లు పోవాలంటే గ్రావెలు లేని రోడ్డుపైన బళ్లు కూడా వెళ్ళలేకపోతున్నాయి. ఆలాంటి పూర్తి కాకుండా ఉన్న రోడ్డు లిస్టు చేసి సమితులకు నిధులు సమకూర్చి వారు బాగుచేసుకునేట్లుగా చూడాలని కోరుతున్నాను. తరువాత రిసిర్ సెన్ సమితులకు క్రియేట్ చేయాల్సి. ప్రభుత్వం ఇచ్చే డబ్బుపైన పంచాయితీ సంస్థలు ఆధారపడి ఉండలేవు. కాబట్టి గ్రామాలలో ఉన్న పబ్లిక్ చెరువులు పోరంబోకు చెరువులు పంచాయితీలకు హాండ్ ఓవర్ చేసి చేపలు పెంచే అవకాశాలు కల్పించి చెరువులు డీవెన్ చేయడానికి నేపనలైజుడు బ్యాంకు ద్వారా లోన్లు ఇచ్చే సౌకర్యం కల్పించి పంచాయితీలు చేపలు చెరువులలో పెంచే అవకాశం కల్పించాలి. తరువాత యీ పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థ ద్వంద పాలనగా ఉంది. ప్రతివారు వేలు పెడుతున్నారు. ఉమ్మడి సంస్థగా ఉంది. లోకులుగా ఉంది. జాయింటు ఫారముగా ఉంది. సోషల్ వెల్ఫేరు ఫండ్లు హరిజన వెల్ఫేరు ఫండ్లు దుర్వినియోగం చేశారని మంత్రిగారు విశాఖపట్టణం వస్తే పంచాయితీరాజ్ మంత్రిగారికి చెప్పినప్పటికీ ఊరు కున్నారు. అసెంబ్లీలో వదేవదే దుర్వినియోగం గురించి చెబుతుంటే జిల్లాపరిషత్తు సభ్యులుగా ఉన్న మాకు బాధగా ఉంది. 1968 నుంచి జి. ఓ. ప్రకారంగా ఇచ్చిన డబ్బు ఆక్కడ ఉంది. ఖర్చు అయిందా లేదా అనే సందేహం ఉంది. ఈ హావస్ రో చెప్పినప్పటికీ క్లారిఫై చేయలేదు, పంచాయితీరాజ్ మంత్రిగారు తమ సమాధానంలో ఒక సేట్ మెంటు ఇస్తే సందేహాలు తీరిపోతాయి. తరువాత పోరంబోకు లాండ్లు రెవిన్యూ సంస్థ ఒక భల్లూక సంస్థ. గడ్డి కూడా ఎవరికి ఇవ్వరు. పది రోజుల క్రితం ఒక జి.వో. ఇచ్చారు. విలేజి పోరంబోకు లాండ్లు గ్రామ పంచాయితీలకు హాండ్ ఓవర్ చేయాలని ఉత్తర గడ్డి మొలిచే భూమి మాత్రం హాండ్ ఓవర్ చేయకుండా పనికిరాని భూమి హాండ్ ఓవర్ చేశారు. కాబట్టి ఆదాయం వచ్చే బాంకు బెడ్స్, స్థలాలు గ్రామ పంచాయితీలకు హాండ్ ఓవరు చేయాలని కోరుతున్నాను. తరువాత ఎలక్షన్లు గురించి దిస్పాలంటే పెద్ద ప్రోగ్రాం తీసుకుని మంత్రిగారు రిజియన్ కమిటీస్ ద్వారా పట్టణ అభిప్రాయాలు సేకరించారు. ప్రజలలో కూడా డై రెక్టు ఎలక్షన్లు ఉండాలనే అభిప్రాయం ఉంది. మా ఉద్దేశం కూడా అదే. యీ విషయంలో మంత్రిగారు పెద్ద పెద్ద చైర్మనులు యీ అభిప్రాయాలను తారుమారు చేస్తూ డై రెక్టు ఎలక్షన్లును

గర్విస్తున్నారు. దానికి మంత్రిగారు భయపడకుండా డైరెక్టు ఎలక్షన్సు పెట్టి అందుకు సంబంధించిన బిల్లు తీసుకుని వచ్చి పాస్ చేస్తారని ఆశిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

4-50 p.m.

కుమారి ఎమ్. కమలమ్మ :—అధ్యక్ష, పంచాయతీరాజ్ శాఖామంత్రిలు ప్రవేశ పెట్టిన ఈ డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియ జేస్తున్నాను. పంచాయతీరాజ్ ఉద్దేశం అందరికీ తెలిసినదే. 1959 నుంచి నేను జిల్లాపరిషత్తులో మెంబరుగా ఉన్నాను. కొంతమంది చేతులలోనే అధికారం ఉండకుండా వికేంద్రీకరణ చేద్దామనే పంచాయతీరాజ్ ను బలపరిచాము. రాను రాను ఏదో దోషకు తుండని ప్రతివారు పంచాయతీ బోర్డులోకి రావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. గ్రామ పంచాయతీలకు, సమితులకు, జిల్లా పరిషత్తులకు ఇచ్చినటువంటి అధికారాలను దుర్వినియోగ వరుస్తున్నారు. ఆ విషయం అన్ని వజ్రాలవారికి బాగా తెలుసు. ఇప్పుడు అందరికీ కూడా వీటిలోకి వెళ్లాలని ఉంది అందరూ బలపరచి పంచాయతీరాజ్ కు తీసుకొని వచ్చారు. చెట్టు పేరు చెప్పకొని కాయలు అమ్ముతునే పరిస్థితి ఉంది. ప్రతి చోట నైక్తింగు సిస్టమ్ పెట్టారు ఒక్కొక్కచోట 2,3 వేలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. అది ఎక్కడికి పోతున్నదో తెలియదు. అసలు ఆ డబ్బుతో పనులు చేస్తున్నారా లేదా అనిపిస్తుంది. ప్రతి సంవత్సరం ఈ డిమాండుమీద మాట్లాడుతున్నాము. దాని దానిని గురించి పట్టించుకొనడం లేదు. చోయిన సెషన్ లో జిల్లావారిగా మంత్రులు, మేము, ఆఫీషియల్సు అంతా కూర్చుని మాట్లాడాము. మా దగ్గర నేషనల్ హెవీసు రోడ్డును కట్ చేయాలి. మేము ఆ విషయం చెప్పినప్పుడు అది రెండవ రోజునే చేస్తామని చీఫ్ ఇంజనీరుగారు చెప్పారు. కాని ఇంతవరకు అది చేయలేదు. ఇంత నిర్లక్ష్యమైన ఉద్దేశాలు పంచాయతీరాజ్ లో ఉంటే ఎట్లాగ పనులు జరుగుతాయి ? ఇప్పుడు ప్రతివారు ఎన్నికల గురించి చెబుతున్నారు. ఎన్నికలు ఎట్లాగైనా జరుగనీయండి. అసలు మన ఉద్దేశం ఏమిటి ? మనం ఎక్కడికి ప్రయాణిస్తున్నాము, అసలు మనం చేయవలసినదేమిటి అని ఆలోచింసుకోవాలి. నైతిక బలాన్ని పెంపొందించాలి, అందరం మాట్లాడుతున్నాము. చివరకు ఏమీ కనిపించడం లేదు. ఇది జరుగుతున్నది. 5 సంవత్సరాల క్రిందట మిరియాలగూడ నుంచి సూర్యపేటకు ఒకరోడ్డు వేసారు. అక్కడ చాలా వని అయిపోయింది. ఇక 50 వేల రూపాయల పని మాత్రం జరగాలి. జిల్లాపరిషత్తువారు గ్రూపు వారిగా జరగాలని అన్నారు. వారికి మంచి చేయాలనే ఉద్దేశం లేదు. మా మని చెప్పలేదు కాబట్టి అది పూర్తి చేయమనే ఉద్దేశ్యంతో 50 వేల రూపాయల కొరకు 5 లక్షల రూపాయల పనిని వదుకోజెట్టారు.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—మీ కాంగ్రెసువారు అలాగ చేస్తున్నారు.

కుమారి ఎమ్, కమలమ్మ :—నా వీరియాలో కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు ఉన్నారు. ఆ సమితి ప్రెసిడెంటుగారికి ఏమీ లేకుండా ఉండేది. ఇప్పుడు 40 వేల రూపాయలు నిలువ చేసే భూమి ఉంది. అది ఎక్కడనుంచి వచ్చింది. అది అంతా పంచాయతీ రాజ్ వచ్చిన తరువాతనే వచ్చింది. మీరు ఎందుకు కాంగ్రెసువారిని అంటారు. అందరికీ అందులో భాగం ఉంది. అందరూ చేస్తున్నారు. దీనిని అవదానికలేదు.

వీలులేదు. బ్యాంక్ వర్కు క్లాసులకు, హరిజనులకు ఉద్యోగాలలో కొంత వర్సంపేజీ రిజర్వేషను ఉంది. జిల్లా పరిషత్తులలో అది అమలుపరచడంలేదు కాబట్టి అక్కడున్నటువంటి సెలెక్షను కమిటీలో బ్యాంక్ వర్కు క్లాస్ ఎమ్. ఎల్. ఎ. ను హరిజన ఎమ్. ఎల్. ఏ. ను మెంబర్లుగా వేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు హరిజన కార్పొరేషను అని, బ్యాంక్ వర్కు క్లాస్ కార్పొరేషను అని పెడుతున్నారు. ఎలాబ్ చేసిన ఫండ్లు వాటికి డై వర్డు చేయమని అన్నారు. అది మంచిదే. కాని ఎంత వరకు చేస్తారో చూడాలి. మనవి నైతికంగా ముందుకు పోతేనే కాని పంచాయతీ రాజ్ బాగుపడదు. కాబట్టి అందరూ నైతికంగా పనిచేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ సెలవు తీసు కొంటున్నాను.

శ్రీ డి వెంకటేశం :—అధ్యక్ష, గాంధేయ సిద్ధాంతాలలో గ్రామాభివృద్ధి జరగాలనే అభిప్రాయంతో బలవంతరాయ్ మెహతా అధ్యక్షాన ఒక రిపోర్టు తయారు చేయబడి ఈ పంచాయతీ రాజ్ ను స్థాపించడేసాము మొట్టమొదట్లో అవి చాలా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేబట్టి అభివృద్ధి చేస్తూ వచ్చాయి. కాని ప్రస్తుతం పొలిటికల్ పిల్లర్లులాగ తయారైందని మనవి చేస్తున్నాను. మొట్టమొదట గ్రామ పరిపాలన మనం సరిచేసుకోవాలి. ముఖ్యంగా పంచాయతీ బోర్డు అధ్యక్షులకు మనం ఒక్క పైసా కూడా ఇవ్వడంలేదు. అందుచేత ఎక్స్ డెన్స్ అఫీసర్లు వారిని గడ్డిపూసలాగ చూస్తున్నారు. అటువంటి దుస్థితి ఉంది. ఇదివరకు హాసు టాక్సు వసూలు చేయకపోతే హాసు టాక్సు వసూలు చేయలేదని ఈ రోజున సర్చార్జీలు చేసి కేసులు చేస్తున్నారు సర్పంచులమీద. ఎప్పుడో జరిగిన దానిని గురించి గ్రామ అధ్యక్షుడు కాకపోయినా కూడా దానిమీద సర్చార్జీలు విధించి కోర్టులకు ఎక్కిస్తూ ఉంటే గ్రామాభివృద్ధి ఎక్కడ జరుగుతుంది? ఇది గమనించాలని కోరుతున్నాను. గ్రామ పంచాయతీలలో సిబ్బంది పని చేస్తున్నది. G. O. Ms. No. 154 Panchayat Raj dated 15th March, 1974 has been issued by the Government saying that the Establishment working in Gram Panchayat shall be the same on par with the Government employees. Therefore గ్రామ పంచాయతీలలో పని చేసేటటువంటి సిబ్బందికి కూడా అటువంటి సౌకర్యాలు కలగజేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈమధ్య తాలూకా మార్కెటింగు సొసైటీలు అని పెట్టాము. గ్రామ పంచాయతీలలో ఉన్నటువంటి పశువుల సంతలన్ని వారికి ఇచ్చాము. పశువుల సంతలమీద వచ్చే ఆదాయం మార్కెటింగు కమిటీలకు పోయిన తరువాత పంచాయతీలలో ఏమి అభివృద్ధి చేస్తారని నేను అడుగుతున్నాను. పంచాయతీ రాజ్ కు ఎలక్షన్లు పెడుతున్నామని అన్నారు. చాలా సంతోషం. అది ఏ రీతిగా ఉంటుందో చెప్పలేదు. ఎమ్. ఎల్. ఏ. ల మీద ఆంక్ష పెట్టారు. అది తీసివేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. సమితి ఈజ్ ఎ గవర్నమెంటు. ఈ సమితి గవర్నమెంటును ఏమి చేయాలి. We are all having all sorts of Extension Officer just like your State Government. Samithi is a Government, There is no proper co-ordination between Samithis and Taluk Offices. సమితులు ఎక్కడ ఉన్నాయి. వాటిని కుదించండి. సమితులను, తాలూకా స్థాయిని ఒకటి చేయండి. రెండింటిని సమన్వయపరచి You please make the administrative

5-00 p. m.

set up as strong body. ప్రతిదానికి కార్పొరేషను అని పెడుతున్నాము. అవి పెట్టి పంచాయతీలలో ఉన్నటువంటి హక్కులను తీసివేసి వీటికి అలాట్ చేస్తున్నాము కాబట్టి దీనిని గమనించమని కోరుతున్నాను. Because the objective is productive and social objects are main objects of these Panchayat Raj institutions. ఈ కోఆర్డినేషను కుదరాలి అంటే తాలూకాను, సమితిని ఒకటి చేసి రెండింటిని సమన్వయపరచి ఎలక్షన్లు పెట్టాలని కోరుతున్నాను. పంచాయతీ రాజ్ లో మనం ఎన్నో రోడ్లు వేసాము. రైతులయొక్క పట్టా భూములలో ఈ రోజున కొన్ని వేల మైళ్ళు వేసాము. ఆ రోడ్లను దున్నినా అడిగే అధికారం మనకు లేదు. దానిని సర్వే చేయించి పట్టా లాండ్ నుంచి ఎగ్జింపు చేస్తే తప్ప మనకు దానిమీద అధికారం లేదు. We are penalising the ryots. మామూలుగా ఎలక్షన్లలో నాన్ ఆఫీషియల్స్ ఓడతాము, గెలుస్తాము. The Samithi President having elected, has been making the teachers suffer like anything. So we have to see how the teachers are protected and the education system is revitalised. మామూలుగా ఎలక్షన్లలో నాన్ ఆఫీషియల్స్ గెలుస్తాము, వోడతాము. ఎవరైనా సింపతిటిక్ గా మనపైన ఉన్నాడంటే—ఆటోమేటిక్. కాబట్టి గ్రామస్థాయిలో ఉన్న పిల్లలను మంచిగా తయారుచేయవలసిన ఆవసరం ఉంది. పంచాయతీరాజ్ వచ్చిన తర్వాత మనం ఎన్నో స్కీములు పెట్టుకొన్నాము. ఆ స్కీములు పేర్లు అన్ని మరచి పోతున్నాము. ఎడెంకంటే—సంవత్సరానికి ఒక స్కీము వస్తున్నది ఇప్పుడు పై లెట్ ఇన్ సెంటివ్ రూరల్ ఎంప్లాయిమెంట్ ప్రాజెక్టు పాను అని ఒకటి ఉంది. 64 లో పైలట్ ప్రాజెక్టు స్కీము అని రూరల్ మేన్ టెన్షర్ క్రింద కొన్ని స్కీములు పెట్టారు. దీనిలో సింకింగ్ ఆఫ్ ఇరిగేషన్ వెల్స్ ఇచ్చారు. ఒక రైతుకు మూడు వేల రూ.లు రాకా అప్పు ఇవ్వవచ్చునని—అదికూడ—పారు పేమెంట్ బై ది పర్మిషన్ ఆఫ్ ది కలెక్టర్ 6 వేల రూ.లు ఇవ్వవచ్చునని ఒక స్కీము పెట్టారు. రైతు పూర్తి చేసిన తర్వాత 750 రూ.లు అతడికి సబ్సిడీ ఇవ్వాలి. ఇప్పుడు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ మాకు డబ్బు ఇవ్వలేదు కాబట్టి—ది రైట్ యాజ్ నాట్ ఎంటైటిల్డ్ ఫర్ సబ్సిడీ—అన్నారు. ఈవిషయం గవర్నమెంట్ కన్సిడర్ చేసి రైతులకు ఇవ్వవలసిన సబ్సిడీ ఫోర్స్ రూరల్ మేన్ పవర్ స్కీముక్రింద ఇవ్వవలసినదని, రైతులకు అందజేయవలసినదని మీద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మైసూర్ ఇరిగేషన్—సెక్టర్ సిస్టమ్ పెట్టారు. అది మియర్ వేస్టు. ఐదు సంవత్సరాలకు మీరు రిపేర్ చేసాము అంటారు. తెగిపోయిన చెరువులు ఉంటే—వెంటనే చేయండి. ఊరికే మట్టిపోసి చెరువులను అన్యాయం చేయవద్దు. మైసూరు పేట్రన్ ను ఎడాప్టు చేయండి. చిన్న టాంక్స్ ముందు సెడ్ రివిట్ మెంట్ కట్టండి. బాక్ వెడ్ టర్నింగ్ చేయండి. ఇక వంద సంవత్సరాలైనా ఆ చెరువుకు మీరు రిపేర్ చేయవలసినవని లేదు. అంతేగాని, ఏదో తప్పుడు మమ్మీ చేయటం, 2 వేల రూ.లు యీ సంవత్సరం కి వేల రూ.లు ఇంకొక సంవత్సరం ఖర్చుచేయటం—దానివల్ల ప్రయోజనం లేదు. ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టి ప్రాపర్ గా రిపేర్ చేయండి సమితులలో పబ్లిక్ రిలేషన్ ఆఫీసర్ ఉంటారు. వారికి పబ్లిక్ రిలేషన్ లేదు వారిమీద సమితికి కంట్రోలు లేదు. వారిక్రింద సిపి అవరేటర్స్ ఉన్నారు. వారికి జీతాలు లేవు. భత్యాలు లేవు. ఆ స్టాఫ్ కు జీతభత్యాలు

పంచాయితీ సమితి జనరల్ ఫండ్ నుండి ఇవ్వాలి. దానికి గవర్నమెంట్ నుండి ఫర్మిషన్ ఇవ్వాలి. సమితి ప్రెసిడెంట్ పాలిటిక్స్ కు అతీతుడగా ఉండి మానవసేవే తన కర్తవ్యంగా భావించాలి. ఇవాళ కాంగ్రెస్ పార్టీకి క్రింద అరనేజీషన్ ఏమీ లేదు. స్టేట్ లెవెల్ నుండి జిల్లా పరిషత్, పంచాయితీ సమితి లెవెల్ లో అటువంటి అభిప్రాయంతో, ఆ మోటివేషన్ తో ఎలకన్స్ పేడితే బాగుండదు. కనీసం మనం ఏ సౌషల్ అబ్జెక్ట్స్ ఏవీవ్ చేయాలని అనుకొన్నామో ఆ ఆశయంతో మనం ఎలకన్స్ పెట్టుకొంటే బాగుంటుంది. దీనికి అతీతంగా ప్రెసిడెంట్ గా ఎన్నికైనవాడు నడుచు కొని తన యొక్క ధ్యేయాన్ని మార్చుకోవాలి. వి. ఎల్. డబ్ల్యు. ను ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ గా కొంతకాలం పెట్టారు. ఏ వి. ఎల్. డబ్ల్యు. ఎంతెంత డబ్బు లాగారో దేవుడికే ఎరుక. ఇప్పుడు పంచాయితీ సర్పంచ్ గా పనిచేసి, ఒక గోడకట్టి, దానికి సున్నం పూసినదానికి—They say that you have done this without the permission of the Collector (eventhough he has obtained the permission of the Collector) and by doing so you have misappropriated the Govt funds. and so you have to answer in the Court. మనం నాన్ ఆఫీషియల్ బాడీస్ కు ప్రొజెక్ట్స్ ఇవ్వకపోతే మనం అనుకొన్న ధ్యేయం జరగదు. తగినసదులతో తగిన ఆదికారాలతో యీ సంస్థలను బాగుచేయాలని కోరుతూ నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. ఎ. ఎన్. భుక్త (హరిశ్చంద్రపురం) :— అధ్యక్ష, పంచాయితీ రాజ్ శాఖా మాత్యులవారు 14 కోట్ల పైచిల్లర డబ్బుతో యీ డిమాండ్ ను ప్రవేశపెట్టారు. నాకు ముందర మాట్లాడిన కొంతమంది సభ్యులు ఆ డబ్బులో 13 కోట్ల రు. లు జీతాలక్రింద ఖర్చవుతుందని అన్నారు. అది చాలావరకు యధారమని నేను మనవి చేస్తున్నాను. మా ఒక సమితిలో నెలకు 20 వేల రు లు జీతాలక్రింద ఖర్చవుతుంది. 20 వేల రు. లు చొప్పున 24 సమితులకు లెక్కవేసుకొంటే మా జిల్లాకు అరకోటి రు. లు సంవత్సరానికి ఖర్చవుతుంది. ఈ కేటాయించిన డబ్బుతో 95 శాతం వరకు జీతాలుక్రింద ఖర్చవుతే మనం డెవలప్ మెంట్ యాక్టివిటీస్ కొరకు ఖర్చు పెట్టటానికి మరి ఏమీ మిగలదని మనవిచేస్తున్నాను. మనం ఒక విధంగాచేస్తే దీనిని సరిదిద్దుకోటానికి అవకాశం ఉంటుంది. మన పి. హెచ్. సెంటర్స్ లో ఉన్నవారికి డి.ఎం.ఓ జీతాలు ఇస్తున్నారు. టీచర్స్ కు జీతాలు డి.ఇ.ఓ ఇస్తున్నారు. ఆలాగే బ్లాక్ స్టావ్ కు కూడ కలెక్టర్ ద్వారాగాని, జిల్లా పరిషత్ సెక్రటరీ ద్వారాగాని వారికి జీతాలు ఇప్పించే ఏర్పాటు కలుగజేస్తే సమితులకు వచ్చే ఫండ్స్ వారి జీతాలక్రింద వాడుకొనే అవకాశం నుండి తప్పించటానికి అవకాశం ఉంటుందని నేను భావిస్తున్నాను. అది మంత్రిగారు పరిశీలన చేస్తే—కొంతవరకు మనకు ఇచ్చిన కొద్దిసాటి సొమ్ము మనం మన డెవలప్ మెంట్ పర్కొకు ఖర్చు పెట్టుకోటానికి అవకాశం ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. కొన్ని సమితులు చాలా ఆన్ బిల్డ్ ఆయిపోయాయి. మన మంత్రిగారి సమితిలో 104, 106 పంచాయితీలు ఉన్నవి, మా ప్రక్కన ఉన్న మా సమితిలో 83 పంచాయితీలు ఉన్నవి. మా ప్రక్కన ఉన్న నర్సంపేట సమితిలో 44 పంచాయితీలు ఉన్నవి. కొన్ని అతి చిన్నవిగాను, కొన్ని అతి పెద్దవిగాను ఉంటున్నవి. మా జిల్లాలో ఉన్న 24 సమితులను మళ్లీ కొంచెం హెచ్చుతగ్గులుగా 24 సమితుల క్రింద భాగించటానికి

అవకాశం ఉంది. ఆ విధంగా చేస్తే అనవీలీగా కాకుండా కొంతవరకు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ గా సదుపాయాలు కలగటానికి అవకాశం ఉంది. ఆ విషయం కూడ మంత్రి గారు పరిశీలిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. కొన్ని తాలూకాలలో తాలూకా అంతా ఒకే సమితి అవుతున్నది. కొన్ని సమితులు రెండు మూడు తాలూకాలలో సర్దుకొని ఉంటున్నవి. కొన్ని చోట్ల తాలూకాకు రెండు సమితులు అవుతున్నాయి. ఇలా అది కన్ఫ్యూజన్ గా ఉంది. అందువల్ల తాలూకాకు ఒక సమితి, లేదా తాలూకాకు రెండు సమితులు చేస్తే ఒక సమితి రెండు తాలూకాలతో సంబంధం లేకుండా ఉండేటట్లు చేస్తే మనకు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ కన్వీనియన్స్ కొంతవరకు ఉంటుంది. అప్పుడు మనం ఆ తహశీల్ నుండి రికార్డు తెప్పించుకోవటానికి అవకాశం ఉంటుంది. అదికూడ మంత్రిగారు ఆలోచన చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఇంతవరకు మనకు మంచి నీటి సదుపాయాలు లేవి గ్రామాలు వేలకొలది ఉన్నవి. ఇంతకాలమైనా—గ్రామాలలో మంచి నీటి సదుపాయాలు చేయక పోవటం దురదృష్టకరము, కేటగిరి-1—కేటగిరి-2—అని భాగించినందువల్ల కొన్ని చోట్ల ఇబ్బంది కలుగుతున్నది. కొన్ని పెద్ద గ్రామాలలో ఒక నుయ్యి ఉన్నది అంటే అది కేటగిరి-2 క్రింద ఉంటున్నది. ఒక నుయ్యి ఉన్న గ్రామానికి—అది తిరిగి కేటగిరి-1లో ఉంటే తప్ప ఇంకొక నుయ్యి ఇవ్వటానికి అవకాశం లేదు. మూడువేల నాలుగు వేల జనాభా ఉన్న గ్రామంలో ఒక నుయ్యి ఉంటే—ఆ జనాభాకు ఆ నూతిలో నీరు చాలదు. ప్రతి 500 జనాభాకు ఒక నుయ్యి ఉండేటట్లు కేటగిరితో నిమిత్తం లేకుండా—ఏర్పాటు చేయమని కోరుతున్నాను. కోటబొమ్మలలో—అని మా సమితి హెడ్ క్వార్టర్లు ఉంది. అక్కడ రెండే నూతులు ఉన్నాయి. అక్కడ సుమారు ఐదువేల జనాభా ఉంది. ఆ కోటబొమ్మలలో ఇంకొక కొత్త నుయ్యి కావాలంటే అది కేటగిరి-2 క్రింద వస్తుంది కనుక అక్కడ ఇంకొక నుయ్యి కాంక్షన్ చేసే అవకాశం లేదు అంటున్నారు. అటువంటిచోట్ల నీటికి చాలా ఇబ్బంది అవుతున్నది. గత సంవత్సరం డ్రాట్ పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు బొత్తిగా మంచి నీరు లేకుండా—నీరు కొరకు అక్కడి ప్రజలు యుద్ధం చేయవలసి వచ్చింది. కాబట్టి కేటగిరితో నిమిత్తం లేకుండా—500 జనాభాకు ఒక నుయ్యి చొప్పున ఏర్పాటు చేస్తే—యీ ఇబ్బంది తొలగుతుందని నేను భావిస్తున్నాను. రోడ్డు గురించి అనేకమంది చెప్పారు. ఆ ప్రాంతంలో ప్రతి సమితులలోకూడ ఉన్నాయి. రోడ్డు యిన్ విలేజ్ ప్లాన్ అని సెంట్రల్ గవర్నమెంటు గ్రాంటుచేస్తారు మట్టి డ్స్ వేయడంతో ఆ గ్రాంట్ అయిపోయింది. వైట్ ప్రాజెక్టు స్కీములో, క్రాష్ ప్రొగ్రామ్ లో అనేక గ్రామాలలో, సమితులలో డ్స్ వేళారు. వాటికి మెయిన్ లైన్ ను ఎవరు చేయడమో తెలియకుండా యున్నది. 10 మైళ్లు దాటిన రోడ్ అయితే తప్ప జిల్లా పరిషత్ వారు తీసుకోము అంటున్నారు. 10 మైళ్లు లోపల సమితులు చేయాలంటే సమితిలో వారు జీసాలకే లేకుండా ఉంటే రోడ్డు మెయిన్ లైన్ చేయడానికి అవకాశం కనబడడం లేదు. పంచాయితీలు చేయడం అనేది అవుట్ ఆఫ్ క్వశ్చన్. రూ. 200, 300 ఆదాయం వచ్చే పంచాయితీ రోడ్డు మెయిన్ లైన్ చేయడం కాదు దానిని అదే మెయిన్ లైన్ చేసుకోలేని పరిస్థితి ఉంది. అందుచేత ఎక్కడైతే మెటర్ రోడ్డు కంప్లీట్ షేప్ లో ఉండి, వెహిక్యులర్ ట్రాఫిక్ ఉన్నదో ఆ రోడ్డు అన్నీ జిల్లా పరిషత్

5-10 p. m.

తీసుకొని జిల్లాపరిషత్ మెయిన్ టెయిన్ చేస్తే కొంత వరకు రోడ్స్ బాగు పడే అవకాశం ఉంటుంది. గ్రావెల్ రోడ్స్ మోటార్ వెహికల్స్ తిరగని రోడ్స్ సమీతులకు ఉందినందువల్ల సమితి కూడ మెయిన్ టెయిన్ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అది కూడ పరిశీలన చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

స్కూల్ బిల్డింగ్స్ ఉన్నాయి. మా సమితిలో మొత్తం 83 పంచాయితీలకు 5 స్కూల్ బిల్డింగ్స్ ఉన్నాయి. ప్రతి సంవత్సరం 60 వేల రూపాయలు మెయిన్ టెనెన్స్ యిస్తాడు, ఏ బిల్డింగ్ కు ఖర్చు పెట్టడమో అర్థం కాదు. క్రొత్త బిల్డింగ్ కట్టడానికి గ్రాంట్ యివ్వకుండా మెయిన్ టెనెన్స్ గ్రాంట్ యిచ్చినందువల్ల ప్రయోజనం లేదు. తిరిగి జమ కట్టడం అవుతున్నది గత మూడు, నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి కలెక్టరుకు, గవర్నమెంట్ కు సమితి ద్వారా వ్రాయడం జరుగు తున్నది. అయినా కూడ ఏ విధమైన యాక్షన్ రాలేదు. అందుకని బిల్డింగ్ కట్టకొనేందుకు కొంతవరకు కేటాయించి ఉరువాక వాటి రిపేరుకు కేటాయిస్తే అర్థం ఉన్నది గాని బిల్డింగ్ లేని చోట్ల రు. 60 వేలు 70 వేలు మెయిన్ టెనెన్స్ కు యిచ్చినందువల్ల ప్రయోజనం లేదు. ఇచ్చామని అనిపించుకోవడం తప్ప దానివల్ల లాభం లేదు. కంట్రీబ్యూషన్ బేసిస్ క్రింద స్కూల్ బిల్డింగ్ కట్టకొనేందుకు ఫుల్ గ్రాంట్ ప్రతి సమితికి కొంతవరకు బడ్జెట్ లో కేటాయిస్తే చెట్ల క్రింద కూర్చుని విద్యాభ్యాసం చేసే యిబ్బంది తప్పకుండానే నేను భావిస్తున్నాను. గ్రామ పంచాయితీల విషయం తీసుకుంటే గ్రామ పంచాయితీ ప్రెసిడెంట్ కు ఏవిధమైన అధికారం లేకుండా ఉన్నాడు. కనీసం 50 రూపాయలు ఎమర్జెన్సీలో ఖర్చుపెట్టడానికి కూడ అవకాశం లేదు. కలరా వచ్చినా, టాంక్ బ్రీచ్ అయినా, దానికోసం సూపర్ వైజర్ కు వ్రాసి అతని చేత ఎస్టిమేట్ చేయించి, సమితిలో యిదంతా కాంక్షన్ చేయించే లోపల చెరువులో నీళ్లు అన్ని పోతాయి. ఇలాంటి పరిస్థితులలో 100 రూపాయలు, 50 రూపాయలు అయినా ఖర్చు పెట్టి వెంటనే రింగ్ బండ్ లాగా ఫారమ్ చేసి ఆ నీరు నిలవ చేసి, తరువాత వాటిపై చేయించుకొనే అవకాశం కల్పించి 200 రూపాయలు ఎమర్జెన్సీ టైములో ఖర్చు పెట్టడానికి గ్రామ పంచాయితీ ప్రెసిడెంట్ కు అధికారాలు యిచ్చినందువల్ల ఎక్కువ ప్రయోజనం ఉంటుంది. లేనప్పుడు ఏదైనా ఎవిడమిక్ వచ్చినా మండులు కొనే అవకాశం పంచాయితీ ప్రెసిడెంట్ కు ఉండదు. టాంక్స్ బ్రీచ్ అయితే ఖర్చు పెట్టటానికి అవకాశం ఉండదు. రోడ్డుకు గండి పడినప్పుడు దానిని బాగు చేసే అవకాశం ఉండదు. గ్రామ ప్రెసిడెంట్ చేతిలో 200 రూపాయల వరకు ఎమర్జెన్సీ టైములో ఖర్చు పెట్టడానికి నీలు కల్పిస్తూ ఈ సూచనను పరిశీలించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మా సర్కారు జిల్లాలో ఫిషర్ మెన్ విలేజెస్ ప్లెయిన్స్ లో ఉన్న పంచాయితీలలో కలిపి ఉన్నాయి. ఫిషర్ మెన్ సముద్రపు ఒడ్డున ఉంటున్నారు, ప్లెయిన్స్ లో ఉండే విలేజెస్ కు, సముద్రపు ఒడ్డు గ్రామాలకు మధ్య టాక్ వాటర్స్ ఉంటాయి. వాటి నుంచి ఆ గ్రామానికి వెళ్లడానికి అవకాశం ఉండడం లేదు. ప్లెయిన్స్ లో ఉండడం వల్ల ఏ విధమైన సదుపాయం జరగడం లేదు. వెయ్యి జనాభా మించిన ఫిషర్ మెన్ విలేజెస్ ఉంటే వాటికి సెవరేట్ పంచాయితీల క్రింద ఫారమ్ చేసి ఒక జి. ఓ. యియ్యి చేయించవలసిందిగా మంత్రి గారిని తమద్వారా కోరుతున్నాను. లేనప్పుడు ప్లెయిన్స్ లో ఉండే పంచాయితీలలో

ఉండే మత్స్య పారిశ్రామికీకరణ సరైన సదుపాయాలు కలగడం లేదు. వారు చెప్పుకొనే ఆవకాశం కూడ లేదు. అందువలన యిది తప్పకుండా చేస్తారని నేను భావిస్తున్నాను చేయించుకొనే ఆడిట్ సిస్టమ్ యున్నది. ఎన్ని సంవత్సరాలైనా ఆడిట్ అబ్జిక్షన్స్ పోవు. పంచాయితీ సాధారణంగా సామాన్యమైన చదువుతో ఉన్నవారే ఎక్కువ మంది సర్పంచ్ గా ఉంటున్నారు. వారు వోటర్స్ ప్రొడ్యూస్ చేసినా సరే ఒక పారి అబ్జిక్షన్ వచ్చిన తరువాత ఏ సమితి ప్రెసిడెంట్ నో, ఎమ్. ఎల్. ఎ నో పట్టుకుంటే తప్ప అబ్జిక్షన్ గ్రావ్ అయ్యే వరిస్థితి లేదు ఆడిట్ సిస్టమ్ యింకో విధమైన ఆడిట్ సిస్టమ్ క్రింద మారిస్తే బాగా ఉంటుంది. లోకల్ ఫండ్ ఆడిట్ వల్ల ఎక్కువ ప్రయోజనం కలగడం లేదు. మరింత యిబ్బంది కూడ ఆవుతున్నది. ఈ ఆడిట్ అబ్జిక్షన్స్ అన్నీ ఒక టరమ్ అయ్యేనంతే కొన్ని వేల రూపాయలు వచ్చేటప్పటికీ ఆ ప్రెసిడెంట్ మీద సర్చివరెన్స్ పెట్టడం జరుగుతున్నది. దేనికి ఏదైనా ఆల్టర్నేటివ్ ఎర్రెంట్ మెంట్ ఆలోచిస్తారని నేను భావిస్తున్నాను. ఇంత కాలం నుంచి నిద్రాజమైన ఈ పంచాయితీ వ్యవస్థను పునరుజ్జీవంనం చేస్తామని మా జిల్లాకు చెందిన పంచాయితీరాజ్ మంత్రిగారు సాహసంతో నడుం కట్టారు. అదే చేసినప్పుడు రాజోయ్ జనరేషన్స్ వారు గ్రామ పురోభివృద్ధి వారి మంత్రిగారి ద్వారా జరిగినందుకు వారికి ధన్య వాదాలు ఆర్పించకుండా ఉండలేదు. ధైర్యంతో అది తప్పకుండా చేయించేందుకు ముందుకు రాలాని మనవి చేసుకుంటూ కెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ) జె. నరసింగరావు (సిరిసిల్ల) :— అధ్యక్ష, పంచాయితీరాజ్ పద్ధతి రాలి అన్నప్పుడు పెద్ద ఆశతో ఏదో రిఫారమ్ అనే ఉద్దేశ్యంతో దీనిని తీసుకురావడం జరిగింది. కాని రాను రాను వానిలో ఉన్న విశ్వాసం ప్రజలకు అనంది. దానిలో పని చేసే వారికి ఆనందం, దానిలో భాగస్వాములకు అనంది. సన్నగిలుతున్నట్లు కనపడు తున్నది. అది పూర్తిగా రాకమునుపే ఏదైనా సరిదిద్దుకో గలిగితే సరిదిద్దుకోవాలి అని మనవి చేస్తున్నాను. ఎన్నికల విధానంలో మార్పు చేస్తాము అన్నారు. ధైర్యం ఎలక్షన్స్ పెడతాము అంటున్నారు. ఒక వేళ ధైర్యం ఎలక్షన్స్ పెట్టడంలకు కుంటే సర్పంచ్ కు ఏవిధంగా ధైర్యం ఎలక్షన్స్ పెడతారో, అదే విధంగా సమితి అధ్యక్షులకు జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ లకు పెడితే, మాన్ లీడర్స్ వస్తారు. గ్రూప్ షగడాలలో ఎవరో చెప్పితే ఆ పేరుగల వ్యక్తి రాకుండా పోతుంది. ఒక లీడర్ షిప్ అనేది వస్తుంది. దానివల్ల ప్రజలకు కూడ లాభం కలుగుతుంది. అటువంటిది కంపెన్స్ చేసేటప్పుడు ఏ ఓటరుకు అయినా కంపెన్స్ చేసే ఆవకాశం కల్పించాలి. పంచాయితీలకు డబ్బు బాగా యిస్తున్నాము, ఖాక్ వర్ష సమితిలకు డబ్బు ఎక్కువ యిస్తున్నాము అంటున్నారు. దానివల్ల లాభంలేదు. సమితి అధ్యక్షుడు ఎన్నిక అయితే ఎక్కువ డబ్బు యిస్తే అది ఆయన గ్రూపును పెంచుకో దానికి అక్కరకు వస్తుంది. అక్కడ డెవలప్ మెంట్ కార్యక్రమాలు జరగడంలేదు. ఏదో అభిప్రాయంతో చెప్పినమాటకాదు. గ్రామ పంచాయితీని అభివృద్ధి చేయడంలకుంటే పంచాయితీలకు ఆ డబ్బు యివ్వాలి. మనం ఒక వ్యక్తిని యూనిట్ గా తీసుకొని పంచాయితీ రాజ్ సంస్థ స్థాపించాము. అటు వంటప్పుడు అక్కడ ఎంత పాప్యులేషన్ ఉంటుంది. ఏ పాప్యులేషన్ కు ఎంత డబ్బు పహాయం చేస్తున్నాము? రెవెన్యూ కలెక్షన్స్ నుంచి కొంత వర్సంచేక

వస్తుంది ఒక గ్రామ పంచాయితీకి రెవెన్యూ భూమి తక్కువ ఉంటే ఆ పర్సంటేజ్ తక్కువ వస్తుంది. దానివల్ల వారికి నష్టం కలుగుతుంది. డెవలప్ మెంట్ కార్యక్రమాలు చేయలేకుండా పోతున్నాము. ఎలక్ట్రిసిటీ వచ్చినా గ్రామానికి ఎలక్ట్రిసిటీ చార్జెస్ కట్టలేకుండా పోతున్నారు. ఎలక్ట్రిసిటీ చార్జెస్ కడిగే జీతాలు యివ్వడానికి డబ్బు ఉండదు. జీతాలు యిస్తే ఎలక్ట్రిసిటీ చార్జి కట్టడానికి డబ్బు ఉండదు. ఈవిధమైన పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థ నడిపితే మనం ఎన్నిసార్లు తాళాలు బాగుపడవు అని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక సర్పంచ్ ఉన్నాడు అంటే ఆయనే చూసానీ పని చేయాలి. ఆయనే ఎక్కిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ పని చేయాలి. సర్పంచ్ పని ఆయనే చేయాలి. ఇన్ని పనులు ఆయన చేస్తున్నప్పుడు ఆయనకు మనం ఏమైనా యిస్తున్నామా? సమితి (సెనిడెంట్)కు ఆనరోరియమ్ యిస్తున్నాము జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ కు ఆనరోరియమ్ యిస్తున్నాము. సర్పంచ్ కి యివ్వడం లేదు. పంచాయితీ మెంబర్స్ కు సిట్టింగ్ ఫీజ్ యివ్వడం లేదు. ఏదీ యివ్వకపోయినప్పటికీ ఉత్సాహంతో పని చేస్తున్నారు అనుకోండి. చేసినప్పటికీ కూడ సరైన పద్ధతిలో చేయలేదు. తెలవకుండా చేసే వారిని గురించి నేను చెప్పేది. ఉద్యోగ్యుర్యకంగా తప్పు చేసే డబ్బు సంపాదించుకొనే వారి మాట కాదు. తెలవకుండా తప్పు చేసే ఆడిట్ అబ్జక్షన్స్, టాక్సెస్ పనులు చేయలేదు అని ప్రావిక్యూట్ చేయడం, డిసార్వ్ చేసామని అనడం, సన్ పెండ్ చేసామని అనడం యిదిమాత్రం మంచి పద్ధతి కాదని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామ పంచాయితీలను సెల్వ్ సఫీసియంట్ చేయాలంటే విరాళంగా డబ్బు యిస్తేనే తప్పితే అవి ఎన్నటికీ బాగుపడవు. ఎక్కిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ లేనిదే వారు ఎటువంటి వారు అయినా ఆ పని చేయలేరు లాపుల్ గా చేయలేకపోతే డైరెక్టు చేసే వారు ఎవరూ లేరు. కాబట్టి అది చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. పంచాయితీ రాజ్ లో ఉండబడే రోడ్స్ విషయం తీసుకొన్నప్పుడు, పీపుల్స్ పారిసిపేషన్ ఉండాలి అని ఒక నిబంధన. పీపుల్స్ పార్టిసిపేషన్ అంటే ఏమిటి? ఆ గ్రామంలో యిన్ ఫ్లూయెంట్ వ్యక్తి తన భూమిలోనుంచి రోడ్ పోతుండా చూస్తాడు. ప్రక్కనుంచి పోవాలని చూస్తాడు. ప్రక్కనుంచి పోయేటప్పుడు ఇరి వంకరలు తిరిగి జిగ్జాగ్ గా వేగా పోతుంది. దానికన్న పి. డబ్ల్యు. డి. వారు బెటర్ రోడ్ వేస్తారు. ఆ విధంగా జిగ్జాగ్ వేసినట్లయితే నేషనల్ వేస్టు, కాస్టు కూడ అంతే అవుతుంది. ఎన్నో మైళ్ళు ఎక్కువ అవుతుంది. ప్రైయిట్ రోడ్లు ఉండదు. ప్రైవేట్ లాపు అవుతుంది. నేషనల్ లాస్ అని మనవి చేస్తున్నాను. కనుక మనం ఎక్స్ ప్లయర్ చేసే వారికి డబ్బు ఇచ్చి స్టేట్ రోడ్లు వేస్తే దేశానికి బాగా ఉంటుంది. కమ్యూనికేషన్స్ చూడడానికి బాగా ఉంటుంది. కాబట్టి ఆ సిద్ధాంతాన్ని మార్పు చేయాలని నేను సజ్జెస్టు చేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా, మైసూర్ ఇరిగేషన్ విషయమున్నది. మైసూర్ ఇరిగేషన్ కాలాని 5-20 p.m. అంటూ వుంటారు. దీనివలన మనకు నిజంగా లాభం ఏమైనా వస్తున్నదా? 25 ఎకరాలు కానివ్వండి, 30 ఎకరాలు కానివ్వండి, 50 ఎకరాలు కానివ్వండి...దానికి సంబంధించి మైసూర్ ఇరిగేషన్ ప్రిము తీసుకున్నప్పుడు మనం కొంత డబ్బు లభిస్తున్నాయి. దానివలన, ఆ మేరకయినా మనకు లాభం వస్తున్నదా? లాభం లేదు. 15 సార్లు 20 సార్లు నిండితే తప్ప అది ఉపయోగపడదు. ఎంత లభిస్తున్నామో మైసూర్

ఇరిగేషన్ స్కీమును పూర్తి చేసినా, వర్షాలు పడకపోతే దాని వలన ప్రయోజన మేమీ వుండదు. ఆ విధంగా మైనర్ ఇరిగేషన్ లో డబ్బు వృధా అవుతుందను కుంటాను. దానికి బదులు వెల్స్ త్రవ్వడం మంచిది. మైనర్ ఇరిగేషన్ వలన, వర్షాలు పడకపోతే చివరకు పంటలు ఎండిపోవడం జరుగుతుంది తప్ప, కాకపోతే యిన్ని ఎకరాలకు సంబంధించి మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీము ఏర్పాటు చేశామని చెప్పకోవడానికి వుపయోగపడుతుంది తప్ప దానివలన వుపయోగమేమీ వుండడం లేదని, డబ్బు వేస్తు అవుతున్నదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఆదేవిధంగా, ఆసీనర్ను ఉన్నాడు పంచాయతీరాజ్ కు ఒక సర్టిఫికేట్ తేడు. దాని లొకీ వచ్చిన వారికి ఇన్ సెంటివ్ లేదు. వి.ఎల్. డబ్ల్యు—నదిహేను సంవత్సరాలయినా ఆతను వి.ఎల్. డబ్ల్యుయే, రెవిన్యూ వారు చాలా మంది వున్నారు. వారిని రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుకు పంపించేస్తే బాగుంటుంది. బి.డి.బి. పోస్టు తహసీల్దారుపోస్టు ఒకటి అని చెబితారు గాని, తహసీల్దారును బి.డి.బి. గా వేస్తే అదొక డిగ్రెషన్ గాను ఒక పనిష్ మెంటుగాను భావిస్తున్నారు తప్ప మరొకటి కాదు. ఆ విధమైన తార తమ్యాల లేకుండా సమితి రివెల్ లోను, తాలూకా రివెల్ లోను ఒక్క కేటగిరీగా వుంటే అడ్మినిస్ట్రేషన్ బాగా ఉంటుంది. అట్లా చేస్తే వారికి పని చెయ్యడానికి వీలవుతుంది.

ఇంక టీవర్ను వున్నారు. అను ఏ గ్రామ నివాసి అయితే అదే ఊళ్లో వుండాలి అంటాడు. అక్కడనే చదువు చెబితాము అంటాడు. ఆయన స్వంత పని చూసుకునిగాని రాదు. అసలు బడికి రాదు చాలాసార్లు. టీవరే కాదు, ఏ ఉద్యోగి అయినప్పటికీ, వారి స్వంత తాలూకాలో వుండకుండా చూడాలి. జి.బి. వుంది అని మంత్రిగారు చెప్పవచ్చు, కాని అది యింప్లిమెంట్ కావడం లేదు. ఆటోమాటిక్ గా వారు వాళ్ల తాలూకాలో వుండకుండా చూడాలి. అప్పుడే సక్రమమైన పద్ధతిలో పని జరుగుతుంది. రేకపోతే, మనం ఎన్ని చెప్పినప్పటికీ పని మాత్రం జరగదు అని నేను సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంక, యీ పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ అన్నింటికీ మార్గదర్శకంగా ఉండాలి అంటేగాని, ప్రజలకు యిది ఒక ఆవస్థ కాకూడదు. నేను చేసిన సజ్జషన్స్ ఏమైనా. అక్కరకువస్తే వాటిని తీసుకుని, మార్పులు చేయాలని ఘటవిచేస్తూ సెలవు తీసు కుంటున్నాను.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి:— (గురుజాల) అధ్యక్ష, పంచాయతీరాజ్ అంటే దీనిలో అన్ని డిపార్టుమెంటులు ఉంటాయి, అన్ని హక్కులూ వుంటాయి, కాని, ఆచరణలో మాత్రం ఒక్క హక్కు కూడా లేనట్లుగా తయారైంది. ఈ పంచాయతీరాజ్ ను, దీని యొక్క పరిస్థితులను నాలుగు భాగాలుగా విభజింపవచ్చును. ఒకటి పంచాయతీరాజ్ సంస్థల నిర్మాణం, రెండు—దానికి అనుసరించే ఎన్నికల విధానం. మూడు—దానికి వచ్చే ఆర్థిక వనరులు, నాలుగు—పరిపాలన. ఈ నాలుగు విధాలుగా చూసినప్పుడు మొట్టమొదటి పంచాయతీరాజ్ కాన్ స్టిట్యూషన్ పైన మనం ఆలోచించినట్లయితే, ఇప్పుడు వున్న విధానం చాలా తప్ప అన్నది స్పష్టంగా కనబడుతున్నది. ఎన్ని అక్రమాలు జరుగు తున్నవో, దీనివలన ప్రజాస్వామ్యం ఎట్లా భంగపడుతున్నదో కూడా మంత్రిపద్యలు

అంగీకరిస్తున్న విషయమే. దీనిని మారుస్తామని చెబుతున్నారని. రెండు కమిటీస్ రిపోర్టు వచ్చాయి. ఒకటి-వెంగళరావు గారి కమిటీ రెండు-నరసింహంగారి కమిటీ. రెండు రిపోర్టు వచ్చాయి. ఈ రెండు కమిటీల రిపోర్టు నేను కూడా జాణంగా చదివాను. యీ మధ్యన రీజినల్ కాన్ఫరెన్స్ జరుగుతున్నామంటే, ఈ రెండు రిపోర్టులో కూడా సక్రమంగా లేవని చెప్పడానికి నేను సాహసీస్తున్నాను. వెంగళ రావుగారి రిపోర్టులో డైరెక్టు ఎలక్షన్స్ అని ఒక వైపున అంటున్నారు, కాని అది ఏమి డైరెక్టు ఎలక్షన్స్ అంటున్నది తప్ప డైరెక్టు ఎలక్షన్స్ కావు. ఎందుకని, పంచాయతీ సరఫంచ్ డైరెక్టు ఎలక్షన్. మొదలైన ఎలక్షన్ వున్నప్పటికీ, ఆ రోజునే పంచాయతీ న్యూలంధరు కలసి సమితి ప్రెసిడెంట్ అన్నారు. అందువల్ల అది డైరెక్టు ఎలక్షన్ ఎట్లా అయింది. డైరెక్టు ఎలక్షన్ అంటే ప్రజలచే నరానరి ఎన్నుకోబడినవారు-అది డైరెక్టు ఎలక్షన్ తప్ప ప్రజలచే ఎన్నుకోబడిన ప్రతినిధులే ఎన్నుకోబడి అని అంటే అది డైరెక్టు ఎలక్షన్ అంటే అది సక్రమమేనది కాదు. ఇంక, నరసింహంగారి కమిటీ రిపోర్టు చూస్తే కొంత డైరెక్టు, కొంత ఇన్-డైరెక్టు రెండు కలిపి పెట్టారు. అది అసలు అవరణ సాధ్యం అయ్యేట్లుగా లేదు. వెంగళరావు గారు ముఖ్యమంత్రి అయ్యారు కాబట్టి, ఆ మేరకయినా అమలుజరపకపోతే బాగుండదని మాత్రం అమలు జరుపుతామని తీసుకువస్తున్నారు. నిజంగానే అమలుజరపదలవుతుంటే-వెంగళరావుగారి కమిటీ రిపోర్టు బేసిస్ పై మునిసిపల్ ఎలక్షన్లు కూడా జరపవచ్చునుగదా. దానికి కాదు అంటున్నారు. నేను వ్రాసిన రిపోర్టు నా హయాంలోనే అమలుజరపకపోతే బాగుండదేమో అని ఆలోచనలు ఇప్పుడు జరుగుతున్నట్లుగా తెలుస్తున్నది. మాజీ డ్రేకం ప్రకారం డైరెక్టు ఎలక్షన్స్ అంటే డైరెక్టు ఎలక్షన్స్ వుండాలి. పంచాయతీ సరఫంచ్ ఎట్లా వార్డునుంచి డైరెక్టుగా ఎన్నుకోబడుతాడో, మొదలైన ఎట్లా ఎన్నికవుతారో, అట్లాగే సమితిడిలిమి చేపన్ ఆఫ్ కాన్స్టిట్యూయెన్సీ చేయాలి, జిల్లా పరిషత్తు డిలిమి చేపన్ ఆఫ్ కాన్స్టిట్యూయెన్సీ చేయాలి. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే వెనక, తాలాకా బోర్డు జిల్లా బోర్డువున్నాయో ఆ విధంగా డైరెక్టు ఎలక్షన్లు జరిపించడం చాలా మంచిది. ఆ రకంగా సెకెండ్రాంక్ థర్డ్రాంక్ లీడర్ షిప్ సక్రమంగా ప్రజలచే ఎన్నుకోబడిన ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో జరిగేట్లు చూడాలి. అంతేగాని మళ్ళీ డైరెక్టు, ఇన్ డైరెక్టు అనడం సరికాదు. ఈ రెండు రిపోర్టులోను చెప్పిన విధానాలలో లోసాలు వున్నాయి. వెంగళరావు గారి రిపోర్టులో ప్రకారం అమలుజరిపినా లోషం ఏమిటో శేషం చెబుతాను. పంచాయతీ సరఫంచ్ ఎన్నుకోబడిన తరువాత అయిదేళ్లవరకూ ఆకస్మి కదనడానికి వీలేదు. ఆ సరఫంచ్ ఓట్లతో సమితి ప్రెసిడెంట్ వస్తాడు. అంటే సమితి ప్రెసిడెంటు సరఫంచ్ పై ఆధారపడివుంటాడన్నమాట. అలాగే జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ ఎన్నిక కూడా. అంట్ల క్రింద గ్రామ పంచాయతీ నుంచి జిల్లా పరిషత్తు వరకూ సరఫంచ్ ఆల్ పవర్ ఫుల్, మోనార్కీ అవుతాననేది మనం స్పష్టంగా గమనించాలి. ఆయన పైసో కాన్సిడెన్స్ కూడా అవకాశం లేదు. జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ కూడా చివరకు ఆతనిపై ఆధారపడివుంటాడు, ఆతనే పవర్ ఫుల్. ఈ విధంగా ఒక ఇంటివిద్యువర్ డిక్టేటర్ లాగా అయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఇయితే, ఇది వెనుకటి కంప్లెమెంట్ పద్ధతి కాదా అంటే, వెనకటి కంటే కొంత మెరుగే. వెనకటాడ జాచిపెట్టడం లేకుండా, ఆ రోజే జరుగుతుంది కాబట్టి ఎవరో ఒకరు అవుతారు. ఏమైనప్పటికీ,

యీ విధానం వలన జరిగేదేమిటో కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ఈనాడు వెంగళరావు గారి కమిటీ రిపోర్టులో సూచించిన విధానము అమలు జరపడమంటే జిల్లా నుంచి గ్రామస్థాయి వరకు ప్రతి గ్రామంలో రెండు గ్రూప్స్ కావలసిందే అనేది స్పష్టం. ఎందుకంటే నేను ఇంతకు ముందు చెప్పినట్లుగా క్రింద సర్పంచ్ పై నుంచి ఆధారపడడం జరుగుతుంది కాబట్టి తప్పకుండా ప్రతి గ్రామం రెండు గ్రూప్స్ కావడం సంభవిస్తుంది. అందువల్ల డిలిమిటేషన్ చేసి ఎన్నికలు జరిపితే, స్పష్టంగా ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యం వహించేవారు డైరెక్టు ఎలక్షనులో వస్తారు. మళ్ళీ అతను ఆక్రమంగా చేస్తే నో కాన్ ఫిడెన్స్ వస్తుంది. ఆ రకంగా చేస్తే సక్రమంగా ఉంటుంది. దానిని ఆలోచించాలి. అది మీరు చేయనప్పుడు ఇప్పుడు చేస్తున్నదాని కంప్లై కాంత మెరుగు అనితప్ప యిది డైరెక్టు ఎలక్షను అని మాత్రం అనిపించుకోదు.

ఇంక, ఫైనాన్సు విషయంలో చాలా అన్యాయంగా యీ పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ వున్నది. ఇప్పుడు జీతాలకు తప్ప వేరే ఫైనాన్సెస్ లేవు. వేరే అధికారాలు లేవు, స్టేట్ గవర్నమెంటు ఫైనాన్సెస్ నుంచి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఎట్లా ఆయితే మొట్టి తీసుకుంటుందో ఇక్కడ కూడా అటాగే జరుగుతున్నది. ఇక పన్ను, ప్రోఫెషన్ పన్ను, లైసెన్సు ఫీజులు తప్ప వేరే ఏమీ లేదు. ఇతర రాష్ట్రాల మహారాష్ట్ర కేరళ, తమిళనాడు, మిగతా రాష్ట్రాలు చూపినప్పుడు యీ శిస్తులనుంచి చాలా ఎక్కువ భాగం. లేక కొన్ని చోట్ల పూరి గాను పంచాయతీరాజ్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ కు యిస్తున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో ఆ విధంగా లేదు. అందువల్ల లాండ్ రెవిన్యూలో మొత్తం యివ్వకపోయినప్పటికీ, ఎక్కువ భాగం పంచాయతీలకు యివ్వడం ద్వారా వారికి ఆదాయ వనరులు కల్పించాలి.

ఇంక, క్వారీస్, అనేక ఇండస్ట్రీస్ వస్తున్నాయి కాబట్టి మెటీరియల్ వస్తుంటే వాటిపై ప్రభుత్వం ఏమీ రాయల్టీస్ యిస్తున్నది? పన్నులు వేసి మొత్తం ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్నది. మునిసిపల్ విరియాన్స్ లో కొంత ఆదాయం వస్తున్నప్పుడు దాని నుంచి కొంతభాగం కూడా యీ పంచాయతీరాజ్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ కు యివ్వడం లేదు. ఈ విషయాలు మంత్రిగారు దృష్టిలోకి తీసుకుని, వచ్చే యాక్టులోనయినా పొందుపరచాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. కొలగారం పన్ను కాపీ మరొకటి కాపీ గ్రామాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి వారు టాక్సులు వేసుకోవాలంటే గవర్నమెంటు రెవెన్ వరకూ రావాలంటే అది అయ్యే పని కాదు. ప్రభుత్వం ఒక లిమిట్ పెట్టి అంత వరకూ పన్నులు వేసుకోవచ్చుననే ప్రొవిజను పెట్టితే గ్రామాలలో అనేక రకాల పన్నులు వేసుకొని వారి ఆదాయాలు పెంచుకోవడానికి వీలువుతుంది. కొలగారం టాక్సు, సీనియరేజీ, రాయల్టీలో భాగం యివి పెంచాలని మనవిచేస్తున్నాను.

5-30 p. m.

రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు, పంచాయతీ రాజ్ డిపార్టుమెంటు ఒకదానికొకటి రైవరల్ గా కూడ తయారవుతున్నాయని యీ మధ్య ముఖ్యమంత్రిగారు బహిరంగ ప్రకటనలు కూడా చేస్తున్నారు. ఒకదానిమీద ఒకటి ఆధారపడి వుండవలసిన పరిస్థితి వస్తోంది. పంచాయతీ రాజ్ పని చేయడానికి వీలులేకుండా రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు

ఆదం అవుతోంది. కాబట్టి యీ రెండింటినీ కోఁచెర్మిసన్ చేయాలి అన్నారు. మూడు జ్ఞాకులు వుండి ఒక తాలూకా వున్నట్లయితే అనాగింటినీ ఎమాలిమేట్ చేసి కావాలంటే రెండు తాలూకాలుగా చేసినట్లయితే తహశీల్దారు, బి. డి. బి. లినే సమన్య లేకుండా ఆ స్థాపు అన్ని పనులూ చేయడానికి వీలుంటుంది. బెజవాడ రీజినల్ కాన్ఫరెన్సులో కూడా నేను చెప్పాను. 15 ఏండ్లనుంచి ఒక సైటు ఎలియనేషను కావాలి, ఓపెన్ ఎయిర్ డియేటరు కట్టాలి అంటే ఇంతవరకూ పర్మిషను రాలేదంటే... నేను చెప్పేటప్పటికి ఒక రోజు చేశారు. ప్రభుత్వంతో, రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుతో లాభం లేదని, కట్టితే యివ్వక ఏమీ చేస్తారని యిప్పుడు బిలింగు కట్టిస్తున్నారు. అందువల్ల యీ రెండు శాఖలనూ క్లబ్ చేయవలసిన అవసరమున్నది.

ఎడ్యుకేషను పంచాయతీ రాజ్ క్రింద వుంది. భార్యాభర్తలను విడదీసి భార్యను వినుకొండలోనూ, భర్తను ఒంగోలులోనూ వేయడానికే యీ ఎడ్యుకేషను డిపార్టుమెంటు ఉన్నది తప్ప అంతకంటే ఏమీ లేదు. కాబట్టి ఎడ్యుకేషనును వీరినుంచి తీసేయాలని కోరుతున్నాను.

ఎం. ఎల్. ఏ. లకూ, ఎం. ఎల్. సి. లకూ కూడా పోటీ చేసేందుకు ప్రజా స్వామిక హక్కు వున్నది పంచాయతీ రాజ్ యిన్ స్టిట్యూషన్సులో అధ్యక్షులుగా వుండడానికి అవకాశం కల్పించాలని కొందరు చెబుతున్నారు. కానీ ఇది చాలా అనవసరమని నేను మనవిచేస్తున్నాను, ఒక ప్రక్క వికేంద్రీకరణ చేయాలని చెబుతూ, ఎం. ఎల్. ఏ. ల, ఎం. పి. ల కూడావారే పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంటుగాను జిల్లా పరిషత్తు ప్రెసిడెంటుగాను కూడా వుండవచ్చునంటే అది నియంతృత్వానికి దారితీస్తుంది తప్ప మరేమీ కాదు. శాసన సభ్యులు ఎక్స్ అపిషియో మెంబర్లుగా వుండవచ్చును, వీరికి ఓటింగు హక్కు కూడా వుండకూడదని నా అభిప్రాయం. పంచాయతీ రాజ్ యిన్ స్టిట్యూషన్సులో ఎల్లర్లుగా సలహాలు చెప్పడానికి మాత్రమే వీరు వుండాలి తప్ప పంచాయతీ నుంచి అసెంబ్లీ వరకూ, పార్లమెంటు వరకూ అధికారంలో వుండాలనేది సమంజసమైన విషయం కాదని మనవిచేస్తూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

PRESENTATION OF PETITION.

re: Immediate implementation of land reforms, etc.

Sri V. Srikrishna.— I beg to present a Petition signed by 20 representatives of various organisations who have led a 3000-strong demonstration on behalf of the Hyderabad City Council, C.P.I., Hyderabad District Council, C.P.I., City Trade Union Council, Hyderabad, Hyderabad District Agricultural Labour Union, Hyderabad District Ryot Sangham, Hyderabad City Youth Federation and Hyderabad city Students Federation on the following demands.

“We the industrial workers, Youth and Students of the Twin cities, agricultural labour, poor peasants from Hyderabad District under the banners of our various organisations have come in demonstration today to the August Assembly to express our grave concern at the deteriorating conditions of the toiling people in the towns and country

side by the dismal failure of the Government to take stern measures against the vested interests and its object surrender to their pressures.

First and foremost radical land reforms beginning with firm implementation of the Land ceiling Act is the key to many of our ills. After decades of struggle, the Government was forced into adopting the land ceiling Act and even this is being watered down and delayed in the implementation.

We join the voice of lakhs of organised agricultural workers and poor peasants and democrats in demanding immediate implementation of the Land Ceiling Act without further surrender to the land lords, Kulaks and other vested interests.

We demand the rocketing food prices should be reduced by the take over of wholesale trade in foodgrain as a prelude to fullfledged rationing in cities and fair price shops in villages and deterrent punishment to hoarders.

Manufacturers of other consumer goods have been fleecing the people and so we demand nationalisation of textile and sugar mills and an effective public distribution system.

The hourly galloping inflation can be met only by immediate demonetisation of our currency.

Last but not least, the topsy-turvy, anti—people legislation on cutting into wage packets instead of freezing profits that legislation. i.e., the notorious Compulsory Deposit Act must go, lock stock and barrel. We strongly urge that the august Assembly and the State Government should recommend its immediate scrapping with retrospective effect to the centre and replace it with statutory measures to arrest prices and profits.

These measures alone, Sir, will arrest the mounting misery and discontent of the toiling people and prevent further deterioration on the situation.

We hope wiser counsels will prevail on the Government and it is persuaded to act firmly and in time to meet the toilers' demands.

Else nobody can help the Government and then nobody but the Government alone would be to blame".

Thanking you.

VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS FOR 1975

(Demands : Compensation and Assignments to Local Bodies and Panchayati Raj Institutions, Community Development, Housing and Urban Development).

(Discussion Contd.)

శ్రీ ఎస్. నారాయణరెడ్డి (పెనుకొండ) :—అదృష్టశుభం, పంచాయతీ రాజ్ శాఖ మాత్రమే ప్రవేశపెట్టిన యీ డిమాండ్లను బలపరుస్తూ నేను కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. అధికార వికేంద్రీకరణ దృష్టితో యీ పంచాయతీ రాజ్ ను ఏర్పాటు చేశారు. ఈ అధికారం వికేంద్రీకరణ అనేది సమీతులు, జిల్లా పరిషత్తుల స్థాయిలోనే వుండి కానీ గ్రామాలలో, పంచాయతీలలో లేదు. పంచాయతీలను ఏర్పరచారు కానీ వాటి ఆర్థిక స్థోమత ఏమిటి, గ్రామాలలో వారు ఏమి చేసుకోగలరు, వారి వనరులు ఏ విధంగా వున్నాయి. వారికి కావలసిన సౌకర్యాలేమిటి అనేది ప్రభుత్వం దృష్టిలో లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రతి గ్రామ పంచాయతీలో కూడా రోడ్లు వేసుకోవడానికి, వీధి దీపాలు ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి, మంచినీటి సరఫరాకూ వారి దగ్గర వున్న వనరులవల్ల వచ్చే నిధులు చాలడంలేదు. ఆందువల్ల గ్రామ పంచాయతీలకు ఎక్కువగా నిధులను కేటాయించవలసినదిగా మనవిచేస్తున్నాను. గ్రామ పంచాయతీ ప్రాంతాలలో 1974 మార్చి నాటికి 10,334 బోర్ వెల్లు ఏర్పాటు చేశామని చెప్పారు. లెక్కలలో బోర్ వెల్లు వేశామని చెప్పడమే కాకుండా, ఎన్ని సక్రమంగా పని చేస్తున్నాయి, వాటి మెయిన్టెన్సును పంచాయతీలు ఏ విధంగా భరించాలి అనేది చూడాలి. అవి ఎప్పుడూ చెడిపోయే వుంటున్నాయి. పది వేల బోర్ వెల్లులోనూ నాలుగైదు వేలయినా సక్రమంగా పని చేస్తున్నాయా? అన్నీ మూలపడి వున్నాయనేది గమనించాలి. ఒక్కొక్క బోర్ వెల్ ను రిపేరు చేయించాలంటే 30 రూపాయల నుంచి 100 రూపాయల వరకూ ఖర్చు అవుతుంది. పంచాయతీ ఆదాయం రెండు మూడు వేలు ఉంటుంది. సంవత్సరానికి వేయి రూపాయలు బోర్ వెల్లు మీద ఖర్చు అయిపోతే యిక పని చేయడం ఎట్లా? బోర్ వెల్ మెయిన్టెన్సు విషయం మీద కూడా పంచాయతీ రాజ్ మంత్రులు దృష్టిని కేంద్రీకరించాలని కోరుతున్నాను. పంచాయతీ రాజ్ కు చిన్న నీటి వనరులు యిచ్చారు. రాయలసీమ ప్రాంతంలో ప్రతి చిన్న గ్రామానికి ఒక్కొక్క చెరువు వుంటుంది. అవి వంద, రెండు వందల సంవత్సరాల క్రిందట నిర్మించిన చెరువులు. అవన్నీ మూడు నెలలు, నాలుగు నెలలు, 5 నెలలు నీళ్లు వుండి, పంటలు పండించడానికి ఉపయోగపడే చెరువులు. ఇప్పుడు ప్రతి చెరువు కూడా పూడిపోయింది. పంటలు ఎండిపోయే పరిస్థితి వున్నది. ప్రాజెక్టులు వచ్చేచోట ప్రభుత్వం కొట్ల కొలదీ రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నది. రాయలసీమలో చెరువులను బాగు చేయించడానికి లోతు చేయించడానికి యిదివరకు ఏర యించేటట్లుగా అన్ని నెలలు నీరు వుండి, పంటలు పండితట్లుగా చేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవడంలేదు. ఇది చాలా శోచనీయమైన విషయం రాయలసీమ జిల్లాలలో కొట్ల కొలదీ రూపాయలు ఖర్చు చేసే ప్రాజెక్టు లేదు. చెరువులపై న, బావులపై న ఆధారపడి పంటలు పండించడం జరుగుతున్నది. రాయలసీమలో

5-40 p.m.

చెరువులను లోతు చేయించి, వాలుగైదు నెలల కెసాసిటీ వుండే చెరువులు మెయిన్టెన్ అయ్యేటట్లు చేసి రైతులకు సౌకర్యం కలుగ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. చెరువులు తెగిపోయినవి చాలా ఉన్నాయి. మాకు ఇచ్చిన నోటులో ఐదు సంవత్సరాలలో ప్రతి సంవత్సరం కొన్ని తెగిపోయిన చెరువులు తీసుకుని రిపేర్లు చేయసామని అంటున్నారు. కాని మాకు నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం ఎప్పుడో ఒకసారి వర్షాలు పడి గండ్లు పడిన చెరువులు కూడా ఈ రోజువరకు రిపేర్లు కాలేదు. ఎక్కడెక్కడ తెగిపోయి ఉంటాయో అక్కడ తక్షణం రిపేర్లు చేయించాలని కోరుతున్నాను. ప్రతి సమితిలోను ఒక పిహెచ్ సి ఉంది. ఒక్కొక్కచోట రెండున్నాయి. పిహెచ్ సిలు ఉన్నాయి కాని వాటిలో డాక్టర్లు లేరు అన్నిచోట్ల. ఒక డాక్టరుకు జీపు ఉంటుంది. పెట్రోలు ధరలు ఎక్కువైన తరువాత దానిని మూలపడ వేసారు. చుట్టూ ప్రక్కన వల్లెలకు వారానికి ఒకసారి ఐనా వెళ్ళి వారికి కావలసిన కనీసం మందులైనా, చిన్న బాయిలాలకు ఉపయోగించే మందులైనా, చిన్న వాయిలాలకు ఉపయోగించే మందులైనా అందించే సౌకర్యం ఉండాలి. పిహెచ్ సిలు కట్టుదిట్టంగా పని చేయాలంటే వారికి జీపు, పెట్రోలు ఇచ్చి కనీసం వారానికి ఒకటి రెండుసార్లు ఐనా గ్రామాలకు పోయి పేద ప్రజాపీకానికి మందులు అందించే భార్యత పంచాయతీ సమితులు తీసుకోవాలి. వీటిని మరల ప్రభుత్వం తీసుకోవాలనే సూచన వస్తున్నది. దీనిని నేను వ్యతిరేకిస్తున్నాను. ప్రస్తుతం సమితి అధ్యక్షుల బిడివోల కంట్రోలు ఉంది. ఇన్ స్పెక్షన్ ఉంటుంది. ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలను సమితి అజమాయిషీలో పెట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రాథమిక పాఠశాలలను ప్రతి సమితిలోను ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. కాని ఎక్కువ భాగం చెల్ల క్రింద, బజారులోను ఉంటున్నాయి. ఒక్కదానికి భవనం సరే వదిలించడం లేదు. 75 శాతం పాఠశాలలు అన్నీ వీధులలో ఉండేవే. ఉపాధ్యాయుడు పోతే కూర్చోడానికి చోటు ఉండదు. ఎన్ని పాఠశాలలు తెరుస్తామో అన్నింటికీ భవనం ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. భవనాలు నిర్మించడానికి పంచాయతీలకు ఎక్కువ నిధులు ఇవ్వాలి. ఇప్పుడు బడ్జెటులో కేటాయించిన డబ్బు చాలడం లేదు. ప్రతి గ్రామానికి ఉండే పాఠశాలలకు తగిన భవనం ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. వ్యవసాయానికి సంబంధించిన విషయాలన్నీ సమితులలోనే ఉంటున్నాయి. వ్యవసాయ డిమాన్ డ్రేట్లకు సర్కెలకు పోవడం లేదు. భూములకు వెళ్లడం లేదు రైతులు ఏమి పంట పెట్టారో చూడడం లేదు. రైతులకు ఏ సౌకర్యాలు కావాలో, పంటలకు ఏ ఖాయలాలు వచ్చాయో చూడడం లేదు అంతా అప్లీసు వర్క్కు, సర్కిళ్లు ఇవ్వడంకో సరిపోతున్నది. మరొక ఎక్స్ ప్లెన్ డ్ అఫీసరుని వేసి ఆయన వల్లెల వెంటిడి చూసి ప్రజలకు కావలసిన సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. సిఆర్ ఓ అని ఒకరిని వేసారు. ఆయనకు ఏమి పని ఉండో మాకు తెలియదు, వారికి తెలియదు. అది దండగమారి ఉద్యోగం ఐపోయింది. ఇటువంటి అనవసరమైనవి కొన్ని ఉన్నాయి. వాటిని పూర్తిగా తొలగించి ముఖ్య కార్యక్రమాలపైనే దృష్టి కేంద్రీకరించాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి. — అధ్యక్ష, పంచాయతీరాజ్ అనేది అనవసరమే అనుకుంటాను. దానిని తీసివేస్తేనే బాగుంటుంది వారు ప్రజలు గురించి పని చేయాలని మనం అనుకుంటే వారు వారి పనులు గురించి పని చేస్తుంటారు. సమితి

ప్రశ్నెడెంటు, పరిషత్తు చైర్మన్ చోటా మోటా రాజాలుగా ఉన్నారు. అసలు రాజాలు పోయినా, ఈ రాజాలు వచ్చారు. పరిషత్తు చైర్మన్ పెద్ద రాజా, సమితి ప్రశ్నెడెంటు చిన్న రాజా.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి :— గౌరవ సభ్యురాలు ప్రాజీలు కూడా కావాలి అంటారా ?

శ్రీమతి. జె. ఈశ్వరీబాయి :— పంచాయతీరాజ్ సంస్థలవల్ల కాంగ్రెసు పార్టీకి అండదండలుంటాయని వాటిపై ఎక్కువగా ఖర్చు చేస్తున్నారు. వారు వీరికి అన్ని విధాలా సహాయం చేస్తారని ఉద్దేశం. అది కాదనడానికి లేదు. అది పంచాయతీరాజ్ మంత్రిగారు చెప్పారు. కాంగ్రెసు పార్టీ కోసమే పంచాయతీరాజ్ పెట్టారు కాని ప్రజలకు వనికి వచ్చేది కాదు. వల్లెటూళ్ళకు పోవడానికి రొడ్డు లేవు. అందుకు కేటాయించిన డబ్బు సమితి అధ్యక్షుల వారి అనుచరులు రొడ్డు ఎట్లా వేయాలో తెలియనివారు కంట్రాక్టు తీసుకుంటారు. తరువాత స్వరం వస్తే కొద్దిగా మొరుం తీసుకువచ్చి పోస్తారు. వరం వస్తే అది వాస్ బాట్ ఐపోతుంది. ఏ గ్రామానికి పోవాలన్నా రొడ్డు ఉండదు, బండి పోవు, వైకిలు పోదు. 27 సంవత్సరాల స్వతంత్రం తరువాత ఇవి పరిస్థితి. నాకే చెప్పడానికి సిగ్గుగా ఉంది. కాని ఈ ప్రభుత్వానికి సిగ్గుగా లేదు. అందరికీ విద్య ఇవ్వవలసినే అవసరం ఉంది. తెలంగాణాలో విద్య అనేది లేనే లేదు. చాలా వెనుకబడి పోతున్నాం. పాఠశాలలు అమూలీ ఖానాలలో ఉంటాయి. గదులు ఉండవు. ఒకే ఉపాధ్యాయుడు ఉంటాడు. నరె న జతం ఆతనికి ఉండదు. రూ. 30-40 ల ఇస్తారు. ఆతడు వస్తే వస్తాడు. లేకపోతే లేదు ఒకే గదిలో నాలుగు క్లాసులు పంచాయతీ రాజ్ మంత్రి గారిని ఎట్లా పంపించాలో అర్థం కావడం లేదు. జిల్లా పరిషత్తులలోను సమితులలోను షెడ్యూల్డ్ కులాల వారికి రావలసిన ఉద్యోగాలు రావడం లేదు. ఈ మధ్యనే కల్వెర్లు, ముఖ్య మంత్రి, కనీసర్స్ మంత్రి కాసన సభ్యులు కలిసారు. అప్పుడే చెప్పాం షెడ్యూల్డ్ కులాల వారికి రావలసిన ఉద్యోగాలు రావడం లేదని, రాజ్యాంగం ప్రకారం 18 శాతం మాకు రావలసి ఉంది. ఆ శాతం రావడం లేదు. ఎందుకు వారిని తీసుకోడం లేదని అడుగుతున్నాను. మిమ్మల్ని బ్రతిమాలడం లేదు, రాజ్యాంగంలోని హక్కు ప్రకారం అడుగుతున్నాం. మాకు ఎవరి మెహర్నావీ అవసరం లేదు. మాకున్న హక్కుల ప్రకారం ఎందుకు ఇవ్వరని అడుగుతున్నాను. మొత్తం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో జిల్లా పరిషత్తులలోను సమితులలోను షెడ్యూల్డ్ కులాల వారికి ఇచ్చిన శాతం రిపోర్టు ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. మంత్రులు వెళ్లినప్పుడు మెయిన్ రోడ్లలో పోతారు. ఇందిరా గాంధీ వస్తున్నదంటే మెయిన్ రోడ్డు క్లీన్ చేస్తారు. రోడ్లకు రంగులు వేస్తారు. అదే పద్ధతి ఆక్కడ కూడా. ఏ మంత్రి వల్లెటూళ్ళకు పోయాడని అడుగుతున్నాను. వల్లెటూళ్ళకు పోయిన మంత్రులు గ్రామ ప్రజల గురించి ఏమి అనుకుంటున్నారు? వారు మనుషులని అనుకుంటున్నారా మమ్ము అనుకుంటున్నారా? వారి కళ్లకు ఏ విధముగా కనిపిస్తున్నారు? ఇక్కడకు డబ్బు ఖర్చు పెట్టుకుని వచ్చారు. వచ్చిన తరువాత వారికి వ్యతిరేకంగా గొర్రెల మంద మాదిరి చేతులెత్తి వోటు చేస్తారు. మాలాంటివారం మాకు డబ్బులేదు కనుక వారికి చెబుతాం మేము డబ్బులేనివారం మీమాదిరిగానే. మాకు చేతులెత్తనంతవరకు ఎప్పుడూ

5-50 p.m.

మీ పజనీ పనిచేసాము మాకు వోటు చేయండి అని అడిగి గెలిచాము. అందుకోసమే అపోజిషనులో కూర్చుని బీద ప్రజల కోసం పోరాడుతున్నాం. హరిజన చేరీలు (గూడెములు) ఉన్నవి. అక్కడ వారికి బావులు లేవు ఇంట్లు కట్టించారు కాని రోడ్లు ఏర్పాటు చేయలేదు. త్రాగడానికి మంచినీటిబావులు లేవు. పాము కరచి చనిపోయిన ఉదంతం ఈమధ్య వచ్చింది. అక్కడ అడివిలెక్క ఉంది. ఏదో ఏదేవువారి కన్నీళ్లు తుడిచేందుకు కొన్ని యిండ్లు కట్టించారు. అక్కడ శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారంత పొడగు మనిషి ఉంటే పడుకోలేడు. కాళ్లు తీసివేయాల్సినదే నా లాంటి వారికి సరిపోతుందేమో. పల్లెటూర్లలో హరిజనుల పిల్లలు చదవడమే లేదు. నేను సీరియస్ గా చెబుతున్నాను. ఐ యాం వార్నింగ్ దిస్ గవర్నమెంట్. పల్లెటూర్లలో షెడ్యూల్డ్ కాస్టు పిల్లలు చదవడమే లేదు. అక్కడ అంటరానితనం ముట్టరానితనం ఉంది. ఉందినుక పంచాయత్ రాజ్ మినిస్టరు దాని విషయంలో కూడా క్రద్ద తీసుకోవాలి. పేదగురించి చెప్పడం కాదు. ఎంత మంది పిల్లలు చదువుకుంటున్నారో మంత్రిగారు పోతున్నారంటే లారీలో పట్టుకుని తెస్తారు. తెలంగాణా ప్రజలు అమాయకులు. నేను ఆంధ్రలో కొన్ని రోజుల ముందు ఆలిండియా లీడర్లు వస్తే టూరు చేశాను. ఆ సైదు షెడ్యూల్డ్ కాస్టు వారు కూడా వెల్ ఎడ్యుకేషన్ వారున్నారు. క్రిస్టియన్ రాజీవేషనువల వారికి చదువు వచ్చింది కాని గవర్నమెంట్ ఏదో చేసేందని కాదు. పల్లెటూర్లలో టోరో వెల్స్ యిస్తున్నారు. అవి కొన్ని రోజులే నడుస్తాయి. తరువాత పాడై పోతాయి. డీని గురించి ఒక సజ్జెషను యివ్వదలచు కున్నాను. మీరు ఎక్కడెక్కడ టోరు వెల్స్ వేసారో అక్కడ కనీసం ఒక మనిషిని పెట్టాలి. ఎక్కడ చెడిపోయినవో ఎక్కడ నల్స్ కావాలో ఆ పని వెంటనే చేయించాలి. రోడ్లు వేస్తున్నారు కాని వాటికి ఎన్నడూ రిపేయరు చేయించిన పాపాన పోవడంలేదు. కొంత మన్ను కంకర వేస్తారు. అక్కడ గడి మొలుస్తుంది. మళ్లా దానిపైననే కంట్రాక్టు ఇస్తుంటారు. ఈ విధముగా పంచాయతీరాజ్ ద్రవ్యం వృధా జేతుంది పంచాయతీరాజ్ ను పూరిగా తీసివేస్తే మంచిది. ఫెర్టిలైజర్లు వారి చేతిలో పెడితే వందల ఎకరాల్నువారికే పంచిపెట్టారు గాని షెడ్యూల్డ్ కాస్టు రైతులకు ఏమీ దొరకలేదు. మొన్న వైజాగ్ లో షేడ్యూల్డ్ కాస్టుకు 1960 నుంచి ఇచ్చిన 40 లక్షల రూపాయలు జల్లా పరిషత్తు వారు వేరే పనులకు ఖర్చు పెట్టిన ఉదంతం ఇక్కడ బయటపడింది. అవి రెండు కోట్లని నేను చునవిచేస్తున్నాను. అంతకంటే సిగ్గుమాలినది ఏమీ లేదు. పంచాయత్ రాజ్ మినిస్టరుగా క రెట్టగా పనిచేయగలిగితే చేయాలి లేకపోతే మంత్రి పదవికి రిజైన్ చేస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ జె. దామోదరరావు :— ఆద్యజ్ఞ, తరువాత వీలుపడుతుందో లేదో మొదట ఎన్నికలను గురించి ఒక మాట చెబుతాను. జూన్ నెంబలో ఎన్నికలు పెట్టని పక్షంలో అక్కడ స్పెషల్ ఆఫీసర్లును పెట్టకుండా ఆవసరం అయితే ఉన్నవారి టరం ఎక్స్ టెన్షను చేయండి కాని స్పెషల్ ఆఫీసర్లు తతంగం చేసి సిస్టమును చెడగొట్టకండి. ప్రజలకు ప్రభుత్వానికి మధ్యగా ఇన్నాళ్లు ఏ సంస్థ అయినా పని చేస్తుందంటే పంచాయత్ రాజ్ చ్యవస్థ మాత్రమేనని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం దానిని సక్రమంగా గుర్తించడం లేదు. సరియైన బాధ్యతలను హక్కులను ఆద్యజ్ఞలకు యివ్వడంలేదు.

అవి ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక రైతు తహసీల్ ఆఫీసుకి పంచాయత్ ఆఫీసుకి వెళ్ళాడంటే పంచాయత్ ఆఫీసునుంచి సంతోషంగా ముగించుకుని రాగలుగుతాడు. తహసీల్ ఆఫీసులో పని జరగదు. కొన్ని బేసిక్ మార్పులు తీసుకోవాలి. మొదట గ్రామాలలో తహసీల్ పని గ్రామ పంచాయత్ కి అప్ప చెప్పాలి. సమితిస్ కు సివిల్ సప్లయ్ వ్యవహారం అప్ప చెప్పాలి. సమితుల ద్వారా చేయించాలి. మనకు స్వతంత్రం వచ్చినందుకు కనీసం హెల్త్ ఎడ్యుకేషను క్రీగా ప్రజలకు దొరకాలి. ఎక్కడా కూడా మార్కెట్టులో అమ్ముబడదు. మెడికల్ షాప్ ప్రయివేటు స్కూలు ఉండని వ్యవస్థ వచ్చినప్పుడే దేశానికి న్యాయం చేసినవారం ఔతాము. ఇది ప్రజా ప్రతినిధులైన మంత్రులు గుర్తించే చాలా మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను. బీవర్సును నియమించేటప్పుడు ఎవరిని పడితే వారిని నియమించడం కాకుండా మెరిట్ ఉన్న స్టూడెంట్లును బీవర్సుగా తీసుకోవాలి. కనీసం సమితి ఒక్కంటికి ఒక్కతైనా ఆదర్శ పాఠశాలను ఏర్పాటు చేయాలి. ఆ విధముగా ఎడ్యుకేషను బిల్ ఆఫ్ చేసేనే కాని సాధ్యం కాదు. మనం రూరల్ ఏరియాలో ఎడ్యుకేషను డెవలప్ చేయాలంటే వ్యవసాయ కూలీల పిల్లలను బడికి వచ్చేటట్లు చేయాలి. లేబరు మినిస్టరుగారిని 10-12 సంవత్సరాల వయసు గలిగినవారు పని చేస్తున్నారా అంటే లేదని సమాధానం చెబుతారు. ఎందుకంటే రికార్డు ఉండదు. వారు మాత్రం కష్టపడి పనిచేయకపోతే జీవితం గడవదు. అది గుర్తించి ప్రయమరీ స్కూలులో చదివే బ్యాకవర్డు క్లాస్సెస్ వెడ్యూర్డ్ కాస్టు పిల్లలను కొంతైనా ఉపకార వేతనం ఇచ్చి వదిలిస్తే గాని న్యాయం జరగదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రైవేట్ హెల్త్ సెంటరు వుంటుంది. అక్కడ ఫామిలీ ప్లానింగ్ డాక్టరు, జనరల్ డాక్టరు ఇద్దరూ అక్కడే వుంటారు. అట్లా కాకుండా ఇద్దరకు కొంత కొంత ఏరియా ఆలాట్ చేసి జనరల్ వైడ్ న, ఫామిలీ ప్లానింగ్ వైడ్ న చూసుకొనే ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది, ఆగ్రికల్చర్. దీనిలో ఎగ్రికల్చరల్ ఎక్స్ పెనెన్ ఆఫీసర్స్ ఎరువులు సంబంధములో నిమగ్నులై వున్నారు. ఈ పనికి యల్. డి. సి. లను ఏర్పాటు చేసుకొని వీరిని ఈ పనినుంచి తీసి ప్రొడక్షను వెళ్ళు ఉపయోగించుకొంటే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. సివిల్ సప్లయ్, ప్రొక్యూర్ మెంట్, ఫౌండేషన్ సీడ్ ఫారమ్స్ లో వస్తుంది. అది రైతులకు అందించడము, రైతుల దగ్గర సీడ్ డెవలప్ చేసి మరల సమితులకు పంచేవిధానములో చాలా ఆలస్యము జరుగుతున్నది ఆలస్యము జరగకుండా చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఎరువుల కొరతము దీలరు దగ్గరకు రైతును తిప్పే పద్ధతి బాగా లేదు. సమితులే ఎరువులను తీసుకొని సమితులద్వారానే పంపకము చేయడము మంచిది. పంటలకు లాడు స్కేలులో తెగుళ్ళ వస్తున్నవి. కనుక మాన్ స్ప్రేయింగ్ జరగాలని మనవి చేస్తున్నాను. మాన్ స్ప్రేయింగ్ సమితి లెవెల్ లో చేసినట్లుంటే రైతులకు న్యాయము చేసినవారమవుతాము. ఏ. డి. ఓ. లకు. సమితి సిబ్బందికి ఎలాంటి ప్రొమోషన్స్ లేవు వారిలో వున్న నిరాశ. నిస్పృహలను పోగొట్టి వారిని యాక్టివ్ గా చేయాలని కోరుతున్నాను. కొన్ని పాఠశాలల భవనాలు రూప్ లెవెల్ వరకు వచ్చి గ్రాంట్స్ లేక అసంపూర్తిగానే మిగిలిపోయి వున్నవి. వెంటనే ఆరిక వనరులు కల్పించి అసంపూర్తిగా వున్న బిల్డింగ్స్ ను పూర్తి చేస్తే బాగుంటుంది. మైసూరు ఇరిగేషను సోల్యెస్ పైన 15,000 రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. చిన్న చిన్న కుంటలను కరువు పరిస్థితులు ఏర్పడినపుడు బాగు చేయించడము కన్న

6-00 p.m.

సమితికి ఒక కమ్యూనిటీ ఇరిగేషను వెల్ ని ఎక్స్‌పెరిమెంట్‌గా తీసుకొని చేయండి. ఎక్స్‌పెరిమెంట్‌గా సమితికి ఒక వెల్ అయినా సీ లెవెల్ వరకు టోర్ వేసి ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. అవసరమైతే రైతులు ముందుకు వచ్చి కంట్రీబ్యూషన్స్ కూడ యిస్తారు. రోడ్స్ కోసము లాండ్ ఆక్వైర్ చేసే అవకాశం పంచాయతీరాజ్‌కి లేదు. 100 గజాల భూమి కావాలన్నా లొంగతీసుకొని తీసుకొనే అవకాశము వారికి లేదు. దానికి సంబంధించిన రూల్స్ ప్రొవైడ్ చేస్తూ అవసరమైనపుడు లాండ్ తీసుకొనే అవకాశమును కలుగచేసుకోవాలి. కాంపెన్ సేషన్ అయినా యిచ్చి లాండ్ ని ఆక్వైర్ చేయాలి. లేకపోతే వూరికే వచ్చేదానికి ఎన్నో రెట్లు ఖర్చు అయి నష్టము వస్తున్నది. ఇక వెల్ కి 750 రూపాయలు సబ్సిడీ, మరొక 750 రూపాయలులోను అని మొత్తము 1500 యివ్వడము జరుగుతున్నది. యల్ యమ్.బి. ల చూట్టూ త్రిప్పుతున్నారు. సబ్సిడీ యింతవరకు డిక్లర్ చేయలేదు. తొందరగా డిక్లర్ చేస్తే రైతులను కాపాడినట్లు అవుతుందని మనవిచేస్తూ శలవుతీసుకొంటున్నాను.

Sri Ch. Parasurama Naidu:—Sir, after 15 years of Panchayathi Raj, when the soul and spirit of Panchayathi Raj, had been lost, my good friend has come to preside over the Department. He is trying with all his enthusiasm and zeal and with all the natural temperament that is due to a person coming from agricultural family, a person who had something to do with the Panchayathi Raj Department, a person who is naturally inclined towards rural development, to do his best and I wish him all progress, all success in his zeal. Well, I have my own suspicions in the matter. I have my own Compliants in the matter. I have to bring it to the notice of this House that at present we have a foul smelling carcass before us, a system has been rendered a foul smelling carcass. Diarchy had been introduced, diarchy had been brought in, all to the hesitations of bureaucracy to place this under the non - official supremacy. I cannot understand why Mr. Lakshman Das sitting here as a Minister can be supreme and all others including the I. A. S. Officers can be subordinate to him. How? when Mr. Lakshman Das was the President of panchayat Samithi, the B. D. O. and the staff could not be subordinate to him. It is here that a conspiracy has been hatched; it is here that the good intentions of the Government that had been really undone.

I will bring to the notice of the Minister that under Section 22 it is unquestioned that a Samithi President had administrative control or the B.D.O. for the purpose of the implementation of the resolutions. It is so for very good. The Legislator had laid this provision with the good intentions. What has been done? In the making, we all are not quite vigilant. In the rule making they had provided that the Panchayat President who had the administrative control cannot even question the B. D. O. cant ask for his explanation as to why he has failed to do a particular thing. The Collector had been made the demanding power. It simply reduces to the position of reporting to the Collector who is a bureaucrat of bureaucrats.

Mr. V. B. Raju has brought forward this scheme of making the Collector, the Collector for Co-operation, the Collector for execution, for engineering, for agriculture and for everything. What is

this ? Super human gentleman that has come from the heaven? Is he greater in capacity than my good friend Mr Ranga Reddy or Mr. Lakshman Das, the Minister for Panchayathi Raj ? How is he Superior than myself? I cannot understand, how this gentleman has been put at the top . Here each Minister is incharge of only one portfolio and that gentleman has to preside- Mr. Narasa Reddy was trying to defend it in the course of the revenue Budget. On the whole he is a co-ordinating Officer. The Collector has a tradition about it. This tradition has to be utilised for the purpose of development.

It has been utilised for the purpose of development but for the purpose of smuggling the Panchayat Raj, and for the purpose of killing democracy. My hon. good friend has enthusiasm. I know his ideas. I am sure he will have to get over this sort of obstacles and real centralisation and real democratisation shall take place. There cannot be a democrat who will differ from the principles of democratic decentralism. The thing is that this certification of democracy and this sort of bureaucratisation of these institutions will have to cease. After all they are the departmental officials, the B. D. O. etc., He just tastes the fruit and goes away. With such a type of official system that had been created and if we, the non-officials are asked to make the best of it for the community development, how can there be 'VIKASAM' ? When this sort of system that has been placed at our disposal, how can it be ? So the whole thing will have to be thoroughly overhauled— root, branch and leaves and we have to make the officials subordinates to the non-official, whom you are placing in authority. There lies the defect. I am very sorry about the electoral system. Certainly there are so many mal-practices. We have discussed about the direct elections and simultaneous elections. I am not saying anything about them. But this democratic decentralisation must be thorough and complete and it shall not create the Samiti President to be a director, or become all powerful and monopolistic. I was the President of the Samithi for ten years and I had the taste of it. So, the Maharashtra system will have to be brought in. There are about 50 members of the Panchayat Samiti. These members can be divided into five Committees. There will be no exclusion of any one member. There can be a chairman of the Committee. This Committee will have to be in charge of particular functions. In respect of those functions, that Committee will have to be supreme. That Chairman will be the administering authority over that branch of the subject and all the officials will be subordinate to them. Then why these officials will be subordinate to them. Mr. PadmanabhaRaju, while he was Samiti President, he was not able to do justice. If Venkata Reddy can do justice here ? The principle of democracy and the principle of non-official supremacy shall be implemented in all its manifold authority. I have two or three suggestions. The Panchayat Raj Department is invested with unnecessary functions. I cannot see any reason why this Education Department will be with the Panchayath Raj Department. It is a nuisance or transferring so many people with repeated complaints always. What is our contribution to the efficient administration of this primary education ? All our activities and attention can be

6-10 p.m.

concentrated on the developmental activities. Instead, they are drawn down to minor contraversies and the administration of these teachers. They can be well administered by the Department.

I read the entire Budget speech. With regard to the Minor Irrigation, it is utterly useless. With this can the Panchayat Raj Institutions do justice to the Minor Irrigation? After Rs. 106 lakhs is the amount that has been allotted, 73,000 is the number of minor irrigation sources. In my district alone there are 12,000 minor irrigation sources. Three fourth of my district is under minor irrigation. At the rate of Rs. 150/- a tank, only two tanks in each block can be restored. For the restoration of all the tanks at the rate of two or three in each block, it takes 400 years. Perhaps we don't know what type of Raj will be prevalent after 400 years. The man in the Mars can see and not the human beings. So, more funds will have to be allotted and the restoration of minor irrigation tanks will have to be taken on war footing. That is really helping the small ryots. In Srikakulam District there is only one Division. Why cannot be two divisions? We have the Ministers of our own. The unfortunate thing is though they are, needs in the district are not still attended to. When Mr. Lakshman Das is over this Department we could have the second division, so that the tanks are really brought under restoration. It is said that increasing stress is given to every agricultural programme and what is given is Rs. 73 lakhs. That is to say Rs. 100/- for each village. With this how can there be any agricultural development. One may be a learned man. He may be an able man. But without money and power he is reduced to a poet. or a Pandit? They have reduced to cajoling the maharajas because they have the money and power. So, money must be provided. These institutions are dried up. There is no money and there is no work. Therefore the idle man's brain has become the mischievous workshop. What is this 10 np. grant or 5 np. grant. Land Revenue may be given, local excise may be given. Lumpsum amounts may be given. Then ask us to do things and we will certainly do it as efficiently as Mr Lakshman Das and Mr. Ranga Reddy in the matter of discharging of all necessary functions. I am sure this time the M L As will not be barred. Several of our friends are likely to be there. I shall not be there. I have decided. There fore please grant necessary facilities and let the non-official be the supreme authority at the local level, as you are here as the supreme authority.

శ్రీ బి. రామశర్మ :—అధ్యక్ష, పంచాయతీ రాజ్ కౌన్సిల్ మా క్యూబి రు.14,09,06,000లకు డిమాండ్ ని ప్రవేశపెట్టారు. సమాజాభివృద్ధిపట్ల ప్రభుత్వానికి ఏమైనా ప్రేమ వున్నదా అని అడుగుతున్నాను. దీనికి గత సంవత్సరం రు. 14,09, 74,000 అడిగారు. అంటే ఈ సంవత్సరము 60 వేల వరకు దిగకొక్కారు.

సమాజాభివృద్ధి అనేది వుంటే ఇంకా ఎక్కువ డబ్బును కేటాయించాలి. పోలీసు బెజ్జెటు చూద్దాము. గత సంవత్సరం రు. 22,27,64,100 లు వుంటే ఈ సంవత్సరం రు. 27,29,91,100 లు వుంది. అంటే పోలీసులమీద ఎంత ప్రేమ వున్నదీ. పోలీసు బలగానికి ఎంత ఖర్చు పెట్టాలని ఈ ప్రభుత్వము అనుకొంటున్నది, నాలుగు స్టార్ కోట్ల ప్రజలు పడుతున్న యిబ్బందులను పరిష్కరించడానికి సమాజాభివృద్ధి కాలివ్యారా కేటాయించులను ఎక్కువ చేయాలనే ఉద్దేశ్యము ఈ ప్రభుత్వానికి లేనట్లు దీనివలన స్పష్టముగా ఊధపడుతున్నది.

పోతే సమాజాభివృద్ధి విషయంనూ సే యీ పంచాయితీరాజ్ మూడు దొంక6-20 p. ము. రులుగా ఉంది. పాలన విధానంలో గ్రామ పంచాయితీలలోను సమితులలోను జిల్లా పరిషత్తులలోను జరిగిన సంఘటనలు అందరకూ తెలుసు. పంచాయితీ అధ్యక్షులు సమితి ప్రసిడెంట్లు, జిల్లా పరిషత్తు చైర్మనులుగా రావాలంటే యాదగిరిగుట్ట నుంచి తిరుపతి వరకూ యాత్రలు చేయించారు. ఆ విధంగా అధికారంలోకి వచ్చారు ఎన్నికల విధానంలో మార్పులు తెస్తున్నామని మంత్రిగారు చెప్పారు. అనేక ప్రాంతీయ పంచాయితీరాజ్ సమావేశాలు జరిపించారు. యీ సమావేశాల్లో సరళింహం కమిటీ వివేదిక వెంగళరావు కమిటీ వివేదిక చర్చించారు. యీ సందర్భంలో ఎక్కువతాగం వెంగళరావు కమిటీ వివేదిక అమలుచేయాలనే ఆఖిప్రాయం ఉంది. వెంగళరావు కమిటీ రిపోర్టులో మొత్తం డైరెక్టు ఎలక్షన్లు ఆవి లేదు. ఒక పంచాయితీ సర్పంచిలను ప్రజలు ఎన్నుకోవాలి. జిల్లాపరిషత్తు చైర్మనులను పంచాయితీ సమితి అధ్యక్షులు, గ్రామ పంచాయితీ సభ్యులు ఎన్నుకోవాలి. క్రిందినుంచి పై వరకూ జిల్లా పరిషత్తు చైర్మనులను మీద అధికారం ఒక మోతాదులో సర్పంచిలకు ఉండే పరిస్థితి పెట్టారు. యీ చట్టము వచ్చినతరువాత జిల్లా పరిషత్తు చైర్మనులు తప్పచేపై తొలగించే ఆధికారం లేకుండా ఉంది. గ్రామ పంచాయితీ సర్పంచిలకు డైరెక్టు ఎలక్షన్లు ఉన్నప్పుడు జిల్లాపరిషత్తు చైర్మను పదవికి డైరెక్టు ఎలక్షన్లు ఎందుకు ఉండకూడదు అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఎన్నికలు డైరెక్టు ఎలక్షన్లు పద్ధతిలో చేయాలంటే చైర్మనులకు డైరెక్టు పద్ధతి పెట్టినప్పటికీ ఏమీ అదనపు ఖర్చుకాదు. వోటర్లుకు నాలుగు బాలెటు పేసర్లు ఉంటాయి. గ్రామ పంచాయితీ సభ్యులకు ఒకటి, సర్పంచికి ఒకటి సమితి ప్రసిడెంట్లకు ఒకటి జిల్లాపరిషత్తు చైర్మనుకు ఒకటి నాలుగు బాలెట్లు ఉంటాయి, స్టాఫ్ కూడా అదనంగా ఆవసరంలేదు. ప్రభుత్వము ఆదనపు ఖర్చుకూడా లేదు యీ ఎన్నికలలో మార్పులు తెచ్చే ఆవసరం ఉంది. మొత్తం పై నుంచి క్రిందివరకూ జిల్లా పరిషత్తు చైర్మను పదవి నుంచి గ్రామ పంచాయితీ సర్పంచివరకు డైరెక్టు ఎలక్షన్లు ఉండాలి. ఆ పద్ధతి అనుసరించాలని కోరుతున్నాను. తరువాత పాలనా విధానంలో పభూయిష్టంగా ఉంది. మొత్తం అధికారులు కలెక్టర్లుకు స్టాండింగ్ కమిటీ ప్రకారంగా ఉండే కలెక్టర్లు మాటలు చెల్లడంలేదు జిల్లాపరిషత్తు చైర్మనులు అధికారాలు చలాయిస్తున్నారు. కలెక్టర్లు వారిని మందలిపై జిల్లా పరిషత్తు చైర్మనుల అటలు సాగనవి మంత్రులతో శిఫార్సులు చేయించుకుని తమకు అనుకూలంగా ఉన్న కలెక్టర్లను వేయించుకుంటున్నారు. జిల్లాపరిషత్తు చైర్మనులు కొందరు కలెక్టర్లను దళాయించడమే కాకుండా మంత్రులను కూడా దళాయించే జిల్లాపరిషత్తు చైర్మనులు ఉన్నారు. యీ పాలనా విధానం లో పభూయిష్టంగా ఉంది, కాబట్టి యీ విధానం

మార్చి. ఇక విద్య విషయంలో ప్రాథమిక విద్య సెకండరీ విద్య యీ పంచాయితీ రాజ్ కు ఇచ్చారు. యీ విద్యా విధానంలో యీనాడు పంతుళ్లు ఎంతవరకు పిల్లలకు చదువుచెబుతున్నారో చూడవలసి ఉంది. యీ పంతుళ్లు వారి క్రాస్సునరుకు, ప్రామోషన్లుకు పంచాయితీ సమితి ప్రసిడెంటులచుట్టూ జిల్లా పరిషత్తు చైర్మనులచుట్టూ పైరవి చేయడానికి వారికి తైముచాలదు. ఇక చదువుచెప్పే పరిస్థితి ఎక్కడ ఉంది. ఉదాహరణకు మా నల్లగొండ జిల్లాపరిషత్తు ఉపాధ్యాయులు కరపత్రం ఒకటి వేశారు. బదిలికి 500రూపాయలు సమితినుంచి జిల్లాపరిషత్తుకు 800రూపాయలు తెలుగుపండిట్ గోగ్రిడు వన్ ప్రమోషనుకు వెయ్యిరూపాయలు, హిందీ పండిట్ ప్రామోషనుకు రెండు వేల రూపాయలు మెడ్ మాస్టరు పానల్ కు మూడువేల రూపాయలు, హాస్ ఎ మిలియన్ జాబ్ ప్రోగ్రాంక్రింద వెయ్యి రూపాయలు స్కూలు అసిస్టెంటు ప్రామోషనుకు 1500 రూ. యల్.డి.సి. ప్రామోషనుకు రెండువేలరూపాయలు అరెండరు పొస్తుకు రెండు వేల రూపాయలు యీ విధంగా కరపత్రం వేసి రాష్ట్రం అంతా పంచారు. జిల్లా పరిషత్తు చైర్మనులు అనేక చోట్ల రాజ్యాలు ఏలుతున్నారు. జిల్లా పరిషత్తులో పంచాయితీ సమితిలో ఉన్న టీచర్లు పరిస్థితి రాజకీయాలతో మిళితం అయి గందరగోళంగా ఉంది. విద్యా విధానముకు గ్రాంట్లు ఇస్తున్నారు. జిల్లా పరిషత్తు పంచాయితీ సమితులకు గ్రాంట్లు ఇస్తున్నారు. ఆ గ్రాంటు ప్రకమంగా పంతులున్నారా లేదా అనేది ప్రభుత్వం చూడాలి. దేవరకొండ సమితిలో ఎడ్యుకేషనుగ్రాంటు 1,50,385-98 రూపాయలు విద్యాశాఖనుంచి పంచాయితీ రాజ్ కు ఇచ్చే అవసరం ఉంది. 1969 నుంచి 1970 వరకూ యీ డబ్బు పంచాయితీ సమితులు ఇవ్వాలి. ఇలాంటి పంచాయితీ సమితులు మన రాష్ట్రంలో 300 ఉన్నాయి. ఒక పంచాయితీ సమితికి ఒక లక్ష యాభై వేలు బాకీ ఉంటే 300 పంచాయితీ సమితులకు ఎన్నిలక్షలు బాకీ ఉంటారు ప్రభుత్వం అని అడుగుతున్నాను. నేను విద్యాశాఖ మంత్రిగారికి చెబితే బాకీ నాలుగు కోట్లు ఉంది హెదగర డబ్బులేదన్నారు. ఇలాగ ఉండి పంచాయితీ సమితులను విద్య నేర్పండి అంటే ఏమిచేస్తారు. గ్రామ ప్రాంతాలలో అనేక గ్రామాలలో స్కూళ్లు లేవు. లంబాడి తండా, హరిజనవాడలలో ఉన్న పిల్లలకు విద్యా సౌకర్యం లేదు, స్కూలులేదు. అక్కడ స్కూలు లేకుండా ఎంతమందికి ప్రాథమిక విద్య నేర్చు తారు? నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యా విధానం అంటున్నారు. విద్య-హరిజన వాడలకు లంబాడి తండాలకు అందుబాటులో లేదు. ప్రాథమిక విద్య అందరకూ అందుబాటులో ఉండాలి. మనకు స్వాతంత్రం వచ్చి 27 సంవత్సరాలయినా యీ హరిజనవాడలలోను, లంబాడి తండాలో న్యూస్కూలు లేవు. నూటికి వదిమంది ఉన్న గుత్తదారుల పిల్లలకు భూస్వాముల పిల్లలకు విద్యా సౌకర్యాలు కల్పించే ప్రభుత్వం నూటికి 90 మంది ఉన్న పేదప్రజలకు మద్దతుకరగతి ప్రజలకు విద్యా సౌర్యం విషయంలో సేవచేసే అవసరం ప్రభుత్వానికి లేదా అని అడుగుతున్నాను. సాంఘిక సంక్షేమ డిపార్టుమెంటులో హరిజనులకు, వెనుకబడిన వారికి పెద్దయిల్లు తెగలవారికి ప్రాముఖ్యం ఉంది. జిల్లా పరిషత్తులలో సమితిలో 3 శాతం 15 శాతం నిధులు కేటాయించాలని ఉంది. అది ఎంతవరకూ అమలు చేస్తున్నారు? యీ శాసన సభలో రెండుమారులు యీ విషయం చర్చించారు. విశాఖవట్టణంజిల్లా పరిషత్తులో హరిజనులకు ఖర్చుచేసే డబ్బు పట్ల నిర్లక్ష్యమైతే

అవలంబించారు. కాసన సభలో కూడా చెప్పడమయింది. అక్కడ కలకర్లు ఉన్నారు. జిల్లా పరిషత్తు క్రకటరి ఉన్నారు. స్టాఫ్ అంతా ఉండి కూడా డబ్బు ఎందుకు ఖర్చు కాలేదు అని ఎవరూ అడగలేదు. అదిగితే మంత్రులకు కోపం వస్తుందనా? ఒక మంత్రులయిన మరొక మంత్రి చెబితే ఒక మంత్రులయిన మరొక మంత్రికి కోపం వస్తుంది కోపం వస్తే పదవులు పోతాయి. హరిజనులకు కేటాయించిన డబ్బు ఖర్చు చేయడంలో ప్రభుత్వం విఫలమయింది. చర్యలు తీసుకోవడంలో కూడా విఫలం అయింది. జరువాత హరిజనులకు ఇళ్లు సమస్యవయిన 1969-70లో ప్రభుత్వం హరిజనులకు ఇళ్లు కడతామని పేరు ధనం మిసికి 11 రూపాయల చొప్పున వసూలు చేశారు. సర్కార్ జిల్లాలో హరిజనుల నుంచి పేరు ధనం క్రింద 7 లక్షల రూపాయలు వసూలు చేశారు. 11 రూపాయలు చొప్పున పేరు ధనం వసూలు చేస్తే ఇళ్లు కట్టుకొనడానికి 1,800 రు.లు ఇస్తామని అన్నారు. అప్పుడు వారు తమ అసీది అమ్మి గవర్నమెంటుకు 11 రు.లు చొప్పున డబ్బు చెల్లించారు. అలాగ చేస్తే 2 వేల ఇళ్లు సర్కార్ జిల్లాలో కట్టారు. సుమారు 70 వేల మంది ఇళ్ల కొరకట దరఖాస్తులు పెట్టారు. పేరు అమ్మోంటు కట్టారు. కాని 2 వేల ఇళ్లు మాత్రమే కట్టించారు. అటునంటప్పుడు మిగతావారి గతి ఏమి కావాలి? ఆ కట్టించిన రెండు వేల ఇళ్లు కూడా సరిగా లేవు. శ్రీమతి ఈశ్వరీబాయి గారు చెప్పినట్లు పొడవైన మనిషి ఆ ఇళ్లలో పడుకొనడానికి వీలలేదు. ఆ కట్టిన వాటిలో కూడా కొన్ని కూలిపోయినవి. కాంగ్రెసు పార్టీ 24 గంటలూ హరిజన సేవే మార్గం సేవ అని ప్రేమంతా ఒక పోస్తుంది. అధికారం మీ చేతుల్లో ఉంది. చేయమని మేము అడుగుతున్నాము. మీ దగ్గర డబ్బు ఉంది. అవి సక్రమంగా ఖర్చు పెట్టమని, హరిజనులకు పైకి తీసుకొని రమ్మని చెబుతున్నాము. కాని మీరు చేయడం లేదు. 1958లో పంచాయతీ రాజ్ వచ్చినది. ఇప్పటికి 21 సంవత్సరాలు అయినది. అయినా ఇప్పటికీ అనేక గ్రామాలకు రోడ్లు సక్రమంగా లేవు. అవి కలిపించాలనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి ఉందని మీ రిపోర్టులో చూపించారు. ఇది ఎంత వరకు అమలు జరుగుతున్నది. ఆ డబ్బు అనేక రూపాయలలో దుర్వినియోగం అవుతున్నది. కొన్ని చోట్ల పనులు చేయకుండా డబ్బులు తీసుకున్నట్లుంటే ఘటనలు ఉన్నాయి. మా జిల్లా పరిషత్ వైస్ చైర్మన్ గారి గ్రామం మెయిన్ రోడ్ నుంచి 3 మైళ్లు ఉంటుంది. దానికి 3 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు అయింది. జిల్లా పరిషత్ వైస్ చైర్మన్ గారు వారి గ్రామానికి 3 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేశారు. 3 సార్లు మట్టి పోసినట్లు రికార్డు చేశారు. ఈవాడు అనేక గ్రామాలకు రోడ్లు సౌకర్యం లేదు. మా తాలూకాలో చితిరాల అనే గ్రామం ఉంది. ఆ గ్రామం చుట్టూ గుట్టలు. ఇ యట ప్రాంతానికి రావడానికి బాట లేదు. దానికి గత సంవత్సరం క్రాష్ ప్రోగ్రాం క్రింద డబ్బు కేటాయించి 20 వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు. 4 మైళ్ల రోడ్డు వేసారు. ఇంకా 5 మైళ్ల రోడ్డు ఆ గ్రామానికి వేయాలి. గుట్ట చీల్చాలి. ఈ ప్రభుత్వం బయట ప్రపంచంకో సంబంధం లేని గ్రామాలకు అవకాశం కల్పించలేవి స్థితిలో ఉంది. కాబట్టి ఏ గ్రామాలకు అయితే రోడ్డు సౌకర్యం లేదో ఆ గ్రామాలకు రోడ్డు సౌకర్యం కలుగ జేసే ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మొత్తం 62 వేల గ్రామాలకుంటే ఇప్పటికి మనం 42,059 గ్రామాలకు మంచిపటి సౌకర్యం కలగజేసామా. - మిగత

6-30 p.m.

గ్రామాలకు మంచివీటి సౌకర్యం లేదు. సుమారు 10 వేల బోర్ వెల్చు వేసాడు. అప్పుడే 2 వేల బోర్ వెల్చు పనికిరాకుండా పోయినాయి. దానికి జియాలజిస్ట్, ఎవరు బాధ్యులో చెప్పలేము. మిగిలినవి కూడా సక్రమంగా పనిచేయడం లేదు. అనేక సమీతులలో మెకానిక్కు లేరు. మెకానిక్కు ఉన్నచోట వాటిని బాగు చేయడానికి పరికరాలు లేవు. పరికరాలు లేకపోతే పంచాయతీలు బేర్ చేయాలని అంటున్నారు. ఈ బోర్ వెల్చు వేయడానికి 100, 200 పరికరాలు పడుతున్నాయి. లక్షల కొలది డబ్బు ఖర్చు చేసిన బోర్ వెల్చు పనిచేయకుండా పోతున్నాయి. ఈ యంత్రాంగమంతా ఏమి చేస్తున్నది? చీఫ్ ఇంజనీరు, సూపరింటెండింగు ఇంజనీరు, ఎక్సిక్యూటివ్ ఇంజనీరు ఏమి చేస్తున్నారు? వారు ఆఫీసులలో కూర్చుని కాగితాలు వ్రాయడం తప్ప వారు ప్రాక్టికల్ గా గ్రామాలకు వెళ్ళి మంచివీటి సౌకర్యం ఉందా లేదా అని పరిశీలన చేసే స్థితిలో లేరు. మన రాష్ట్రంలో సుమారు 15,928 గ్రామ పంచాయతీలు ఉన్నాయి. వాటికున్నటువంటి ఆదాయం ఏమిటి? ఇళ్ల వస్తులు, వ్యాపార వస్తులు, రై సెన్సు పీజ్ తప్పితే ఇంకేమీ లేదు. ఈ 15,928 గ్రామ పంచాయతీలలో గ్రామ పరిపాలన పటిష్ఠం చేయాలంటే వాటికి ఆర్థికాదాయం కావాలి. వాటికి మనం తీసుకొంటున్నటువంటి కార్యక్రమం ఏమిటి? మన ప్రభుత్వంనుంచి వారికి చేస్తున్నటువంటి సహాయం ఏమిటి? లోకల్ సెన్సలో కొంత డబ్బు ఇస్తున్నాము. 25 పైసలు ఇస్తే — అది జిల్లా పరిషత్ కు, సమితికి, పంచాయతీకి—ఈ మూడింటికి ఇస్తున్నారు. దీనివల్ల గ్రామ పంచాయతీలు అభివృద్ధి అవుతాయా? రోడ్లు వస్తాయా? హైదరాబాద్ పట్టణంలో మనం 24 గంటలూ సిమెంటు రోడ్లమీద తిరుగుతూ వుంటే గ్రామాలలో ఉన్న ప్రజలు ఏమి అనుకుంటారు? సిమెంటు రోడ్లమీద మంత్రులు, ఎమ్.ఎల్.ఎలు తిరుగుతారు, మాకు మట్టి రోడ్లు కూడా లేవని ప్రజలు అనుకోరా? మనం గ్రామ పంచాయతీల ఆధాయాలను పెంచాలి. గ్రామాలలో ఈత చెట్లు, తాడి చెట్లు ఉన్నాయి. ఇప్పుడు మీరు పట్టణాలకు వెళ్ళినట్లుంటే దీని రూపాయలు ఇస్తున్నారు. అవి గ్రామ పంచాయతీలలో ప్రభుత్వం పోరంబోకులలో ఉన్నటువంటి చెట్ల మొదటి వస్తును ఆ గ్రామ పంచాయతీలకు ఇవ్వడానికి మీరు ఎందుకు అర్ధరు ఇవ్వాలి? గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పంటలు పండించి శిస్తులు చెల్లిస్తున్నారు. ఆ శిస్తులో నుంచి 25 శాతం గ్రామాలకు కేటాయించాలని మనవి చేస్తున్నాము. గ్రామాలకు, పట్టణాలకు ఇంత తారతమ్యం ఉంటే మీరు సోషలిజాన్ని ఎట్లాగ ఆమలు చేస్తారు? కాబట్టి వాటి ఆదాయాలు పెంచాలి. సమితి, జిల్లా పరిషత్తుల పరిపాలనా విధానంలో మార్పులు తీసుకొని రావాలి. వీటిలో పని చేసే ఉద్యోగులకు ప్రమోషన్లు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. ఇందులో ఉన్న రెవిన్యూ కేంద్రను రెవిన్యూ శాఖలోకి పంపించి పంచాయతీరాజ్ శాఖలో పని చేసే వారికి ప్రమోషన్లు వచ్చే అవకాశాలు కలిపించాలి. 10 సంవత్సరాల క్రితం వి. ఎల్. డబ్ల్యు క్రింద జాయిన్ అయితే ఇప్పుడూ ఆలాగే ఉన్నారు. వారికి ప్రమోషన్లు రావాలంటే అటువంటి ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రభుత్వానికి విజయమైన ప్రేమ ఉంటే ఈ బడ్జెటులో ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలి. ఎలక్షన్లులో డైరెక్టు ఎలక్షన్లు ప్రవేశ పెట్టాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి :—అద్యక్ష, నాకు సంబంధించి ప్రవేశ పెట్టినటువంటి డిమాండును ప్రత్యేకంగా మనవి చేయ వలసిన విషయం ఏమీ లేదు. వేమన పరివారికి

అందజేసిన వత్తంలో ఈ విషయాలన్నీ మనవి చేశాను. ఎన్.టి.ఐ.ఎస్.ఎం.టి. టాక్సు కమర్షియల్ టాక్సు డిపార్టుమెంట్లు వసూలు చేస్తున్నది. అందులో 90 భాగాలు పంచాయతీలకు పంచిపెట్టాలి. దానికొరకు కంపెన్ సేషన్ గా 10 కోట్లు ఎలాబ్ చేయడం జరిగింది. అట్లాగే ఇదివరకు వెహికిల్ టాక్సు అనేది మునిసి పాలిటీవారు వసూలు చేసేవారు ఇప్పుడు అవన్నీ ఎటారిష్ చేసి కన్ సాలిడేట్ యాక్టు తెచ్చాము. దానికి కంపెన్ సేషను చేసేదానికి 58,21,200 రూపాయలు కోరడం జరిగింది. ఆక్ట్రాయి డ్యూటీ కూడా మనం రద్దు చేశాము. దానిని గురించి వచ్చిన నష్టాన్ని పూర్తి చేయడానికి పరిహారంగా 51,01,800 రూపాయలు కోరడం జరిగింది. తరువాత మునిసిపాలిటీలలో, పంచాయతీలలో బలహీన పరాల నుంచి ప్రొఫెషనల్ టాక్సు కొంత వసూలు చేస్తున్నారు. దానిని రద్దు చేయడంవల్ల వచ్చే నష్టాన్ని పూర్తి చేయడానికి 42,500 రూపాయలు నష్టపరిహారం గాను మొత్తం ఈ డిమాండును ప్రతిపాదించడం జరిగింది. కాబట్టి పథవారు దానిని ఆమోదించాలని కోరుతూ నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—అధ్యక్ష, చాలా సంతోషమైన విషయము. ఈ 6-40 p.m. కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంట్ డిమాండు మీద ఎటువంటి కట్ మోషన్ ను పెట్టకుండా సభ్యులందరూ కూడ దీనివల్ల ప్రత్యేకమైన అదరము, ఆభిమానము ఉన్నదని తెలియ జేస్తున్నందుకు వారందరికీ ప్రత్యేకంగా వందనాలు అర్పిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా యీ పంచాయతీ రాజ్ ను మనం ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేయాలి అనుకొన్నాము; అసలు మన ఆశయము ఏమిటి; మన ఆశయమే కాకుండా మన జాతిపిత ఏ ఉద్దేశ్యంతో స్వరాజ్యం వచ్చిన తర్వాత గ్రామాలు పంచాయతీలు ఏ విధంగా ఉండాలి అని చెప్పారో, అది దృష్టితో పెట్టుకొని మనం యీ కార్యక్రమాన్ని 1950 లోనే. మన రాజ్యాంగంలోనే జతపరచుకొన్నాము. ఈ సంవత్సరం సెల్యర్ జూబ్లీ సెలబ్రేషన్స్ చేయాలని చెప్పిన యీ సందర్భంలో, యీ శుభ సమయంలో యీ డిమాండ్ కు ఎటువంటి కట్ మోషన్స్ పెట్టకుండా ఉన్నందుకు గౌ. సభ్యులకు మరొకసారి వందనాలు అర్పిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అసలు దండుగ ఇది; కట్ మోషన్ ను ఎందుకు, మొత్తం కట్ చేయమని మా ఉద్దేశ్యము.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—వారు బయటకు ఎన్ని ఉపన్యాసాలు చెప్పినా హృదయపూర్వకంగా యీ పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థ ఉండాలని కోరేవారు కాబట్టి వారికి నా వందనలు అర్పిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా, యీ సందర్భంలో—మన గ్రామాలు ఏ విధంగా ఉండాలి అన్నది మహాత్మాగాంధీ వినాదో చెప్పిన విషయాన్ని ఒకసారి మనవిచేసి తర్వాత తక్కిన విషయాలు చెబుతాను. గ్రామ స్వరాజ్యం అంటే నా భావం పూర్తిగా సంపూర్ణ జనశక్తి వ్యవస్థ అయి ఉండాలి అని, గ్రామాలు యీడు వచ్చిన త్రీ పురుషుల చేత ఎన్నుకోబడి పంచాయతీ గ్రామ పరిపాలన విధ్వంసం అవుతుంది. కావలసిన అధికారం అంతా పంచాయతీకి ఉంటుంది. ఆ పంచాయతీ కాసన పథగాను, వ్యాయ పథగాను, కార్యవిధానాక పథగాను సంస్థగాను కూడ పని చేయాలి; వ్యక్తి స్థానం త్ర్యం మీద ఆధారపడిన పరిపూర్ణ ప్రజాస్వామ్యం ఉండాలి. ఇక్కడ తనయొక్క, తన గ్రామయొక్క గౌరవాన్ని క్రాపాధటానికి ప్రాజెక్టాగం

చేయటము ప్రతి గ్రామీణునియొక్క ఆశయమై ఉండాలి'' అని మహాత్మాగాంధీ చెప్పారు. అటువంటి ఆశయంతో మన పంచాయితీలను స్థాపించుకోవాలి, గ్రామాలు అభివృద్ధి చేసుకోవాలి అనే ఉద్దేశ్యంతో మనం 1959 లో యీ పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థను స్థాపించుకోవటం జరిగింది. చాలా మంది పట్టణ నిరాశా నిస్పృహలతో మాట్లాడారు. అయితే ఆ ఐదు సంవత్సరాలలో ప్రజలలో కలిగిన చైతన్యము, ప్రజలు చూపించిన ఉత్సాహము, ప్రజలు ఇచ్చిన నిరాశాలు—ఇవన్నీ రెక్క-వేసుకొంటే—ఒక నూతనమైన విప్లవ కార్యక్రమాన్ని ఆ ఐదు సంవత్సరాలలో మనం పెట్టుకొన్నామన్నది స్పష్టంగా కనబడుతుంది. ఇవాళ వారు ఎంతవరకు అనుభవిస్తున్నారు అన్నది కాదు. ఇవాళ అధికారాలను మీరు ఏమి చేస్తున్నారు అని అడిగే శక్తి మూగ మనుష్యులుగా ఉన్న గ్రామీణులకు యీనాడు వచ్చిందంటే దానికి పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థయే మూల కారణం అన్నది మరచిపోకూడదు. కాని, దురదృష్టవశాత్తు ఎవరిని నిందించాలో నాకు తెలియదు గాని 1964 నుండి మొత్తంమీద దీనియొక్క వ్యవస్థ ఊణించింది. అందుచేత దీనిపైనే అనేక తర్జనభర్జనలు జరిగాయి. 68 లో ఆనటి ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు ఇవాళ ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న వెంగళరావుగారిని కమిటీ చైర్మన్ గా వేశారు. అనేక సూచనలు వారు వేశారు. నరసింహం కమిటీ ఒకటి వేశారు. ఈ రెండు కమిటీల సూచనలను రాష్ట్రం మొత్తంమీద గత 8 మాసాలనుండి రీజినల్ కౌన్సిల్స్ నెట్ల కౌన్సిల్స్ లు పెట్టి మొత్తం ఎన్నికైన ప్రతినిధుల దరి యొక్క ఉద్దేశ్యములు ప్రభుత్వం తెలుసుకొన్నది. ఈ పంచాయితీ ద్వారా గ్రామాలను అభివృద్ధి చేయాలనే ఉత్సాహము పట్టడం, కార్యదీక్ష అన్ని పార్టీలకు సంబంధించినవారు వ్యక్తం చేసినందుకు ఎంతో ఆనందంగా ఉంది. అందువల్ల పార్టీలకు అతీతంగా యీ డిమాండును మనం ఇక్కడ రూపొందించుకొన్నాము అనే గర్వం కూడ నాకు ఉంది. అయితే మనం ఎంతవరకు దీనిని సాధించగలిగాము అన్నది మనం ఆలోచన చేసుకోవాలి. దీని యొక్క భవిష్యత్తు మనం రేపు తీసుకురాబోయే శాసనయొక్క కార్యక్రమం మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. మనం తీసుకురాబోయే శాసనయొక్క కార్యక్రమం మీద మన గ్రామీణ ప్రజలయొక్క భవిష్యత్తు ఆధారపడి ఉంటుంది. నూతనమైన, విప్లవాత్మకమైన మార్పులు దేశంలో తీసుకురాకపోతే యీనాడు గ్రామీణ ప్రజలు పడుతున్న బాధలు తీరవు. ఈనాడు గ్రామీణ ప్రజలు పడుతున్న బాధలు సామాన్యమైనవి కావు. ఒక్కొక్కప్పుడు సేగుగా కూడ ఉంటున్నది. 20 సం.ల తర్వాత మనం మంచిసేరు కూడ ఇవ్వలేకపోతున్నాము. కనీస కోరిక అయిన మంచిసేరు అన్ని గ్రామాలకు ఇవ్వలేకపోయాము. గ్రామస్థులకు కావలసిన వైద్య సదుపాయం గాని, విద్య గాని, మనం అనుకొన్నంతగా ఇవ్వలేకపోయినందుకు ఎంతో బాధాకరంగా ఉంది. వీటన్నింటిని సమకూర్చుకోవడానికి మనం నూతనంగా తీసుకురాబోయే శాసనంలో యీ మార్పులలో—పంచాయితీలకు కావలసినటువంటి అధికారాలే కాకుండా బాధ్యతతో కూడుకొన్న అధికారాలు ఇవ్వటమే కాకుండా వాటికి నరైన వనరులు కూడ ఇవ్వవలసిన బాధ్యత ఉంది. దానిని అందరు జాగ్రత్తగా ఆలోచించి దీనిని ముందుకు తీసుకుపోయి ఆంధ్ర ప్రజానీకానికి సామాన్య గ్రామసీమలలో ఉన్న ప్రజానీకానికి యీ సంస్థల ద్వారా వేవ చేయటానికి అవకాశం కల్పించటానికి మనమందరం పూనుకోవాలి అని కోరుతూ— దీనికి అందరియొక్క తోడ్పాటు

ఉంటుందనే ఆశ నాకు ఉంది. ఎలక్షన్స్ విషయంలో—మిత్రులు కొందరు చెప్పారు. దీనిని గురించి చర్చించాము డైరెక్టు ఎలక్షన్స్ ఉండాలి అని కొంతమంది చెబుతున్నారు. వెంగళరావు కమిటీ సూచించిన మార్పులను కొంతవరకు ఆమోదిస్తే బాగుంటుంది అనేవారు ఉన్నారు. ఏమైనా కొద్ది రోజుల్లో ఆ బిల్లు శాసనసభ ముందుకు వస్తుంది. అది సెలెక్టు కమిటీకి వెళ్ళిన తరువాత అందరి సలహాలు తీసుకొని ఒక మంచి రూపం దానికి కల్పించాలనే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి ఉంది.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—కంటెంట్ మంచిది ఉండాలి. రూపం ఎందుకు ?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—ఈ సంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ దెబ్బ తినటానికి ఒక ప్రధానమైన కారణం—దీనికి ఒక కేడర్ లేదు. ఇది ఏదో చెట్టుక్రింద పండుకొనే వ్యాపారం అయిపోయింది. ఆటెమెటు ఎవరు వస్తే వారు ఆ చెట్టుక్రింద పండు చేసుకొని టోజనం చేసి మళ్ళీ వెళ్ళిపోయే విధంగా ఉండిగాని—యా సంచాయతీరాజ్ లో ఎవరికీ బాధ్యతతో కూడుకొన్న వ్యవహారం కాదు. దానికి ఒక సెపరేట్ కేడర్ కావాలని ఇప్పుడు ఆలోచిస్తున్నాము. ఈ సంవత్సరం—1975లో, ఈ నిల్వర్జాబ్బి ఇయర్ లో దీనికి సెపరేట్ కేడర్ పెట్టాలని అనుకొంటున్నాము. ఇప్పుడు రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్ లో 25 వర్సెంట్ సుంకం వసూలు చేయవలసి కాకుండా, దీనిలో పని చేస్తున్నవారిని అడిగి—మీకు ఈ సంచాయతీరాజ్ లో నమ్మకం ఉంటే, దీనిలో ఉండండి, లేకపోతే దానికి ఒక తేదీ నిర్ణయించి ఆ తేదీలోపల మీరు బయటకు పొండి అని చెప్పటానికి ఒక నిర్ణయం చేయటం జరిగింది. ఒక సెపరేట్ కేడర్ ఉంటే, దీనిలో పని చేసేవారికి ఒక ఉత్సాహం ఉంటుంది. అందులో పనిచేసేవారికి ఉత్సాహం లేనప్పుడు కార్యక్రమాలు సక్రమంగా సాగవు. 18 ఏండ్లనాడు వి. ఎల్. డబ్ల్యు గా ఉద్యోగంలో చేరినవారు—ఈ ప్రొద్దుకూడా అదే వి. ఎల్. డబ్ల్యు. గా ఉన్నారు. అదే రోజున చేరిన రెవిన్యూ ఇన్స్పెక్టరు, ఆర్. డి. ఓ అవుతున్నారు. వారిదరికి మధ్య ఇంత వ్యత్యాసం ఉన్నప్పుడు ఫస్ట్ క్లాస్ వీరిలో వచ్చినప్పుడు మరుగుగా పని సాగటం లేదు. ఏదో ఇతర డిపార్టుమెంట్ లో నుండి ఇక్కడకు వచ్చి ఏదో ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు ఉండి, దీనిచే ఏదో ఒక ఆట వస్తువు క్రింద, విలాస వస్తువు క్రింద చూసుకొని; మళ్ళీ ఇక్కడ నుండి ప్రోవలంపల్ల కార్యక్రమ మంత్రి కుంటుపడి పొడై పోయింది. రోడ్స్ విషయంలో కూడ అనేకమంది మిత్రులు చెప్పారు. చాలా రోడ్స్ వేళాము. 1959-64 మధ్య అనేక విధాల వేసిన డబ్బు ఖర్చి ప్రభుత్వం నుండి కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంట్ క్రింద, రోడ్డు డెవలప్ మెంట్ క్రింద వచ్చిన డబ్బుతో చాలా రోడ్లు వేళాము. ప్రజలు కూడ ఎంతో ఉత్సాహంగా ముందుకు వచ్చారు. స్థలం ఇచ్చారు. గ్రామస్థులందరు క్రమదాసం చేశారు, వందల మైళ్లు రోడ్స్ ఆ విధంగా వేస్తే ఇప్పుడు వాటిని రిపేర్ చేసుకొనే పరిస్థితులు లేక పోయాయి. నాకు కొన్ని విషయాలు చూస్తే అర్థం అవుతుంది. హైవేస్ రోడ్ ఒక మైలు మెయిన్ టేయిన్ చేయాలంటే—ర ఫేల రూపాయలు ఉండాలి అంటారు. డివలప్ మెంట్ రోడ్ అయితే రెండు వేలు ఉండాలి అంటారు. ఇది ఎట్లా సాధ్యం అవుతుంది? ఈ రోడ్ ఎట్లా బాగు అవుతుంది అన్న ఆలోచన లేదు. దీనినిబట్టి

6-50 p. m. లోకల్ టాడీవీవీడ ప్రత్యేకమైన ఆదరణ అభిమానం లేకుండా వ్యవహారం సాగుతున్న దనే అనుమానం కలుగుతున్నది. ఈ వెస్టువర్గ యాటిక్యూడు పోవాలి. మనం కట్టుదిట్టంగా ముందుకు పోవాలి. అందుకు కొన్ని సెమినార్స్ ఏర్పాటు చేశాము. తమరు కూట మూడు నాలుగు సెమినార్స్ కు వచ్చారు. అక్కడ నభ్యులు చూపించిన ఉత్సాహం, వారు చెప్పిన సలహాలు వింటూ ఉంటే నేను అనుకొన్నాను, ఎన్నికైన ప్రజానీకం యిస్తున్న సలహాలు దృష్టిలో పెట్టుకుంటే ఈ జగన్నాధ రథం అడ్డేవారు ఎవరూ లేరు అనుకొన్నాను. ఎవరూ అడ్డు రారనే నమ్మకం నాకు ఉన్నది.

రోడ్స్ విషయంలో మగర్ కేన్ పెన్ వస్తున్నది. వెంట్రల్ గవర్నమెంట్ నుంచి కొంత ఫండ్స్ వస్తున్నాయి. ఈ డిస్ట్రిబ్యూషన్ లో కూడ చాల వ్యత్యాసం యున్నది. పి.డి.బ్ల్యూ.డి. మినిస్టర్ నేను చిప్ పెక్రెటరీ కూర్చుని ఆలోచన చేసి కొన్ని రోడ్స్ హైవేస్ కు యిస్తున్నాము, మీరు మెయిన్ టెయిన్ చేయండి, అవి చెప్పాము, వారు అంగీకరించారు. కొద్ది రోజులలోనే యింఫార్మేట్ రోడ్స్ యివ్వడం జరుగుతుంది. ఇకర స్టేట్స్ టోర్లో ఉన్న స్టేట్స్ చాల అధ్వాన్న పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. వావి అద్భుతంగా ఉన్నాయి. ఆ స్టేట్స్ కు వెళ్లినప్పుడు ఆశ్చరణ చేస్తున్నారు. ఇంఫార్మేట్ రోడ్స్ ఉన్నాయి. ఆ రోడ్స్ అన్ని హైవేస్ కు యివ్వాలని నిర్ణయం చేసుకొన్నాము. ఆ తేదీ కూడ కొద్ది రోజులలో నిర్ణయం జరుగుతుంది.

ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ నష్టం విషయంలో చాలవరకు కార్యక్రమం సాగిన యింకా చేయవలసిన పని ఎంతైనా యున్నది. దీనికి యిప్పుడు పి.డి.బ్ల్యూ.డి స్కీమ్ క్రింద 276 స్కీమ్స్ తీసుకుంటే 151 స్కీమ్స్ ఘాత్రి చేశాము. ఎల్.ఐ.సి. లోన్ క్రింద 175 తీసుకుంటే 118 ఘాత్రి అయినాయి. ఛోర్ వెర్స్ కూడ చాలవరకు తీసుకొన్నాము. మొత్తం 54,145 గ్రామాలు, హెమ్లెట్స్ అన్నీ కలుపు కొని 68,801 గ్రామాలు దృష్టిలో పెట్టుకుంటే 49,059 గ్రామాలకు నీటి సరఫరా యివ్వగలిగినాము. ఇంకా మనం యివ్వవలసింది 21,742 గ్రామాలు. ఇది చాల త్వరిత గాఢిగా వచ్చే మూడు ఏండ్లలో ఘాత్రి చేయవలసిన అవసరం యున్నది. కనీసం మంచి నీళ్లు యివ్వలేకపోతున్నాము అంటే చాల విచారించ వలసిన విషయం. దీనికి వివిధంగా డబ్బు సంపాదిస్తూ, వివిధంగా తీసుకరావాలి అని ఆలోచన చేస్తున్నాము. వల్ల బ్యాంకుకు ఈ మధ్యనే అప్పులు చేయడం జరిగింది. గిరి క్రోట్ల రూపాయలు మన స్టేట్ కు కావాలని ఒక స్కీమ్ కు తయారు చేసి యిచ్చాము. మొత్తం వస్తుండనే ఆక యున్నది. వచ్చే మూడు ఏండ్లలో 9వ పంచవర్ష ప్రణాళిక అతిథ అయ్యేవరకే ప్రతి గ్రామానికి మంచి నీటి సరఫరా చేసే అవకాశం కలుగు తుందనే ఆక యున్నది.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—30 ఏళ్ల రాజ్యం తరువాత మూడింట రెండువంతులు అయింది. ఇంకా 18 ఏళ్ల అయినా అవుతుందని ఆశించవచ్చునా ?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణరావు :—మనకు స్వరాజం వచ్చిన 25 ఏండ్లలో ఎన్ని తాడలు వడ్డాము, ఎన్ని యుద్ధాలు చేయవలసి వచ్చినది, ఎంత ధనాన్ని ఖర్చు పెట్టవలసి వచ్చినది నాగిరెడ్డిగారికి తెలుసుగాని అదగారి అని అడుగుతున్నాడు.

బింగ్లాదేశ్ యుద్ధానికి ఎంత సొమ్ము ఖర్చు పెట్టాము? ఇటువంటి కార్యక్రమాల తప్పని సరి పరిస్థితులలో చేయవలసి వచ్చింది. నిజంగా ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో 25 సంవత్సరాలలో యిత అభివృద్ధి వచ్చిన దేశం యింకొకటి లేదని గర్వంగా చెప్పుకోవచ్చును. అనేక దేశాలు నియంతృత్వంతో దేశాలు ముందుకు వెళ్లాయి. కాని ప్రజాస్వామ్యం ఆయన దేశం యిదేసేవి గట్టిగా చెప్పగలను.

చేపలు వట్టుకొనే వారికి కూడ ఈ పంచాయితీలలో ప్రొటెక్షన్ యివ్వాలని చాలమంది కోరారు. ఎన్నో చెరువులు ఉన్నాయి. ఆకన్ సిస్టమ్ వల్ల ప్రయోజనం లేదు. ఫిషరీస్ డివిజన్, నేను వారి రిక్షజంతుటివ్స్ కూర్చుని చర్చించాము. పంచాయితీ రెవెన్యూ అప్పగించి, ఏదైనా ఒక టేసిస్ ఆలోచన చేసి వారికి లీజ్ కు యివ్వాలని అనుకొన్నాము. మూడు సంవత్సరాలు, నాలుగు సంవత్సరాలు, ఐదు సంవత్సరాలు లీజ్ పీరియడ్ పెట్టుకుంటూ దానిలో చేపలు పెంచుకోవడమే కాకుండా, ఆ ప్రాంతంలో ఉన్న ఫిషరీస్ అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆ విధమైన ఆలోచన యున్నది. ఇంకా ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు పంచాయితీల ద్వారా సాగించాలని ఆలోచన చేస్తున్నాము. దురదృష్టవశాత్తు ఒక సభ్యుడు ఈ పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థ పెయ్మెంట్ కాన్సు, ప్రైవేటుకు వ్యతిరేకంగా ఉన్నదని ఆరోపణ చేయడం చాల దాదాకరం అనిపించింది. నేను యదంతా పరిశీలన చేసిన తరువాత ఈ పంచాయితీ సంస్థలలో గాని, పరిషత్లలో గాని అనుకొన్నవిధంగా ఖర్చు కాలేదు. కాని డబ్బును తీసుకువెళ్లి యింకెక్కడో డై వర్సు చేశారు, యింకెవరో వినియోగించుకున్నారనే మాట అబద్ధము. అదేగనుక జరిగితే ముగ్గురి మీద చర్య తీసుకోవలసి ఉంటుంది. జిల్లా కలెక్టరు, సోషల్ వెల్ ఫేర్ ఆఫీసర్, జిల్లా పరిషత్ సెక్రటరీ. ఇది నాన్ ఆఫీషియల్. డై వర్సు చేయడానికి శక్తి లేదు. సామర్థ్యం లేదు మన యాక్టులో. ఎక్కడా కూడ యింతవరకువచ్చిన లెక్కలనుబట్టి డై వర్సునొక్కడా జరగలేదు అయితే ఒకటి జరిగింది. ఈపంచాయితీ సమితులలో, పరిషత్లలో ధనాన్ని, ఎడ్యుకేషన్ టీచర్స్ కు జీతాలు యివ్వండి రియింబర్స్ చేస్తామని ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంట్ చెప్పినది. 20 కి కోట్ల రూపాయలు పైన ఉన్నాయి. హెల్త్ డిపార్టుమెంట్ లో కూడ మీరు జీతాలు యివ్వండి, రియింబర్స్ చేస్తామన్నది కొంత మొత్తం యున్నది. డ్రాట్ వచ్చి ఎక్కడైనా 50 లక్షల రూపాయలు డ్రాట్ ఆమౌంట్ యిస్తే కలెక్టర్స్ 90 లక్షల రూపాయలు వర్క్ యివ్వారు 70 లక్షల వర్క్ అయితే 20 లక్షలు మీ జవరర్ ఫండ్స్ నుండి యివ్వండి. తరువాత రింబర్స్ చేస్తాము అని చెప్పినవి యిటువంటి మొత్తాలు మరల ప్రభుత్వం యివ్వలేదు మధ్య ఎవరో తినేశారనే ప్రచారానికి దారి లేదని మనవి చేస్తున్నాను. పంచాయితీ గాని, జిల్లా పరిషత్ గాని, ఏ కొద్దిమంది గురించో విశ్వదీనది కాదు. ఇవ్యాళ మనం ఎన్నికలలో తీసుకువస్తున్న మార్పులు చూస్తే— పంచాయితీలలో వారు వోటర్స్ గా ఉండి వారందరు ఎన్నుకోవాలి. ఇవ్యాళ ప్రజానీ కంలో వచ్చిన చైతన్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుంటే ఎవరు ఎన్నిక అవుతారు? చాల మంది సేవలు డబ్బు యిచ్చి వట్టుకు పోతున్నారనే అసమానానికి దారి లేకుండా మార్పు తీసుకువస్తున్నాము. మన ఆంధ్రదేశంలో ఉన్న ప్రతి ఒక్కరు కొండలలో నివసిస్తున్న గిరిజనులు, మారుమూల ఉన్న హరిజనులు, బీదలు అందరు సమానమైన

అధికారాన్ని వినియోగించుకోని ఈ పంచాయితీ వ్యవస్థ ద్వారా ఈ రాష్ట్రాన్ని ముందుకు తీసుకుపోవాలనే ఆలోచన అందరిలోకలగాలి. నాకు యిది వడదు, కొంత మందికి సంబంధించినదనే ప్రచారానికి తావు యివ్వకూడదు. ఈ విషయంలో ఖచ్చితంగా చెప్పకున్నాము. మూడు నాలుగు రోజులు వీటి గిరించి చర్చలు జరిగిన తరువాత, దైవర్షన్ ఎక్కడా కాలేదు. రంగదాస్ గారు యింకా కొంతమంది, పంచాయితీలు, సమితులు కేవలం కాంగ్రెస్ కు పిల్లర్స్ గా పెట్టుకుంటున్నారు, వారి మాట త్రోసి పుచ్చలేదు అంటున్నారు. అది అబద్ధం. ఏమీ చేస్తాము. ప్రజలకు కాంగ్రెస్ మీద విశ్వాసం యున్నది. వోటు యిస్తున్నారు. ఇంత మోజురిటీ వస్తున్నది అంటే సంపూర్ణమైన విశ్వాసం ప్రజలకు ఉన్నప్పుడు, యంతమంది ఎన్నిక అయిపోతున్నారని ఎవరైతే నా కోసం వస్తే మేము ఏమీ చేయలేము. అందుచేత, ఆ విషయంలో మమ్మల్ని నిందించడం కంటే పోటీ పడాలి.

7-00 p.m.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:- ఓట్లు ఐచ్చికంగా వేస్తున్నారంటారా? లేక సారా పోస్తే వేస్తున్నారా? గదిలో పెట్టి తాళాలు వేస్తుంటే వేస్తున్నారా?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:- అందరూ కూడా ఓటర్లు దగ్గరకు వెళుతున్నారు, ఓటర్లు చాలా తెలివైనవారు. న్యాయమైనది చేస్తారు.

శ్రీ ఎం.నాగిరెడ్డి:- డెమొక్రటిక్ గా అంటే దాచి పెట్టడం ఎందుకు వస్తున్నది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:- అయిదు నిమిషాలక్రిందట వారు మాట్లాడిన దానికి, ఇప్పుడు వారు మాట్లాడుతున్నదానికి తేడావున్నది. కాస్త ఆలోచించి మాట్లాడి తేజాగుంటుంది, ఇప్పుడు వోట్లు మాకు వేస్తున్నారు. మేము గెలుస్తున్నాం అంటున్నారు.....

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:- నేను జనరల్ ఎన్నిక గురించి చెప్పాను. రంగదాసు గారు అన్నదానికి చెప్పాను, అందువలన, నేను మనవి చేసే రేమంటే దీనిలో కూడా పెద్ద మార్పు తీసుకువచ్చి, ఎటువంటి యితర విషయాలకూ అవకాశం యివ్వకుండా వీలయితే ఒకేరోజున ఎన్నికలు జరిపించి, డబ్బుకు పెత్తనానికి అవకాశం లేకుండా ఎన్నికలు జరిపించి, నూటికి నూరు పాళ్ళు ఖచ్చితంగా తగ్గించడం ఎవరి వశం కాదుగాని, చాలావరకు తగ్గించి, యీ అన్యాయాలు తొలగించి చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

అనేకమంది సభ్యులు స్కూల్స్ విషయం చెప్పారు, ఈ స్కూలు మాజ్టర్స్ ది చాలా రోజులనుంచి వస్తున్నది, యీ సమస్యవారికి అన్యాయం జరుగుతున్నదని, వారు కూడా చదువు సరిగా చెప్పరని. వారు స్వగ్రామంలో వుండకుండా దూరంగా వుంటే వారికి యీ యిబ్బంది వుండదు, సమితి ప్రెసిడెంటుకూ వుండదు ఈ విద్య గురించి పంచాయితీరాజ్ ద్వారా కోట్ల రు.లు ఖర్చు పెడుతున్నాము. ఇందులో కనీసం 80 కోట్ల రు. ల విలువైన విద్య అయినా ప్రజలకు అందించాలని మార్పులు చేస్తున్నాం, అవసరమైన కట్టుదిట్టాలన్నీ చేసి, మన అందరియొక్క లక్ష్యమైన యీ దేశంలో వున్న బీదలను బాగుచేయడం, వారిలో విజ్ఞానం వికసించేసి, అందరికీ సాంఘిక న్యాయం సమకూర్చడానికి పూనుకోవలసిన బాధ్యత మనలో ప్రతి ఒక్కరివైవా వున్నది. చాలామంది సభ్యులు కాసన సభ్యులకూడా

అక్కడ వుండాలి అన్నారు. ఆదికూడా ఆలోచన చేస్తున్నాం. ఎందుకు రెస్ట్రీక్షన్ రెస్ట్రీక్షన్ లేకుండా పాప్యులర్ గా ఎన్నికయితే, శాసన సభ్యుడుకూడా యిందు లోకి రావచ్చుననే ఆలోచనకూడా వుంది. రేపు బ్రహ్మాండమైన, విప్లవాత్మకమైన మార్పులు వస్తున్నాయి. ఇవాళ ఏ విధంగానయితే కట్ మోషన్స్ మూవ్ చేయలేదో అదేవిధంగా రేపు ఆ బిల్లునుకూడా పాస్ చేసుకుంటామని నేను ఆశిస్తున్నాను.

ఈశ్వరీబాయిగారి ఉపన్యాసం వింటున్నప్పుడు నాకు ఒక మాట అనిపించింది. ప్రతి శాసన సభ్యుడు ఒక పంచాయతీని ఎన్నుతూ చేసుకుని దానిలో పని చేస్తే బాగుంటుంది అని. అప్పుడు దానిలోని మంచిచెడ్డలు అర్థమవుతాయి. దానిలో వున్న పరిస్థితి బాగా తెలుస్తుంది. ఎందుకంటే గ్రామ పంచాయతీ ఒక రిపబ్లిక్ గా తయారై చక్కగా పని చేయవలసి వున్నది. తరువాత, ఎలెక్షన్ ప్రెసిడెంటుకు సరియైన గౌరవం చూపించడంలేదనే విషయం. నేను ఎన్నో మీటింగులో చెప్పాను. సర్పంచ్ కాన్ఫరెన్సులలో; కలెక్టర్లుకు గట్టిగా చెప్పాను. ఇవాళ మేము శాసన సభకు ఎన్నికయి, మంత్రులుగా ఇక్కడ వున్నాము. అదే విధంగా వారు కూడా ఎన్నికయి వచ్చినప్పుడు వారికి సరియైన గౌరవం యివ్వండి. వారు న్యాయమైనది చెబితే చేయండి వారిని తూలనాడడం, వారిని వీధిలో పెట్టడం మంచిది కాదు. ఎన్నికయిన ప్రతినిధులను గౌరవించాలి. మనం కాన్ స్టిట్యూషన్ లో నానాకున్నాం, ప్రెసిడెంటు ఎన్నిక అయినా, పార్లమెంటు ఎన్నిక అయినా, సర్పంచ్ ఎన్నిక అయినా వారందరినీ సమానమైన హోదాలో చూడాలని మనం ఏర్పాటు చేసుకున్నాం. ఉద్యోగులు కూడా దీనికి సంపూర్ణమైన సహకారం యిస్తారని నాకు నమ్మకం వుంది ఆ విధంగా ఇవ్వాలని కూడా నేను కోరుతున్నాను. ఇంక, యీ పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థలో వున్న లోటుపాట్లను గురించి చాలామంది చెప్పారు, ఉన్నవి, నిజమే. లోటుపాట్లు సరిదిద్దడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాం. ఇటువంటి లోటుపాట్లు జరగడానికి యికముందు ఎవరయినా సహకరిస్తే వారు ఎంత పెద్ద ఉద్యోగి అయినా, పరిషత్తు చైర్మన్ అయినా, ఎన్నికయిన సమితి ప్రెసిడెంటు అయినప్పటికీ, వారిపై కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం వెనుకాడదని మనవిజేస్తూ, మరొకసారి గౌరవ సభ్యులందరికీ కూడా నా హృదయ పూర్వకమైన ఆభినందనలు అర్పిస్తూ, యీ విధమైన సహకారం యీ సంస్థకట్ట, మీరు ఎప్పుడూ చూపించి ముందుకు తీసుకు వెళ్ళడానికి దోహదం చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ — కట్ మోషన్స్ మూవ్ చేయకపోవడానికి గల కారణం దై రెక్టు ఎలక్షన్స్ పెడతామని చెప్పారు కాబట్టి.

శ్రీ ఎర్. లక్ష్మణదాసు :— ఇప్పుడు కూడా సర్పంచ్ కు పెట్టాలనే.

శ్రీ ఎం. నానాస్ (నర్సేపల్లి) :— మంత్రిగారు చెబుతూ హరిజన్లు కొరకు ఇయర్ మార్కు చేసిన 15 పర్సెంట్ ఫండ్స్ దై వర్షు చెయ్యలేదు ; ఆ డబ్బు అక్కడ వున్నది అని చెప్పారు. 14 ఏళ్ళ నుంచీ ఆ మాదిరిగా డబ్బు ఎక్యూములేట్ అయి, వారి వెల్ ఫేర్ కొరకు, డెవలప్ మెంట్ కొరకు ఉద్దేశించినది ఉపయోగించకుండా వుంటే అట్లాగే మన బడ్జెటు అంతా కూడా 14 ఏళ్ళు అర్చు పెట్టకుండా బ్యాంకులో

వేసి పెట్టుకుంటే కొన్ని వేల కోట్లు అయ్యేది గదా. హరిజనుల బెనిఫిట్ కారకు ఉద్దేశించినది ఖర్చు పెట్టకుండా వుంటే, ఆ డబ్బు దైవర్తు కాలేదు, అక్కడే వున్నదని జస్టిఫై చేస్తున్నారు, అది ఎంతవరకు న్యాయం ?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :— ఒక కోటి 45 లక్షల రూ.లు ఎక్యూములేట్ అయిన మొత్తంలో ఒక కోటికి పైగా ఖర్చు అయింది. 40 లక్షల రూ.లు మాత్రం వున్నదని చెబుతున్నాను. పూర్తిగా ఖర్చు పెట్టలేదని కాదు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— ఏ సంవత్సరం నుంచి? మొన్న మీరు ఇచ్చిన ప్లేట్ మెంటుకి, ఆ మంత్రిగారు ఇచ్చిన ప్లేట్ మెంటు? డిఫరెన్స్ ఉంది. ఇప్పుడు మీరు ఇస్తున్న ఫిగర్లు '63 నుంచా? '69 నుంచా? '70 నుంచా? మీరు విగినింగ్ నుంచి చెబుతున్నారా? ఈ మధ్య ఇచ్చిన జి.ఓ. గురించి చెబుతున్నారా?

శ్రీ యల్. లక్ష్మణదాసు :— నేను ఆ రోజున చెప్పాను, ఈ రోజున చెబు తున్నాను. అయినా, చీఫ్ మినిస్టర్ గారు పరిశీలన చేసి చెబుతామన్నప్పుడు నేను ఇప్పుడు చెప్పడం న్యాయం కాదు. నేను ఆ రోజు ఉన్న జి.ఓ.ను, మెమోసునుబట్టి చెప్పడం జరిగింది. వారు అన్నీ పరిశీలించి రిపో, ఏల్లండో ప్లేట్ మెంట్ యిస్తామని చెప్పి నప్పుడు నేను ఇప్పుడు దానిలోకి వెళ్లటం అంకి మంటిది కాదు.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి (సంగారెడ్డి) :— గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు రాజోయి రోజుల్లో గ్రామాలకు నీటిపసతి కలిస్తామన్నాడు, ఇంతవరకూ ఓపెన్ వెల్స్ చేస్తూవచ్చారు. డ్రాట్ కండిషన్స్ లో ఈ ఓపెన్ వెల్స్ లో నీళ్లు వుండడం లేదు. బోరు వెల్స్ కూడా హాండ్ పంప్స్ ఫేయిల్యారు వలన అవి కూడా ఉపయోగకరంగా లేవు. కొన్ని మంచి రిగ్స్ ఏర్పాటు చేసి — కొత్త మెషిన్ల ఏమైనా ఏర్పాటు చేస్తూ న్నారా? ఇదివరకు చేసినట్లుగా చేస్తే ఉపయోగం లేదు. ఆలాగే చాలా ఇన్ కంప్లీట్ రోడ్లు ఉంటున్నాయి. ఒక బ్రిడ్జి, ఒక కల్యర్లు లేక, బస్సులు ఆపరేట్ చేయడానికీ వీలు లేకుండా ఉన్నది. సైవ్ ఇయరు ప్లాన్ విషయం అట్లావుండగా, అందులో ఏమీ ఇవ్వ లేకపోవడం, సిక్స్ థాయింట్ ఫార్ములా క్రిందకూడా ఏమీ ఇవ్వడంలేదు. మరి ఆ రోడ్లగతి ఏమిటి? ఏమి చేయ బోతున్నారు?

శ్రీ యల్. లక్ష్మణదాసు :— రోడ్ల విషయమై నేను చీఫ్ ఇంజనీరుగారితో చెప్పాను. ఇన్ కంప్లీట్ రోడ్లు పూర్తి చేయడానికి ఖర్చు ఏమాత్రం అవుతుంది? లెక్క వేసి వంపింపమన్నాను. అది వచ్చిన తర్వాత, దానిని యెట్లా మీట్ కాగలము, సుగరుకేసు సెసు మంచి మీట్ కాగలమా, లేక ఇతరత్రా ఏ విధంగానయినా మీట్ కాగలమా, ఏవిధంగా బాగుచేయడానికి అవకాశం వుంటుందనేది చూడమని చెప్పాను.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి :— అధ్యక్ష, డ్రాట్ పండ్స్ క్రింద — మా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 72-73వ సం, లో చేయించిన పనులకు సంబంధించి 11 లక్షల రూ.లు కలెక్టరుగారు ఆ పేమెంట్ ఇంతవరకూ చెయ్యలేదు. జిల్లాపరిషత్తు వారు మాకు కన్ సర్మ్ లేదు అంటున్నారు. చీఫ్ మినిస్టరు స్పెషల్ ఫండ్ — డ్రాట్ కు ఇచ్చారు, కలె కరుగారు చేయించారు. ఈ రోజువరకూ పేమెంట్ లేదు. రెండవది — శ్రీకాకుళం జిల్లా లో 11.000 టాంకు వున్నాయి. పి. డబ్ల్యు. డి. వారు ఇన్వెస్టిగేట్ చేయడానికి

పాసివిలిటీ లేకపోతున్నది. పంచాయితీ ఇన్ స్టిట్యూషన్సుక్రింద ఇన్వెస్టిగేషను డివిజనును ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:— వారు చెప్పినట్లుగా, కరువు గురించి కలెక్టర్లు 40 లక్షల రూపాయలు యిస్తే జిల్లాపరిషత్తులకు దాదాపు 70-80 లక్షల రూపాయల వరకూ శాంక్షను చేసేవారు. ఆవిధంగా వారు ఎక్కువగా శాంక్షను చేసిన తర్వాత గవర్నమెంటునుంచి 40 లక్షల వరకు మాత్రమే వారికి వచ్చింది. ఆ పైన ఖర్చు అయినది 10 లక్షలైనా, 20 లక్షలైనా కానీ ఇవ్వలేదు. కలెక్టర్లు దానిని జనరల్ ఫండ్సునుంచి యిచ్చుకోమని ఆదేశించారు. అక్కడ జనరలు ఫండ్సు అయిపోయాయి. జిల్లాపరిషత్తువారు ప్రభుత్వమునుంచి—రెవిన్యూ బోర్డునుంచి ఆ డబ్బురావాని కోరడం జరిగింది. పనులు కూడ జిల్లాపరిషత్తు ఇంజనీర్స్ ద్వారా చేయించారు కాని జిల్లాపరిషత్తుకు సంబంధించినవి కావు. ఏమైనా పని చేసినవారికి డబ్బు ఇవ్వవలసిన పని వున్నది.

7-10 p.m.

మైనరు ఇరిగేషను ఉన్నది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో మైనరు యిరిగేషను టాంక్సు వున్నాయి. ఇప్పుడిచ్చిన మొత్తాలు చాలా తక్కువ. శ్రీకాకుళం జిల్లాకానీ, ఏకాద గానీ 200 యెకరాలకు పైబడిన ఇరిగేషను ప్లూర్సులై తే అవి పి.డబ్ల్యు డివి ఆవుతాయి. 25 యెకరాల లోపు ఉన్నవి పంచాయతీరాజ్ క్రింద వస్తాయి. ఈ మధ్యన వున్నవి గాలిలో, భగవంతునిపేద ఆధారపడి వున్నాయి. యెవరైనా ఇంకరెస్టు తీసుకొని ఏసీ మేట్స్ చేయిస్తే వస్తాయి, లేకపోతే లేదు అన్నట్లుగా వున్నాయి. పంచాయతీరాజ్ చట్టములో మార్పులు తెచ్చే సందర్భంలో హెచ్చు యెకరాలున్న చెరువులను కూడా తీసుకోవాలనుకుంటున్నాము కాబట్టి ఏసీ మేట్స్ తయారు చేయించడానికి ఒక డివిజను ఏర్పాటు చేస్తాము.

శ్రీ బి. రామకర్క:— ప్రధానమైన గ్రామాలలో ప్రాథమిక పాఠశాలలు ఉన్నాయి. ఒక మైలు; రెండు మైళ్ళ దూరంలో వుండే లంకాడ కాండాలు వుండే శివారు, పల్లెలలో పాఠశాలలు లేవు. వంతుళ్ళు లేరు. దానికి ప్రయత్నం ఏమిటి? తర్వాత రిగ్స్ వేసిన చోట మెకానిక్సు పనిచేస్తున్నారు. 74 సెప్టెంబరులో వారిని పంచాయితీ సమితులకు అప్పజెప్పారు. కొన్ని పంచాయితీ సమితులు జనరలు ఫండ్సు నుంచి ఇస్తున్నాయి. కొన్ని 5 నెలల నుంచి వారికి జీతాలివ్వలేదు. వారికి జీతాలు ఇప్పించేందుకు ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తున్నది? వేసిన రిగ్సు సక్రమంగా పనిచేసేటట్లు చూస్తారా?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:— రిగ్సు వేసిన వెర్స్ విషయంలో — వెర్స్ వేసి విడిచిపెట్టుచున్నారు, మెయిన్ నెస్సు చేసేవారు లేరు, నేను ఈ మధ్యనే ఈ డిపార్టు మెంటు వారందరిని కూర్చుపెట్టి వాటిని పంచాయితీలకు అప్పజెప్పడం న్యాయమేమో అనేవిధంగా మాట్లాడడం జరిగింది. వారు వాటిని మెయిన్ యిన్ చేయడానికి కావాలంటే అదనంగా డబ్బు ఇవ్వడమో, లేకపోతే సమితులు ఆ పని చేయడమో జరగాలి. లేక పోతే అడుకునే ఏలలు విరగగొట్టడం కూడా జరుగుతోంది. అసలు వాటి లెక్కలు తీయమని చెప్పాను. టెక్నాలిలో కూడా ప్రొజెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ స్కీములు తయారుచేసి అటలు ఖర్చు చేసిన తరువాత పంచాయితీ మేము మెయిన్ యిన్ చేయమని అంది. నేను ఆ పంచాయితీనే తీసుకోమని ఆదేశం ఇచ్చాను.

తీసుకోకపోతే చర్య తీసుకుంటాము అన్న తరువాత వారు తీసుకున్నారు. ఎంత ఖర్చవుతుంది. ఏమిటి అనేది చూచి వారికే అప్పజెప్పాలని అనుకుంటున్నాము. తరువాత, వర్క్ ఛార్జిడ్ వారికందరికీ జీతాలు యివ్వమని మేము తెలియజేశాము. ఇంకా ఎక్కడైనా యీ నెలలో యివ్వకపోతే మాకు తెలియజేస్తే చర్య తీసుకుంటాము. శివార్లలో లంబాడాలకు, హరిజన వాడలలోనూ స్కూల్స్ లేవన్నారు. పాపులేషనునుబట్టి, మనకున్న ఫండ్స్ కు కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని దానిని గురించి ఆలోచిస్తాము.

Sri Ch. Parasurama Naidu :—I have made a specific request that a second investigation division for minor irrigation be conceded. The Minister has realised the importance and accepted it. But he has skipped over this point. I request the Minister to enlighten us on this point.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—ఇటువంటి చెరువులు యింతవరకూ మరమ్మత్తు కాకుండా వున్నవి చాలా వున్నాయని రిపోర్టులు వస్తున్నాయి. దానిననుసరించి ప్రత్యేకంగా ఒక డివిజను స్థాపును వేసి యిన్వెస్టిగేటు చేసి ఎంత డబ్బు అవుతుందో చెప్పమన్నాము.

Sri Ch. Parasurama Naidu :—There is one division. Another division are you promising.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—ఆ డివిజనువల్ల పని కొదవి తెలిస్తే ఆలోచిస్తాము. కుమారి ఎం. కమలమ్మ :—డిస్ట్రిక్టు సెలెక్షను కమిటీలున్నాయి. 25 శాతం, 14 శాతం, 3 శాతం ఖాక్ వర్క్ క్లాసుల వారికీ, షెడ్యూల్డ్ క్లాసుల వారికీ యివ్వాలనేది యింతవరకూ జరగలేదు. వాటిలో ఖాక్ వర్క్ క్లాసు ఎం. ఎల్. ఏ. లనూ, షెడ్యూల్డ్ క్లాసుల ఎం. ఎల్. ఏ. లనూ వేస్తారా అని నేనడిగినదానికి వారు జవాబు చెప్పలేదు పంచాయతీ రాజ్ లో పని చేసేవారు గానీ, మానవుడు నైతికంగా మంచిగా పని చేయడానికి మండు కనిపెడతారా ?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—రూల్స్ ప్రకారం సెలెక్షను కమిటీలలో ఎం. ఎల్. ఏ. లను వేసే అవకాశం లేదు. హరిజనులకూ, గిరిజనులకూ పర్సంటేజీ ప్రకారం యివ్వాలనేది సక్రమంగా అమలుపెట్టాలని ఆదేశాలు యివ్వడం జరుగుతోంది.

శ్రీ బి. బసప్ప (ఉరవకొండ) :—నా నియోజక వర్గములోని భూమి నల్ల రేగడి భూమి. 1966 వ సంవత్సరంలో అక్కడి 18 గ్రామాలకు ప్రొజెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ్ కి కాంప్రహెన్సివ్ స్కీము శాంక్షను అయింది. ఇప్పుడు 9 గ్రామాలవరకూ నీరిచ్చే వరిస్థితి ఏర్పడింది. మిగతా 9 గ్రామాలకు రేట్లు పెరగడంవల్ల, డబ్బు కొరతవల్ల యిప్పటివరకూ ఇంజనీర్స్ చెబుతున్నారు. ఆ 9 గ్రామాలలో కూడా మంచినిటికి అవస్థ పడుతున్నారు. కాబట్టి ఆ పని పూర్తిచేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—ఈ మధ్యనే ఒక ప్రశ్నకు జవాబుగా కూడ నేను చెప్పాను. ఆ రి గ్రామాలకు కూడా యివ్వడం జరిగింది. ఆ స్కీము ఎక్స్టెండు చేసి ఎస్టిమేటును తయారవుతున్నాయి.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—1964-65 లో వై లెట్ ప్రోజెక్టు అని రూరల్ మాన్ పవర్ స్కీము క్రింద యిరిగేషన్ వెల్సుకు డబ్బు మంజూరుచేశారు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు స్పాన్సార్ చేసిన స్కీము అది. Each ryot is entitled for a subsidy of Rs. 750 for completion of the well-రాళ్లు కంప్లీట్ చేశారు. తరువాత సెంట్రలు గవర్నమెంటు ఆదేశాలు పంపించిందని, సబ్సిడీ బీటికి వర్తించదని బి. డి. ఓలకు ఆదేశాలిచ్చారు. ఇప్పుడు 750 రూపాయల సబ్సిడీ లేకుండా వడ్డీతోసహా పూర్తి డబ్బు వసూలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వానికి దానిమీద అనేక రిప్రజెంటేషన్స్ వచ్చాయి. There is an agreement between the B. D. O. and the ryots that after completion of the work, the subsidy will be given. What are the instructions given by the Government to the B. D. Os? బ్లాక్ లెవలులో పనిచేస్తున్న వర్క ఛార్జిడ్ సినీ ఆపరేటర్సుకు పేమెంటు జరగలేదు. బి డి ఓలను ఏ హెడ్ నుంచైనా మెయిస్ట్రేయిస్ చేయమన్నారు. ఈ రెండు విషయాలూ మంత్రిగారు చెప్పాలి

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—ఈ రెండు విషయాలమీదా ప్రస్తుతం నాదగ్గర భోగట్టా లేదు. కానీ యివి ఏవిధంగా వున్నాయో నేను ఫైల్స్ చూసిన తరువాత సరైన ఆదేశాలు పంపిస్తాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ప్రయోగాత్మక సాంద్ర గ్రామీణ ఉపాధికల్పన విషయంలో ప్రభుత్వం విఫలమైందని నేను భావిస్తున్నాను. ఇందులో బాగా తినేసిఉండాలని కూడా నేననుకుంటున్నాను. మొదటి సంవత్సరంలో 12.19 లక్షలు ఖర్చుచేశారు పని దినాలు 9.27 లక్షలు జరిగాయి. రెండవసంవత్సరంలో 30.30 లక్షలు రూపాయలు ఖర్చుచేశారు. పనిదినాలు 9.28 లక్షలు మాత్రమే అయ్యాయి. లెక్కచూసుకుంటే ఇంకొక 21 లక్షల పనిదినాలు అదనంగా వుండివుండాలి. మరి యీ రెండు లక్షలు తివేశారా? లేకపోతే ఏమయింది? పనిదినాలు లెక్క చెప్పారు కాని ఎన్ని వేలమందికి పనులు కల్పించారు? ఇది ఇప్పుడైనా వారు వివరించాలని నేను అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—ఆ స్కీము ఇప్పుడు ప్రోగ్రెసులో ఉంది. 120 లక్షల రూపాయలు ఒక సమితిలో ఖర్చు చేస్తున్నాము. చాలా కమ్యూనిటీ బావులు త్రవ్వించారు. రోడ్లు వేసారు ఇటీవల నేను చూసి వచ్చాను. మార్చికి 30 లక్షలు ఖర్చు చేస్తున్నాము. మహిళా మండలులు, 100 బావులు, హరిజనులకు గిరిజనులకు కమ్యూనిటీ బావులు త్రవ్వతున్నారు. గౌరవ సభ్యులు వచ్చి చూస్తే ఎక్కడైనా చెడు ఉంటే వారిపై చర్య తీసుకోడానికి సంసిద్ధంగా ఉన్నాము. ఒకసారి చూడడం అవసరం. ఇక్కడనుంచి 30 మైళ్ల లోపలనే ఉంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మూడు రెట్లు డబ్బు ఖర్చు చేసినప్పుడు మూడు రెట్లు పనులు అందులో లేవు. ఏమి పనులు చేస్తారో చూచిస్తాం అంటారేమిటి? ఏమి చేస్తారో ఇందులో లేనే లేవు.

7-20 p.m

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుతో కో-ఎక్స్ ప్లెన్సివ్ గా ఎప్పటి లోపల అమలులోనికి తెస్తారు ? ఇతర రాష్ట్రాలలో లాండ్ రివెన్యూలో ఎక్కువ భాగం ఇస్తున్నారు. ఇక్కడ ఎప్పుడు అమలు చేస్తారు ? లాండు రివెన్యూ విషయం అట్లా ఉండగా, కమ్యూనలు టాక్స్ పోరంబోకులు పంచాయతీలకు స్టాట్యూటరీగా హాండ్ ఓవర్ చేసినప్పటికీ—నేను 20 సంవత్సరాలు పంచాయతీ ప్రభుత్వంగా చేసాను. ఒక్క గ్రామంలో కూడా దానిని ఇవ్వడం లేదు. దానికి ఏమి చేస్తారు ? ఎన్నికల విషయం లో ఎప్పుడు ఖచ్చితంగా జరుపుతారో గారంటే ఇసారా ?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—జూరిసిడిక్షన్ విషయంలో పంచాయతీ సమితులను తాలూకాను కొ-టెర్రిటరీస్ చేయాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉంది. సెక్రటరీ లెవెలులో దీనిని గురించి చర్చలు జరుగుతున్నాయి. వారు బర్పించిన తరువాత ఏమి సలహాలు ఇసారో పరిశీలన చేసిన తరువాత ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంటుంది. దురదృష్టకరం ఏమిటంటే—పంచాయతీ చట్టం వచ్చినప్పుడు చెప్పాం పోరంబోకులు, గ్రామ కంఠాలు పంచాయతీలకు అప్పగించాలని.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—పోరంబోకులని ఆయన మమ్మల్ని చూపిస్తున్నాడు.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—వారిని కాదు. కమ్యూనలు లాండ్స్ పంచాయతీలకు ఇవ్వాలని నిర్ణయించినప్పటికీ, దురదృష్టవశాత్తు చాలా జిల్లాలలో ఆ ఆదాయాన్ని కలెక్టర్లు పంచాయతీలకు ఇవ్వలేదు. దానిని గురించి అనేకసార్లు కలెక్టర్లను ప్రస్తున్నాం. చర్య తీసుకుంటున్నాం.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—స్టాట్యూటరీ ప్రొవిజన్ ఉంది. కమ్యూనలు పోరం బోకులు, టెక్సింగ్ షోర్స్, బరియలు గ్రౌండ్స్, తోక పోరంబోకులు, కాటిర్ గ్రేడింగ్ పోరంబోకులు—ఈ రకంగా నాలుగైదు రకాలు పంచాయతీలకు హాండ్ ఓవర్ చేస్తారు. వాటివల్ల వచ్చే ఆదాయాన్ని ఎందుకు ఎడమ చేయరు ? ఎక్కడా చేయడం లేదు ? ఏ ఒక్క పంచాయతీలోను చేయడం లేదు. పనులు చేసే అధికారం రివెన్యూ వారిది. చట్టంలో ఉన్నప్పటికీ హాండ్ ఓవర్ చేసినప్పటికీ ఆదాయాన్ని మాత్రం జమ చేయడం లేదు. క్రొత్త వాటి విషయం వేరు. వాటిని ఇంకా హాండ్ ఓవర్ చేయడం లేదు.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—ఎక్కడో నాగిరెడ్డిగారి వంటి సర్పంచ్ ఉన్నచోట అవైనా హాండ్ ఓవర్ ఐనా యేమో కాని తక్కిన చోట్ల అవి కూడా అమలులోనికి రాలేదు. సర్పంచులను కలెక్టర్లు కూర్చోపెట్టి వెంటనే వీటిని హాండ్ ఓవర్ చేయాలంటే ఒకటి రెండు నెలలు అవ్వారు. అది కూడా జరుగలేదు. దీనిపై ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవలసి ఉంది. లాండ్ రివెన్యూలో భాగం కూడా ఆలోచిస్తున్నాం. తమిళ నాడులో లాండు రివెన్యూలో భాగం ఇవ్వలేదు కాని కర్నాటకలో లాండు రివెన్యూ అంతా ఇచ్చారు. తమిళనాడులో మాచింగ్ గ్రాంటు ఇచ్చారు. మహారాష్ట్రలో సర్పంచేజీ ఇచ్చారు, ఇక్కడ కూడా ఎక్కువ ఇవ్వాలనే ఆలోచన ఉంది. వెంగళరావుగారి కమిటీ చేసిన సూచనలున్నాయి. సవరణ బిల్లు వచ్చినప్పుడు సభ్యులు మ.కొంత ఇంటరెస్టు తీసుకుంటే హెచ్చు డబ్బు వస్తుంది.

Mr. Speaker :—Now the House is adjourned to meet again at 8-30 a. m. on 15-3-1975

7-25 p. m.

(The House then adjourned to meet again at 8-30 a. m. on 15-3-1975)